

**002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1226**

7 61 1123
Κιόρασι (Συμφε.)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΟΥ ΠΛΗΡΟΥΣ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ

5 69 Π Δ Β
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ

ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΠΙ ΜΙΑΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

202

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ
46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΜΕΓΑΡΩΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ
1914

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΟΥ ΠΛΗΡΟΥΣ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ
ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΠΙ ΜΙΑΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ
46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

1914

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

202
117
ΣΤ2Α
226

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουλίου 1905.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΑΡΙΘ. { Πρωτ. 10367
 { Διεκπ. 8507

Πρὸς
τὸν κ. Δημ. Νικολαΐδην

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸν Νόμον ΒΤΓ' τῆς 12 Ἰουλίου 1895, τὸ σχετικὸν Β. Διάταγμα τῆς 28 Ὀκτωβρίου ἰδίου ἔτους, τὰς προκηρῦξεις περὶ διαγωνισμοῦ διδακτικῶν βιβλίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς οἰκείας ἐπιτροπείας, δηλοῦμεν ὑμῖν, ὅτι ἐγκρίνομεν τὸ ὑφ' ὑμῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποβληθὲν *Ἀναγνωσματάριον*, ὅπως εἰσαχθῆ ἑπὶ πενταετίαν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους ὡς διδακτικὸν βιβλίον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Γ' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων, δημοσίων, δημοσυντηρητῶν καὶ ἰδιωτικῶν.

Καλεῖσθε δ' ὅπως ἐκτελέσητε τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Νόμου κλπ. ὑπαγορευόμενα καὶ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας ἀναγραφομένα παρατηρήσεις.

Ὁ Ὑπουργὸς
Λ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ

ΣΤΕΦ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀθ. Δεληγιάννη

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ

I. — Ὁ καλὸς Θεός.

Ὅλα τάνθη ποῦ προβάλλουν,
ὅταν ὁ καιρὸς των φθάσῃ,
ἔλα τὰ πουλιὰ ποῦ ψάλλουν,
μέσ' ἔς τὰ φυλλωμένα δάση,
ἔλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ ἔχει πλάσει.

Τὰ ψηλὰ βουνά, ποῦ ζοῦνε
τᾶγρια θηριὰ κρυμμένα,
τὰ λιβάδια, ποῦ βοσκοῦνε
τόσ' ἀρνάκια χαϊδεμένα,
ἔλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ χει πλασμένα.

Τὰ ῥυάκια, ὅπου χύνουν
τὴν ὀροσιά τους δράμι δράμι,
τοὺς ὠκεανούς ποῦ πίνουν
κάθε λίμνη καὶ ποτάμι,
ἔλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ ἔχει κάμει.

Καὶ τὸν ἥλιο, ποῦ χάρι
καὶ ζωὴ σκορπᾷ ἔς τὴ φύσι,
καὶ τῆς νύχτας τὸ φεγγάρι
καὶ τᾶστέρα μέσ' ἔς τὴ κτίσι,

ὄλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ Θεὸς τὰ ἔχει κτίσει.

Γι' αὐτὸ πρέπει κάθε στόμα
νὰ τοῦ πέμπῃ εὐγνωμοσύνη,
ἐπειδὴ ψυχὴ καὶ σῶμα
κ' εὐμορφιά καὶ γερωσύνη,
ὄλα ὁ καλὸς Θεός,
ὁ καλὸς Θεὸς τὰ δίνει.

Γ. Βιζυνοῦς.

2. — Τὸ ἀπειθὲς παιδίον.

Ὁ Δημήτριος ἦτο λίαν ἀπειθὴς καὶ οὐδέποτε ἠκολούθει τὰς παραγγελίας τῶν γονέων του.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ οὗτος ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ, ἡ μήτηρ αὐτοῦ τῇ συνέστησε ν' ἀποφύγῃ, ἐὰν τυχὸν συνήντα, τὸν Γεώργιον, υἱὸν γείτονός τινος.

Ὁ ἀπειθὴς Δημήτριος ὅμως, εὐθύς ὡς ἐξῆλθε καὶ συνήντησε τὸν Γεώργιον ἤρχισε νὰ παίξῃ μετ' αὐτοῦ, λησμονήσας τὰς συστάσεις τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Ἄφου ἔπαιξαν ἐπ' ἀρκετὴν ὥραν, ἀπεφάσισαν νὰ περιπατήσωσιν εἰς τὴν ἐξοχὴν. Καθ' ὁδὸν παρετήρησαν ἐπὶ τινος ὑψηλοῦ δένδρου φωλεὰν πτηνῶν. Ὁ κακὸς Γεώργιος ἤρχισε νὰ προτρέπῃ τὸν Δημήτριον ν' ἀναβῶσιν εἰς τὸ δένδρον καὶ ν' ἀρπάσωσι τὴν φωλεάν.

«Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ Δημήτριος, ἡ μήτηρ μου μοὶ εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταστρέφωμεν τὰς φωλεάς, διότι τὰ πτῆνὰ εἶναι ὠφέλιμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

«Τίς θὰ μᾶς ἴδῃ; ἐπανέλαθεν ὁ Γεώργιος. Σὺ θ' ἀνέλθῃς εἰς τὸ δένδρον, ἐγὼ δὲ θὰ παρατηρῶ μήπως ἔλθῃ τις».

Ὁ Δημήτριος ἠρνήθη κατ' ἀρχάς. ἀλλὰ τέλος ἐπέισθη εἰς τοὺς λόγους τοῦ κακοῦ Γεωργίου καὶ ἤρχισε ν' ἀνέρχεται εἰς τὸ

δένδρον. Εἶχε φθάσει ἤδη τὴν φωλεὰν καὶ ἔμελλε ν' ἀπλώσῃ τὴν χεῖρα καὶ νὰ λάβῃ αὐτήν, ὅτε αἴφνης, ἀπὸ τὴν βίαν τοῦ ἀπεσπᾶσθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀπὸ τὸν κλάδον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκρατεῖτο, καὶ ἔπεσεν. Ἐνῷ ὁμως ἔπιπτε, τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ περιεπλέχθησαν εἰς ἄλλους κλάδους καὶ τὸ ἀπειθὲς παιδίον ἔμενε κρεμάμενον ὡς σταφυλή.

Τότε ἤρχισε νὰ φωνάζῃ γοερῶς καὶ νὰ καλῆ εἰς βοήθειαν, ἀλλ' ὁ φίλος αὐτοῦ ἐτράπη εἰς φυγὴν.

Κατ' εὐτυχίαν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφάνησαν διαβάται τινές, οἵτινες ἔσπευσαν πρὸς τὸν Δημήτριον. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ δένδρου καὶ μετὰ πολλοῦ κόπου κατεβίβασεν αὐτόν, ἀβλαβῆ μὲν ἀλλὰ τρέμοντα ἐκ τοῦ φόβου καὶ μὲ ἐνδύματα κατεσχισμένα.

Τὸ πάθημά του τοῦτο ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν τοιαύτην ἐντύπωσιν, ὥστε ἀμέσως μετενόησε διὰ τὴν κακὴν πράξιν του.

Ὅτε ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν, κλαίων ἐζήτησε παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ συγχώρησιν, διότι παρήκουσε, καὶ ἔκτοτε ἔγεινε φρόνιμον καὶ εὐπειθὲς παιδίον καὶ οὐδέποτε ἔδωκεν ἀφορμὴν διὰ νὰ νὰ τὸν ἐπιπλήξωσι.

Ποῦ τοῦ γονιοῦ δὲν ἀγροικᾷ, κακὸς κακοῦ θὰ ἴπαγγη.

3.—Οἱ δύο ἀδελφοί.

Ἡμέραν τινὰ ἡ Μαρία καὶ ὁ Πλούταρχος μετέβησαν διὰ λεωφορείου εἰς τινὰ ἐξοχὴν διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν ἐκεῖ κατοικοῦντα θεῖόν των. Ὁ θεῖός των οὗτος, ὅστις εἶχεν ὠραῖον καὶ ἐκτεταμένον κήπον, εὐθὺς ὡς εἶδε τὰ παιδιά, ἐχάρη πολὺ καὶ τὰ περιεποιεῖτο, ὅσον ἠδύνατο περισσότερον. Ἀλλὰ καὶ τὰ παιδιά ἦσαν κατευχαριστημένα. Ἐσηκίωνοντο πρῶι πρῶι, ἔτρεχον εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κήπου καὶ διεσκέδαζον κόπτοντα ἄνθη. Ἡμέραν τινὰ, ἐνῷ ἔτρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, παρετήρησαν κάτωθι ἐνὸς θάμνου ὠραῖα ἄνθη, τὰ ὁποῖα πρώτην φορὰν ἔβλεπον. Ὁμίλησαν περὶ αὐτῶν εἰς τὸν θεῖόν των, ὅστις συνεδούλευσεν αὐτὰ νὰ

μή τὰ ἐγγίσωσι, διότι εἶναι βλαβερά καὶ δύνανται νὰ τοῖς προξενήσωσι κακόν τι.

Τὴν ἐπομένην τὰ παιδιά ἤλθον πάλιν πλησίον τοῦ θάμινου καὶ παρετήρουν τὰ ὠραία ἄνθη. Ὁ πλούταρχος, τὸν ὅποιον εἴλκυσε τὸ ὠραῖον χρῶμα τῶν ἀνθῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῆ καὶ ἀπεφάσισε νὰ δρέψῃ μερικά ἐξ αὐτῶν, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὁσμὴν των. Ἡ δὲ Μαρία, πιστὴ εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ θεοῦ της, δὲν ἤγγισεν αὐτά· προσεπάθει δὲ νὰ πείσῃ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς νὰ πράξῃ τὸ αὐτό.

Ἄλλ' ὁ Πλούταρχος ἔμεινεν ἀμετάπειστος καὶ ἤρχισε νὰ δρέπῃ τινὰ ἐξ αὐτῶν. Ἀλλὰ τὰ ὠραία ἐκεῖνα ἄνθη ἦσαν φαρμακερά καὶ ἔνεκα τούτου αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπρήσθησαν. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ὁ ἀπειθής παῖς ὑπέφερε ὀρμιεῖς πόνους καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τρέχῃ καὶ νὰ διασκεδάζῃ ἐντὸς τοῦ κήπου.

Ἡ δὲ Μαρία, ἣτις ὑπήκουσεν εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ θεοῦ της, δὲν ὑπέφερε τοὺς φοβεροὺς ἐκεῖνους πόνους. Ἐξήρχετο καθ' ἑκάστην εἰς τὸν κήπον καὶ διεσκεδάζεν, ἀλλ' ἔλυπεῖτο πολὺ διὰ τὸ πάθημα τοῦ ἀδελφοῦ της.

Ὁ Πλούταρχος, ὡσάνκις εἰς τὸ ἐξῆς τοῦ ἤρχετο ἢ ἐπιθυμία νὰ πράξῃ τι, τὸ ὅποιον τῷ εἶχον ἀπαγορεύσει, ἐνεθυμεῖτο τοὺς ὀρμιεῖς πόνους, τοὺς ὁποίους ὑπέφερον ἔνεκεν τῆς παρακοῆς του καὶ ἀπεῖχεν ἀπὸ πᾶν κακόν.

Ὅπου δὲν ἀκούει γέροντας πάει δέροντας.

4.— Ἡ πέρδικα.

Βόσκουν ἢ ἄλλαις πέρδικες ἢ λούζονται ἔς ταῦλακι, καὶ μιὰ ἔς τὰ νύχια περπατεῖ ἐπάνω σὲ κοτρῶνι καὶ γέρνει ἔπισω καὶ τηρᾷ μικρὸ ἕνα περδικάκι, καὶ πότε τοῦ γλυκομιλεῖ καὶ πότε τὸ μαλλώνει.

— Ἄκου τῆς μάννας τῆ λαλιά, κι' ἀνέβα ἔς τὸ λιθάρι, γιὰτ' ἡ καρδιά μου λαχταρᾷ, μονάκριβο πουλί μου.

- Για 'δέ, μαννοῦλα, τὸ νερό, 'ποῦ βρέχει τὸ θυμάρι,
για 'δὲ τὰ συνομήλικα πῶς παίζουσι ἀντικρὺ μου!
- Ἔχουν ἢ μάνναις τους πολλά. Ἔλα πουλι κοντά μου,
κι' εἶδα τὸν ἴσκιο γερακιοῦ ἐδῶ σιμὰ 'ς ταῦτάκι.
- Πᾶμε, μαννοῦλα, 'ς τὰ νερὰ νὰ βρῶ τὴν συντροφιά μου·
αὐτὸ ἦταν σύνεφο μικρό, δὲν ἦτανε γεράκι».

Κι' ὁ ἴσκιος πάλι ἐφάνηκε ἐπάνω 'ς τὰ λιθάρια
καὶ κατεβαίνει ἢ πέρδικα ζητῶντας τὰκριβό της
κι' αὐταίς, ποῦ ἦταν 'ς τὸ ρίζωμα, τρυπῶσαν 'ς τὰ θυμάρια·
ἐκεῖθε ὁ ἴσκιος πέρασε τοῦ γερακιοῦ προδότης.

Κι' ἀκούσθη ἓνα φτερούγισμα μιὰ ταραχή, μιὰ ἀντάρα,
«Ὅπῳχει τὸ μονάκριβο, ἔχει πικρὴ τὴν τύχη».

Σκούζει, χτυπιέται ἢ πέρδικα μὲ τρόπο μὲ λαχτάρα
καὶ τὰκριβό της σπαρταρᾷ 'ς τοῦ γερακιοῦ τὸ νύχι.

Γ. Ζαλοκώστας.

Β. — Λέων καὶ λαγῶς.

Λέων τις ἐπιτυχῶν λαγῶν κοιμώμενον ἔμελλε νὰ τὸν φάγη.
Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅμως διήρχετο ἐκεῖθεν ἔλαφος τις, τὴν
ὁποῖαν, εὐθύς ὡς εἶδεν ὁ λέων, ἤρχισε νὰ καταδιώκῃ ἀφήσας τὸν
λαγῶν. Ἡ πτωχὴ ἔλαφος ἔτρεχεν ὅσον ἠδύνατο ταχύτερον, ὁ
δὲ λέων, ἀφοῦ κατεδίωξεν αὐτὴν ἐπὶ πολλὴν ὥραν, μὴ δυνάμενος
νὰ τὴν φθάσῃ ἀπηλπίσθη καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μέρος, ὅπου
εἶχεν ἀφήσει, τὸν λαγῶν κοιμώμενον. Οὗτος ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ
ἀφυπνισθεὶς εἶχε γείνει ἄφαντος.

Ὁ λέων μὴ εὐρῶν τὸν λαγῶν ἐσκέφθη καὶ εἶπε καθ' ἑαυτὸν :
«Πόσον ἀνόητος ἦμην ν' ἀφήσω αὐτὸν νὰ φύγῃ! Καλὰ νὰ πάθω·
δὲν ἦμην εὐχαριστημένος μὲ τὸν λαγῶν, ἐπεθύμησα τὴν ἔλαφον.

Τώρα ἔχασα καὶ τοὺς δύο. Αὐτὰ παθαίνουνσιν ὅσοι δὲν εὐχαριστοῦνται μὲ τὰ ὀλίγα καὶ θέλουσι τὰ πολλά».

(Δισωπίσιος μῦθος)

“Οποῖος γυρεύει τὰ πολλά, χάνει καὶ τὰ λίγα.

“Οποῖος κυνηγᾷ πολλά πούλια, δὲν πιάνει κανένα.

6.— Κύων ὁ πλεονέκτης.

Κύων τις εἰσελθὼν εἰς καλύβην ποιμένος ἤρπασε τεμάχιον κρέατος καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν, ἵνα μὴ συλλάβῃ αὐτὸν ὁ ποιμὴν.

Ἐνῶ ἔτρεχεν, ἔφθασεν εἰς τινα βαθὺν ποταμὸν καὶ ἐρρίφθη ἐντὸς αὐτοῦ διὰ τὴν περάσῃ εἰς τὴν ἀντιπέραν ὄχθην. Ἐπειδὴ ὅμως εἶδε τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ, ἐνόμισεν ὅτι ἦτο ἄλλος κύων κρατῶν εἰς τὸ στόμα του τεμάχιον κρέατος μεγαλύτερον τοῦ ἰδικοῦ του.

Ὁ πλεονέκτης κύων ἀφῆκεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐκράτει, καὶ ὤρμησεν ἵνα ἀφαιρέσῃ τὸ κρέας τοῦ ἄλλου κυνός. Ἀλλὰ ματαίως ἐπεχείρησε τοῦτο, διότι ἄλλος κύων δὲν ὑπῆρχεν. Ἐννοήσας τότε ὁ λαίμαργος τὴν πλάνην του, ἐστράφη διὰ τὴν λάβῃ τὸ ἰδικόν του, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ὑπῆρχε, διότι τὸ ὀρμητικὸν ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ εἶχε παρασύρει αὐτό.

Τεθλιμμένος τότε ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀντιπέραν ὄχθην λέγων καθ' ἑαυτὸν : «Δίκαια ἔχω πάθει, διότι ἐκεῖνος, ὅστις ἐπιθυμεῖ τὰ πολλά, χάνει καὶ τὰ ὀλίγα».

7.— Ὁ Μίδας

Ὁ Μίδας, ὁ βασιλεὺς χώρας τινὸς τῆς Ἀσίας, ἐφιλοξένησεν μίαν φορὰν εἰς τὰ ἀνάκτορά του τὸν Σειληγόν, τὸν παιδαγωγὸν τοῦ Βάκχου.

Ὁ Βάκχος, ὁ θεὸς τοῦ οἴνου, ὅτε ἔμαθε πόσον φιλοφρόνως ὑπεδέχθη τὸν παιδαγωγὸν του ὁ Μίδας καὶ πόσον ἐτίμησεν αὐτόν, ἠθέλησε τὸν ἀμείψῃ διὰ τὴν φιλόφρονα ταύτην φιλοξενίαν του.

Πρὸς τοῦτο λοιπὸν τῷ ὑπεσχέθῃ, ὅτι προθύμως ἤθελε τῷ δώσει ὅποιανδήποτε χάριν καὶ ἂν ἐζήτει.

Ὁ Μίδαο, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ πλεονέκτης, δὲν εὐχαριστεῖτο εἰς ὅσα πλούτη εἶχεν· ἐπεθύμει ἀκόμη περισσότερα, καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησε παρὰ τοῦ θεοῦ ὡς χάριν, πᾶν ὅ,τι ἐγγίξει νὰ γίνηται χρυσός. Ὁ Βάκχος ἔδωκεν ἀμέσως εἰς αὐτὸν ὅ,τι ἐζήτησεν.

Ὁ Μίδαο τότε ἔγεινεν ὁ πλουσιώτερος πάντων τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὁ δυστυχεότερος πάντων, διότι καὶ τὴν τροφὴν αὐτοῦ ὅταν ἤγγιζεν, αὕτη μετεβάλλετο ἀμέσως εἰς χρυσόν, διὰ τοῦ χρυσοῦ δὲ δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ τραφή οὔτε νὰ ζήσει.

Ἐκινδύνευε λοιπὸν, ἐν μέσῳ τοῦ ἀφθόνου πλούτου του, ν' ἀποθάνῃ ἐκ τῆς πείνης. Τότε συνησθάνθη τὴν ἀνοησίαν του καὶ ἔσπευσε νὰ παρακαλέσῃ τὸν Βάκχον νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν χάριν, τὴν ὁποίαν τῷ εἶχε δώσει.

Ὁ Βάκχος εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς του καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ λουσθῇ εἰς τὰς πηγὰς ποταμοῦ τινος διὰ ν' ἀπαλλάγῃ ἀπὸ τὴν χάριν. Ὁ Μίδαο λουσθεὶς εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν χάριν.

8.—Τὸ πρόβατον.

(Φυσιογνωσία)

Τὸ πρόβατον εἶναι ζῷον θηλαστικόν, μηρυκαστικόν. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶναι ἐπιμήκης, τὰ ὦτα ὄχι πολὺ μεγάλα, οἱ ὀφθαλμοὶ ἀπλανεῖς, τὸ στόμα μέτριον. Εἰς τὴν κάτω σιαγόνα φέρει τομεῖς καὶ στερεῖται κωνοδόντων. Ἡ ἄνω σιαγὼν δὲν φέρει τομεῖς καὶ διὰ τοῦτο τὸ πρόβατον ὑψώνει τὴν κεφαλὴν ὅταν θέλῃ νὰ κόψῃ χόρτον τι.

Ὁ λαιμὸς αὐτοῦ εἶναι μικρός, ὁ κορμὸς μέτριος καὶ ἀπολήγει εἰς οὐρᾶν, εἰς ἄλλα μὲν πλατεῖαν καὶ μακροῦν, εἰς ἄλλα δὲ βραχεῖαν καὶ λεπτήν. Οἱ πόδες αὐτοῦ εἶναι λεπτοὶ καὶ φέρουσι δύο χηλάς.

Τὸ δέρμα τοῦ προβάτου καλύπτεται ἀπὸ πυκνὸν τρίχωμα, τὸ ὁποῖον καλεῖται ἔριον καὶ ἔχει χρῶμα συνήθως μαῦρον ἢ λευκόν. Ἡ φωνὴ αὐτοῦ καλεῖται βληχή.

Τὸ ἄρρεν πρόβατον καλεῖται κριός, τὸ θῆλυ ἀμνάς καὶ τὸ νεογνὸν ἀμνός ἢ ἀρνίον. Ὁ κριός φέρει πάντοτε κέρατα ἐλικοειδῶς περιστρεφόμενα. Τὰ πρόβατα εὐρίσκονται πανταχοῦ τῆς γῆς. Τρώγουσι πόαν, κριθήν, βρώμην, πίτυρα καὶ ἄλλας τροφάς· πίνουσι ψυχρὸν ὕδωρ καὶ ζῶσι δέκα τέσσαρα ἔτη περιίπου.

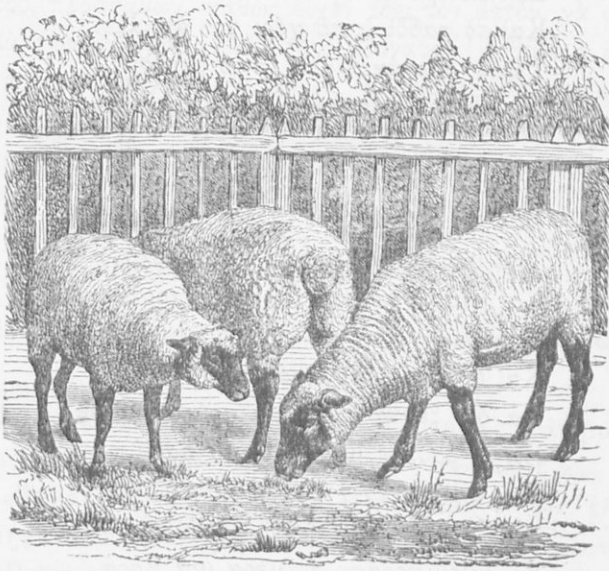
Τὰ πρόβατα νέμονται κατ' ἀγέλας, αἵτινες ὀνομάζονται ποίμνια. Ἐκάστου ποιμνίου προηγεῖται εἰς κριός· καὶ τὸν μὲν χειμῶνα τὰ ποίμνια ὀδηγοῦνται ὑπὸ τῶν ποιμένων εἰς θερμὰ καὶ πεδινὰ μέρη, τὸ δὲ θέρος εἰς δροσερὰ καὶ ὄρεινά.

Ἡ ἀμνάς τίττει κατ' ἔτος ἓνα ἀμνόν, πολλάκις δὲ καὶ δύο ἢ περισσοτέρους. Ὑπάρχουσι πολλὰ εἶδη προβάτων· τὸ ἐκλεκτότατον εἶδος εἶναι τὸ καλούμενον μερινόν, τὸ ὁποῖον διακρίνεται διὰ τὸ ὠραῖον αὐτοῦ μαλλίον, μὲ τὸ ὁποῖον κατασκευάζονται λαμπρὰ ὑφάσματα. Τὰ πρόβατα εἶναι ζῶα ἡμερα καὶ ἀγαθὰ, ἀλλὰ πολὺ ἠλίθια. Οὐδὲν δύνανται νὰ μάθωσι καὶ εἰς οὐδὲν προσέχουσι. Προσηλώνουν ἀπλανῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τι μέρος ἄνευ λόγου, ἀκολουθοῦσι τὸν κριὸν τοῦ ποιμνίου καὶ κάμνουσιν ὅ,τι κάνει καὶ αὐτός. Ἐὰν τυχόν ὁ κριὸς ὀλισθήσῃ καὶ πέσῃ εἰς ποταμὸν ἢ εἰς κρημνὸν τινα, πάντα τὰ πρόβατα πηδῶσι τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο καὶ ἀφανίζονται. Ἐὰν ὁ κριὸς σταθῇ που, στέκονται καὶ αὐτὰ, ἐὰν πηδήσῃ, πηδῶσι καὶ αὐτὰ.

Τὰ πρόβατα δὲν αἰσθάνονται τὸν κίνδυνον, οὐδὲ προσπαθοῦσι νὰ σωθῶσιν, ἐὰν συμβῇ τι εἰς τὸ ποίμνιον. Πολλάκις, ἐνῶ ὁ ποιμὴν ἀπομακρύνει αὐτὰ ἐκ τοῦ καιομένου σταύλου, ταῦτα, χωρὶς νὰ ἐννοῶσιν, ἐπανέρχονται ὅλα ὁμοῦ, εἰσέρχονται τυφλῶς εἰς τὸν σταῦλον καὶ καίονται.

Τὸ πρόβατον εἶναι ζῶον ἀπαθές· πρὸς τὸ τέκνον του δὲν αἰσθάνεται στοργήν. Βλέπει αὐτὸ σφαζόμενον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ μένει ἀκίνητον. Ἡ ἀμνάς, ἐὰν ἀρπάσῃ τὸ τέκνον της, ἐπ' ὀλίγον μόνον βληχᾶται καὶ κατόπιν τὸ λησμονεῖ.

Εἶναι πολὺ δειλόν· ἰδίως ἡ ἀστραπή καὶ ἡ βροντὴ τὸ φοβίζουσι πολὺ. Ἐὰν μείνη ἄνευ τῶν ποιμένων ἢ τῶν ποιμενι-

Πρόβατον

κῶν κυνῶν εἰς τὰ ὄρη καὶ τοὺς λειμῶνας μόνον, καταστρέφεται ὑπὸ τῶν θηρίων καὶ ἰδίως ὑπὸ τῶν λύκων.

Τὰ πρόβατα εἶναι χρησιμώτατα εἰς τὸν ἄνθρωπον, διότι παρέχουσι εἰς αὐτὸν πλείστας ὠφελείας. Παρέχουσι τὸ κρέας των, τὸ ὁποῖον εἶναι νόσιμον καὶ θρεπτικόν, τὸ γάλα των, τὸ ὁποῖον εἶναι θρεπτικώτατον καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου κατασκευάζουσι τυρὸν καὶ βούτυρον. Τὸ ἔριον αὐτῶν χρησιμεύει πρὸς κατασκευὴν οκελασμάτων καὶ διαφόρων ὑφασμάτων. Ἐκ τοῦ

δέρματός των κατασκευάζονται ὑποδήματα, ἄσχοι καὶ ἐκ τῶν ἐντέρων των χορδαὶ διαφόρων ὀργάνων. Ἀπὸ τοῦ λίπους των κατασκευάζονται κηρία.

9. — Ὁ Βοσκός.

Ευπνάει μὲ τὸ πρῶτο πετεινὸ
Καὶ τὸ ραβδί ἔς τὸ χέρι του ἀρπάζει,
Φέρνει τάρνάκια ὅλα ἔς τὸ βουνὸ
Κ' ἐκεῖνος ἀπὸ κάτω τὰ κυττάζει.

Βόσκουν τάρνάκια, τρέχουν σὰν τρελλὰ
Μέσ' ἔς τοῦ βουνοῦ τὰ δροσερὰ θυμάρια
Ἐστὸ θάμνο, ποῦ κρυφὰ μοσχοβολᾷ,
Καὶ μέσ' ἔς τὰ καταπράσινα χορτάρια

Καὶ ὁ βοσκὸς μονάχος τραγουδεῖ
Μὰ δὲν ξεχνᾷ τάρνάκια ποῦ βοσκοῦνε,
Εἶν' ὁ βοσκὸς μας φρόνιμο παιδί,
Καὶ ὅλοι ἔς τὸ χωριὸ τὸν ἀγαποῦνε.

Κι' ἀφοῦ περάσῃ ἡ ἡμέρα μιὰ φορά,
Μαζεύει ὅλα τάρνάκια του τὸ βράδυ,
Γυρίζει ἔς τὸ χωριὸ του μὲ χαρὰ
Καὶ κλεῖ μέσα ἔς τὴ μάνδρα τὸ κοπάδι.

Καὶ πάλι μονάχος του τραγουδεῖ
Κι' ὅσοι περνοῦν' ἀπ' ἔξω τὸν ἀκοῦνε...
Εἶν' ὁ βοσκὸς μας φρόνιμο παιδί,
Καὶ ὅλοι ἔς τὸ χωριὸ τὸν ἀγαποῦνε.

Ι. Κ. Πολέμης.

Ι Ο. — Ἄετός κκι κόραξ.

(Μῦθος)

Ἄετός τις ἤρπασεν ἀρνίον καὶ ἐπέταξεν εἰς τὴν φωλεάν του. Κόραξ ἐκεῖ πλησίον εὐρισκόμενος εἶδε τὸν ἀετὸν καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν μιμηθῆ. Ἡμέραν λοιπὸν τινα ἰδὼν πρόβατα βόσκοντα εἰς τινα πεδιάδα, ὤρμησε καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τινος παχέος προβάτου, προσπαθῶν, καθὼς εἶχεν ἰδεῖ τὸν ἀετὸν, νὰ σηκώσῃ αὐτὸ διὰ τῶν ὀνύχων. Ἄλλ' ἦτο ἀδύνατον ! Τότε ὁ ἀνόητος κόραξ προσεπάθει νὰ φύγῃ, ἀλλὰ οἱ ὀνυχες αὐτοῦ περιεπλέχθησαν εἰς τὸ ἔριον τοῦ προβάτου καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ πετάξῃ. Ὁ ποιμὴν ἰδὼν αὐτόν, τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἔκλεισεν ἐντὸς κλωθίου.

Μὴ μοῦ πολὺν τετιώνεσαι, γιατί ἕψηλὸς δὲν εἶσαι,

ἕς τὴν γειτονιά μου κάθεσαι καὶ ἕξέρω τίς εἶσαι.

Ι Ι. — Ὁ σπόρος τῆς πλατάνου καὶ ἡ χελιδὼν.

(Μῦθος)

Σπόρος πλατάνου ἐφέρετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Χελιδὼν τις ἰδοῦσα αὐτόν ἤρχιζε νὰ τὸν περιπαίζῃ καὶ νὰ τῷ λέγῃ : « Ταλαίπωρε σπόρε, πόσον σὲ λυποῦμαι ! ποῦ ἐλπίζεις νὰ φθάσῃς ἄνευ πτερῶν ; μήπως θέλεις νὰ μιμηθῆς τὰ πτηνά ; »

— « Ποῖος ἠξεύρει, ὑπερήφανον πτηνόν ; » ἀπήντησεν ὁ σπόρος : « Ἴσως ἔλθῃ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποῖαν θὰ λάβῃς ἀνάγκην τοῦ μικροῦ σπόρου, τὸν ὁποῖον τώρα περιφρονεῖς ». Ἡ χελιδὼν, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, ἔρριψε περιφρονητικὸν βλέμμα καὶ ἀπεμακρύνθη.

Πολλοὶ χειμῶνες παρήλθον ἕκτοτε.

Ἡ χελιδὼν φεύγουσα τὸ ψῦχος ἀπεδήμει εἰς θερμοὺς τόπους. Ἡμέραν τινὰ κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ χελιδὼν ἐπέτα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, διὰ νὰ εὔρῃ τροφήν, ἠκούσθη αἰφνης κρότος ὄπλου καὶ τεμάχιον μολύβδου ἠγγίσει τὴν πτέρυγα τοῦ πτηνοῦ, τὸ ὁποῖον ἀπεμακρύνθη ἐντρομον. Δεύτερος κρότος ἠκούσθη, ἀλλ' ἡ χελιδὼν ἐπέ-

ταξεν εις μικράν πλάτανον, τὸ μόνον δένδρον τῆς πεδιάδος, καὶ ἐξηφανίσθη ἐντὸς τῶν κλάδων αὐτῆς. Τὰ σφαιρίδια τοῦ κυνηγοῦ δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ τὴν φθάσωσιν.

Τότε ἠκούσθη ἐκ τοῦ δένδρου φωνὴ ἐξερχομένη καὶ λέγουσα: » Ἐνθυμείσαι τὸν μικρὸν σπόρον τῆς πλατάνου, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε περιεφρόνησας ! Ἄνευ αὐτοῦ θὰ ἦσο τώρα νεκρὸν, ὑπερήφανον πτηνόν, καὶ τὸ ἐρχόμενον ἔαρ δὲν θὰ ἤκουον τὴν φωνήν σου. Ὁ κίνδυνος παρήλθε· δύνασαι νὰ φύγῃς. Ὅταν θὰ ἐπανέρχῃσαι, θὰ μὲ εὐρίσκησ κατ' ἔτος ἰσχυρότερον καὶ μεγαλείτερον. Πέταξον, ἐνθυμοῦ πάντοτε ἐκεῖνο, ὅπερ σοὶ συνέβη σήμερον, καὶ μὴ ὑπευηφανεύεσαι πλέον ».

Ὅποιοι ὑπερηφανεύεται, γρήγορα ταπεινώνεται.

12. — Ἡ ἀλαζὼν κόρη.

Ἐξῆ ποτὲ πλούσιός τις κύριος, ὅστις κατήκει μετὰ τῆς θυγατρὸς του Ἀλεξάνδρας εἰς μεγαλοπρεπὲς μέγαρον. Ἡ Ἀλεξάνδρα ἔνεκα τοῦ πλοῦτου αὐτῆς καὶ τῆς ὑψηλῆς θέσεως τὴν ὁποίαν κατεῖχεν ὁ πατήρ της, ὑπερηφανεύετο καὶ δὲν κατεδέχετο νὰ ὀμιλῇ μετὰ τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων.

Ἡμέραν τινὰ πτωχὴ τις κόρη, Μαρία ὀνομαζομένη, θυγάτηρ κτίστου τινός, ἦλθεν εἰς τὸ μέγαρον καὶ ἐζήτησε νὰ ἴδῃ τὴν Ἀλεξάνδραν. Αὕτη ἐκ περιεργείας κινουμένη ἐδέχθη τὴν Μαρίαν καὶ ἠρώτησεν αὐτὴν δι' ἀποτόμου τρόπου τί ζητεῖ.

— « Κυρία » ἀπεκρίθη δειλῶς ἡ μικρὰ κόρη « ὁ πατήρ μου ἀσθενεῖ βαρέως καὶ σὰς παρακαλεῖ πολὺ νὰ ἰλάθῃτε τὸν κόπον νὰ ἔλθῃτε εἰς τὴν οἰκίαν μας, διότι ἔχει νὰ σὰς ὀμιλήσῃ ».

— « Πῶς ! » ἀνέκραξεν ἡ ἀλαζὼν Ἀλεξάνδρα προσβληθεῖσα, « ἐγὼ νὰ ἔλθω εἰς τὴν οἰκίαν σου ; Δὲν ἀρμόζει εἰς μίαν κυρίαν τῆς θέσεώς μου νὰ ὀμιλῇ καὶ νὰ συναναστρέφῃται με ἀνθρώπους τῆς τάξεως τοῦ πατρὸς σου ! Νὰ εἴπῃς εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν ἔχω καιρόν ».

Ἡ Μαρία δακρῦουσα ἀνεχώρησε. Δὲν παρήλθεν ὁμως πολλή
ὄρα καὶ ἐπανήλθε πάλιν τρέχουσα εἰς τὸ μέγαρον.

— «Κυρία», εἶπεν, «ὁ δυστυχῆς πατήρ μου ἀποθνήσκει,
μόλις δύναται νὰ ὀμιλή. Πρέπει νὰ σᾶς ἴδῃ, διότι ἡ μήτηρ σας,
πρὸ τοῦ θανάτου της, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πολέμου, εἶχε καλέ-
σει τὸν πατέρα μου καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ κρημνήσῃ μέρος τοῖχου
τινὸς τοῦ μεγάρου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ σας ἔκρυψε σπου-
δαῖον θησαυρόν. Οὐδεὶς γνωρίζει τὸ μυστικὸν ἐκτὸς τοῦ πατρός
μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ μήτηρ σας ἔδωκεν ἐντολήν νὰ φανερώσῃ
τὴν κρύπτῃν μόνον εἰς σᾶς, ὅταν φθάσητε εἰς τὸ εἰκοστὸν ἔτος
τῆς ἡλικίας σας. Ἄλλ' ὁ πατήρ μου ἀποθνήσκει ἤδη καὶ πρέ-
πει νὰ σᾶς ὀμιλήσῃ».

Ἡ Ἀλεξάνδρα ἐξεπλάγη καὶ προθύμως ἠκολούθησε τὴν
Μαρίαν. Ἐφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κτίστου, ἀλλ' ἦτο πλέον
ἄργά. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος δὲν ὑπῆρχε· μόλις πρὸ ὀλίγων λεπτῶν
εἶχεν ἐκπνεύσει.

Ἡ Ἀλεξάνδρα πλήρης θλίψεως ἐπανήλθεν εἰς τὸ μέγαρόν
της. Ἡ ἀλαζῶν κόρη μετενόει πικρῶς, διότι ἔνεκα τῆς ἐπάρ-
σεώς της, καὶ τὸν τίμιον κτίστην ἐλύπησε κατὰ τὰς τελευταίας
του στιγμὰς καὶ τόσον σπουδαίαν περιουσίαν ἀπώλεσεν.

Ὅπου ψηλὰ κυτῆ, πάντα στραβοπατῆ.

Ὁ Θεὸς τοὺς μεγάλους ταπεινώνει καὶ τοὺς ταπεινοὺς ὑψώνει.

Ἄνθρωπος οἰηματίας πάσχει συμφορὰς παντοίας.

13. — Ἡ παπαροῦνα.

Παπαροῦνα κοκκινίζει
καὶ φαντάζ' ὅσο μπορεί
Ὅποιος δὲν τὴν ἐγνωρίζει
κάτι λαῦμα τὴν θαρρεῖ.

Μόλις λίγο ἀέρα πάρῃ,
δὲν χωρεῖ μέσ' ἔς τὰ σπαρτά,

Μὲ περήφανο καμάρι
ἔδωθε κείθε χαιρετᾶ

Τὸ παιδάκι, ποῦ τὴν βλέπει,
λέγει μὲ συλλογισμό·
«Νὰ τῆς ἀποδώσω πρέπει
τοῦτον τὸν χαιρετισμό.

Καὶ ἀφοῦ μὲ κοντογενεῖ,
ἄς ὑπάγω πειδὸ σιμά,
Γνωριμία μὲ γυρεύει,
τέτοιο πρᾶγμα μὲ τιμᾷ».

Μιὰ καὶ δυὸ τήνε σιμώνει,
τὴν ἀπάτην ἐννοεῖ.
Τὴν περηφάνεια τῆς γυμνώνει
τῶν ἀνέμων ἢ πνοή.

Κι' ἀπ' τὸ τόσο τὸ στολίδι
τὸ καμάρι τὸ πολὺ,
βρίσκει μόνον ἓνα σκουπίδι
καὶ μιὰν ἄδεια κεφαλὴ.

Ἐὰν τὴν παπαροῦνα ἴμοιάζου
τὰ περήφανα παιδιὰ,
Ποῦ ζητοῦν νὰ τὰ θαυμάζου
δίχως γινῶσι καὶ καρδιά.

Γ. Βιζυνοσ

14.— Ὁ ἀρχιστράτηγος καὶ ὁ δεκανεὺς.

Ἡμέραν τινὰ στρατιῶται κατεγίνοντο, ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ δεκανεὺσ των, νὰ ἐπιδιορθώσωσιν ὀχύρωμά τι. Προσεπάθουν δὲ νὰ ὑψώσωσι στῦλόν τινα βαρύτετον καὶ ἐκοπίαζον πολὺ. Ὁ δεκανεὺς ἀντὶ νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς διὰ τῶν χειρῶν, περιωρίζετο νὰ τοὺς προτρέπη εἰς τὸ ἔργον διὰ φωνῶν.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, διαβάτης τις, ἄγνωστος εἰς τὸν δεκανέα, ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ τὸν ἠρώτησε, διατὶ δὲν ἐδοήθει τοὺς πτωχοὺς στρατιώτας, οἵτινες τόσο ἐκοπίαζον.

«Καὶ δὲν βλέπεις, ὅτι εἶμαι δεκανεὺς ;» ἀπεκρίθη ὑπερηφάνως ὁ δεκανεὺς.

«Συγχωρήσατέ με», εἶπεν ὁ ἄγνωστος, «δὲν παρετήρησα τὸν βαθμόν σας».

Ταῦτα λέγων ἔρριψε τὸν πῖλον καὶ τὸ ἐπανωφόριόν του κατὰ γῆς καὶ ἤρχισε μετὰ μεγάλης προθυμίας νὰ βοηθῇ τοὺς στρατιώτας, ἵνα ἀνυψώσωσι τὸν στῦλον. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσεν ἡ ἐργασία, ἐνεδύθη πάλιν καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν δεκανέα εἶπεν :

«Ὅσακις, κύριε δεκανεῦ, ἔχετε βαρεῖαν ἐργασίαν καὶ ἀνάγκην νὰ σᾶς βοηθήσῃ τις νὰ προσκαλῆτε τὸν γενικὸν ἀρχιστράτηγόν σας καὶ ἐγὼ προθύμως θὰ τρέχω νὰ σᾶς βοηθῶ».

Ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησεν, ὁ δὲ ἀλαζῶν δεκανεὺς ἔμεινεν

ἔκπληκτος καὶ κατησχυμένος. Ἐκτοτε δὲ ἔπαυσε νὰ ὑπερφανεύηται διὰ τὸν βαθμὸν του.

15. — Ὁ χρυσοῦς τρίπους καὶ οἱ ἑπτὰ σοφοί.

Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν Κῶοι ἀλιεῖς ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν τὸ δίκτυον αὐτῶν ἵνα ἀλιεύσωσι. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρουσιάσθησαν Μιλήσιοι τινες, οἵτινες προηγόρασαν ὅσα δι' αὐτοῦ ἤθελον ἀνασύρει οἱ ἀλιεῖς. Ἀλλὰ τὸ δίκτυον μετὰ τῶν ἰχθύων ἀνέσυρε καὶ χρυσοῦν τρίποδα, τὸν ὁποῖον, ἔλεγον, ὅτι εἶχε ρίψει ἡ Ἑλένη τοῦ Μενελάου εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐγεννήθη τότε φιλονικία μεταξὺ τῶν ἀγοραστῶν καὶ τῶν πωλητῶν περὶ τοῦ εἰς ποίους ἀνήκει ὁ χρυσοῦς τρίπους. Οἱ μὲν πωληταὶ ἔλεγον ὅτι μόνον τοὺς ἐντὸς τοῦ δικτύου ἰχθεῖς ἐπώλησαν οἱ δὲ ἀγορασταί, ὅτι ὅλον τὸ περιεχόμενον τοῦ δικτύου ἠγόρασαν. Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ἐπέμενον εἰς τὴν γνώμην των, ἡ δὲ διαφορὰ των δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ λυθῆ. Διὰ τοῦτο κατέφυγον εἰς τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἵνα διαλύσῃ τὴν διαφορὰν ταύτην.

Τὸ μαντεῖον ἀπήντησεν, ὅτι ὁ τρίπους ἔπρεπε νὰ δοθῆ εἰς τὸν σοφώτατον πάντων. Τότε οἱ Κῶοι προσέφερον αὐτὸν εἰς τὸν Θαλῆν, ὅστις ἦτο Μιλήσιος, διότι αὐτὸν ἐνόμιζον σοφώτερον μεταξὺ τῶν τότε ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ' ὁ μετριοφρων Θαλῆς δὲν ἐδέχθη τὸν τρίποδα, εἰπὼν ὅτι ἐθεώρει σοφώτερον αὐτοῦ τὸν Βίαντα. Ἀλλὰ καὶ ὁ Βίας, ὅτε τῆ προσεφέρθη ὁ τρίπους, ἔδωκε τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς ἄλλον.

Τοιουτοτρόπως ὁ τρίπους προσεφέρθη καὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς χωρὶς οὐδεὶς νὰ δεχθῆ αὐτόν, διότι ἡ μετριοφροσύνη, ἡ ἐκ τῆς ἀληθοῦς σοφίας πηγάζουσα, δὲν ἐπέτρεφεν εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν νὰ νομίσῃ ἑαυτὸν σοφώτερον τῶν ἄλλων. Διὰ τοῦτο ὁ τρίπους ἀφιερῶθη εἰς τὸν Θεὸν Ἀπόλλωνα.

16. — Μετριοφροσύνη Ἐπαμεινώνδου.

Ὁ Ἐπαμεινώνδας, ὁ Θηβαῖος στρατηγός, ἀφοῦ κατετρόπωσε

τοὺς Σπαρτιάτας εἰς τὴν πεδιάδα τῶν Λεύκτρων, κώμης τινὸς τῆς Βοιωτίας, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Θήβας. Ἐχθροὶ τοῦ τότε κατηγόρησαν αὐτόν, ὅτι ἐκράτησε τὴν ἀρχιστρατηγίαν τέσσαρας μῆνας περισσότερον ἀπὸ τὸν προσδιωρισμένον χρόνον. Παρουσιασθεὶς ὁ Ἐπαμεινώνδας ἐνώπιον τῶν δικαστῶν καὶ ἐκθέσας τὰ αἴτια, διὰ τὰ ὁποῖα παρέτεινε τὴν ἀρχιστρατηγίαν του, ἠθωώθη. Ἄλλ' οἱ ἐχθροὶ του, πρὸς περιφρόνησιν, κατώρθωσαν νὰ ἀναθέσωσιν εἰς αὐτὸν ποταπὴν τινα ἐργασίαν· ἦτο δὲ αὕτη ἡ τελεαρχία δηλ. ἡ ἐπιστασία τῆς καθαριότητος τῶν ὁδῶν!

Ὁ μέγας Ἐπαμεινώνδας δὲν δυσηρεστήθη διὰ τὴν ταπεινὴν ταύτην ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ μετὰ ζήλου ἐργασθεὶς, ἀνύψωσεν αὐτὴν τοσοῦτον, ὥστε, ἐνῶ πρότερον οἱ πλείστοι τῶν Θηβαίων ἐδυσκολεύοντο νὰ δεχθῶσι τοιαύτην θέσιν, μετὰ τὸν Ἐπαμεινώνδαν ἠμιλλῶντο ποῖος πρῶτος νὰ λάβῃ αὐτήν.

Μὴ ὑπερήφανος γίνου ποτέ. (Κλεόβουλος ὁ Δινῶιος)

17. — Τὸ ἴον.

Μέσα ἔστα φύλλα του κρυμμένο
λουλουδάκι μωσχερὸ
δὲν φαντάζει σὰν διαβαίνω,
σὰν σταθῶ νὰ τὸ χαρῶ.

Ἐχει τοῦρανοῦ τὸ χρῶμα,
μὰ δὲν χάσκει ἔς τὰ ψηλά,

μόνον ντροπαλὸ ἔς τὸ χῶμα
γέρνει καὶ μωσχοβολᾷ.

Κι' ὅσο μὲ ταπεινοσύνη
κρύπτεται καὶ συστολή,
τόσο ἢ μυρωδιὰ ποῦ χύνει
διαρκεῖ καὶ πειρὸ πολὺ.

Γ. Βιζυνοῦς

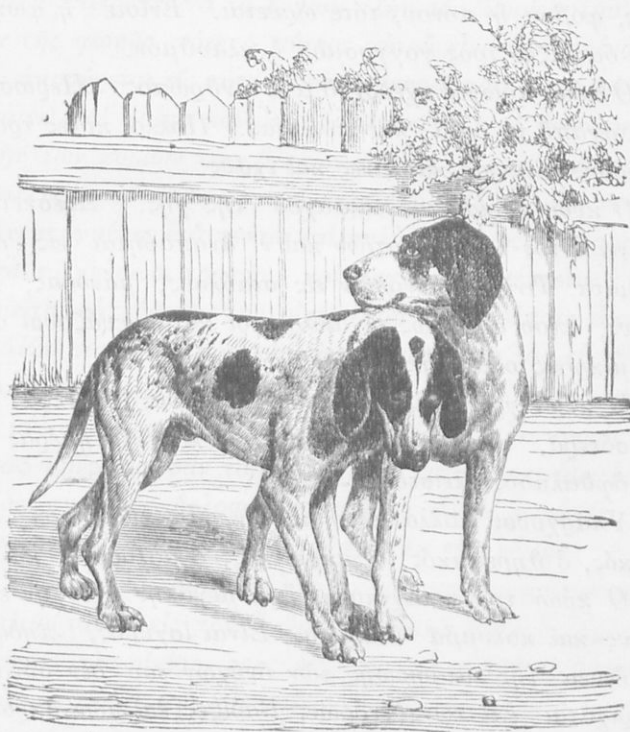
18. — Κύνων.

(Φυσιογνωσία)

Ὁ κύων εἶναι ζῷον θηλαστικόν, ἀρπακτικόν.

Τὸ μέγεθος τῶν κυνῶν εἶναι διάφορον, διότι ἄλλοι μὲν εἶναι μεγάλοι ὡς μωσχάρια, ἄλλοι δὲ πολὺ μικροὶ μὴ ὑπερβαίνοντες τὸ μέγεθος μικρᾶς γαλῆς. Ἡ κεφαλὴ τοῦ κυνὸς εἶναι στρογγύλη ἢ ἐπιμήκης. τὰ ὄτα ἄλλων μικρὰ καὶ ὀρθὰ

καὶ ἄλλων μεγάλα καὶ κλίνοντα πρὸς τὰ κάτω. Τὸ ρύγχος μακρὸν, στρογγύλον ἢ πεπιεσμένον. Ὁ κύων ἔχει ὅλα τὰ εἶδη τῶν ὀδόντων, οἷτινες ἀνέρχονται εἰς εἴκοσι τέσσαρας. Ὁ λαιμὸς αὐτοῦ εἶναι βραχύς, τὸ σιῆθος πλατὺ καὶ ὀλιγον προέχον,

Κύνες

ἢ οὐρὰ μακρὰ στρεφομένη εἰς τὸ ἄκρον πρὸς τὰ ἄνω. Ἔχει τοὺς προσθίους πόδας πενταδακτύλους, τοὺς ὀπισθίους τετραδακτύλους, τοὺς δὲ ὄνυχας ἰσχυροὺς καὶ ἀμβλεῖς. Τὸ τρίχωμα τοῦ κυνὸς ποικίλλει ἄλλοι μὲν ἔχουσι βραχὺ καὶ λεῖον τρί-

χρωμα, ἄλλοι δὲ μακρὸν καὶ οὐλον. Τὸ χροῶμα τοῦ τοιχώματος εἶναι ποικίλον, μέλαν, λευκόν, ξανθόν, φαιὸν κ.τ.λ.

Ἡ φωνὴ τοῦ κυνὸς καλεῖται ὑλακίη. Ὑλακτεῖ δ' ὁσάκις αἰσθάνεται χαρὰν ἢ εἶναι ὠργισμένος ἢ θέλει νὰ μιμηθῇ ἄλλους κύνας. Ὅταν ὁμως κατέχηται ὑπὸ ἀνησυχίας ἢ μεγάλης ὀργῆς, φόβου ἢ πόνου, τότε ὠρεύεται. Ἐνίοτε ἡ φωνὴ τοῦ κυνὸς ὁμοιάζει πρὸς γογγυσμὸν ἢ κλανθμὸν.

Ὁ κύων τρώγει σχεδὸν ὅτι ὁ ἄνθρωπος. Περισσότερον ὁμως ἀγαπᾷ τὰ ὀσιᾶ καὶ τὸ κρέας. Πολλοὶ κύνες τρώγουσι διαφόρους ὀπόρους καὶ τινες καὶ ἰχθῦς.

Ὁ κύων εὐρίσκειται πανταχοῦ τῆς γῆς. Ἀρέσκειται νὰ διαμένει ἐντὸς τῶν δωματίων καὶ ν' ἀναπαύηται εἰς μαλακὰ στρώματα. Τινὲς διαμένουσιν εἰς σταύλους, μάνδρας, ἀλύας, κήπους, ὅπου συνήθως οἱ ἄνθρωποι κατασκευάζουσι δι' αὐτοὺς μικροὺς οἰκίσκους ἐκ σανίδων.

Ἡ κύων γεννᾷ δις τοῦ ἔτους πέντε ἕως ἕξ μικρὰ ἢ καὶ περισσότερα, τὰ ὁποῖα ἐπὶ δέκα ἢ δεκαπέντε ἡμέρας ἔχουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστούς.

Ὑπάρχουσι πολλὰ εἶδη κυνῶν. Τὰ κυριώτερα εἶναι ὁ οἰκιακός, ὁ θηρευτικὸς, ὁ ποιμενικὸς, ὁ μολοσσὸς καὶ ἄλλοι.

Ὁ κύων τρέχει ταχύτατα, ἔχει μεγάλην ἀντοχὴν εἰς τοὺς κόπους καὶ κολυμβᾷ ἐξαίρετα. Εἶναι ἰσχυρὸς, πηδᾷ πολὺ, ἀλλ' ἔνεκα τῆς κατασκευῆς τῶν ὀνύχων του δὲν δύναται ν' ἀναρριχᾶται ἐπὶ τῶν δένδρων. Βαδίζει ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων φέρων λοξῶς τὸ σῶμα.

Αἱ αἰσθήσεις τοῦ κυνὸς εἶνε πολὺ ἀνεπτυγμέναι. Ἡ ὀσφρησίς του ἰδίως εἶναι ὀξυτάτη διὰ τῆς ὀσφρήσεως ἀνευρίσκει τὰ ἴχνη τοῦ κυρίου του καὶ τοῦ θηράματος. Ἀνευρίσκει τὸν λίθον, τὸν ὁποῖον τῷ ρίπτει ὁ κύριός του, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων. Ἡ ἀκοή του εἶνε ἀξιοθαύμαστος. Τὴν νύκτα ἰδίως ἀκούει τὸν ἐλάχιστον κρότον. Δύναται νὰ διακρίνη τὸν κύριόν

του ἐκ τοῦ βηματισμοῦ. Καὶ ἡ ἀφή του ἐπίσης εἶνε λεπτή· ἡ ὄρασίς του δὲν εἶνε πολὺ ἀνεπτυγμένη. Ὁ κύων εἶνε εὐφρέ-
 σιατος. Δύναται νὰ μάθῃ πολλὰ παίγνια καὶ διαφόρους χο-
 ροὺς. Ἰσταται ὀρθός, βραδίζει διὰ τῶν δύο ποδῶν, φέρει τὴν
 ράβδον τοῦ κυρίου του. Φέρει τὰ ὑψώνια ἐκ τῆς ἀγορᾶς καὶ
 εἰς οὐδένα ἐπιτρέπει νὰ τὰ ἐγγίσῃ πλὴν τῶν κυρίων του. Ἐν-
 νοεῖ ἐκ τῆς φωνῆς πότε ὁ κύριος αὐτοῦ εἶνε ὠρσιζόμενος καὶ
 τρέμων ἀποσύρεται εἰς τινα γωνίαν· ἐννοεῖ πότε ὁ κύριός του
 τὸν ἐπαιεῖ καὶ χαίρει καὶ οικριᾷ. Προσέχει νὰ ἐννοήσῃ τὴν
 διαταγὴν τῶν κυρίων του βλέπων αὐτοὺς ἀτενῶς καὶ σπεύδει
 μετὰ πολλῆς προθυμίας νὰ τὴν ἐκτελέσῃ. Ἡ μνήμη του εἶνε
 πολὺ ἀνεπτυγμένη ἐνθυμεῖται ἐπὶ πολὺ τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον
 ἔτυχε νὰ τῷ δώσωσι τροφήν, καὶ συχνὰ ἐπισκέπτεται αὐτό.
 Ἐνθυμεῖται τὰς ὁδοὺς, τὴν οἰκίαν του καὶ οὐδέποτε ἀποπλα-
 νᾶται. Ἐπὶ πολὺ διατηρεῖ εἰς τὴν μνήμην του τὰς εὐεργεσίας
 καὶ θωπείας.

Ὁ κύων εἶνε ἀφοσιωμένος καὶ πιστὸς εἰς τὸν κύριόν του.
 Πολλάκις κύνες ἔσωσαν τοὺς κυρίους αὐτῶν κινδυνεύοντας
 καὶ ὑπέδειξαν τοὺς δολοφόνους αὐτῶν. Πολλοὶ κύνες μετὰ
 τὸν θάνατον τοῦ κυρίου των ἀπέθανον ἐκ τῆς λύπης.

Οἱ κύνες ἔνεκα τῶν μεγάλων αὐτῶν προτερημάτων γίνον-
 ται ὠφελιμώτατοι εἰς τὸν ἄνθρωπον κατὰ πολλοὺς τρόπους.
 Φυλάττουσι τὰς οἰκίας, τοὺς κήπους, τὰ ποίμνια, διευκολύ-
 νουσι τὴν ἐργασίαν τοῦ κνηγοῦ.

Τοὺς κύνες ζευγνύουσι πρὸς τούτοις καὶ εἰς μικρὰ ἀμά-
 ξια· τοῦτο γίνεται εἰς τὰ πολὺ ψυχρὰ κλίματα, εἰς τὰ ὁποῖα
 οἱ κύνες σύρουσι τὰ ἔλκνηθρα, μικρὰ ἀμάξια, τὰ ὁποῖα εὐκό-
 λως ὀλισθαίνουν ἐπὶ τῶν πάγων. Ἄλλοι κύνες μεγαλόσωμοι
 βυθίζόμενοι εἰς τὸ ὕδωρ κατὰ παραγγελίαν τοῦ κυρίου των,
 ἀνέλκουσι πιγγομένους ἀνθρώπους. Ἄλλοι ἀφοῦ ἐφοδιασθῶσι
 παρὰ τοῦ κυρίου των μὲ καλάθιον περιέχον οἶνόπνευμα, κρέας

καὶ ἄλλα τονωτικά, σπεύδουσιν εἰς ἀναζήτησιν καὶ σωτηρίαν ἀνθρώπων καλυφθέντων ὑπὸ χιόνων ἢ μελλόντων νὰ ταφῶσιν ὑπὸ τῆς καταλιπούσης πυκνῆς χιόνος καὶ τῶν κατακρημνιζομένων ἀπὸ τῶν βράχων χιονοστιβάδων.

Καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ὁ κύων παρέχει ὠφελείας εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ δέρμα του χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων πρὸς κατασκευὴν ἐνδυμασίας καὶ βύρσης καὶ τὰ ὀστά του πρὸς κατασκευὴν κόλλας.

Ὁ κύων ὑπόκειται εἰς φοβερὰν ἀσθένειαν, τὴν λύσσαν, καὶ τότε καθίσταται λίαν ἐπικίνδυνος. Τοὺς κύνας δὲν πρέπει ν' ἀφίνωμεν νὰ λείχωσιν ἡμᾶς, διότι δύνανται νὰ μεταδώσωσιν εἰς ἡμᾶς ἀνιάτους ἀσθενείας.

19.— Ὁ μικρὸς κύων καὶ ὁ μολοσσός.

(Μῦθος)

Εἰς ρωμαλέος μολοσσὸς ἦτο ἐξηπλωμένος ἐντὸς τοῦ οἰκίσκου του. Πλησίον αὐτοῦ ἐκάθητο μικρὸς τις κύων.

Ἐκείθεν διήρχετο ἄνθρωπός τις, τὸν ὁποῖον εὐθὺς ὡς εἶδεν ὁ μικρὸς κύων ὠρμήσε κατ' αὐτοῦ ὑλακτῶν ἰσχυρῶς, ἐνῶ ὁ μολοσσὸς οὐδ' ἐκινήθη ἐκ τῆς θέσεώς του. Ὁ διαβάτης δι' ἑνὸς λακτίσματος ἀπηλλάγη τοῦ ἐνοχλητικοῦ κυναρίου καὶ ἐξηκολούθησεν τὸν δρόμον του. Ἄλλ' ὅταν ἔφθασε πρὸ τοῦ οἰκίσκου τοῦ μολοσσοῦ, ἐλοξοδρόμησε καὶ διήλθε διὰ τοῦ ἀπέναντι μέρους τῆς ὁδοῦ.

Ὁ μικρὸς κύων κάτω ἔχων τὰ ὦτα καὶ τὴν οὐρὰν μεταξὺ τῶν σκελῶν ἦλθε πλησίον τοῦ συντρόφου του, ὅστις τῷ εἶπε : «Νομίζεις, φίλε μου, ὅτι διὰ τῶν φωνῶν σου καταρθώνεις τί ; Μάθε, ὅτι δὲν κρίνουνσι τοὺς ἄλλους ἐξ ὧσων λέγουσιν, ἀλλὰ ἐξ ὧσων δύνανται νὰ πράξωσιν».

20.— Ὁ ἀγράφματος Πέτρος.

Εἰς τι χωρίον ἔζη γεωργός τις, ὅστις εἶχεν υἱὸν ὀνομαζόμενον

Πέτρον. Ο Πέτρος, ἂν καὶ ἦτο δωδεκαετής, δὲν ἐγνώριζε νὰ ἀναγινώσκη, διότι, ὅτε μετέβαινε εἰς τὸ σχολεῖον, ἦτο τόσοσ ὀκνηρὸς καὶ ἀμελής, ὥστε δὲν ἔμαθε νὰ ἀναγινώσκη. Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ὁ πατήρ τοῦ Πέτρου εἰργάζετο εἰς τὸν ἀγρόν, ἤρχισα νὰ πίπτῃ ραγδαία βροχή. Ὁ πτωχὸς γεωργὸς ἐβράχη πολὺ. Ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν του, κατελήφθη ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ καὶ ἔστειλε τὸν Πέτρον, ἵνα καλέσῃ τὸν ἱατρὸν. Ὁ ἱατρὸς ἐλθὼν, ἀφοῦ ἐξήτασε τὸν ἀσθενῆ, ἔγραψε συνταγὴν καὶ ὥρισε δύο φάρμακα. Ὁ Πέτρος λαβὼν τὴν συνταγὴν ἔσπευσε εἰς τὸ φαρμακεῖον καὶ παρέλαβε δύο μικρὰς φιάλας. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν περιεῖχε σιρόπιόν τι τὸ ὁποῖον ὁ ἀσθενὴς ὤφειλε νὰ πίνῃ ἀνά ἓν κοχλιάριον. Ἡ ἑτέρα μικρὰ φιάλη περιεῖχε φάρμακόν τι κατάλληλον δι' ἐντριβάς. Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης φιάλης ὑπῆρχε μικρὸς χάρτης, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἦσαν γεγραμμένα τὰ ἐξῆς : «ἐξωτερικὴ χρῆσις, προσοχή, δηλητήριον». Ὅταν ὁ Πέτρος ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ δυστυχὴς γέρων ἔπασχε τόσοσ πολὺ, ὥστε δὲν εἶχε τὰς δυνάμεις νὰ παρατηρήσῃ τὰ φάρμακα καὶ εἶπεν εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ νὰ δώσῃ ἓν κοχλιάριον ἐκ τοῦ σιροπίου. Ὁ Πέτρος, μὴ δυνάμενος νὰ ἀναγνώσῃ ἔλαβε τυχαίως τὴν φιάλην, ἣτις περιεῖχε τὸ διὰ τὰς ἐντριβάς φάρμακον, ἔχυσεν ἐξ αὐτοῦ εἰς ἓν κοχλιάριον καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν ἀσθενῆ νὰ πίνῃ.

Δὲν παρήλθεν ὅμως πολλὴ ὥρα καὶ ὁ δυστυχὴς πατήρ ἤρχισα νὰ αἰσθάνηται δριμεῖς πόνους καὶ νὰ καλῆ εἰς βοήθειαν. Ὁ Πέτρος βλέπων τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἤρχισα νὰ κλαίῃ. Εὐτυχῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν ὁ ἱατρὸς, ὅστις, ἀφοῦ ἐξήτασε τὸν ἀσθενῆ, ἐνόησε τί εἶχε συμβῆ. Εὐθὺς ἠτοίμασεν ἀντιφάρμακον καὶ ἔδωσε εἰς τὸν ἀσθενῆ νὰ πίνῃ μετὰ πολλοῦ κόπου, διότι ὁ δυστυχὴς γεωργὸς εἶχε συνεσφιγμένους τοὺς ὀδόντας καὶ ἦτο ἀναίσθητος. Μετὰ πολλὰς προσπαθείας ὁ πατήρ τοῦ Πέτρου ἐσώθη. Εἶχεν ἐξασθενήσει ὅμως τόσοσ πολὺ, ὥστε ἐπὶ δύο μῆνας κατέκειτο εἰς τὴν κλίνην. Καθ' ὄλον αὐτὸ

τὸ διάστημα ὁ Πέτρος ἐσκέπτετο πόσον μέγα κακὸν θὰ συνέβαινε καὶ μετενόει διὰ τὴν ἀμελείαν του καὶ ὀκνηρίαν του. Ὅτε δὲ ὁ πατήρ του ἔγεινεν ἐντελῶς καλὰ, πρώτη φροντίς τοῦ Πέτρου ὑπῆρξε νὰ μεταβῆ εἰς τὸ σχολεῖον. Πολὺ δὲ ταχέως ἔμαθε διὰ τῆς μεγάλης ἐπιμελείας του νὰ ἀναγινώσκη, διότι εἶδεν ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς ἀμελείας του ἐκινδύνευεν ἡ ζωὴ τοῦ προσφιλοῦς πατρὸς του.

Φεῦγε, τέκνον, τὴν ἀργίαν ὡς πολλῶν κακῶν αἰτίαν.

Κόπος ἐπιμέλεια πλοῦτος καὶ ὠφέλεια.

21. — Ὁ νέος Λυκοῦργος.

Ὁ πατήρ τοῦ Λυκοῦργου ἦτο ἀπλοῦς ἐργάτης εἰς ὑφαντήριον· ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιμελείας του, τῆς φιλοπονίας του καὶ τῆς οἰκονομίας του κατῴρθωσεν ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος ν' ἀποκτήσῃ ἰδικόν του ὑφαντήριον. Εἰς τὸ ἐργαστήριόν του τοῦτο εἰργάζετο μετὰ πολλοῦ ζήλου μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ζωῆς του.

Ὁ υἱὸς του Λυκοῦργος, ἀφοῦ ἀρκούντως ἐμορφώθη εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πατρίδος του, εἰργάζετο εἰς τὸ ὑφαντήριον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του κληρονομήσας ὀλόκληρον τὴν πατρικὴν περιουσίαν, ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἦτο ἀνοησία νέος ἔχων τόσην περιουσίαν νὰ ἐργάζεται.

Διὰ τοῦτο πωλήσας τὸ πατρικὸν ἐργαστήριον, μετέβη εἰς ἄλλην μεγάλην καὶ πολυέξοδον πόλιν. Ἀλλὰ μὴ γνωρίζων νὰ διαχειρισθῆ τὴν περιουσίαν του καὶ μὴ ἔχων ἄλλην τινὰ ἐργασίαν ἐπεδόθη εἰς τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰς διασκεδάσεις. Ἡ περιουσία του ὀλονὲν ὠλιγόστευε καὶ μετὰ τινα ἔτη ἀπωλέσθη ὀλόκληρος. Τότε ἤρχισε νὰ δανείζηται· τὰ χρέη του ταῦτα δὲν ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ καὶ ἐφυλακίσθη.

Κατάκλειστος ἐν τῇ φυλακῇ ἐσυλλογίζετο ποῦ τὸν ἔφερεν ἡ ὀκνηρία του καὶ ἔλεγε· «φρονιμώτερον καὶ ἀξιοπροπέστερον

θά ἦτο ἐὰν ἐξηκολούθουν ἐργαζόμενος εἰς τὸ ὑφαντήριόν μου, τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος ὑπὸ πάντων».

Μετὰ διετῆ φυλάκισιν ἐλευθερωθεὶς, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του καὶ παρεκάλεσε τὸν ἀγοραστὴν τοῦ ἐργοστασίου του νὰ τὸν προσλάβῃ ὄχι πλέον ὡς ἐργοστασιάρχην, ἀλλ' ὡς ἀπλοῦν ἐργάτην μὲ μετριώτατον ἡμερομίσθιον.

— Ὁκνηρία μήτηρ πάσης κακίας.

22.— Ὁ ζίζηκας καὶ τὸ μυρμηκι.

Καλοκαίρι κι' ἀνοίξι, ὅταν ἦσαν τὰ λουλούδια ὁ τρελλὸς ὁ ζίζηκας τὴν περνοῦσε μὲ τραγούδια.

Τὰ τραγούδια πέρασαν, ἦλθαν χιόνια, ἦλθαν πάγοι, καὶ πεινᾷ ὁ ζίζηκας καὶ δὲν ἔχει τί νὰ φάγῃ.

Ἔρχεται ἔς τὸ γείτονα, τὸ προβλεπτικὸ μυρμηκι, καὶ ζητεῖ βοήθειαν ἓνα σπόρο ἢ σκουλήκι.

Τὸ μυρμηκι ἐκθαμβὸν ἐρωτᾷ : «Καλέ μου, γείτον, δὲν μοῦ λές τί ἔκαμνες καλοκαίρι ὅσον ἦτον ;»

«—Τραγουδοῦσα, φίλε μου, ὅσον ἦτο καλὴ ὥρα».

«—Τραγουδοῦσες; Εὐγέ σου! χοροπήδα λοιπὸν τώρα»

Α. Ραγκαβῆς

23.— Ὁ ἀετός.

(Φυσιολογία)

Ὁ ἀετός εἶναι πτηνὸν ἀρπακτικόν. Ἐχει μέγεθος προβάτου, ὅταν δὲ ἀνοίξῃ τὰς πτέρυγας του καταλαμβάνει χῶρον δύο μέτρων. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶνε μειρία, οἱ ὀφθαλμοὶ ζωηροὶ κείμενοι πρὸς τὰ πλάγια τῆς κεφαλῆς. Τὸ ράμφος ἰσχυρότατον, εὐθὺ κατὰ τὴν ρίζαν καὶ ἀγκιστροειδὲς κατὰ τὸ ἄκρον. Καλύπτεται δὲ τὸ ράμφος τοῦ ἀετοῦ κατὰ τὴν ρίζαν ὑπὸ κτρι-

νον ὑμένος, ὅστις καλεῖται κήρωμα. Αἱ πτέρυγες εἶνε μακροαὶ καὶ ἰσχυραί, ἢ δὲ οὐρὰ πλατεῖα. Οἱ πόδες εἶνε βραχεῖς καὶ σιβαροὶ καὶ καλύπτονται μέχρι τῶν δακτύλων ὑπὸ πτερῶν, οἱ ὄνυχες γαμφοὶ καὶ ὀξεῖς. Τὸ δέρμα σκληρόν, τὸ δὲ πέρωμα φαιόν.

Ὁ αἰετὸς εὐρίσκειται πανταχοῦ τῆς γῆς καὶ ζῆ ὑπὲρ τὰ ἑκανὸν ἔτη, ἀποθνήσκει δὲ ἐκ πείνης, διότι κυρτοῦται τόσον τὸ ράμφος αὐτοῦ, ὥστε δὲν δύναται νὰ λάβῃ τροφήν.

Ὁ αἰετὸς τρέφεται συνήθως μὲ ἀμνοὺς ἢ ἐλάφους, ἐν ἐλλείψει δὲ τούτων, θηρεύει μικρότερα ζῶα, π. γ. λαγούς, χελώνας, βατράχους καὶ πτηνὰ, τὰ ὁποῖα ἀρπάζει διὰ τῶν ὀνύχων καὶ μεταφέρει εἰς τὴν φωλεάν του, ὅπου τὰ κατατρώγει θερμοῦ καὶ ἀσπαίροντα. Θηρεύει μόνον τὴν ἡμέραν, τὴν δὲ νύκτα ἀναπαύεται ὅπως ὁ ἄνθρωπος. Ὁ αἰετὸς οὐδέποτε πίνει ὕδωρ.

Ὁ αἰετὸς ἀρέσζεται νὰ ζῆ μονήρης εἰς τὰ δάση, εἰς ὑψηλοὺς καὶ ἀποκρῆμους βράχους. Κτίζει τὴν φωλεάν του ἐκ κλάδων καὶ βρύων ἐπὶ τῶν κορυφῶν καὶ ὑψηλῶν δένδρων ἢ ἐπὶ τῶν ἀπατήτων βράχων, τόσον στερεάν, ὥστε οὐδ' ἰσχυροτέρα καταιγὶς δύναται νὰ τὴν καταστρέψῃ.

Ὁ θῆλυς κατὰ τι μεγαλείτερος τοῦ ἄρρενος, τίκει δύο ἕως τρία ῥά, τὰ ὁποῖα ἐκκολάπτει μετὰ ἓνα μῆνα. Οἱ μικροὶ αἰετηδεῖς μένουσιν εἰς τὴν φωλεάν μέχρις ὅτου δυνηθῶσι μόνου των νὰ θηρεύσωσι τὴν τροφήν των.

Ὑπάρχουσι πολλὰ εἶδη αἰετῶν. Τὸ μάλιστα διαδεδομένον εἶδος εἶνε ὁ χρυσάετος. Ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσι χρυσάετοι, αἰετοὶ οἱ νᾶνοι, ἢ σταυραετοὶ καὶ οἱ ἀλιάετοι, οἵτινες τρέφονται διὰ θαλασσίων πτηνῶν. Οἱ αἰετοὶ εἶνε πτηνὰ ἰσχυρότατα καὶ τολμηρότατα. Συλλαμβάνουσιν ἀμνοὺς καὶ πετῶσιν εἰς τὴν φωλεάν των κρατοῦντες αὐτοὺς διὰ τῶν ὀνύχων. Ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ἄλλων μεγάλων πτηνῶν καὶ πολλάκις καὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων.

Πετώσι τάχιστα καὶ εἰς μέγιστον ὕψος. Ἄνυψοῦνται τόσον εἰς τὸν οὐρανόν, ὥστε μόλις διακρίνονται. Διαμένουσι πάντοτε εἰς ὑψηλὰ μέρη καὶ κατέρχονται μόνον πρὸς εὐρεσιν τροφῆς.

Οἱ ἀετοὶ ἔχουν ὄρασιν ὀξυτάτην· ἀπὸ τὰ ἀμέτροντα ὕψη διακρίνουσι καὶ τὰ μικρότατα ζῶα καὶ ἐπιπίπτουσι κατ' αὐτῶν.

Οἱ ἀετοὶ εἶνε ὑπερήφανοι. Ποτὲ δὲν ἐγγίζουσι ξένην τροφήν, ἀλλὰ τρώγουσι μόνον ὅ,τι οἱ ἴδιοι θηρεύσωσι. Δὲν καταδέχονται νὰ κατοικήσωσιν εἰς ξένην φωλεὰν ἀετῶν ἔρημον.

Εἶνε λίαν προνοητικοί. Γεμίζουσι τὴν φωλεὰν ἀνῶν ἐκ παντοίων ζώων, ἰδίως ὅταν ἔχωσι νεοσσούς, ὅπως ἔχωσι τροφήν ἐν ἀνάγκῃ. Τοῦτο γνωρίζοντες οἱ κυνηγοὶ ἢ οἱ χωρικοὶ μεταβαίνουσι πολλάκις εἰς φωλεὰς ἀετῶν, ὅταν οὗτοι εἶναι ἀπόντες, καὶ εὐρίσκουσι ἄπειρον κυνήγιον. Ἀλλοίμονον ὅμως ἐὰν φθάσωσιν οἱ ἀετοί.

Ἀγαπῶσι πολὺ τοὺς ἀειτιδεῖς των, εἰς τοὺς ὁποίους φέρουσιν ἄφθονον τροφήν καὶ τρυφεράν. Ὅταν οἱ ἀειτιδεῖς εἶναι μικροί, ἐμβάλλουσιν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν τὴν τροφήν.

Οἱ ἀετοὶ ἀγαπῶσι τὴν ἐλευθερίαν, ὅταν δὲ συλληφθῶσιν, ἀποθηήσκουσι πολλάκις ἐκ λύπης. Μικροὶ συλλαμβανόμενοι ἐξημεροῦνται καὶ αἰσθάνονται πρὸς τοὺς κυρίους των ἀγάπην. Δὲν δισιάζουσιν ὅμως, ὅταν ὀργισθῶσιν, νὰ τοῖς ἐπιτεθῶσιν. Ὁ ἀετὸς ἐνεκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ δυνάμεως καὶ τόλμης καὶ τοῦ εὐγενοῦς παραστήματός του θεωρεῖται βασιλεὺς τῶν πτηνῶν.

24.— Τὸ πουλάκι.

— «Πουλί μου, ποῦ ξεχείμασες, ποῦσουν τὸ καλοκαῖρι;

— «Στὸ κυπαρίσσι τὸ ψηλὸ ἔφτιασα τὴ φωλιά μου.

Χρυσὸς ἀετὸς ἐπέραςε ἕψηλὰ ἔς τὸ κυπαρίσσι

καὶ τὴ φωλιά μου χάλασε, μοῦ τρώγει τὰ πουλιά μου.

Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ μ' ἔκαμες, αἰτέ μου χρυσαῖτέ μου;

Χάλασες τὴ φωλίτσα μου, μοῦ τρῆς καὶ τὰ πουλιά μου».

(Δημόδωδες)

23. Οἱ δύο καπνοδοχοκαθαρισταί.

Εἷς τινὰ πόλιν ἔζων δύο ὄρφανὰ παιδιά πολὺ πτωχά. Διὰ τὸ κερδίζωσι τὸν ἄρτον αὐτῶν ἔγειναν καπνοδοχοκαθαρισταί. Καθ' ἑκάστην εἰργάζοντο μετὰ πολλῆς προθυμίας καὶ τὴν ἑσπέραν μετέβαινον εἰς τὴν πτωχικὴν των καλύβην, ἔτρωγον τὸ λιτόν των φαγητόν, ἠὲ χαρίζοντο τὸν Θεὸν καὶ ἀνεπαύοντο.

Οἱ δύο ὅμως μικροὶ ἀδελφοὶ εἶχον μεγάλην τινὰ ἐπιθυμίαν νὰ μάθωσι γράμματα. Εἰς τὴν πόλιν, ὅπου εὕρισκοντο, ὑπῆρχον νυκτεριναὶ σχολαί· ἐκεῖ λοιπὸν ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγωσιν. Ἀλλὰ πῶς νὰ μεταβῶσι; Τὰ πτωχὰ παιδιά δὲν εἶχον εἰμὴ ἓν ζευγὸς ὑποδημάτων.

Ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ μεταβαίνωσιν ἐναλλάξ εἰς τὸ σχολεῖον· τὴν μίαν ἡμέραν μετέβαινεν ὁ εἷς ἀδελφὸς καὶ τὴν ἄλλην ὁ ἄλλος. Ἐκεῖνος ὅστις μετέβαινεν εἰς τὸ σχολεῖον προσεῖχε πολὺ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἐδίδασκεν ὁ διδάσκαλος, καὶ ὅταν ἐπανήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν του, τὰ ἐδίδασκεν εἰς τὸν ἀδελφόν του.

Ὁ διδάσκαλος παρατηρήσας, ὅτι οἱ δύο ἀδελφοὶ δὲν μετέβαινον ὁμοῦ εἰς τὸ σχολεῖον, ἀπεφάσισε νὰ μάθῃ τί συμβαίνει. «Ποῦ εἶνε ὁ ἀδελφός σου» ἠρώτησεν ἡμέραν τινὰ τὸν καπνοδοχοκαθαριστήν. «Ὁ ἀδελφός μου, κύριε,» ἀπῆντησε τὸ παιδίον, «θὰ ἔλθῃ αὔριον. Ἀναμένει εἰς τὴν οἰκίαν μας. Θὰ τῷ διηγηθῶ ὅ,τι διδαχθῶ σήμερον, καὶ αὔριον θὰ λάβῃ τὰ ὑποδήματά μου, διότι ἔχομεν ἓν μόνον ζευγὸς, καὶ θὰ ἔλθῃ. Ἐγὼ δὲ θὰ μείνω εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὁ ἀδελφός μου θὰ μοὶ διηγηθῇ πάλιν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια θὰ μάθῃ».

Ὁ διδάσκαλος ἐθαύμασε τὴν ἐπιμέλειαν τῶν δύο ὄρφανῶν παιδίων καὶ ἀπεφάσισε νὰ φροντίσῃ περὶ αὐτῶν. Πρὸς τοῦτο ὠμίλησεν εἰς τὸν δήμαρχον τῆς πόλεως, ὅστις ἀπεφάσισε νὰ προστατεύσῃ τοὺς δύο ἐπιμελεῖς καπνοδοχοκαθαριστάς καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ἓν ὄρφανοτροφεῖον, ὅπου κατῴρθωσαν καὶ οἱ δύο διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ φιλοπονίας των νὰ μάθωσιν ἄρκετὰ γράμματα καὶ μίαν τέχνην· ἔγειναν ξυλουργοί.

Σήμερον ἔχουσιν ὠραῖον κατάστημα ἐργάζονται τιμίως καὶ ζῶσιν ἀνέτως. Πολλάκις διηγοῦνται τὴν ἱστορίαν των εἰς τοὺς μικροὺς των μαθητάς, οἵτινες μεταβαίνουσι συχνάκις ἄνευ προθυμίας εἰς τὴν ἐργασίαν.

*Ἡ φιλοπονία εἶνε εὐτυχία καὶ ζωή,
θάνατος ἢ ὀκηρία καὶ τῶν κακιῶν πηγὴ.*

26.—Οἱ καρποὶ τῆς ἐργασίας.

Νέος τις μετέβαινε καθ' ἐκάστην ἀπὸ τῆς πόλεως, ἔνθα κατῴκει, εἰς πλησίον κειμένην ἐξοχὴν, ὅπου ἔμενεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ χάριν τῆς ὑγείας τῆς. Καθ' ὁδὸν συνήντα πάντοτε εἰς τινα γωνίαν νεαρὸν καὶ ὑγιᾶ ἄνδρα, ὅστις ἐζήτηε ἐλεημοσύνην. Ὁ εὐσπλαγχνος νέος τῷ ἔδιδε πάντοτε νόμισμά τι.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ἔκυπτε, κατὰ τὸ σύνηθες διὰ νὰ ρίψῃ εἰς τὸν δίσκον τὸν ὀβολὸν του, γέρων τις κύριος, διερχόμενος ἐκεῖθεν, ἐστάθη πρὸ τοῦ ἐπαίτου. Ἀφοῦ ἐξήτασεν αὐτὸν ἐπὶ τινα λεπτά, εἶπεν· «Μοὶ φαίνεσαι νέος καὶ ἰσχυρός, δύνασαι νὰ ἐργάζῃσαι, διαπὶ λοιπὸν ἐπαιτεῖς; Θὰ σοὶ δώσω συμβουλὴν τινα, ἀκολούθησον αὐτὴν καὶ ἐντὸς ὀλίγου δὲν θὰ εἶσαι πλέον πτωχός· θ' ἀποκτήσῃς μικρὰν περιουσίαν, ἣτις ὀλίγον κατ' ὀλίγον θ' αὐξάνῃ».

Ὁ Γεώργιος, οὕτως ὠνομάζετο ὁ ἐπαίτης, εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἐμειδίασε χωρὶς νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὸν γέροντα κύριον. «Μὴ μειδιάς», ἐπανέλαθεν ὁ γέρων, «πρὸ ἐτῶν ἡμῶν καὶ ἐγὼ δυστυχῆς ὡς σύ. Πολλάκις ἐστερουμένην καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Ἀντὶ ὅμως νὰ ζητῶ ἐλεημοσύνην, διερχόμεναι τὰς ὁδοὺς καὶ ἐζήτουν ῥάκη, τὰ ὅποια ἐπώλουν εἰς τοὺς χαρτοποιοὺς τῆς πόλεως. Μετὰ ἓν ἔτος δὲν ἐζήτουν πλέον ῥάκη ἀλλ' ἠγγόραζον αὐτά. Μετ' ὀλίγον δὲ εἶχον καὶ μικρὰν χειράμωξαν κατάλληλον διὰ τὸ ἐμπόριόν μου. Σήμερον εἶμαι χαρτοποιός, ἔχω μέγα ἐργαστάσιον καὶ ἀρκετὴν περιουσίαν. Ἀκολούθησον,

νέε, τὸ παράδειγμά μου καὶ θὰ εἶσαι βραδύτερον εὐτυχής».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ γέρον ἀπεμακρύνθη ἀφήσας τὸν ἐπαίτην τόσον βυθισμένον εἰς σκέψεις, ὥστε ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ἂν καὶ οἱ διαβάται δὲν ἦσαν σπάνιοι, δὲν ἤκούσθη ἢ κλαυθμηρὰ φωνὴ αὐτοῦ, «κύριε, ἐλεήσατέ με, παρακαλῶ».

Πολλὰ ἔτη παρῆλθον ἔκτοτε. Ὁ ἐπαίτης δὲν ἐφαίνετο καὶ ὁ νέος, ἀνὴρ πλέον, ἐλησμόνησεν αὐτόν.

Ἡμέραν τινὰ εἰσῆλθεν οὗτος εἰς τι βιβλιοπωλεῖον διὰ ν' ἀγοράσῃ βιβλία. Τὰ βλέμματα αὐτοῦ συνηντήθησαν μετὰ τῶν τοῦ καταστηματάρχου, ὅστις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔδιδε διαταγὰς πρὸς τινὰ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων του. Παρατήρησαν ἀλλήλους ἐπὶ τινὰ λεπτά· τέλος ὁ καταστηματάρχης ἔλαβε θάρρος καὶ ἐπλησίασε. «Κύριε», εἶπε, «βεβαίως δὲν μὲ ἐνθουμείσθε πλέον καὶ ἔχετε δίκαιον· ἐγὼ ὅμως δὲν ἐλησμόνησα τὴν ἀγαθὴν μορφὴν σας. Εἶμαι ὁ ἄλλοτε ἐπαίτης, τὸν ὁποῖον ἤλεεῖτε, ὅταν πρὸ δέκα πέντε ἐτῶν διήρχεσθε τὴν μεγάλην ὁδόν, ἣτις φέρει εἰς τὴν ἐξοχὴν. Ἐνθουμείσθε βεβαίως τὸν γέροντα ἐκείνον κύριον, ὅστις μοὶ ἔδωκε τόσας καλὰς συμβουλὰς. Εἶχε δίκαιον, ἠκολούθησα τὰς συμβουλὰς του καὶ ἰδοὺ τῶρα εἶμαι κάτοχος δύο ὠραίων οἰκιῶν καὶ τοῦ καταστήματος αὐτοῦ. Ζῶ μετὰ τῆς οἰκογενείας μου ἀνέτως, εἶμαι εὐτυχής καὶ δὲν παύω ἀπὸ τοῦ νὰ εὐγνωμονῶ καὶ νὰ εὐλογῶ τὸν γέροντα ἐκείνον κύριον, ὅστις μὲ κατέστησεν ἐργατικὸν καὶ εὐτυχῆ».

Φιλοπονία νεότητος γήρατος ἀνάπανοις.

27. — Κλεάνθης.

Κατὰ τὸ ἔτος 250 π. Χ. μετέβη εἰς Ἀθήνας νέος τις πολὺ πτωχός, ὀνομαζόμενος Κλεάνθης διὰ νὰ σπουδάσῃ πλησίον τοῦ μεγάλου φιλοσόφου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Ζήνωνος.

Δέκα ἐννέα ὀλόκληρα ἔτη μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας παρηκολούθει τὰ μαθήματα τοῦ σοφοῦ διδασκάλου.

Πάντες ἐγνώριζον, ὅτι ὁ Κλεάνθης ἦτο πτωχότατος καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃσι πῶς κατώρθωνε νὰ ἐξοικονομῇ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ νὰ ζῆ, ἀφοῦ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν μελέτην τῶν μαθημάτων του, δὲν ἐφαίνετο δὲ ἐργαζόμενος τι.

Πῶς λοιπὸν ἔζη ὁ πτωχὸς Κλεάνθης; Ποῖος τῷ ἔδιδε χρήματα; Μήπως ἦτο κλέπτης; Τοιαῦται ὑποψίαι ἤρχισαν νὰ γεννῶνται περὶ αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις.

Τότε ὁ Ἄρειος Πάγος, τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε ἀνατεθῆ καὶ ἡ ἐπιτήρησις τῶν νέων καὶ τῶν μὴ ἐργαζομένων, ἠρώτησε τὸν Κλεάνθην πῶς συντηρεῖται χωρὶς νὰ ἐργάζεται.

« Ἄντλῶ ὕδωρ εἰς τινὰ κηπουρὸν », ἀπήντησεν ὁ Κλεάνθης, « καὶ ἀλέθω σίτον εἰς τινὰ γραῖαν κατὰ τὴν νύκτα καὶ οὕτω κερδίζω τὰ ἀναγκαῖα πρὸς συντήρησίν μου ». Οἱ δικασταὶ προσεκάλεσαν τὸν κηπουρὸν καὶ τὴν γραῖαν, οἵτινες ἐδεδβαίωσαν, ὅτι ἀληθῶς ὁ Κλεάνθης ἦντλει καὶ ἤλεθε κατὰ τὴν νύκτα ἀντὶ χρηματικῆς ἀμοιβῆς.

Οἱ δικασταὶ ἐθαύμασαν τὴν ἐπιμέλειαν καὶ φιλομάθειαν τοῦ πτωχοῦ Κλεάνθους, ὅστις ἔκτοτε ἐπωνομάσθη φρεάντλης, διότι ἔζη ἀντλῶν ὕδωρ ἐκ τῶν φρεάτων. Προσέτι ἐνήργησαν ὥστε νὰ δίδηται εἰς αὐτὸν χρηματικὴ ἀμοιβή, ὅπως ζῆ ἀνετώτερον καὶ ἔξη περισσότερο καιρὸν νὰ σπουδάζῃ. Ὁ δὲ διδάσκαλος αὐτοῦ Ζήνων μαθὼν τοῦτο παρέλαβε τὸν Κλεάνθην εἰς τὸν οἶκόν του. ἔνθα ἠδύνατο νὰ σπουδάζῃ ἀνέτως.

Περισσότερον δουλεύεις, περισσότερ' ὠφελεῖσαι.

28. — Ἡ ὥραία προῖα.

Πῶς τὸ ὠραῖον φῶς τῆς αὐγῆς	Δάσος καὶ ρύαξ καὶ πεδιάς
πάλιν τὴν ὄψιν τέρπει τῆς γῆς!	ἤρχισαν πάλιν τὰς παιδιάς,
Στίλβουν αἱ δρόσοι ἐκ τοῦ φωτὸς	ἕμνον τὰ πάντα ἑωθινὸν
ὡς ἀδαμάντων κονιορτῶς.	εἰς ποικιλίαν μέλπου φωνῶν.

Τῆς ἐργασίας ἦλθ' ὁ καιρὸς,
ἄς ἐπλισθῶσι διὰ πυρὸς
ὁ νοῦς, τὸ πνεῦμα, ἡ χεὶρ, ὁ πούς,
πρὸς νέους κόπους, νέους σκοπούς.

Ἐὐτυχία ἢ πρῶνι
μ' ἄνθη τὴν βίον ἄς στεφανοῖ,

καλὸν τὸ τέλος καλῆς ἀρχῆς!
Ἐπιμένειν ἔστι εὐτυχίης.

Φίλεργος νέος ἄς εὐθαρσῆ,
ἢ ἐλπίς του εἶν' ἐν χερσὶ!
θνήσκει ὁ μόχθος, μὲν' ἢ χαρὰ,
κ' ἢ εὐτυχία ζῆ σταθερά.

Ἡλ. Τανταλίδης

29.—Τὸ ὀθινόπωρον.

Ἐχρὰ τὰ φύλλα πίπτουσι τῶν δένδρων ἕνα ἕνα
καὶ ἤρξατο ὁ ἄνεμος ψυχρότερος νὰ πνέῃ
τὴν κεφαλὴν τῶν κλίνουσι τὰ ἄνθη μαραμμένα
καὶ φεύγουσα ἢ χελιδῶν τὴν φωλεάν τῆς κλαίει.

Τὰ ῥόδα τὰ καλλίχροα τοὺς κήπους δὲν κοσμοῦσι,
καὶ δὲν πληροῦσι τοὺς ἀγρούς τὰ κρίνα μ' εὐωδίαν,
ἐπὶ τῶν φύλλων θλιβερῶς τὰ ἔντομα βομβοῦσι
καὶ δὲν ἀκούω τὰ πτηνὰ νὰ ψάλλουσιν μ' ἄρμονίαν.

Εἰς τὸν χειμῶνα τῆς ζωῆς, ὅστις ἡμῶν θελήσῃ
εὐδαίμων καὶ μ' ἀνάπαυσιν τὸν βίον νὰ περάσῃ
ὡς πράττει μύρμηξ φρόνιμος, ὀφείλει νὰ φροντίσῃ,
ὀφείλει τὸ ὀθινόπωρον τροφὴν νὰ ἐτοιμάσῃ.

Ι. Πολύβιος

30.—Τὸ καλῶς κερδισθὲν δεῖπνον.

I.

Ζωμός.—Ἐρουζά.—Ἀρτύματα.—Πέπερι.—Ἄλας.—

Πατὴρ τις παρευρεθεὶς εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν δύο τέκνων
αὐτοῦ, τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἠθέλησε ν' ἀντα-
μείψῃ αὐτοὺς καὶ πρὸς τοῦτο προσεκάλεσέ τινος ἐκ τῶν συμ-
μαθητῶν τῶν ἵνα διασκεδάσωσι καθ' ὄλην τὴν ἡμέραν ὁμοῦ.

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, ὅτε πάντες ἐκάθισαν περὶ

τὴν τράπεζαν, μετὰ τὴν προσευχὴν ὁ καλὸς πατὴρ ἔλαβε τὸν λόγον. «Τέκνα μου», εἶπε, «σήμερον σᾶς προσεκάλεσα καὶ σᾶς διωρογάνωσα τὴν μικρὰν ταύτην ἑορτὴν πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς ἐπιτυχίας σας εἰς τὰς ἐξετάσεις. Ἐλπίζω, οὐ θὰ εὐχαριστηθῆτε πολὺ. Τὸ γεῦμά μας, θὰ εἶνε ἐκλεκτόν, ἕκαστος θὰ ἔχη ὅ,τι ἐπιθυμεῖ, ἀλλὰ ὑπὸ ἓνα ὄρον· θὰ μοὶ λέγη ἀπὸ τί εἶναι κατασκευασμένον ἕκαστον φαγητὸν καὶ πόθεν προέρχεται ἕκαστον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἤθελε ζητήσῃ. Θὰ ἴδω τοὺς ἀμαθεῖς καὶ πολυμαθεῖς».

Τὰ παιδιά πάντα ἤρχισαν νὰ γελῶσι. Τέλος ἔφεραν σοῦπαν μὲ ὄρουζαν.

Ἄνδρέα, εἶπεν ὁ πατὴρ, ἐπειδὴ εἶσαι ὁ μεγαλείτερος, σὺ πρῶτος θὰ μᾶς ὁμιλήσῃς. Ἄπὸ τί εἶναι κατασκευασμένη ἡ σοῦπα αὐτή ;»

«Εἶναι πολὺ εὐκόλον», ἀπήντησεν ὁ Ἄνδρέας. «Ὁ ζωμὸς γίνεταί διὰ κρέατος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βοείου, τὸ ὁποῖον βράζεται ἐντὸς ὕδατος. Τὸ βόειον κρέας εἶναι πάντοτε καταλληλότερον διὰ ζωμόν, διότι εἶναι θρεπτικότερον. Ὅταν τὸ κρέας βράσῃ, τότε ἐντὸς τοῦ ζωμοῦ ρίπτουσι τὴν ὄρουζαν»:

«Ἄλλ' ἢ ὄρουζα τί εἶναι ;»

«Ἡ ὄρουζα», ἐπανέλαβεν ὁ Ἄνδρέας, «εἶναι δημητριακὸς καρπός. Ὁ καρμὸς τῆς ὄρουζης ὁμοιάζει πρὸς τὸν τοῦ σίτου καθὼς καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπός, ὅστις ἔχει μόνον διάφορον χροῶμα τοῦ σίτου εἶναι λευκός. Ἡ ὄρουζα καλλιεργεῖται ἐντὸς ἐλῶν, διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ δέ, ἀπαιτεῖ πολλὴν θερμότητα καὶ ἄφθονον ὕδωρ. Καλλιεργεῖται πρὸ πάντων εἰς τὴν Ἀσίαν. Σπείρουσιν αὐτὴν κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Μάϊον ἢ Ἰούνιον. Ὅταν οἱ σιάχρες τῆς ὄρουζης κτρινίσωσιν, εἶναι ὄριμοι καὶ τότε ἀρχίζει ὁ θερισμὸς αὐτῶν. Μετὰ τὸν θερισμὸν ἐκτίθεται εἰς τὸν ἥλιον διὰ νὰ στεγνώσῃ καὶ κατόπιν δι' ἰδιαίτερων μηχανῶν ἀποχωρίζονται οἱ κόκκοι τῆς ὄρουζης ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ

των. Ἡ ὄρουσα εἶναι χρησιμωτάτη, διότι δι' αὐτῆς κατασκευάζονται διάφορα γλυκίσματα. Εἰς πολλὰ μέρη ἡ ὄρουσα βραζομένη τρώγεται ἀντὶ ἄρτου».

«Εὖγε, Ἄνδρέα», εἶπεν ὁ πατήρ μειδιῶν.

«Ἡ σοῦπα αὕτη ὅμως μοὶ φαίνεται ἀνούσιος», εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος λαμβάνων τὸ ἄλας.

«Μὴ σπεῦδε, Ἀλέξανδρε, λησμονεῖς, ὅτι πρέπει νὰ μᾶς εἴπῃς τί γνωρίζεις περὶ τοῦ ἄλατος» ;

«Τὸ ἄλας τὸ λαμβάνομεν ἐκ τοῦ ὕδατος τῆς θαλάσσης», ἀπεκρίθη ὁ Ἀλέξανδρος, «κατασκευάζοντες πλησίον αὐτῆς ἀβραθεῖς δεξαμενάς, αἵτινες φέρουσι θυρίδας πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης. Κατὰ τὸ θέρος ἀνοίγονται αἱ μικραὶ θυρίδες καὶ εἰσέρχεται τὸ θαλάσσιον ὕδωρ. Ὅταν τοῦτο φθάσῃ εἰς ἀρκετὸν ὕψος κλείονται αἱ θυρίδες· τότε ὁ ἄνεμος καὶ ἡ ἡλιακὴ θερμότης ἐξατμίζουσι τὸ ὕδωρ, τὸ δὲ ἄλας ἐναπομένει ἐντὸς τῶν δεξαμενῶν, αἵτινες ὀνομάζονται ἄλυκαί. Τοιαῦται ἄλυκαὶ ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι εἰς τὴν Ἀνάβυσσον παρὰ τὸ Σούνιον, εἰς τὴν Ζάκυνθον, εἰς τὴν Λευκάδα καὶ ἄλλαχού»,

«Καλῶς, ἠδύνασο ὅμως νὰ μᾶς εἴπῃς ὅτι τὸ ἄλας εὐρίσκειται καὶ ἐντὸς τῆς γῆς ὡς ὄρυκτόν, σχηματίζον ὄγκους μεγίστους. Ἐκεῖθεν τὸ ἐξάγουσιν ἢ καθαρὸν ἢ μεμιγμένον μετ' ἄλλων ὄρυκτῶν».

«Ἐγὼ ἐπεθύμουν ὀλίγον πιπέρι», εἶπεν ἡ Ἀντιγόνη, φίλη τῆς Μαρίας.

«Πρέπει, μικρά μου, νὰ μᾶς εἴπῃς τί γνωρίζεις περὶ πιπέρεως».

Ἡ Ἀντιγόνη ἠρρυθρίασε καὶ οὐδὲν ἀπήντησε.

«Δὲν τὸ γνωρίζεις ; ἠρώτησε γελῶν ὁ πατήρ. Τότε θ' ἀναγκασθῆς κατὰ τὴν συμφωνίαν μας νὰ φάγῃς τὸ φαγητόν σου ἄνευ πεπέρεως. Ἐνθυμοῦ ὅμως, ὅτι τὸ πιπέρι εἶναι καρπὸς φρυτοῦ τινος κλιματοειδοῦς, τὸ ὁποῖον ἀναρριχᾶται καὶ ἔχει

φύλλα ομοιάζοντα πρὸς τὰ τοῦ κισσοῦ. Εἶναι φυτὸν τῶν θερμῶν μερῶν τῆς γῆς. Οἱ μικροὶ καρποὶ αὐτοῦ, αἴτινες ἔχουσι γεῦσιν κανσικὴν καὶ σχῆμα σφαιρικόν, ἀλέθονται καὶ τὴν κόκκιν αὐτῶν μεταχειρίζομεθα εἰς τὸ φαγητόν μας. Ὑπάρχουσι δύο εἶδη πεπέρεως, τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν. Ὅταν οἱ κόκκοι τοῦ πεπέρεως ἀποξηρανθῶσιν προτοῦ ὀριμάσωσι καὶ ἀλεσθῶσιν, ἔχει τὸ πιπέρι χροῶμα μέλαν, ὅταν ὁμως ἀποξηρανθῶσιν, ἀφοῦ ὀριμάσωσι καλῶς, τότε ἔχει χροῶμα λευκόν. Ἄλλοτε τὸ πιπέρι ἦτο πολὺ ἀκριβὸν καὶ μόνον οἱ πλούσιοι μετεχειρίζοντο αὐτὸ εἰς τὰ φαγητά των. Εἶνε ὠφελιμώτατον, διότι διευκολύνει τὴν πέψιν».

II

Συνέχεια. — Κρέας. — Ἄρτος. — Ὑδωρ. — Οἶνος.

Μετὰ τὴν σοῦπαν ἔφεραν κρέας ἀρνίου καὶ πάντες ἔλαβον τὸ μερίδιόν των, διότι οὐδεὶς ἠγγίνει τὸ ἀρνίον τοῦ ὁποίου τὸ κρέας εἶναι θρεπτικὸν καὶ εὐπεπιον.

Ἐν τούτοις οὐδεὶς ἠγγίξε τὸ φαγητόν του καὶ πάντες παρετήρουν ἀλλήλους ὡς νὰ ἐζήτουν τι.

«Διατί δὲν τρώγετε», ἠρώτησεν ὁ πατήρ, «τί ἀναμένετε»;

«Τὸν ἄρτον», ἀπήντησαν πάντες ὁμοῦ.

Ὁ πατήρ γελῶν ἔλαβε τὸν ἄρτον καὶ ἐμοίρασεν εἰς τὰ παιδιά. «Ἡ Ἀντιγόνη ὁμως, εἶπε, θὰ μᾶς διηγηθῆ τί γνωρίζει περὶ αὐτοῦ. Ἐλπίζω, ὅτι εἰς τοῦτο θὰ μᾶς ἀπαντήσῃ».

«Ὁ ἄρτος οὗτος», ἀπεκρίθη ἡ μικρὰ κόρη, «εἶναι κατασκευασμένος ἐξ ἀλεύρου σίτου, κατασκευάζεται ὁμως ὁ ἄρτος καὶ ἐξ ἀλεύρου ἀραβοσίτου, κριθῆς ἢ βρούζης. Οἱ γεωργοὶ σπείρουσι τὸν σῖτον μὲ τὰς πρώτας βροχὰς τοῦ φθινοπώρου καὶ θερίζουσι αὐτὸν κατὰ μῆνα Ἰούνιον. Κατότιν φέρουσι αὐτὸν εἰς τὰ ἀλώνια, ἔνθα ἀλωνίζουσι, ἔπειτα λικμῶσι καὶ ἀποχωρίζουσι αὐτὸν ἀπὸ τῶν σταχύων. Μετὰ ταῦτα λαμβάνουσι πλεόν καθαρόν τὸν σῖτον καὶ μεταφέρουσι αὐτὸν εἰς

τοὺς μύλους ὅπου ἀλέθεται καὶ μεταβάλλεται εἰς ἄλευρον. Διὰ τοῦ ἀλεύρου κατασκευάζεται ὁ ἄρτος».

«Ὁραῖα μᾶς ἀπήρτησας, Ἀντιγόνη. Ἡ Μαρία θὰ μᾶς εἶπῃ πῶς κατασκευάζεται ὁ ἄρτος».

«Ἄ! τὸ ἠξεύρω» ἀνέκραξε περιχαρῆς ἡ Μαρία. «Ἀναμυγνύουσι τὸ ἄλευρον μεθ' ὕδατος καὶ ζύμης (ξινῆς), τὴν ὁποίαν φυλάττουσιν ἐπίτηδες. Ζυμώνουσι καλῶς καὶ μετὰ ταῦτα κόπτουσι τὴν ζύμην εἰς τεμάχια, διὰ τῶν ὁποίων κατασκευάζουσι τοὺς ἄρτους. Ἀφίνουσι αὐτοὺς ἐπὶ τινος ὥρας εἰς θερμὸν μέρος καὶ κατόπιν φέρουσιν αὐτοὺς εἰς τὸν κλίβανον».

«Διψῶ», εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, ὅστις μέχρι τῆς συγμῆς ἐκεῖνης δὲν εἶχεν ὀμιλήσει «μοὶ δίδετε ὀλίγον ὕδωρ ;»

«Εὐχαριστῶς φίλε μου· μὴ λησμονῆς ὅμως τὴν συμφωνίαν μας. Θὰ μᾶς ὀμιλήσῃς περὶ ὕδατος».

«Λαμβάνομεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τὰς κρήνας, τὰς πηγὰς, τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ φρέατα. Τὸ ὕδωρ τοῦτο εἶναι διαυγές, ἄρρεστον καὶ ἄοσμον· εἶναι κατάλληλον πρὸς πόσιν. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ὕδατα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι κατάλληλα πρὸς πόσιν, καθὼς τὸ ὕδωρ τῶν θαλασσῶν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἄλμυρόν, καὶ τὸ ὕδωρ τῶν θερμῶν πηγῶν, τὸ ὁποῖον εἶναι πικρόν. Τὰ τοιαῦτα ὕδατα περιέχουσι ἄλλας οὐσίας καὶ λέγονται βαρέα, ἐνῶ τὰ ἄλλα λέγονται ἑλαφρά».

Εὔγε, Ἀντώνιε δύνασαι νὰ πῆς ὅσον ὕδωρ θέλεις. Ἡ Μαρία θὰ μᾶς ὀμιλήσῃ περὶ τοῦ οἴνου».

«Ὁ οἶνος κατασκευάζεται ἐκ σταφυλῶν, τὰς ὁποίας πιέζουσι καὶ ἐξάγουσι τὸν χυμὸν αὐτῶν δηλαδὴ τὸ γλεῦκος. Τὸ γλεῦκος τοῦτο ὀρίπτουσι ἐντὸς βαρελίων μετὰ ῥητίνης καὶ τότε ἔχομεν τὸν ῥητινίτην οἶνον. Κατασκευάζουσιν ὅμως καὶ οἶνον ἄνευ ῥητίνης μόνον διὰ γλεύκους».

«Τέκνα μου», εἶπεν ὁ πατήρ, «εἶμαι εὐχαριστημένος

μέχρι τούδε. Βλέπω, ὅτι εἰργάσθητε εἰς τὸ σχολεῖον. Ἐὰν ἴδωμεν λοιπὸν μέχρι τέλους».

III

Συνέχεια. — Κακάον. — Σοκολάτα. — Γάλα. — Βούτυρον. —
Καφές. — Ζάκχαρις.

Ὁ πατὴρ ἠγέρθη καὶ μετ' ὀλίγον ἔφεραν ὥραϊον γλύκισμα ἐκ σοκολάτας.

«Περὶ τῆς σοκολάτας θὰ μᾶς δμιλήσῃ ἡ Μαρία», εἶπεν ὁ πατήρ.

Ἡ σοκολάτα κατασκευάζεται ἐκ τοῦ κακάου. Τὸ κακάον εἶναι φυτὸν τὸ ὁποῖον καλλιεργεῖται εἰς ὅλα τὰ θερμὰ μέρη τῆς Ἀμερικῆς, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς. Οἱ καρποὶ αὐτοῦ ὁμοιάζουσι πρὸς μικροὺς πέπονας. Ἐντὸς τῶν καρπῶν αὐτῶν ὑπάρχουσι τριάκοντα ἕξ ἕως τεσσαράκοντα πυρῆνες, οἵτινες ἔχουσι σχῆμα σφαιροειδὲς καὶ ὀσμὴν ἀρωματώδη, εἶναι δὲ πικροὶ καὶ ὑποστυφοντες. Οἱ πυρῆνες οὗτοι, οἵτινες ὀνομάζονται κνάμοι τοῦ κακάου καθαρίζονται ἀπὸ τοῦ φλοιοῦ των καὶ φρύγονται. Κατόπιν κοπανίζονται ἐντὸς σιδηρῶν ἰγδίων, καὶ ἐπειδὴ εἶνε λίαν λιπαροί, μετατρέπονται εἰς μαλακὴν ζύμην, τὴν σοκολάταν. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ ζύμη αὕτη εἶναι πικρά, προσθέτουσι καὶ ζάκχαρον. Ἡ σοκολάτα εἶναι ὠφέλιμος, διότι εἶναι πολὺν θρεπτικὴ».

«Ἐῶγε, Μαρία. Τὸ γλύκισμα τοῦτο ὁμως περιέχει καὶ γάλα; Ἡ Ἀντιγόνη θὰ μᾶς εἴπῃ περὶ αὐτοῦ».

«Τὸ γάλα εἶνε ὑγρὸν λευκόν, ἀδιαφανές. Λαμβάνομεν αὐτὸ ἐκ διαφόρων ζώων· ἐκ τῆς ἀγελάδος τοῦ προβάτου, τῆς αἰγός, τῆς ὄνου. Τὸ γάλα εἶναι θρεπτικώτατον καὶ χρησιμώτατον εἰς τὸν ἄνθρωπον. Διὰ τοῦ γάλακτος τοῦ προβάτου, τῆς ἀγελάδος καὶ τῆς αἰγός κατασκευάζεται ὁ τυρὸς καὶ τὸ βούτυ-

ρον. Διὰ τὰ κατασκευασθῆ τὸ βούτυρον ρίπτουσι τὸ γάλα ἐντὸς μακρῶν κάδων καὶ ἀναταράσσουσιν αὐτὸ βιαίως διὰ μακρῶν ξύλων. Οὕτως ἐξάγεται τὸ βούτυρον, τὸ ὁποῖον, διὰ τὰ διατηρῆται, ἀλατίζεται. Τὸ βούτυρον τρώγεται καὶ νωπὸν».

Καφφέα

« Ἄρκεϊ, Ἀντιγόνη, βλέπω, ὅτι δὲν ἀπόλεσας τὸν καιρὸν σου εἰς τὸ σχολεῖον ».

Τίς δὰ μᾶς διηγηθῆ τί γνωρίζει περὶ τοῦ καφφέ ;» ἠρώτησεν ὁ πατήρ.

« Ἐγώ ! ἀνέκραξεν ὁ Ἀντώνιος. « Ὁ καφφές εἶναι καρπὸς δένδρου ἀειθαλοῦς, καφφέας ὀνομαζομένου. Οἱ καρποὶ αὐτοῦ ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ κερᾶσια καὶ ἔχουσι κατ' ἀρχὰς

χρῶμα ἐρυθρόν, όταν δὲ ὠριμάσῃσι γίνονται μέλαρες. Οἱ καρποὶ οὗτοι φέρουσιν ἐν αὐτοῖς δύο κόκκους, οἵτινες κατ' ἀρχὰς μὲν εὐχυμοὶ καὶ μαλακοί, ὡς οἱ τῶν καρύων, κατόπιν δὲ σκληρύνονται. Όταν ξηρανθῶσιν οἱ καρποὶ τῆς καφφέας, τρίβονται ἐντὸς μύλων, ὅπως ἀφαιρεθῇ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῶν περιβάλημα. Μένουσι τότε οἱ κόκκοι τοῦ καφφέ, οἵτινες ἔχουσι χρῶμα πράσινον ἀνοικτὸν καὶ όταν ψηθῶσι λαμβάνουσι

Ζαχαροκάλαμον

χρῶμα καστανόν. Ὁ καφφὲς εἶναι ὠφέλιμος, τονωτικὸς τοῦ στομάχου. Εἶνε ὁμως λίαν πικρὸς καὶ διὰ τοῦτο οἴπτομεν ἐντὸς αὐτοῦ ζάκχαριν».

« Ἄρχεϊ, Ἀντώνιε, εὐγε! ὁ Ἄνδρεῆς θὰ μᾶς εἴπῃ περὶ ζακχάρεως».

Ἡ ζάκχαρις ἐμπεριέχεται εἰς διάφορα φυντά, καθὼς εἰς τὰ τεῦτλα, δανκία κ. λ. π. Ἐπειδὴ ὁμως τὰ φυντά ταῦτα περιέχουσιν ὀλίγην ποσότητα ζακχάρεως, διὰ τοῦτο ἐξάγεται κυρίως αὕτη ἐξ ἐνὸς ἄλλου φυντοῦ, τὸ ὁποῖον περιέχει πολλήν ζάκχαρον, καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ὀνομάζεται ζακχαροκάλαμον. Τὸ ζακχαροκάλαμον εἶνε φυντόν, τὸ ὁποῖον ἔχει ὕψος 2—3 μέτρων. Ὁ κορμὸς αὐτοῦ εἶναι κάλαμος τρυφερὸς καὶ πλήρης ζακχαροῦδος οὐσίας. Ὅταν τὸ ζακχαροκάλαμον ὠριμάσῃ, ἀφαιροῦσι τὰ φύλλα αὐτοῦ, κόπτουσιν αὐτὸ εἰς τεμάχια καὶ τὸ φέρουσιν εἰς ἰδιαιτέρους μύλους, ἔνθα πιέζεται καὶ οὕτως ἐξάγεται ὁ χυμὸς αὐτοῦ. Κατόπιν ὁ χυμὸς οὗτος βράζεται μετ' ὀλίγης ἀσβέστου, διὰ νὰ καθαρισθῇ, καὶ ρίπεται ἐντὸς ἀγγείων μέχρις οὗ πήξῃ. Οὕτως ἔχομεν τὴν ζάκχαριν. Ἄλλ' ἢ ζάκχαρις αὕτη ἔχει χροῶμα κιτρινωπόν, δι' ἄλλης δὲ ἐργασίας λαμβάνει τὸ λευκὸν χροῶμα, τὸ ὁποῖον ἔχει».

«Εὔγε Ἀνδρέα», ἀνέκραξεν ὁ θεῖος αὐτοῦ εἰσερχόμενος «βλέπω, ὅτι εἶσαι πολυμαθής».

«Ὅχι μόνον ὁ Ἀνδρέας», εἶπεν ὁ πατήρ τοῦ Ἀλεξάνδρου, «ἀλλὰ πάντες, διὰ τῶν ἀπαντήσεών των, ἀπέδειξαν, ὅτι δὲν ἀπώλεσαν τὸν καιρὸν των εἰς τὸ σχολεῖον καὶ εἶναι ἄξιοι ἐπαίρου».

Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶναι τόσον ἐπιμελῆ καὶ φιλόπονα παιδία, θὰ τὰ ἀμείψω καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιμέλειάν των». Καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὰ παιδία εἶπεν. «Ἄξιον, ἀγαπητοί μου φίλοι, νὰ ἔλθητε εἰς τὸν ἐν τῇ ἐξοχῇ κῆπὸν μου, ὅπως διέλθωμεν μίαν ἡμέραν εὐχάριστον».

«Τὰ παιδία περιχαρῆ καὶ χαρῖστησαν τὸν καλὸν κύριον.

Τὴν ἐπομένην μετέβησαν εἰς τὸν ὠραῖον κῆπον αὐτοῦ, διεσκέδασαν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐπανῆλθεν ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν του.

31.— Ἡ φίλεργος κόρη.

Ἡ ζωὴ εὐτιχισμένη!
Τὸν Θεὸν εὐχαριστῶ,
ὅτι εἶμαι μαθημένη
νὰ ἐργάζομαι κ' ἐγώ.

Ἄθυμῃ, στενοχωρεῖται,
ὅστις ῥάθυμος ἀργεῖ,
καὶ τὰ θέλητρα στερεῖται
ὅσ' αὐτῇ προσφέρ' ἡ γῆ.

Μῆτέρ μου, ἀπὸ καρδίας
καὶ ψυχῆς σ' εὐχαριστῶ.

τάχαθὰ τῆς ἐργασίας
σοὶ εὐγνώμων χρεωστῶ.

Συμβουλὴ μητρὸς φρονίμου
καὶ παράδειγμα καλόν,
λυπηρῶν ἐν τῇ ζωῇ μου
μὲ ἀπήλλαξε πολλῶν.

Εἰς τὸ ἔργον, τέκνον, μείνε,
μὴ φυγόπονον ἀργῆς,
ὁ ἐχθρὸς τῶν ἔργων εἶναι
ἄχθος μάταιον τῆς γῆς.

32.— Τὰ τέκνα τοῦ γεωργοῦ.

Γεωργὸς τις εἶχε πολλοὺς υἱοὺς, οἱ ὅποιοι ἐφιλονίκουν καθ' ἑκάστην. Ὁ πτωχὸς πατὴρ πολλάκις προσεπάθει διὰ καλῶν συμβουλῶν νὰ πείσῃ αὐτοὺς νὰ ζῶσιν ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ, πολλάκις τοῖς περιέγραφε τὰ ἐκ τῆς διχονοίας προερχόμενα κακὰ καὶ τὰ ἐκ τῆς ὁμονοίας καλὰ, ἀλλὰ ματαίως· διὰ μικράν τινα αἰτίαν συνεπλέκοντο. Ὁ φρόνιμος γεωργός, βλέπων ὅτι οὐδὲν κατῴρθανε διὰ τῶν λόγων, ἀπεφάσισε νὰ μεταχεισθῆ ἄλλο τι.

Ἡμέραν τινα λοιπὸν προσεκάλεσε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ παρήγγειλε νὰ τῷ φέρωσι δέσμην ῥάβδων. Οὗτοι ὑπήκουσαν καὶ ὁ γεωργὸς λαθῶν τὴν δέσμην ἔδωκεν αὐτὴν διαδοχικῶς εἰς ὅλους παραγγέλλων νὰ προσπαθήσῃ ἕκαστος νὰ θραύσῃ αὐτήν.

Ἡ δέσμη ὁμοῦ περιῆλθε τὰς χεῖρας πάντων καὶ ἐπεστράφη πάλιν σφᾶ εἰς τὸν γεωργόν· οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ θραύσῃ αὐτήν. Ὁ πατὴρ τότε ἔλαβε τὴν δέσμην καὶ λύσας αὐτήν ἔδωκεν ἀνὰ μίαν ῥάβδον εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν πάντες εὐκόλως ἔθραυσαν.

«Τέκνα μου», εἶπε τότε ὁ γεωργός, «ἠθέλησα νὰ σᾶς δώσω δι' αὐτοῦ ἐν καλὸν παράδειγμα. Εἶδετε, ὅτι οὐδεὶς κατῴρ-

θωσε νὰ θραύσῃ ὅλας τὰς ράβδους ὁμοῦ. "Όταν ὅμως ἐχώρισαι αὐτάς, ἄνευ κόπου ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον ἔθραυσε τὴν ἰδικήν του. "Ἐχετε πάντοτε τοῦτο εἰς τὸν νοῦν σας καὶ παύσατε τὰς φιλονικίας σας, διότι, ἐφ' ὅσον εἰσθε ἡνωμένοι καὶ ἡγαπημένοι, αὐδεῖς θὰ δυνηθῆ νὰ σᾶς βλάψῃ. Ἀλλοίμονον ὅμως ἐὰν εἰσθε διηρημένοι· καὶ ὁ μικρότερος ἐχθρὸς καὶ τὸ ἐλάχιστον δυστύχημα θὰ σᾶς ἀφανίσωσιν».

— Ἡ ὁμόνοια φτιάει ἐπίτι καὶ ἡ διχόνοια τὸ χαλαίει.
Τὰ καλὰ τῆς ὁμονοίας ἄνθη φέρουν εὐτυχίας.

33. — Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης.

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους εἰς τὰς Θήβας ἐβασίλευεν ὁ Οἰδίπους, ὅστις εἶχε δύο υἱούς, τὸν Ἐτεοκλέα καὶ τὸν Πολυνείκη, καὶ δύο θυγατέρας, τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ισμήνην.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Οἰδίποδος, οἱ δύο ἀδελφοὶ συνεφώνησαν νὰ βασιλεύωσι διαδοχικῶς ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Θηβῶν ἅνα ἐν ἔτος ἕκαστος. Πρῶτος ἐβασίλευσεν ὁ Ἐτεοκλῆς, ὅστις, ἀφοῦ παρήλθε τὸ ἔτος, ὄχι μόνον δὲν ἠθέλησε, κατὰ τὴν συμφωνίαν, νὰ παραχωρήσῃ τὸν θρόνον εἰς τὸν ἀδελφόν του, ἀλλὰ παρεκίνησε τὸν λαὸν νὰ στασιάζῃ κατ' αὐτοῦ. Οὕτως ὁ Πολυνείκης ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ἐκ τῶν Θηβῶν καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν βασιλέα τοῦ Ἄργους Ἀδραστον. Οὗτος ἐδέχθη τὸν Πολυνείκη εὐχαρίστως καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν σύζυγον τὴν θυγατέρα του. Ὑπεσχέθη δὲ νὰ τὸν βοηθήσῃ, ὅπως λάβῃ τὸν θρόνον τῶν Θηβῶν. Μετὰ τινὰ καιρὸν ὁ Ἀδραστος συνήθροισε πολὺν στρατὸν καὶ ἐξεστράτευσε μετὰ τοῦ Πολυνείκου καὶ πέντε ἄλλων στρατηγῶν ἐναντίον τῶν Θηβῶν. Ὁ Ἐτεοκλῆς μετὰ τῶν Θηβαίων ἀπέκρουσε γενναίως τοὺς ἐχθρούς. Οὐδεὶς ἐξήρχετο νικητῆς καὶ πολλοὶ ἐφονεύοντο καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν.

Ὁ Ἐτεοκλῆς καὶ ὁ Πολυνείκης τέλος ἀπεφάσισαν νὰ μονομαχήσωσι μέχρι θανάτου, τὸν δὲ θρόνον τῶν Θηβῶν νὰ λάβῃ ἐκεῖνος ἐκ τῶν δύο ἀδελφῶν, ὅστις ἠθελε νικήσῃ τὸν ἄλλον.

Ἄλλὰ κατὰ τὴν μονομαχίαν ἐφονεύθησαν καὶ οἱ δύο ἀδελφοί. Τότε ἔγινε φοβερὰ μάχη, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐφονεύθη ὁλος ὁ στρατὸς τοῦ Ἀδράστου καὶ πάντες οἱ στρατηγοί, ἐκτὸς τοῦ Ἀδράστου, ὅστις ἐσώθη διὰ τῆς ταχύτητος τοῦ ἵππου του.

34. — Αἱ τέσσαρες ἐποχὲς τοῦ ἔτους.

(Φυσιγνωσία)

Ἡμέραν τινὰ τοῦ ἔαρος, ὁ μικρὸς Ἀριστείδης ἐξῆλθε μετὰ τῶν γονέων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν του εἰς τὴν ἐξοχίην. Ἐκεῖ συνέλεγεν ὠραιότατα καὶ εὐωδέστατα ἄνθη τοῦ ἀγροῦ, διὰ τῶν ὁποίων κατεσκεύαζεν ὠραιοτάτην ἀνθοδέσμην. Ἦκουε τὰ πτηνὰ φαιδρῶς καὶ μελωδικῶς νὰ κελαδῶσιν· ἔβλεπε τὰ ἀρνάκια τρέχοντα καὶ πηδῶντα εἰς τοὺς ἀνθοσπάρτους λειμῶνας καὶ τὸν ῥύακα κυλίωντα τὰ διαυγέστατα ὕδατα αὐτοῦ διὰ μέσου τῆς καταπρασίνου πεδιάδος. Πάντα ταῦτα ἔτερπον τὸν μικρὸν Ἀριστείδην.

— Ἄχ! ἀνέκραξεν, ἡ ἀνοιξὶς εἶναι ἡ ὠραιοτάτη ἐποχὴ τοῦ ἔτους.

Μετά τινος ἑβδομάδας ἦλθε τὸ θέρος καὶ τὰ μαθήματα διεκόπησαν. Ὁ μικρὸς Ἀριστείδης ἠγειρέτο λίαν πρῶτῃ, ἐλάμβανε τὰ βιβλία αὐτοῦ καὶ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ὥρας ἐμελέτα ὅ,τι εἶχε μάθει εἰς τὸ σχολεῖον διὰ νὰ μὴ τὸ λησμονῇ. Βραδύτερον ἦρχοντο οἱ ἐξάδελφοι αὐτοῦ καὶ ἄλλοι συμμαθηταί του καὶ ἔπαιζον διάφορα παίγνια, τὰ ὁποῖα εἶχον μάθει εἰς τὸ σχολεῖον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἔβλεπε τὰ δάση πλήρη ὑψηλῶν, πολυφύλλων καὶ θαλερῶν δένδρων. Τὰς χαράδρας καὶ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν καταπρασίνους ἐκ διαφόρων φυτῶν. Τοὺς ἀγροὺς χρυσιζοντας ἀπὸ τοὺς στάχους τοῦ σίτου καὶ τῆς κριθῆς. Τοὺς ἀμπελῶνας καταπρασίνους καὶ γεμάτους ἀπὸ ὠραίας σταφυλάς, αἱ ὁποῖαι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὠρίμαζον. Τὰ ἐπιπροφόρα δένδρα πλήρη ὠραιοτάτων καὶ γλυκυτάτων καρπῶν, ῥοδακίνων, μήλων, σύκων

καὶ ἄλλων τοιούτων. Τοὺς θεριστὰς περιχαρεῖς καὶ ἄδοντας, νὰ θερίζωσι μὲ τὰ καμπύλα δρέπανά των τοὺς πλήρεις σίτου ἢ κριθῆς στάχυς καὶ νὰ δένωσιν αὐτοὺς εἰς δράγματα καὶ νὰ σωρεύωσιν εἰς θημωνιάς. Ὁ Ἀριστείδης περιχαρῆς ἀνεφώνει· «ὦ! πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε θέρος!»

Μετά τινὰς μῆνας ἦλθε τὸ φθινόπωρον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ καιρὸς δὲν ἦτο οὔτε πολὺ ψυχρὸς οὔτε πολὺ θερμὸς. Οἱ ἀμπελῶνες ἦσαν πλήρεις σταφυλῶν ὠρίμων. Οἱ κλῶνες τῶν ὄπωροφόρων δένδρων ἐκλινον ἐκ τοῦ βάρους τῶν ὄπωρικῶν. Τὰ ἀποδημητικὰ πτηνὰ πετώντα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἠτοιμάζοντο ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς ἄλλους θερμότερους τόπους, ὅπως διέλθωσι τὸν χειμῶνα. Ὁ Ἀριστείδης μετὰ τῶν γονέων αὐτοῦ μετέβαινεν εἰς τοὺς ἀμπελῶνας καὶ εἰς τοὺς κήπους καὶ διήρχοντο εὐχαρίστως τὰς ἐορτάς. Ὄταν ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔλεγεν εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ· «ὦ μητέρα! τὸ φθινόπωρον εἶνε ἡ ὠραιότερα ἐποχὴ τοῦ ἔτους».

Τέλος ἤρχισεν ὁ χειμῶν. Ὁ βορρᾶς ἤρχισε νὰ πνέῃ ψυχρὸς. Πολλάκις ἐπιπτε χιῶν καὶ ὁ Ἀριστείδης ἐξήρχετο μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ διεσκέδαζον παίζοντες μὲ τὴν χιόνα. Κατὰ τὴν ἐσπέραν, ὅτε ὁ πατὴρ ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς ἐργασίας, συνηθροαίζοντο πάντες πέριξ τῆς ἐστίας καὶ διηγούντο τερπνὰς καὶ χρησίμους ἱστορίας. Ὁ Ἀριστείδης περιχαρῆς, ὅτε μετέβαινε νὰ κατακλιθῆ, ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα του· «Ἄχ! πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦτο πάντοτε χειμῶν!

«Ἄλλὰ τέκνον μου», εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ του, «ἐκάστη ἐποχὴ, ὅταν ἔρχεται, σοὶ φαίνεται ὠραιότερα τῶν ἄλλων. Ἡξεύρεις διατί;»

«Ὅχι», ἀπάντησεν ὁ Ἀριστείδης.

«Διότι», ἐπανέλαβεν ἡ μήτηρ, «ἐκάστη ἐποχὴ ἔχει τὰς τέρψεις τῆς, διὰ τὰ φρόνιμα καὶ καλὰ παιδιὰ, καθὼς ἀργότερα,

ἔταν θά μεγαλώσης, θά ἴδῃς, ὅτι ἐκάστη ἡλικία ἔχει τὰς ἀπολαύσεις τῆς διὰ τὸν τίμιον καὶ φιλόπονον ἄνθρωπον».

35. — Ἡ ἄνοιξις.

Ἡ γλυκυτάτη ἄνοιξις
μὲ τάνθη στολισμένη
ῥοδοστεφανωμένη
τῆ γῆ γλυκοτηράει.

Κ' ἡ γῆ τῆ χλόῃ ἴνυνεται,
τὰ δάση τῆς ἰσκιώνου,
τὰ κρύα χιόνια λιώνου,
ὁ οὐρανὸς γελάει.

Τὰ λουλουδάκια βάφονται.
τὰ πλάγια χρωματίζουν
κ' ἠδονικαῖς φωτίζουν
ἢ δροσεραῖς αὐγαῖς.

Στάγκκαθερὸ τριαντάφυλλο
γλυκολαλαεὶ τῆ χελιδόνι,

τὸ ξένο χελιδόνι
ταιριάζει τῆ φωλιά.

Στοὺς κάμπους πλούσια κ' ἄκοπα
σὲ πράσινα λιβάδια
τὰ ζωντανὰ κοπάδια
βελάζουν καὶ πηδοῦν.

Κι' ὁ νεῖδς βοσκὸς χαρούμενος
φυσῶντας τῆ φλογέρα,
γιομίζει τὸν ἀέρα
μὲ τραγουδιῶν φωναῖς.

Κάθε ψυχὴ εὐφραίνεται,
τὴν ἄνοιξις γιορτάζει.

Γ. Βιλαρῆς

36. — Τὸ καλοκαίρι.

Ἡλθες, ἦλθες, καλοκαίρι,
κι' ὁ θεὸς πολλὰ
μὲ τὸ ἅγιό του χέρι
σκόρπισε καλά.

Σταῖς μυρτιαῖς κρυμμέν' ἀηδόνια
ψάλλουν λιγυρὰ
καὶ πετοῦν τὰ χελιδόνια
μ' ἑλαφρὰ πτερά.

Τὰ μελίσσια μὲ φροντίδες
ἔω καὶ ἔκει πετοῦν

καὶ μὲ χάρ' αἱ χρυσαλλίδες
τάνθη χαιρετοῦν.

Εἰς τοὺς κάμπους πρασινίζουν
χόρτα δροσερά·
εἰς τοὺς λόφους ψιθυρίζουν
τὰ γοργὰ νερά.

Εὐμορφ' ἄνθη ἔς τοὺς ἀέρας
χύνουν μυρωδιὰ
κι' ἀνθοδέσμας ἔς τὰς μητέρας
φέρουν τὰ παιδιὰ.

Γ. Βιζυνοῦς

39.—Τὸ φθινόπωρον.

Τὸ βουρκωμένο σύννεφο τὸν οὐρανὸ μαυρίζει,
φιλή, φιλή ἀρχίνησε βροχὴ νὰ ψιχαλιῖζι·
εἶναι ἡ φύσις ποῦ θρηγεῖ.

Τὰ δάκρυά της εἰν' αὐτά, ὅπου πυκνοσταλάζουν,
τὰ σύννεφα, ὅπου βογγοῦν καὶ βαρυνασπενάζουν,
εἰν' ἡ θλιμμένη της φωνή.

Καὶ τὸ ξερὸ ἐβράχγηκε τῆς ἐρημιᾶς ποτάμι·
ἀκοῦς τί κρότο τὸ νερὸ μέσ' ἔς τὰ χαλίκια κάνει ;
βλέπεις τὸν ἄσπρο του ἀφρό ;

Σταῖς λυγαριαῖς ἀνάμεσα ἦσαν πουλιὰ κρυμμένα,
τὸν κρότον μόλις ἀκουσαν ἔφυγαν τρομαγμένα
μ' ἓνα τους πέταγμ' ἑλαφρό.

I. ΚΑΡΑΨΟΥΤΔΣ

38.—Χειμῶν.

Ἐφύσησε πάλιν βορρᾶς με θυμὸν
καὶ γέρων μᾶς ἦλθε ψυχρὸς ὁ χειμῶν.
Τὰ ἡδῶνι τὴν ἀνοιξι, ὡς πρὶν, δὲν ὑμνεῖ,
ἀστόλιστος μένει ἡ γῆ καὶ γυμνή.

Κεῖ ἀδῆμ' ἀφίνει ὁ κόραξ τραχύ,
ὁ βράχος με πένθος κρᾶ, κρᾶ ἀντηχεῖ.
Τὰ ἄνθη, τὰ φύλλα πεσμένα ἔς τὴ γῆ
ὠχρὰ τὰ σκεπάζει φθορὰ καὶ σιγή.

Παντοῦ ἐρημία, παντοῦ σιωπή,
ἡ φύσις κοιμᾶται ὠχρὰ, σκυθρωπή.

'ΑΧ. ΠΑΡΑΨΟΥΤΔΣ

39.— Ὁ τίμιος γεωργός.

Πλούσιός τις κτηματίας εἶχεν ἐνοικιάσει τοὺς ἀγροὺς του
εἰς τίμιον γεωργόν, ὀνομαζόμενον Φίλιππον.

Μίαν ἡμέραν ὁ Φίλιππος παρουσιάσθη πρὸς τὸν ἰδιοκτῆτην τῶν ἀγρῶν τοῖς ὁποίους εἶχεν ἐνοικιάσει, καὶ παρεπονέθη πρὸς αὐτὸν εἰπών. «Κύριε, ὅτε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν σεῖς καὶ οἱ φίλοι σας ἐκυνηγεῖτε εἰς τὸ δάσος καὶ διήλθετε μετὰ τῶν κυνῶν σας καὶ τῶν ἵππων σας διὰ τῶν καλλιεργημένων ἀγρῶν μου. μοὶ προὔξεν ἡγήσατε σημαντικὴν ζημίαν».

Ὁ κτηματίας, ὅστις ἦτο ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, εἶπε πρὸς αὐτόν: «Καὶ πόση νομίζετε ὅτι εἶναι ἡ ζημία αὕτη: «Κατὰ τὴν γνώμην καὶ ἄλλων γεωργῶν, κύριε, αὕτη ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς διακοσίας,» ἀπήντησεν ὁ γεωργός. Ὁ πλούσιος κτηματίας πάραυτα ἤνοιξε τὸ χρηματοκιβώτιόν του καὶ ἐπλήρωσε τὰς διακοσίας δραχμὰς ἄνευ ἀντιρρήσεως.

Ἄλλὰ μετὰ τινὰς μῆνας πάλιν παρουσιάζεται ὁ Φίλιππος ἀρχίζων τὴν περὶ τῆς ζημίας τῶν ἀγρῶν ἱστορίαν. Ὁ κτηματίας στενοχωρεῖται νομίζων, ὅτι νέας ἀπαιτήσεις θὰ εἶχεν ὁ ἐνοικιαστής του. Ἄλλ' ὁ πτωχὸς γεωργὸς δὲν ἀφήκεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺ νὰ στενοχωρηθῆ, διότι ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου του τὰς διακοσίας δραχμὰς ἀπέθηκεν αὐτὰς ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ κτηματίου εἰπών, ὅτι τῷ ἐπιστρέφει τὰς διακοσίας δραχμὰς, διότι οἱ ἄγροὶ κατὰ τὸ θέρος ἀνεφάνησαν ὑγιέστατοι καὶ πλουσιώτατοι εἰς καρπούς, ὥστε οὐδεμίαν πραγματικὴν ζημίαν ὑπέστη.

Ἡ τιμότης αὕτη τοῦ πτωχοῦ γεωργοῦ ἐξέπληξε τὸν πλούσιον ἰδιοκτῆτην. Σφίγγων δὲ τὴν δεξιὰν τοῦ Φιλίππου καὶ συγχαίρων αὐτὸν ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν ἀρετὴν του τῷ ἐχάρισε τὰς διακοσίας δραχμὰς καὶ ἄλλας τόσας ἀκόμη διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του, συγχρόνως δ' ἀνέλαβε νὰ ἐκπαιδεύσῃ εἰς κάλλιστον γεωργικὸν σχολεῖον τὸν μεγαλείτερον υἱὸν του.

Μίαν δὲ χάριν ἐζήτησε παρὰ τοῦ τιμίου χωρικοῦ, νὰ διηγηθῆ εἰς τὰ τέκνα του τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε νὰ προστατεύσῃ αὐτά.

50.— Ὁ κεκουμμένος θησαυρός.

Ἡμέραν τινὰ ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον δικαστοῦ τινος δύο χωρικοί. Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν ἔλαβε πρῶτος τὸν λόγον καὶ εἶπε : «Κύριε δικαστά, πρὸ τινος καιροῦ ἠγγόρασα παρὰ τοῦ γείτονός μου ἕνα ἀγρόν. Ἐνῷ ἔσκαπτον αὐτόν, εὔρον μέγαν θησαυρόν. Εὐθὺς ἔσπευσα νὰ παραδώσω αὐτὸν εἰς τὸν γείτονα, ὅστις μοι εἶχε πωλήσει τὸν ἀγρόν. Ἡ συνειδησίς μου μοι λέγει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κρατήσω τὸν θησαυρόν αὐτόν. Ἐγὼ ἠγγόρασα μόνον τὸν ἀγρόν καὶ νομίζω, ὅτι οὐδὲν δικαίωμα ἔχω ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ.» — «Καὶ ἐγὼ ἐπίσης», ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ δεύτερος χωρικός «νομίζω, κύριε δικαστά, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ λάβω τὸν θησαυρόν, διότι δὲν τὸν ἔκρυψα ἐγὼ. Ἐπώλησα ἄλλως τε τὸν ἀγρόν ὅπως εὕρισκετο χωρὶς καμμίαν συμφωνίαν. Νομίζω, ὅτι ὁ θησαυρὸς δὲν μοι ἀνήκει. Δι' αὐτὸ ἤλθομεν πρὸ ὑμᾶς κύριε δικαστά, διὰ νὰ ἀποφασίσγητε εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο ἀνήκει ὁ θησαυρός.»

Ὁ δικαστὴς θαυμάσας τὴν τιμιότητα τῶν δύο χωρικῶν, ἐσκέφθη ν' ἀνταμείψῃ ἀμφοτέρους. «Καλοὶ μοι ἄνθρωποι», εἶπε, «νομίζω, ὅτι ὁ εἰς ἔχει υἷόν τιμιον καὶ ἐργατικόν, ὁ δ' ἕτερος κόρην συνετήν καὶ φίλεργον. Νομίζω λοιπὸν φρόνιμον νὰ νυμφεύσητε τοὺς δύο καλοὺς νέους καὶ νὰ δώσητε εἰς αὐτοὺς τὸν θησαυρόν.»

Οἱ δύο τίμιοι χωρικοὶ ηὐχαρίστησαν τὸν καλὸν δικαστήν, ὑποσχεθέντες ν' ἀκολουθήσωσι τὴν συμβουλήν του, καὶ ἐπέστρεψαν εὐχαριστημένοι εἰς τὰς οἰκίας των.

— Ἡ τιμὴ τιμὴ δὲν ἔχει καὶ χαρὰ ὅσον τοῦ τὴν ἔχει.

41.— Ἡ ἔντιμος γραῖα.

Ἐν τινι νήσῳ ἔζη πτωχή τις γραῖα, ἥτις ὡς μόνον κτῆμα εἶχε μικρὰν καλύβην. Διὰ νὰ κερδίξῃ τὸν ἄρτον αὐτῆς, εἶχε μεταβάλλει τὴν μικρὰν καλύβην εἰς πανδοχεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον συνήθως μετέβαινον ναυτικοὶ καὶ ἔτρωγον ἢ διενυκτέρευον.

Ἐσπέραν τινὰ ἐπεσκέφθησαν τὸ μικρὸν πανδοχεῖον τρεῖς

ναυτικοί, οἵτινες ἀφοῦ ἔφαγον καὶ ἀνεπαύθησαν, ἀνεχώρησαν λίαν
πρωῖ. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ὁμοίως ἐλησμονήσῃσιν μικρὸν σάκκον πλήρη
χρημάτων. Ἡ καλὴ γραῖα ἰδοῦσα αὐτὸν ἐνόησεν, ὅτι ἀνήκειν εἰς
τινα ἐκ τῶν τριῶν ναυτικῶν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἀποδώσῃ,
διότι οὗτοι εἶχον ἀναχωρήσει ἐκ τῆς νήσου. Ἡ ἀγαθὴ γραῖα
τότε ἔκρυψεν ἀσφαλῶς τὸν σάκκον μέχρις ὅτου ζητηθῆ. Ἄλλ’
ἑπτὰ ἔτη εἶχον παρέλθει καὶ οὐδεὶς ἐζήτησεν αὐτόν. Πολλάκις ἡ
πτωγὴ γραῖα ἐστερεῖτο καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου, οὐδέποτε ὁμοίως
ἐσκέφθη νὰ ἐγγίσῃ τὰ χρήματα τοῦ σάκκου. Ὑπέφερεν, ἀλλ’ ὁ
σάκκος ἔμενεν ἀθικτος. Μετὰ ἑπτὰ ἔτη, ἐσπέραν τινὰ εἰσηλθόν
πάλιν εἰς τὴν μικρὰν καλύβην τρεῖς ναυτικοί. Ἐνῶ ἐδείπνουν,
συνωμίλουν καὶ ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἠρώτησε τοὺς ἄλλους ἂν πρώτην
φορὰν ἐπεσκεπτόντο τὸ μέρος ἐκεῖνο. « Ὅχι, » ἔσπευσε ν’ ἀποκριθῆ
ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, « πρὸ ἑτῶν εἶχον ἔλθει εἰς τὴν μικρὰν ταύτην νή-
σον, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε θὰ λησμονήσω, διότι εἷς τι πανδοχεῖον,
τὸ ὁποῖον δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον, ἀπώλεσα σάκκον πλήρη χρημά-
των ». « Ἦτο ἐσφραγισμένος; » ἠρώτησεν εὐθὺς ἡ γραῖα. « Μάλι-
στα, εἶχον σφραγίσει τὸν σάκκον διὰ τῆς σφραγίδος αὐτῆς », ἀ-
πήντησεν ὁ ναυτικὸς δεικνύων σφραγίδα κρεμαμένην ἀπὸ τῆς
ἀλύσεως τοῦ ὥρολογίου αὐτοῦ.

Ἡ γραῖα ἣτις ἀνεγνώρισε τὴν σφραγίδα, ἐπέισθη πλέον, ὅτι
ὁ σάκκος, τὸν ὁποῖον εἶχε κρύψει, ἀνήκειν εἰς τὸν ναυτικόν.
« Κύριε », εἶπε, « τὰ χρήματά σου ὑπάρχουσι, δύνασαι νὰ τὰ
ἀνεύρῃς ». « Νὰ τὰ ἀνεύρω; » διέκοψεν ὁ ναυτικὸς, τοῦτο μοὶ φαί-
νεται ἀδύνατον. Ἐχουσι παρέλθει τόσα ἔτη! Ἐγήρασα καὶ ἐγνώ-
ρισσα τοὺς ἀνθρώπους· τίς θὰ εἶναι τόσον τίμιος, ὥστε νὰ μοὶ
ἀποδώσῃ τὰ χρήματα μετὰ ἑπτὰ ἔτη; »

Ἡ γραῖα χωρὶς ν’ ἀπαντήσῃ ἐξῆλθε. Μετὰ τινὰ λεπτὰ ἐπανήλθε
κρατοῦσα σάκκον. « Ἴδου ὁ σάκκος σου, κύριε », εἶπε, « λάβε
αὐτόν· βλέπεις ἡ τιμιότης δὲν εἶναι τόσον σπανία ὅσον νομίζεις ».

Οἱ ναυτικοὶ ἔμειναν ἐκθαμβοί. Ὁ κάτοχος τοῦ σάκκου περιχα-

ρής διέρρηξε τὴν σφραγίδα, ἐξέβαλε τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ καὶ προσέφερον αὐτὸ εἰς τὴν ἔντιμον γραίαν. «Λάβε, καλὴ μήτηρ,» εἶπε, «τὰ χρήματα ταῦτα. Εἶναι ἀρκετά, ὥστε εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ζῆς ἀνέτως. Οὐδέποτε θέλω λησμονήσῃ, ὅτι χάρις εἰς τὴν τιμιότητά σου ἀνεῦρον τὰ χρήματά μου».

Ἡ δὲ καλὴ γραία ἀπύνησε: «Σὲ εὐχαριστῶ τέκνον μου, διὰ τὴν προσφορὰν σου· ἀλλὰ κράτησον τὰ χρήματά σου καὶ διάθεσον αὐτὰ ὡς σὺ νομίζεις καλῆτερον. Ἡ πράξις μου δὲν ἦτο ἄλλο τι εἰμὴ ἐκτέλεισις τοῦ καθήκοντος παντὸς τιμίου ἀνθρώπου».

— Ἔσο τίμος.

42. — Ὁ κλέπτης.

Χωρικὸς τις εἰσῆλθε κατὰ τινὰ νύκτα εἰς τὸν κήπον τοῦ διημέριου τοῦ χωρίου διὰ νὰ κλέψῃ ὀπωρικά. Ἐξέλεξε διάφορα τοιαῦτα καὶ ἐπλήρωσε δύο σάκκους, τοὺς ὁποίους ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. Ἔθεσε τὸν ἓνα ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐπανέλθῃ ἵνα λάβῃ τὸν ἕτερον, καὶ ἤρχισε νὰ βαδίξῃ κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου τοῦ κήπου διευθυνόμενος πρὸς τὴν ἔξοδον.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ ὡρολόγιον τοῦ χωρίου ἐσήμαινε μεσονύκτιον. Λεπτὸς ἀνεμὸς ἔσειε τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ καὶ συχνὰ ὕλακαὶ κυνῶν ἤκούοντο. Ὁ κλέπτης χωρικὸς κατελήφθη ὑπὸ φόβου καὶ ἔστρεψε περίφοβος τὴν κεφαλὴν του. Αἰφνης παρετήρησε πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου ἀνθρώπον τινα μαῦρον, ὅστις ἐβάδιζε πλησίον του καὶ ἐκράτει ἐπίσης ἐπὶ τῶν ὤμων του σάκκον. Ὁ κλέπτης ἔρρηξε κραυγὴν φρίκης, ἀφῆκε τὸν σάκκον νὰ πέσῃ κατὰ γῆς καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ μὲ ὄλας του τὰς δυνάμεις.

Ἄλλ' ὦ τοῦ θαύματος! ὁ μαῦρος ἀνθρώπος ἔπραξε τὸ αὐτό. Ἀφῆκε τὸν σάκκον του καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ παραπλεύρως τοῦ χωρικοῦ μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ κήπου, ὅπου ἐξηφανίσθη.

Τὴν ἐπομένην ὁ χωρικὸς διηγῆθη εἰς ὄλον τὸ χωρίον περὶ τοῦ φοβεροῦ φαντάσματός, τὸ ὁποῖον εἶχε ἴδει τὴν νύκτα, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ ὀμιλήσῃ περὶ τῆς κλοπῆς τῶν ὀπωρικῶν.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅμως ὁ δήμαρχος προσεκάλεσεν αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε: «Χθὲς τὴν νύκτα εἰσηλθες εἰς τὸν κήπὸν μου διὰ νὰ κλέψῃς ὄπωρικά. Δὲν δύνασαι νὰ τὸ ἀρνηθῆς, διότι οἱ σάκκοι, τοὺς ὁποίους ἠναγκάστης ἐκ τοῦ φόβου ν' ἀφήσῃς, μαρτυροῦσιν ἐναντίον σου, διότι φέρουσι τὸ ὄνομά σου. Ὅσον διὰ τὸ φάντασμα, περὶ τοῦ ὁποίου σήμερον ὀμιλεῖς εἰς ὄλον τὸ χωρίον δὲν ἦτο ἄλλο παρὰ ἡ σκιά σου, τὴν ὁποίαν ἔβλεπες ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ ἡ ὁποία σοὶ ἐφάνη τόσον ζωνηρά, διότι ὁ τοίχος εἶχε πρὸ ὀλίγου χρωματισθῆ. Ὁ Θεὸς βεβαίως ἠθέλησε νὰ τιμωρηθῆς». Ταῦτα εἰπὼν ὁ δήμαρχος παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν ἀστυνόμον διὰ νὰ τιμωρηθῆ.

43.—Οἱ τρεῖς λησταί.

Πλούσιός τις χωρικὸς ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς πόλεως, ὅπου εἶχε μεταβῆ δι' ὑποθέσεις του, εἰς τὸ χωρίον του. Μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τοῦ χωρίου ὑπῆρχε μικρὸν τι δάσος, διὰ τοῦ ὁποίου ἦτο ἠναγκασμένος νὰ διέλθῃ. Εἶχε φθάσει ἤδη εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ, ὅτε παρουσιάσθησαν αἰφνης ἐνώπιον τοῦ δυστυχοῦς χωρικοῦ τρεῖς φοβεροὶ λησταί, οὔτινες ἐπέπεσον κατ' αὐτοῦ καί, ἀφοῦ ἤρπασαν μικρὸν τινα σάκκον πλήρη χρημάτων, τὸν ὁποῖον ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Μετ' ὀλίγον οἱ τρεῖς κακοῦργοι ἔφθασαν εἰς τὸ πυκνότερον μέρος τοῦ δάσους καὶ ἐκάθισαν, ἵνα μοιράσωσι τὸν θησαυρὸν των. Ἀφοῦ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ μερίδιόν του, ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῆ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν πρὸς ἀγορὰν τροφῶν. Ἀφοῦ ἀνεχώρησεν, οἱ δύο ἄλλοι θέλοντες νὰ σφετερισθῶσι τὸ μερίδιον τοῦ συντρόφου των ἀπεφάσισαν νὰ φονεύσωσιν αὐτόν, ὅτε θὰ ἐπανήρχετο ἐκ τῆς πόλεως.

Ἄλλὰ καὶ οὗτος ὅμως καθ' ὁδὸν ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ θὰ ἦδύνατο αὐτὸς μόνος νὰ λάβῃ τὸν θησαυρὸν τοῦ χωρικοῦ. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ βίψῃ δηλητήριον εἰς τὸν οἶνον καὶ οὕτω ν' ἀπαλλαγῇ τῶν δύο συντρόφων του. Ἠγόρασε λοιπὸν οἶνον,

ἔρριψεν ἐντὸς αὐτοῦ δηλητήριον καὶ ἀνεχώρησε χαίρων, διότι μετ' ὀλίγον θὰ ἐγίνετο κάτοχος τόσον χρημάτων. Μόλις ἔφθασεν ὅμως εἰς τὸ δάσος, οἱ δύο ἄλλοι λησταὶ ὤρμησαν κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐφόνευσαν. Ἔλαβον τὸ μερίδιόν του καὶ ἀφοῦ ἐμοίρασαν αὐτὸ ἐκάθισαν νὰ φάγωσιν. Ἀλλὰ δὲν παρῆλθε πολλή ὥρα καὶ ἤσθάνθησαν δριμεῖς πόνους· τὸ δηλητήριον, τὸ ὅποιον εἶχε ῥίψει ὁ δολοφονηθεὶς σύντροφός των, ἤρχισε νὰ ἐνεργῆ. Μετ' ὀλίγον οἱ δύο κακούργοι δὲν ὑπῆρχον πλέον. Εἶχον ἐκπνεύσει ἐν μέσῳ τῶν φρικωδεστάτων ἀλγηδόνων. Μετά τινα χρόνον ἀνευρέθησαν τὰ πτώματα τῶν τριῶν κακούργων καὶ τὰ χρήματα ἀπεδόθησαν εἰς τὸν χωρικόν.

Τοῦ κακοῦ τὸ κερὶ ὡς τὸ πρῶτ' κρατεῖ.

Ἄσπετος κακὸν ἔχει.

44. — Ὁ Λέων

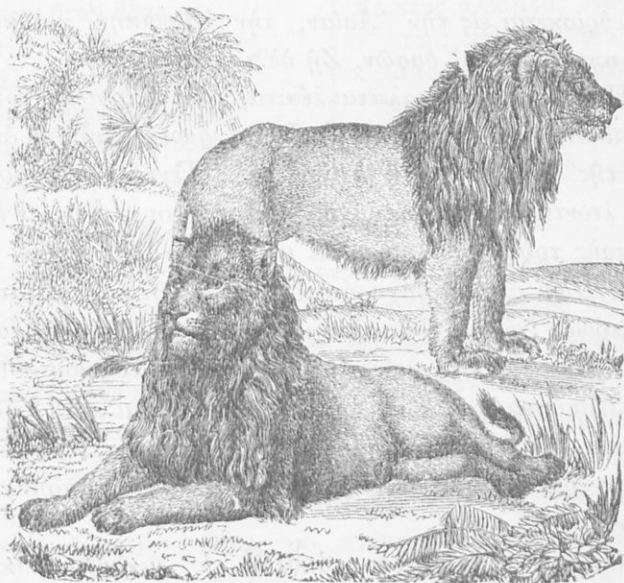
(Φυσιογνωστὰ)

Ὁ λέων εἶναι ζῷον θηλαστικόν, ἀρπακτικόν. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶναι μεγάλη καὶ στρογγύλη, τὸ μέτωπον ῥυτιδωτόν, οἱ ὀφθαλμοὶ ζωηροὶ καὶ κοῖλοι, ἔχοντες μεμβράναν, τὴν ὁποίαν ἐπεκτείνει ἄνωθεν αὐτῶν, ὅταν θέλῃ. Αἱ ὀφρύνες πυκναί, τὰ ὦτα μικρὰ καὶ ὀρθά, ἢ ῥίσι πλατεῖα, τὸ στόμα μέγα καὶ ἡ γλῶσσα μεγάλη καὶ τραχεῖα. Ἐπὶ τοῦ ἄνω χείλους φέρει μύστακα, οἱ δὲ ὀδόντες αὐτοῦ εἶναι μεγάλοι, ὄξεις καὶ τόσον ἰσχυροί, ὥστε ὁ λέων κατασυντρίβει καὶ τὰ σκληρότατα ὀστᾶ.

Ὁ λέων περὶ τὸν τράχηλον καὶ τοὺς ὄμους φέρει πλουσίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ χαίτην. Ὁ κορμὸς αὐτοῦ ἔμπροσθεν πλατύς καὶ πρὸς τὰ ὀπίσθεν λεπτότερος, ἀπολήγει εἰς οὐρὰν μακρὰν καὶ θυσανώδη εἰς τὸ ἄκρον. Οἱ πόδες αὐτοῦ εἶναι ἰσχυρότατοι, φέροντες οἱ μὲν ἐμπρόσθιοι πέντε δακτύλους, οἱ δὲ ὀπίσθιοι τέσσαρας μὲ ἰσχυροτάτους καὶ ὄξειτάτους ὄνυχας.

Τὸ τρίχωμα τοῦ λέοντος εἶναι βραχὺ καὶ τεταμένον ἐπὶ

τοῦ δέρματος, τὸ δὲ χροῶμα ξανθόν, ρέπον πρὸς τὸ ἐρυθρὸν κατὰ τὴν ῥάχιν. Ἡ φωνὴ αὐτοῦ καλεῖται βροχηθμός, καὶ εἶναι τόσον ἰσχυρά, ὥστε ὁμοιάζει πρὸς βροντὴν. Εἶναι δὲ δύσκολον νὰ ὀρίσῃ τις πόθεν ἔρχεται ἡ φωνή, διότι ὁ λέων βροχᾶται θέτων τὸ στόμα κατὰ γῆς καὶ οὕτως ὁ ἦχος ἀκούεται ἐξ ἴσου πανταχόθεν. Πολλάκις συμβαίνει ν' ἀκούονται πολ-

Λέων

λοὶ λέοντες ὁμοῦ βροχώμενοι. Ὁ ἄνθρωπος ἀκούων μόνον τὴν φωνὴν τοῦ λέοντος καταλαμβάνεται ὑπὸ τρόμον, τὰ δὲ λοιπὰ ζῶα τρέμοντα κρύπτονται ὅπου δυνηθῆ ἕκαστον διὰ τὰ σωθῶσιν.

Ὁ λέων τρώγει ἐλάφους, δορκάδας, λαγούς κ.τ.λ. Ἐνεδρεύει δὲ λίαν πονηρῶς τὸ θυμὸν του παρὰ τὰς πηγὰς τῶν ὕδατων, ἢ κρύπτεται εἰς μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν γίνεται ὄρα-

τός. Βαδίζει βραδέως και μεγαλοπρεπῶς και ὁρμᾷ κατὰ τῆς λείας του διὰ πηδημάτων, ὅταν δὲ τὴν συλλάβῃ, τὴν ἀποθέτει πρῶτον χαμαὶ βρυχώμενος, και ἀφοῦ τὴν θανατώσῃ, τὴν κατασπαράσσει διὰ τῶν ὀνύχων και συντριβεί διὰ τῶν ὀδόντων του και αὐτὰ τὰ ὀστᾶ, τὰ ὁποῖα καταβροχθίζει μετὰ τῶν σαρκῶν.

Ὀλίγα ζῶα εἶναι ἱκανὰ ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὸν λέοντα, καθὼς ἡ τίγρις, ὁ ἐλέφας, ὁ ἵπποπόταμος, ὁ ὀνόκερος. Ὁ λέων εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἀσίαν, τὴν Ἀφρικὴν και κατοικεῖ ἐντὸς σπηλαίων και δασῶν. Ζῆ δὲ τριάκοντα ἔτη.

Ἡ θήλεια, ἣτις καλεῖται λέαινα, εἶναι μικροτέρα τοῦ λέοντος και στερεῖται χαιτίης, ἀλλ' εἶναι ἀγριωτέρα αὐτοῦ, ὅταν μάλιστα τῆς ἀφαιρέσωσι τὰ νεογνά της. Γεννᾷ δὲ τέσσαρας ἕως πέντε λεοντιδεῖς, τοὺς σκύμνους καλουμένους, οἵτινες ἔχουσι ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς και μέγεθος γαλῆς.

Ὁ λέων εἶναι τὸ ἰσχυρότατον και μεγαλοπρεπέστατον τῶν τετραπόδων ζῴων. Τὸ κτύπημα αὐτοῦ εἶναι τόσο ἰσχυρόν, ὥστε θραύει δι' ἐνὸς μόνου κτυπήματος τὸ κρανίον βουβάλου.

Εἶναι ὑπερήφανος και οὐδέποτε ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἀσθενεστέρων, ἂν δὲν πεινᾷ. Παρέρχεται ἀδιάφορος πρὸ τῶν τρομόντων ζῴων και μεγαλοπρεπῆς και ἀτάραχος ἀπομακρύνεται αὐτῶν.

Ὁ λέων τιθασεύεται εὐκόλως εἰς μικρὰν ἡλικίαν και ἀγαπᾷ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις τὸν περιποιεῖται και φροντίζει περὶ αὐτοῦ.

Ἐπίσης φιλοῦται και ἀγαπᾷ ζῶα, καθὼς κύνες κ.τ.λ.

Εἶναι εὐγνώμων και ἀφοσιῶται εἰς τοὺς εὐεργέτας του. Εἶναι φιλόστοργος· ἀγαπᾷ ὑπερβολικὰ τοὺς λεοντιδεῖς του και φροντίζει περὶ αὐτῶν μετὰ πολλῆς στοργῆς. Ὅταν ἡ λέαινα γεννήσῃ, μένει εἰς τὴν φωλεάν της, ὁ δὲ ἄρσεν ἐξέρχεται πρὸς ἀναζήτησιν τροφῆς πάντοτε τὴν νύκτα. Ὁ λέων φοβεῖται τὸ πῦρ ὡς και τὸν ὄφιν και οὐδέποτε πλησιάζει αὐτῶν.

Οἱ ποιμένες, γνωρίζοντες τοῦτο, ἀνάπτουσι πυρά, ἵνα ἀπομακρύνωσι αὐτὸν τῶν ποιμνίων.

Τὸ δέσμα τοῦ λέοντος χρησιμεύει πρὸς καλλωπισμὸν ἐφιππίων, ἐπίστρωσιν ἀνακλίντροων καὶ ἄλλων. Ὁ λέων ἔνεκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ δυνάμεως, τῆς μεγαλοπρεπειᾶς καὶ ὑπερηφανείας του, ὠνομάσθη βασιλεὺς τῶν ζώων.

45. — Ὁ λέων.

Ὁ λέων ὅταν ἐξαφνα
τὴν ἄλυσίν του σπάσῃ,
τὴν ἀλάζονα χαίτην του
βρυχώμενος τινάσσει
καὶ βλέμματα τριγύρω του
τοξεύει φλογερά.

Μὲ τοὺς ἀλκίμους ὄνουχας
τοὺς φύλακὰς του σχίζει
κ' αἱματωμένα, ἀσπαίροντα,
τὰ σπλάγγχνα των σκορπίζει
καὶ σημαδεύει μ' αἵματα
τὸ δρόμον ποῦ περᾶ.

46. — Ὁ ψεύστης Ἀντώνιος.

Ἀνθρωπὸς τις εἶχεν υἱὸν ὀνομαζόμενον Ἀντώνιον. Ὁ Ἀντώνιος ἀπὸ παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας. Ἐκλινε πρὸς τὴν ψευδολογίαν. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἔνεκα τῆς ὑπερβολικῆς ἀγάπης, τὴν ὅποιαν ἔτρεφον πρὸς τὸν υἱὸν των, δὲν ἐφρόντισαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ν' ἀπομακρύνωσιν αὐτὸν ἀπὸ τὸ μέγα τοῦτο ἐλάττωμα. Οὐδέποτε συνεβούλευσαν ἢ ἐπέπληξαν ἢ ἐτιμώρησαν αὐτὸν διὰ τὰ ψεύδη του. Ὅσάκις ἤκουον αὐτὸν νὰ δικαιολογῆται διὰ ψευδολογιῶν διὰ τῆς ἀταξίας του, ἐνόμιζον, ὅτι ἐκ φιλοτιμίας δὲν ὠμολόγει τὰ σφάλματά του. Ὅσάκις τὸν ἤκουον ψευδόμενον ν' ἀπατᾷ τοὺς ἄλλους καὶ γελῶντα διὰ τὴν εὐπιστίαν των, ἐνόμιζον αὐτὸν εὐφυᾶ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἀντώνιος ἐξηκολούθει νὰ ψεύδεται καὶ δὲν ἐβράδυνε παρὰ πάντων νὰ ὀνομάζῃται ψεύστης. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ τέλος ἤνοιξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς των καὶ προσεπάθουν νὰ τὸν διορθώσωσι διὰ συμβουλῶν, δι' ἐπιπλήξεων, διὰ τιμωριῶν. Ἀλλ' ὅπως, ὅταν τὸ δένδρον μεγαλώσῃ στρεβλόν, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ εὐθύ, οὕτω καὶ ὁ ψεύστης δυσκόλως διορθοῦται, ὅταν ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας συνειθίσῃ εἰς τὸ ψεῦδος.

Ἡμέραν τινὰ οἱ γονεῖς τοῦ Ἀντωνίου εἶχον ἐξέλθει, αὐτὸς δὲ μετέβη μόνος εἰς τὸν κήπον διὰ νὰ διασκεδάσῃ. Μετ' ὀλίγον οἱ ὑπηρέται ἀκούουσιν αὐτὸν νὰ τοὺς φωνάζῃ μὲ τὰ ὀνόματά των. Ἄλλ' ἐπειδὴ πολλάκις τοὺς προσεκάλει, ἵνα ἐμπαίξῃ αὐτούς, οὗτοι ὄχι μόνον δὲν ἔτρεξαν πρὸς αὐτόν, ἀλλ' εἶπον· «Ἴδου πάλιν ὁ ψεύστης μᾶς καλεῖ, ἵνα γελάσῃ μὲ ἡμᾶς. Ἄς φωνάζῃ ὅσον θέλει», καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν ἐργασίαν των.

Μετά τινας ὅμως στιγμὰς αἱ φωναὶ τοῦ Ἀντωνίου δὲν ἤκούοντο, ὁ δὲ Ἀντώνιος δὲν ἐπανήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν οὐδὲ εἰς τὸν κήπον ἐφαίνετο. Οἱ ὑπηρέται ὑποπτεύσαντες κακόν τι, ἐξῆλθον πρὸς ἀνεύρεσιν αὐτοῦ, ἀλλ' οὗτος οὐδαμοῦ ἐφαίνετο. Ἐντρομοὶ τότε ἐνεθυμήθησαν μικράν τινα λίμνην, εὕρισκομένην εἰς τὸ βάθος τοῦ κήπου, καὶ τάχιστα τρέχουσι πρὸς αὐτήν. Τί βλέπουν οἱ ὅμως! Ἐντὸς τῆς λίμνης κλάδον ἀρκετὰ μέγαν, ὅστις πρὸ ὀλίγης ὥρας ἐφαίνετο, ὅτι εἶχεν ἀποσπασθῆ ἔκ τινος δένδρου, τοῦ ὁποίου οἱ κλάδοι ἐξετείνοντο ἐπὶ τῆς λίμνης. Ἐκ τούτου ἐνόησαν ὅτι ὁ Ἀντώνιος εἶχεν ἀναβῆ ἐπὶ τοῦ δένδρου καὶ ὅτι πίπτων κατάρθωσε νὰ κρεμασθῆ ἔκ τοῦ κλωνὸς ἐκεῖνου. Τότε ἴσως ἐκάλει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν μέχρις ὅτου ὁ κλάδος ἀπεκόπη καὶ ὁ Ἀντώνιος ἐβυθίσθη ἐντὸς τῆς λίμνης.

Πάραυτα ἐρρίφθησαν ἐντὸς τῆς λίμνης καὶ ἀνεῦρον τὸν Ἀντώνιον ἀναίσθητον ἐντὸς αὐτῆς. Κατὰ τὴν θλιβεράν ἐκείνην στιγμὴν ἐπανήρχοντο εἰς τὴν οἰκίαν καὶ οἱ γονεῖς αὐτοῦ.

Ἀπερίγραπτος ἦτο ἡ λύπη των, δάκρυα πικρὰ ἐχύνοντο ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν των καὶ ἀπελπισία κατεῖχεν αὐτούς. Ὁ πατὴρ πάραυτα σπεύδει νὰ καλέσῃ ἱατρόν. Οὗτος φθάνει καὶ διατάσσει ν' ἀφαιρέσωσι τὰ βρεγμένα ἐνδύματα τοῦ Ἀντωνίου, νὰ σπογγίσωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ νὰ ἐνδύσωσιν αὐτὸν νέα θερμὰ ἐνδύματα. Κατόπιν τοποθετεῖ αὐτὸν ἐπὶ σωροῦ ἐνδυμάτων καὶ θέτει φιάλας πλήρεις θερμοῦ ὕδατος εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ χονδρὰ μάλλινα ὑφάσματα ὑπὸ τὰς μασχάλας. Συγχρόνως προ-

στρίβει αὐτὸν ἰσχυρῶς διὰ κολωνίας καὶ οἴνοπνεύματος, διὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν συνήθη θερμοκρασίαν τὸ σῶμα αὐτοῦ καί, τοποθετῶν τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς τὸ τοῦ Ἀντωνίου, φυσᾷ ἐντὸς αὐτοῦ ἀέρα, ἵνα τῷ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀναπνοήν.

Ἄλλ, οὐδὲν σημεῖον ζωῆς παρουσιάζεται, ὁ δὲ ἰατρὸς ὑποπτεύει μήπως πολὺ ἄργα προσεκλήθη Ἐξακολουθεῖ ὁμως τὰς προσπάθειάς του καὶ μετὰ πολλὴν ὥραν αἰσθάνεται μικρὰν ἀναπνοήν τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις βαθμηδὸν ἐπανέρχεται ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ζωὴν.

Ἐκτοτε ὁ δυστυχὴς Ἀντώνιος ἐμίσει τὸ ψεῦδος· τὰ χεῖλη του οὐδέποτε ἐψεύσθησαν πλέον. Ἐντὸς τῆς λίμνης ἀπέπλυνεν ὅλην τὴν ῥυπαρότητα, τὴν ὁποίαν προσεγενεῖ τὸ ψεῦδος. Τὸ πάθημα τῷ εἶχε γείνει μάθημα.

(κατὰ τὸν Δ Μελαῦν).

Μὴ ψεύδου, ἀλλ' ἀλήθευε.

Πρέπει τις γὰ ἐκριζώσῃ τὸ κακὸν πρὶν παλαιώσῃ.

47. — Ἡ φιλαλήθεια ἀνταμειβομένη.

Ἀγαθὴ τις μήτηρ εἶχεν υἱόν, ὅστις ἔμελλε ν' ἀποδημήσῃ εἰς ξένην χώραν. Τὴν προηγούμενην τῆς ἀναχωρήσεώς του ἔρραψεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐντὸς τῶν ἐνδυμάτων χρυσᾶ τινα νομίσματα χάριν ἀσφαλείας, διὰ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ ἐν ἀνάγκῃ. Προπέμπουσα ἡ καλὴ μήτηρ τὸν υἱὸν τῆς τὸν συνεβούλευε ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του νὰ μὴ εἴπῃ ψεῦδος, ἂν θέλῃ νὰ τὸν ἀγαπᾷ ὁ Θεός.

Ἡ συνοδεία μετὰ τῆς ὁποίας ἀνεχώρησεν ἔπεσε καθ' ὁδὸν εἰς χεῖρας ληστῶν, οὔτινες, ἀφοῦ ἐγύμνωσαν ὅλους τοὺς ταξιδιώτας ἔλαβον καὶ τὸ μικρὸν δισάκκιον τοῦ νέου, καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, ἂν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλα χρήματα.

Ὁ καλὸς υἱὸς ἐνεθυμήθη τὰς συμβουλάς τῆς μητρὸς του καὶ χωρὶς νὰ διστάσῃ διόλου εἶπεν εἰς τοὺς ληστές, ὅτι εἶχε καὶ χρυσᾶ τινα νομίσματα ἔρραμμένα εἰς διάφορα μέρη τῶν φορε-

μάτων του. Οί λησταί ἐνόμισαν, ὅτι ἀστεΐζεται, ἐν τούτοις ὁμῶς ἀνέφεραν τοὺς λόγους τοῦ νέου εἰς τὸν ἀρχηγόν των.

Ὁ ἀρχιληστής ἐκάλεσε τὸν νέον καὶ τὸν ἠρώτησεν ἂν πράγματι εἰς τὰ ἐνδύματά του εὕρισκοντο χρυσᾶ νομίσματα ἐρραμμένα.

«Μάλιστα», ἀπαντᾷ ὁ φιλαλήθης νέος.

Οί λησταί σχίζουσι τὰ ἐνδύματα καὶ εὕρισκousι τὰ χρυσᾶ νομίσματα. Ἐκπληκτοὶ τότε ἐρωτῶσι τὸν νέον πῶς, ἀφοῦ ἦτο δυνατόν νὰ σώσῃ τὸν θησαυρόν του ἐφανέρωσεν αὐτόν.

«Ἡ μήτηρ μου», ἀπεκρίθη ὁ νέος, «μοὶ παρήγγειλε νὰ μὴ λέγω ψεύματα, διότι ὁ Θεὸς δὲν ἀγαπᾷ τοὺς ψεύστας. Ἐγὼ ὡς καλὸς υἱὸς ὀφείλω νὰ ὑπακούω εἰς τὴν μητέρα μου καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε θὰ ψευσθῶ».

Οί λησταί ἔμειναν ἄφωνοι. Οἱ λόγοι τοῦ φιλαλήθους νέου ἐνεποίησαν εἰς αὐτοὺς μεγάλην ἐντύπωσιν. Ὁ ἀρχιληστής συγκινημένος ἔλαβε τὸν λόγον.

«Ἐὰν ὁ νέος οὗτος, εἶπεν, ὑπακούῃ εἰς τὴν μητέρα του εἶναι ἐντροπὴ ἡμεῖς νὰ μὴ ὑπακούωμεν εἰς τὰς παραγγελίας τοῦ Θεοῦ, ὅστις, ἂν ἀποστρέφῃται τοὺς ψεύστας, πολὺ περισσότερον ἀποστρέφεται τοὺς κακούργους. Εὗγε, καλὲ νέε, ἡ διαγωγὴ σου μὲ σώζει. Ἀπὸ σήμερον ἀποχαιρετῶ καὶ τοὺς ληστὰς καὶ τὸν ληστρικὸν βίον».

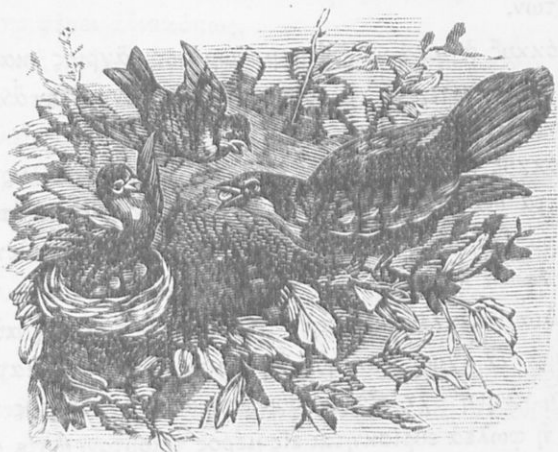
Πάντες οἱ λησταί συγκινημένοι ἐφώνησαν, ὅτι προθύμῳ θ' ἀκολουθήσωσι τὸν ἀρχηγόν των καὶ ὅ,τι εἶχον ἀρπάσει τὸ ἀπέδωκαν πάλιν. Ὁ δὲ εὐπειθὴς νέος, ὅστις διὰ τῆς φιλαλήθειας του ἔσωσε καὶ τοὺς ληστὰς καὶ τὰ χρήματά του, ἐξῆκτο λούθησε τὸ ταξιδιόν του. Οὐδέποτε ἐψεύσθη εἰς τὴν ζωὴν του καὶ ἔζησεν εὐτυχῆς καὶ τιμώμενος καὶ ἐπαινούμενος ὑπὸ πάντων.

48.—Κόκκυξ.

(Φυσιολογία)

Ὁ κόκκυξ, κοινῶς ὀνομαζόμενος κοῦκκος, εἶναι πτηνὸν φιδικὸν ὀλίγω μικρότερον τῆς περιστερᾶς. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶναι ἴση

δής, τὸ ράμφος μέτριον πολὺ σχιστὸν καὶ ὀλίγον κυρτούμενον κατὰ τὸ ἄκρον, ἡ γλῶσσα βραχεῖα καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μικροὶ καὶ στρόγγυλοι. Αἱ πτέρυγες αὐτοῦ εἶναι μακραὶ καὶ ἀπολήγουσιν εἰς ὀξύ, οἱ πόδες βραχεῖς φέροντες κυρίως τρεῖς δακτύλους διευθυνομένους πρὸς τὰ ἔμπρός, ἀλλ' ἐκ τούτων ὁ εἰς δύναται νὰ στρέφηται καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω. Τὸ πτέρωμά του ἔχει χρῶμα τε-

Κόκκυξ

φρὸν μετὰ στιγμάτων λευκῶν κατὰ τὰ κάτω μέρος τοῦ σώματός του καὶ τὴν ἐν σχήματι ριπιδίου οὐράν του.

Εἶναι πτηγὸν ζωηρὸν, εὐκίνητον καὶ ἵπταται κάλλιστα. Εἶναι ἀποδηγητικὸν πτηγὸν ἐρχόμενον εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον καὶ ἀπερχόμενον κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστον ἢ Σεπτέμβριον. Εἶδη κοκκύγων ὑπάρχουσι πολλὰ· ἐν Ἑλλάδι ἐν μόνον εἶδος ζῆ, ὁ κοινὸς ἢ τεφρὸς κόκκυξ ὀνομαζόμενος.

Ὁ κόκκυξ εἶναι ἀδηφάγον πτηγὸν τρέφόμενον μὲ ἕντομα, σκώληκας καὶ ἰδίως μὲ κάμπας τριχωτάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι δηλητηριώδεις, καὶ καταστρέφουσι τὰς πεύκας. Οὐδὲν ἄλλο πτηγὸν τρώγει τὰς κάμπας ταύτας. Ὁ κόκκυξ ὅμως τρώγει τόσο-

πολλὰς ἐξ αὐτῶν, ὥστε ἂν κόψη τις τὸν στόμαχόν του εὐρίσκει αὐτὸν γεμάτον ἀπὸ τρίχας.

Οἱ κόκκυγες διαφέρουσιν ἀπὸ ὅλα ἐν γένει τὰ πτηνά, ἕνεκα τῆς παραδόξου συνηθείας των, νὰ μὴ ζῶσι κατὰ ζεύγη, νὰ μὴ κτίζωσι φωλεὰς ἰδίας καὶ νὰ ἐμπιστεύωνται εἰς ἄλλα πτηνὰ μικρότερα τὴν ἐκκόλαψιν τῶν ᾧων των καὶ τὴν διατροφήν τῶν νεοσσῶν των.

Ὁ κόκκυξ ἀγαπᾷ νὰ ζῆ μεμονωμένος ἄγριος καὶ φιλύπτοσ πετᾷ διαρκῶς διὰ νὰ εὕρη τροφήν. Μόνον τὴν ἀνοιξιν φαίνεται ἐνίοτε μὲ σύντροφον!

Ὁ κόκκυξ ποτὲ δὲν κτίζει φωλεάν. Ὄταν ὁ θῆλυς θέλῃ νὰ γεννήσῃ τὰ ᾧά του, πετᾷ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ πρὸς ἀναζήτησιν φωλεᾶς ἄλλου πτηνοῦ ἐντομοφάγου. Ὄταν εὕρη τοιαύτην, γεννᾷ ἐντὸς αὐτῆς τὰ ᾧά της. Δὲν γεννᾷ ὅμως ἐντὸς τῆς τυχούσης φωλεᾶς. Διὰ νὰ ἐκλέξῃ φωλεάν τινά, πρέπει τὰ ἐντὸς αὐτῆς εὐρισκόμενα ᾧὰ νὰ ἔχωσι γεννηθῆ πρὸ μικροῦ ὑπὸ τῶν κατόχων τῆς φωλεᾶς, ἢ νὰ μὴ ἔχῃ εἰσέτι συμπληρωθῆ ὁ τοκετὸς τῶν ᾧων.

Ἐὰν ἡ φωλεὰ εὐρίσκηται εἰς μέρος τοιοῦτον, ὥστε ὁ κόκκυξ νὰ μὴ δύναται νὰ εἰσέλθῃ, ἵνα γεννήσῃ τὸ ᾧὸν αὐτῆς, τότε γεννᾷ αὐτὸ κατὰ γῆς, λαμβάνουσα δὲ αὐτὸ κατόπιν διὰ τοῦ βράμφους ἐλαφρῶς τὸ τοποθετεῖ ἐντὸς τῆς φωλεᾶς καὶ ρίπτει ἔξω ἄλλο ᾧὸν ἐκ τῶν εὐρισκομένων ἐντὸς αὐτῆς. Τοῦτο τὸ πράττει διὰ νὰ μὴ ἐννοήσωσιν οἱ κάτοχοι τῆς φωλεᾶς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τὸ ξένον ᾧὸν. Εὐρίσκει τόσας φωλεᾶς, ὅσα ᾧὰ θέλει νὰ γεννήσῃ. Ἐντὸς εἴκοσι πέντε ἡμερῶν ὁ κόκκυξ γεννᾷ ὅλα τὰ ᾧὰ αὐτοῦ 6—7 τὸ ἀριθμόν. Τὰ ᾧὰ ταῦτα δὲν ἔχουσι πάντοτε τὸ αὐτὸ σχῆμα καὶ χρῶμα· ἄλλοτε εἶναι στρογγύλα, ἄλλοτε ἐπιμήκη καὶ ἄλλοτε ὀξέα εἰς τὸ ἓν ἄκρον. Εἶναι ὅμως πάντοτε μικρὰ καὶ ἀνάλογα τοῦ μεγέθους τοῦ πτηνοῦ. Οὐδέποτε ὑπερβαίνουσι τὸ μέγεθος τῶν ᾧων τοῦ σπίνου.

Ὄτως τὰ ᾧὰ τοῦ κόκκυγος ἐκκόλαπτονται ὑπὸ ξένων πτη-

ἄτινα ἀκουσίως γίνονται μητέρες τῶν νεαρῶν κοκκύγων καὶ ἀνατρέφουσιν αὐτούς.

Μόλις οἱ κόκκυγες ἀναπτυχθῶσιν ἕλιγον λαμβάνουσι τὰ γνήσια τέκνα τῆς θετῆς μητρός, τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ ῥίπτουσιν αὐτὰ ἐκτὸς τῆς φωλεᾶς. Τοῦτο δὲ τὸ κάμνουσι διὰ νὰ μένωσι μόνοι ἐν τῇ φωλεᾷ καὶ κατορθώνωσι νὰ γεμίζωσι τὴν ἀχόρταστον κοιλίαν των διὰ τῶν τροφῶν, τὰς ὁποίας ἢ θετῆ ἀδῶν μήτηρ φέρει ἀδιακόπως.

Ὁ κόκκυξ πρὶν ἀκόμη τελείως ἀναπτυχθῆ φεύγει ἐκ τῆς φωλεᾶς καὶ περιπατῶν ὑπὸ τοὺς θάμνους, διότι δὲν δύναται νὰ πετᾷ ἐλευθέρως, ἀναζητεῖ τὴν τροφήν του μόνος. Ὁ κόκκυξ, ὅταν εἶνε μικρὸς ἀκόμη, ἐξημεροῦται καὶ τρέφεται διὰ μικρῶν τεμαχίων κρέατος ἢ διὰ ψιχίων βεβρεγμένων ἐντὸς γάλακτος. Οἱ μεγάλοι ὅμως οὐδέποτε ἐξημεροῦνται, εἶνε πολὺ ἄγριοι καὶ οὐδέποτε συναναστρέφονται μετ' ἄλλων πτηνῶν.

Ὁ κόκκυξ μολονότι εἶναι ὠφελιμώτατον πτηνόν, διότι καταστρέφει τὰς τριχωτῆς κάμπας, αἵτινες εἶναι καταστροφεῖς τῶν ἄσων, καταδιώχεται ὑπὸ τῶν κυνηγῶν μας καὶ ἀφανίζεται.

49. — Ὁ κοῦκκος.

Ἡ χλόη πρασινίζει,
γελοῦν οἱ οὐρανοί,
τὴν ἀνοιξιν κηρύττει
τοῦ κοῦκκου ἢ φωνή.

Ὁ ζέφυρος τὴν φύσιν
γλυκὺς ζωογονεῖ,

«ἐξέλθετε», μᾶς λέγει
τοῦ κοῦκκου ἢ φωνή.

Σ' ἀφίνομεν πρὸς ὄραν,
οἰκία σκοτεινή,
μᾶς προσκαλεῖ ἔς τὸ δάσος
τοῦ κοῦκκου ἢ φωνή.

A. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ

50. — Ἔτερον.

Βαθειὰ ἔς τὸ δάσος κελαδεῖ τὸ μαῦρ' ὀλημερῆς,
Πουλὶ δὲν βλέπεῖς πουθενά, πλὴν ὅσο προχωρεῖς.

Μέσ' ἀπ' τὰ σύνδενδρα φωνή

Σὲ θέλγει πάντα σιγανή

Κούκκου, κούκκου, κούκκου, κούκκου, κούκκου.

Τὰ δάση λάμπουν ἔς τὰς λοξαῖς ἀκτῖνες τῆς αὐγῆς

Κ' ἡ αὔρα παίζει ταῖς βραδυναῖς μετὴν δροσιά τῆς γῆς.

Ὅμως καὶ βράδυ καὶ πρωὶ

Πάντοτ' ἀκούετ' ἡ φωνή

Κούκκου, κούκκου, κούκκου, κούκκου, κούκκου.

Βαθειὰ ἡ ἀόρατος φωνή, λὲς κ' εἶν' ἐξωτικό.

Καὶ σὲ παλάτι προσκαλεῖ κρυφὸ καὶ μαγικό.

Ποῦ δὲν πατεῖ ποτὲ ψυχῇ

Πλὴν ἔς τὸνειρο, κι' ὅταν ἦχῃ

Κούκκου, κούκκου, κούκκου, κούκκου, κούκκου.

Εἶναι τοῦ δάσους τὸ στοιχειό, ποῦ ψάλλει χαρωπό,

Τὴν ποίησιν τῆς μοναξιάς ἔς τοῦ δάσους τὸ σκοπό,

Γι' αὐτὸ ἔναι τόσο φυσικῇ

Ἐς τὰ δάση τέτοια μουσικῇ

Κούκκου, κούκκου, κούκκου, κούκκου, κούκκου.

Ἠλ. Τανταλίδης

51.— Ὁ μοχθηρὸς γείτων.

Ἄνθρωπός τις εἶχε φυτεύσει ἐν τῇ αὐλῇ τῆς οἰκίας του κλήμα τι τοῦ ὁποίου οἱ κλάδοι εἶχον περικυκλώσει τὸν ἐξώστην τῆς οἰκίας. Πάντες οἱ γείτονες ἐθαύμαζον τὸ ὄραϊον τοῦτο κλήμα καὶ ἐμακάριζον τὸν κάτοχον αὐτοῦ.

Τοῦτο ὁμως ἐξήγειρε τὸν φθόνον ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ὅστις κατὰ τινα νύκτα εἰσηλθε κρυφίως εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἀπέκοψε ἐκ τοῦ κλήματος πολλοὺς κλάδους, ἐλπίζων ὅτι οὕτω θὰ ἐξηραίνεται αὐτό, καὶ τοῦτο, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ ἄνθρωποι

δὲν ἐγνώριζον, ὅτι ἡ κλάδευσις ὠφελεῖ τὰς ἀμπέλους.

Τὴν ἐπομένην ὁ ἄνθρωπος ἰδὼν τὸ κλῆμα αὐτοῦ σχεδὸν παντελῶς ἐστερημένον κλάδων, ἐθλίβετο πολὺ καὶ μετὰ δακρῶν παρηύρει τὸ ὠραῖόν του κλῆμα, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον ἀποκοπῆ οἱ ὠραιότεροι κλάδοι.

Ὅτε ὁμοῦς ἦλθεν ἡ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ ἄμπελοι βλαστάνουσι, τὸ κλῆμα ἀνεδώκε νέους κλάδους εὐρωστοτέρους καὶ παρῆγαγε πολὺν περισσοτέρας καὶ ὠραιότερας σταφυλὰς ἢ πρότερον. Τοῦτο ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἐσκέφθη νὰ κλαδέυσῃ καὶ πάλιν τὸ κλῆμά του. Καὶ πράγματι τὸ ἐπόμενον ἔτος αἱ σταφυλαὶ ἔγειναν ἔτι ὠραιότεραι καὶ ἀφθονώτεραι.

Ὁ ἄνθρωπος ἐνόησε τέλος πόσον ἡ κλάδευσις ὠφελεῖ τὰ κλήματα καὶ ἐκλάδευε κατ' ἔτος τὸ ἰδικόν του, τὸ ὁποῖον ἔβρωθε πάντοτε ὠραίων σταφυλῶν.

Οὕτως ὁ μοχθηρὸς γείτων ἀντὶ νὰ βλάβῃ τὸν γείτονά του ὠφέλησεν αὐτόν.

Ἡ.—"Ἀμπελος καὶ ἀμπελουργός.

Ἀμπελος κλαδευομένη
εἶπε παραπονουμένη
«Ἡ σκληρότης τῶν χειρῶν σου,
ἄνθρωπε, μὲ ἀσπλαγχνίαν
μὲ πληγώνει τὴν ἀθλίαν.
Διατὶ δὲν μὲ ἀφίνεις
νὰ βλαστάνω μετ' εἰρήνης;»

Ὁ δὲ εἶπε· «Δὲν γνωρίζεις,
διὰ τοῦτο μ' ὄνειδίζεις
κ' ἐκλαμβάνεις ὡς κακίαν
τὴν ἀγάπην καὶ φιλίαν.
Πᾶσα πρόσκαιρος πληγὴ σου,
πρόσδος καὶ προκοπὴ σου·
ἂν δ' ἀκλάδευτος αὐξήσῃς,
ἄκαρπος θὰ καταντήσῃς.»

Ἡ.—Ὁ εὐφύης ἀλιεύς.

Πλούσιός τις ἔμελλε νὰ ἐορτάσῃ τοὺς γάμους του. Τὰ πάντα εἶχον ἐτοιμασθῆναι τὰ φαγητὰ ἦσαν ἀφθονα καὶ ἐκλεκτά.
Ὁ πλούσιος ὁμοῦς ἦτο στενοχωρημένος, διότι οἱ ὑπηρέται

αὐτοῦ δὲν εἶχον δυνηθῆναι νὰ προμηθενθῶσιν ἰχθῦς, ἕνεκα τῆς ἐπικρατοῦσης τρικυμίας.

Εὐτυχῶς ὁμως, κατὰ τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς τῶν γάμων, παρουσιάσθη εἰς τὸ μέγαρον ἀλιεύς τις κομίζων μέγαν ἰχθύν, καταλλήλυτατον διὰ τὴν ἐορτήν, ἐντὸς κανίστρου. Ὁ πλούσιος κατηνχαριστήθη καὶ ἠρώτησε τὸν ἀλιέα πόσα χρήματα ἐξήτει διὰ τὸν ἰχθύν.

«Νὰ μοι δώσητε ἑκατὸν ραβδισμούς», ἀπήντησεν ὁ ἀλιεύς, «τόσον ἀξίζει ὁ ἰχθύς μου». Πάντες ἐξεπλάγησαν καὶ ἐξέλαβον τὸν ἀλιέα ὡς τρελλόν. Οὗτος ὁμως ἐπέμενε ζητῶν τοὺς ἑκατὸν ραβδισμούς. Ὁ πλούσιος τότε διέταξεν ἕνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν του νὰ τῷ δώσῃ ἑκατὸν ἐλαφροὺς ραβδισμούς, Ὁ ὑπηρέτης ὑπήκουσε καὶ ἤρχισε νὰ δίδῃ ἐπὶ τῆς ῥάχως τοῦ ἀλιέως τοὺς ραβδισμούς. Εἶχε φθάσει ἤδη εἰς τοὺς πενήκοντα, ὅτε ὁ ἀλιεύς ἀνέκραξε·

» Ἀρκοῦσι τόσοι δι' ἐμέ! ἔχω καὶ σύντροφον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουναι οἱ ἄλλοι πενήκοντα».

«Καὶ σύντροφον; ἠρώτησαν ἐκπεπληγμένοι οἱ παρευρισκόμενοι «καὶ τίς ἄλλος εἶναι τόσον μωρός, ὥστε νὰ ἐπιθυμῇ νὰ ξυλισθῆ;»

«Εἶναι ὁ θυρωρός σας, κύριε, ἀπήντησεν ὁ ἀλιεύς, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πλούσιον, «ὁ ὁποῖος ἠρνεῖτο νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ εἰσέλθω, λέγων, ὅτι τότε μόνον θὰ μοὶ ἐπέτρεπε τοῦτο, ὅταν θὰ τῷ ἔδωδα τὸ ἥμισυ ἐκ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ ἐλάμβανον ἐκ τοῦ ἰχθύος. Ἐγὼ ὑπεσχέθην. Πρέπει λοιπὸν νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς τοὺς ἄλλους πενήκοντα ραβδισμούς.

Ὁ πλούσιος κύριος ἐθαύμασε τὴν εὐφυΐαν τοῦ ἀλιέως καὶ διέταξε νὰ παρουσιασθῆ ὁ αἰσχροκερδῆς θυρωρός, ὅστις, ἀφοῦ ἔλαβε πενήκοντα ἰσχυροὺς ραβδισμούς, ἐξεδιώχθη τῆς οἰκίας. Ὁ δὲ εὐφυῆς ἀλιεύς ἀντημείφθη ὑπὸ τοῦ πλουσίου γενναίως.

84. — Κόραξ και ἀλώπηξ.

Ὁ κόραξ ἀνενόχλητος
διὰ νὰ γευματίσῃ,
ὑπῆγε νὰ καθίσῃ
εἰς δένδρον ὑψηλόν,
κ' ἐκράτει ἀντικείμενον
τροφῆς καὶ λαιμαργίας
προβάτου ἐκ θυσίας
τεμάχιον καλόν.

Κενὴν ἀλώπηξ ἔχουσαν
καὶ πάσχουσαν κοιλίαν
ὑπὸ τὴν μακαρίαν
τοῦ δένδρου κορυφῆν
ἐστάθη κ' ἐστοχάζετο,
πῶς δύναται νὰ φθάσῃ
τὴν πρόχειρον ν' ἀρπάσῃ
τοῦ κόρακος τροφήν.

«ὦ πόσον κόραξ, ἔκραξεν,
ἡ χάρις σου σπανία!
ἡ ὄψις σου γλυκεία
τὸ χρῶμά σου σιλιπνόνι

Ὡς τόσας ἄλλας χάριτας
φωνὴν ἀκόμ' ἂν εἶχες,
βεβαίως θὰ κατειχες
τὸν θρόνον τῶν πτηνῶν».

Ἀκούσας τὴν ἀνέλπιστον
ὁ κόραξ ὀμίλιαν,
ἤσθάνθ' εἰς τὴν καρδίαν
χαρὰν καὶ ἠδονήν.
Μακρὺ, πλατὺ τὸ ράμφος του
δὲν ἔλειψε ν' ἀνοίξῃ
καὶ τὴν λαμπρὰν νὰ δείξῃ
βασιλικὴν φωνήν.

Ἀλλὰ τὸ κρέας ἔπεσε
μετὰ τῆς μελωδίας,
δραμοῦσα μετὰ βίας
τὸ ἤρπασεν αὐτὴ
καὶ ἔκραξεν· «Ἀνάμεσα
τῶν τόσων σου χαρίτων
καὶ γνῶσις δὲν θὰ ἦτον
ὦ κόραξ, περιττὴ».

85. — Αἱ μέλισσαι.

Ἡμέραν τινὰ ὁ μικρὸς Δεωνίδας μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
θεῖου του, ἵνα διέλθῃ τὴν ἡμέραν. Μετὰ τὸ φαγητὸν κατῆλθεν
εἰς τὸν κήπον διὰ νὰ περιπατήσῃ ὀλίγον. Ἐνῶ περιεπάτει, παρε-
τήρησεν ὠραίαν τριανταφυλλέαν, τῆς ὁποίας τὰ ῥόδα ἔχουν εὐ-
χάριστον εὐωδίαν.

«Ἄ! πόσον εἶναι ὠραία τὰ ῥόδα ταῦτα», ἀνέκραξε. Θὰ κόψω
ἔν διὰ νὰ ἀπολαύσω τὴν γλυκείαν εὐωδίαν του. Πιστεύω ὅτι ὁ
θεῖος δὲν θὰ μ' ἐπιπλήξῃ».

Ταῦτα λέγων ὁ μικρὸς παῖς ἤπλωσε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἔκο-

φεν ἐν ὠραιότατον ρόδον καὶ ἔφερεν αὐτὸ εἰς τὴν ῥινὰ του. Αἰφνίως ἕμως ἤσθάνθη δριμὺν πόνον· ἐντὸς τῆς κάλυκος εὐρίσκετο μέλισσά τις, τὴν ὁποίαν ὁ μικρὸς ἀπρόσεκτος δὲν εἶχε παρατηρήσει.

Ὁ Λεωνίδας, ὅστις ἦτο λίαν ὀργίλος, ἔγεινεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Ἔτρεξεν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ κήπου, ἔνθα εὐρίσκετο μία κυψέλη. ἔκυψε κατὰ γῆς καὶ ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ ὅ, τι εὕρισκεν ἐμπρὸς του. λίθους, χόματα καὶ νὰ τὰ ρίπτῃ κατὰ τῶν μελισσῶν.

Αὗται παροργισθεῖσαι ἐξῆλθον ἐκ τῶν κυψελῶν καὶ ἐπέπεσον κατὰ τοῦ Λεωνίδου, ὅστις ἔρρηξε σπαρακτικὰς φωνάς. Ὁ θεὸς αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην κατήρχετο εἰς τὸν κήπον, ἔσπευσε πρὸς βοήθειάν του καὶ τὸν μετέφερεν εἰς τὴν οἰκίαν. Τὸ πρόσωπον τοῦ πτωχοῦ Λεωνίδου, εἶχε παραμορφωθῆ ἐκ τῶν πολλῶν κεντρισμάτων τῶν μελισσῶν. Ἡσθένησε καὶ ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ. Καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ ὑπέφερε φρικτοὺς πόνους καὶ μετα πολλὰς περιποιήσεις ἰατροῦθῃ,

Ὅταν ἀνέλαθεν τελείως ὑπεσχέθη νὰ διορθώσῃ τὸ φοβερὸν ἐλάττωμά του. Καὶ πράγματι ὁ Λεωνίδας οὐδέποτε ὠργίσθη πλέον· τὸ πάθημα τῶν μελισσῶν τῷ εἶχε γείνει μάθημα.

— Τὸ κακὸ τὸ ξεῖδι τὰγγεῖο του χαλᾶ.

— Ὁ θυμωμένος καὶ ὁ τρελλὸς ὁμοιάζουσι καὶ οἱ δύο.

— Τῆς δευθυμίας τὸ ἄνθος μαρία.

56. — Λυκοῦργος καὶ Ἄλκανδρος.

Ἐνῶ ἡμέραν τινα ὁ νομοθέτης τῆς Σπάρτης Λυκοῦργος εὐρίσκετο ἐν τῇ ἀγορᾷ, νέος τις αὐθάδης καὶ ἀξέθυμος, ὀνομαζόμενος Ἄλκανδρος, ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ διὰ τῆς ράβδου του ἐξώρυξε τὸν ἓνα ὀφθαλμὸν αὐτοῦ. Ὁ Λυκοῦργος δὲν ὠργίσθη, δὲν ἠγάνακτισε, δὲν ὕψωσε καὶ αὐτὸς τὴν ράβδον του κατὰ τοῦ αὐθάδους νεανίου, ἀλλ' ἐκρατήθη καὶ ἠρκέσθη νὰ ἐπιδεικνύῃ τὸ αἷματωμένον πρόσωπόν του καὶ τὸν ἐξωρυγμένον ὀφθαλμὸν του εἰς τὸ πλῆθος. Ὅλος ὁ λαὸς καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ τόσον ἐθαύμασαν

τὴν ἀταραξίαν τοῦ Λυκούργου καὶ τόσον ἠγάπησαν αὐτόν, ὥστε σπεύσαντες συνέλαβον τὸν Ἄλκωνδρον καὶ τὸν παρέδωκαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἵνα τὸν μεταχειρισθῆ ὅπως αὐτὸς ᾔθελεν.

Ὁ Λυκούργος εὐχαρίστως παρέλαβεν αὐτόν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐκακοποίησεν αὐτόν, ὄχι μόνον δὲν εἶπε κατ' αὐτοῦ λόγον τινὰ κακὸν ἀλλὰ τοῦναντίον τὸν περιποιήθη ὅσον ἠδύνατο περισσότερον. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου καὶ διὰ τῶν καλῶν συμβουλῶν του ἠνάγκασε τὸν Ἄλκωνδρον νὰ γείνη σῶφρων καὶ εἰς ἐκ τῶν στενοτάτων φίλων του.

— Θυμοῦ κράτει.

57. — Ὁ Περικλῆς ὑβριζόμενος.

Ὁ Περικλῆς ὁ μέγας πολιτικὸς τῶν Ἀθηναίων, ἦτο υἱὸς τοῦ Ξανθίππου, τοῦ νικήσαντος τοὺς Πέρσας ἐν Μυκάλῃ. Ὁ Περικλῆς ἦτο μέγας στρατηγός, ἐξοχος ῥήτωρ καὶ εἶχεν ὄλας τὰς ἀρετὰς ἐκείνας, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἔχωσιν οἱ μεγάλοι ἄνδρες. Ἦτο δηλαδὴ μεγαλόψυχος, μεγαλόφρων ἀξιοπρεπής, εὐγενής, σοβαρὸς καὶ ἀτάραχος.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ὁ Περικλῆς εὐρίσκειτο ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργαζόμενος διὰ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος του, Ἀθηναῖός τις κακοήθης καὶ αὐθάδης ὑβρίζεν αὐτόν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Περὶ τὴν ἐσπέραν δέ, ὅτε ὁ Περικλῆς ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὁ αὐθάδης ἐκεῖνος Ἀθηναῖός τὸν παρηκολούθησεν, ἐξακολουθῶν νὰ ὑβρίζῃ αὐτόν διὰ τῶν χειρίστων ὑβρεων. Ὁ Περικλῆς δὲν ὠργίσθη κατὰ τοῦ κακοήθους ἐκείνου ἀνθρώπου, οὔτε ἐζήτησε τὴν τιμωρίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπέμεινεν ἀτάραχος τὰς ὑβρεῖς. Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του, διέταξεν ἕνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν του νὰ λάβῃ φανὸν καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ὑβριστὴν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ πάθῃ κακὸν τι ἐν τῇ σκότει τῆς νυκτός.

Οὕτως ὁ Περικλῆς ἐγνώριζε νὰ συγκρατῆ τὴν ὀργὴν, πάθος, τὸ ὁποῖον ἐθεώρει ἐπιβλαβέστατον.

58.—Οἱ δύο φίλοι καὶ ἡ ἄρκτος.

Ἡμέραν τινὰ οἱ δύο φίλοι μετέβαινον ἀπὸ τινος χωρίου εἰς ἄλλο. Καθ' ὁδόν, ὅτε διήρχοντο διὰ τινος δάσους, εἶδον μακρόθεν μίαν ἄρκτον ἐρχομένην πρὸς αὐτούς.

Τότε ὁ εἰς τούτων ἐγκαταλείψας τὸν φίλον αὐτοῦ εἰς τὴν τύχην του κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ κινδύνου, ἔσπευσε πάραυτα καὶ ἀνέβη ἐπὶ τινος δένδρου διὰ νὰ σωθῆ. Ὁ ἄλλος μείνας μόνος καὶ μὴ ἔχων ἄλλο μέσον πρὸς σωτηρίαν του, ἔπεσε κάτω, ἐκράτησε τὴν ἀναπνοήν του καὶ προσεποιεῖτο τὸν νεκρόν. Τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμε, διότι εἶχε μάθει, ὅτι ἡ ἄρκτος οὐδέποτε ἐγγίζει νεκρὸν ζῷον.

Ὁ φίλος του, ὅστις δὲν ἐγνώριζεν, ὅτι ἡ ἄρκτος δὲν ἐγγίζει νεκρὰ ζῷα, ἔβλεπε ταῦτα καὶ ἀντὶ νὰ σπεύσῃ πρὸς βοήθειάν του, ἔλειονολόγει αὐτόν, διότι παρεδίδοτο, χωρὶς κἂν ν' ἀντισταθῆ, εἰς τὴν ἄρκτον. Ἐμενε δὲ ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ δένδρου, ἀναμένων νὰ ἴδῃ τὸν φίλον αὐτοῦ κατασπαρασσόμενον ὑπὸ τοῦ θηρίου.

Μετ' ὀλίγον ἡ ἄρκτος ἐπλησίασε τὸν κατὰ γῆς ἐξηπλωμένον ἄνθρωπον καὶ ὠσφραίνεται αὐτόν εἰς τὸ στήθος καὶ εἰς τὸ πρόσωπον. Ὁ ὁδοιπὸρος ἐξηκολούθει νὰ μένῃ ἀκίνητος καὶ νὰ κρατῆ τὴν ἀναπνοήν του. Ἡ ἄρκτος ἐνόμισεν, ὅτι ἦτο πράγματι νεκρὸς καὶ ἀφήσασα αὐτόν ἔφυγεν. Ὁ ἄθλιος φίλος του ἐκ τοῦ δένδρου παρετῆρει τὰ γινόμενα τρέμων ἐκ τοῦ φόβου.

Μετ' ὀλίγον, ὅτε ἡ ἄρκτος ἀπεμακρύνθη πολὺ καὶ δὲν ἐφαίνετο πλέον, κατήλθεν ἐκ τοῦ δένδρου, ἐπλησίασε τὸν φίλον του καὶ ἠρώτα τί τοῦ ἔλεγεν ἡ ἄρκτος. «Φίλε μου», ἀπήντησεν ἐκεῖνος, «ἡ ἄρκτος μοι ἔλεγεν, ὅτι ποτὲ εἰς τὸ ἐξῆς δὲν πρέπει νὰ συναναστρέφωμαι μετὰ φίλων, οἱ ὅποιοι ἀφίνουσιν εἰς τὴν ὥραν τοῦ κινδύνου τοὺς φίλους αὐτῶν καὶ φεύγουσιν».

— Ὁ φίλος ἔς τὴν ἀνάγκη φαίνεται.

— Ἐν τῇ εὐτυχίᾳ εὐκολώτατον, ἐν τῇ δυστυχίᾳ δυσκολώτατον νὰ εὔρησ φίλον.

59. — Ἐπαμεινώνδας καὶ Πελοπίδας.

Ὁ Ἐπαμεινώνδας καὶ ὁ Πελοπίδας, οἱ ἕξοχοι στρατηγοὶ τῶν Θηβῶν, διετέλεσαν καθ' ἑλλην τὴν ζωὴν αὐτῶν πιστοὶ φίλοι. Συνεδέθησαν ὁμῶς διὰ μεγαλητέρας φιλίας ἐκ τῆς ἐξῆς περιστάσεως.

Εἷς τινα μάχην ὁ Πελοπίδας μαχόμενος μεταξὺ τῶν πρώτων, ἔλαβεν ἑπτὰ πληγὰς καὶ ἔπεσε λιπόθυμος, σχεδὸν νεκρός, ἐπὶ σωροῦ ἄλλων πληγωμένων. Ὁ Ἐπαμεινώνδας, ὅστις παρευρίσκετο εἰς τὴν μάχην καὶ ἠγωνίζετο γενναίως καὶ αὐτός, ὅταν εἶδε τὸν Πελοπίδαν πληγωθέντα καὶ πίπτοντα, ἄν καὶ ἐνόμιζεν αὐτὸν φρονευμένον, ἔτρεξεν ἀμέσως πλησίον του διὰ νὰ μὴ ἀφίσχῃ τὸ πτώμα τοῦ φίλου του νὰ πέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν.

Σταθεὶς λοιπὸν πρὸ τοῦ σώματος τοῦ Πελοπίδου ἐμάχετο ὡς λέων. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην πληγώνεται εἰς τὸ στήθος, ἀλλὰ μένει ἀκίνητος καὶ ἀγωνίζεται. Πληγώνεται καὶ δευτέραν φοράν διὰ ξίφους εἰς τὸν βραχίονα. Τὸ αἷμα ρεεῖ ἄφθονον ἐκ τῶν πληγῶν, ἀλλ' ὁ Ἐπαμεινώνδας ἴσταται παρὰ τὸν φίλον του καὶ μάχεται ἔχων ἀμετάτρεπτον ἀπόφασιν ἢ νὰ ἀποθάνῃ ἢ νὰ σώσῃ τὸ πτώμα τοῦ φίλου του.

Κατὰ τὴν δεινὴν ἐκείνην στιγμὴν σπεύδουσι πολλοὶ Θηβαῖοι καὶ μάχονται περὶ τοὺς στρατηγοὺς αὐτῶν γενναίως μέχρις ὅτου τρέπουσι τοὺς ἐχθροὺς εἰς φυγὴν. Οὕτω σώζεται ὁ Ἐπαμεινώνδας ὡς καὶ ὁ Πελοπίδας, ὅστις ἦτο μόνον λιπόθυμος καὶ ὄχι νεκρός.

Ἐκτοτε οἱ δύο στρατηγοὶ ἠγαπήθησαν πολὺ περισσότερον ἢ πρότερον. Ἡ φιλία τῶν δὲ αὕτη καὶ ἡ εἰλικρινὴς συνεργασία συνετέλεσαν, ὅπως αἱ Θῆβαι γίνωσιν ἡ πρώτη πόλις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν παρακμὴν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Σπάρτης.

— *Φίλοις βοήθει.*

60.— Ὁ πίθηκος.

(Φυσιολογία)

Οἱ πίθηκοι εἶναι ζῶα θηλαστικά, πολυφάγα ἔχοντα μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ κρανίον αὐτῶν εἶναι ὀγκῶδες, τὸ πρόσωπον κατὰ τι ἐπίμηκες καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄτριχον. Τινῶν δὲ ἡ κεφαλὴ ὁμοιάζει πρὸς τὴν κεφαλὴν κυνός, διὰ τοῦτο ὀνομάζονται κυνοκέφαλοι πίθηκοι. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν εἶναι πάντοτε τοποθετημένοι πρὸς τὰ ἔμπρὸς ἐντὸς ὀστεωδῶν κοιλοτήτων καὶ τὰ ὦτα ὁμοιάζουν πρὸς τὰ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ῥίς εἶναι πεπλατυσμένη, τὸ δὲ στόμα μέγα. Ἐκάστη σιαγὼν φέρει κοπιτήρας, κυνόδοντας καὶ ψευδοτραπεζίτας. Ὁ τράχηλος εἶναι βραχύς.

Ὁ κορμὸς τῶν πιθήκων εἶναι διάφορος· εἰς ἄλλους εἶναι ὀγκώδης καὶ εἰς ἄλλους λεπτὸς καὶ ἰσχνός. Ἐπίσης καὶ τὸ ἀνάστημα αὐτῶν εἶναι διάφορον. Ἄλλων μὲν τὸ ἀνάστημα ὅταν ἴστανται ὄρθιοι, ὑπερβαίνει τὸ ὕψος τοῦ ἀναστήματος τοῦ ἀνθρώπου, ἄλλων δὲ δὲν ὑπερβαίνει τὸ τῆς γαλῆς. Ἐκ τῶν πιθήκων πολλοὶ φέρουσιν οὐρὰν καὶ λέγονται κερκοφόροι ἄλλοι δὲ στεροῦνται τοιαύτης.

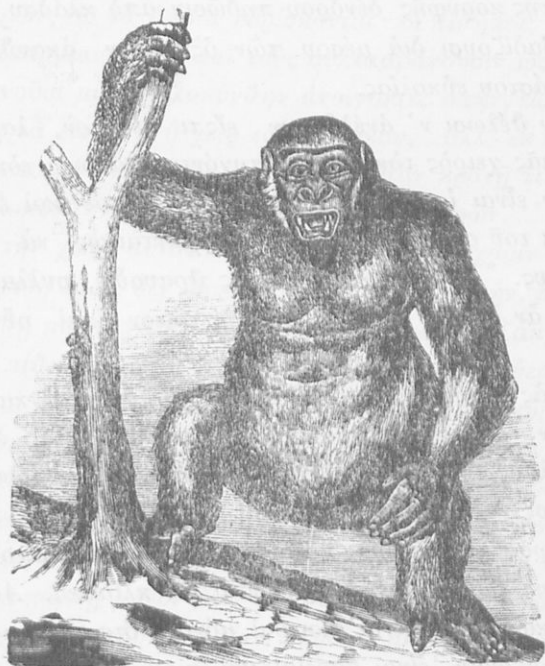
Τὰ ἔμπροσθια καὶ τὰ ὀπίσθια ἄκρα τῶν πιθήκων ὁμοιάζουν πολὺ πρὸς τὰς χεῖρας τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ τοῦτο οἱ πίθηκοι ὀνομάζονται τετράχειρα ζῶα. Ἐκαστον ἄκρον φέρει πέντε δακτύλους, οἵτινες φέρουσιν ὄνυχας πλατεῖς.

Ὀλόκληρον τὸ σῶμα τῶν πιθήκων καλύπτεται ὑπὸ τριχῶν. Μόνον τὸ πρόσωπον αὐτῶν καὶ αἱ ἔσω ἐπιφάνειαι τῶν χειρῶν μένουσι γυμναί. Τὸ τρίχωμα αὐτῶν εἶναι διάφορον· ἄλλοι ἔχουσι τρίχωμα λεπτὸν καὶ ἀραιόν, ἄλλοι δασὺ καὶ βραχὺ καὶ ἄλλοι μακρόν. Τὸ χροῶμα αὐτῶν εἶναι φαιόν, ξανθόν καὶ μελαν· καὶ ἄλλοτε μὲν φέρουσιν ἓν μόνον χροῶμα, ἄλλοτε δὲ μεμιγμένα διάφορα.

Οἱ πίθηκοι τρέφονται μὲ καρποὺς καὶ ῥίζας διαφόρων

φυτῶν. Ἀγαπῶσι καθ' ὑπερβολὴν τὰς σταφυλάς, τὰ κεράσια, τὰ μῆλα, τὰ κάρυα, τὰ φῶα καὶ τὰ μικρὰ πτηνά. Ἐπαρνοῦσι μετὰ μεγάλης φροντίδος ἐπὶ τῆς τροφῆς των καὶ οὐδέποτε ὁ ῥωμαλεώτερος ἐλέφας εἶναι ἀσφαλῆς, ἐὰν τολμήσῃ τὰ ἐγγίσει αὐτῆν.

Οἱ πίθηκοι ζῶσιν εἰς θερμὰ κλίματα καὶ κατοικοῦσιν

Γορίλλας

ἐντὸς δασῶν. Γεννῶσιν ἓν μόνον νεογνόν, σπανίως δὲ δύο. Ὑπάρχοσσι πολλὰ εἶδη πιθήκων. Κυριώτερα εἶναι ὁ γορίλλας, ὅστις εἶναι ὁ μεγαλύτερος καὶ ἀγριώτερος πάντων ὁ οὐραγοιτάγγος, ὅστις ἔχει μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἶναι ἰσχυρότατος ὁ τρογλοδύτης, ὅστις κατοικεῖ ἐντὸς σπηλαίων καὶ βράχων καὶ ἄλλοι.

Οἱ πίθηκοι εἶναι ζῶα λίαν εὐκίνητα. Τρέχουσι, πηδῶσιν, ἀναρριχῶνται μετὰ θαυμαστῆς ταχύτητος. Τὰ παιγνίδια, τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦσιν ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν δένδρων, εἶναι, ἀπίστευτα. Μόνον οἱ οὐρακοντάγγοι εἶναι βαρεῖς, οἱ λοιποὶ εἶναι ἀληθεῖς σχινοβάται καί, ὅταν βλέπῃ τις αὐτοὺς γυμναζομένους, νομίζει, ὅτι ἴππιαται.

Ἐκ τῆς κορυφῆς δένδρου πηδῶσιν ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον καὶ βαδίζουσι διὰ μέσου τῶν ὀξυτέρων ἀκανθῶν μετ' ἀξιοθαυμάστου εὐκολίας.

Ὅταν θέλωσι ν' ἀνέλθωσιν εἰς τι δένδρον, λαμβάνουσι διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸν πρῶτον τυχόντα κλάδον, τὸν δοκιμάζουσι ἂν εἶναι ἰσχυρὸς, ἀνέρχονται ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐξακολούθοῦσι διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου νὰ ἀνέρχωνται ὡς νὰ ἐβάδιζον ἐπὶ ἐδάφους. Ἄν ὁ πρῶτος κλάδος θραυσθῆ, συλλαμβάνουσι δεύτερον, ἂν δὲ καὶ οὗτος θραυσθῆ, τρίτον καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Εἰς τὰς κινήσεις των οἱ πίθηκοι βοηθοῦνται καὶ διὰ τῆς οὐρᾶς των, ἐὰν ἔχωσι τοιαύτην. Μεταχειρίζονται δὲ αὐτὴν κατὰ πολλοὺς τρόπους. Δι' αὐτῆς κρεμῶνται ἐπὶ τῶν κλάδων καὶ πηδῶσι, δι' αὐτῆς, βοηθοῦσιν ἀλλήλους, ὅταν πρόκηται νὰ ἀνέλθωσιν εἰς δένδρα, κρεμῶντες αὐτὴν καὶ ἀφίνοντες τοὺς συντρόφους των νὰ μεταχειρίζονται ὡς κλίμακα. Αἱ κινήσεις των πιθήκων ὅμως εἶναι ἐλαφραὶ μόνον ὅταν ἀναρριχῶνται. Ὅταν βαδίζωσιν, εἶναι βαρεῖαι καὶ ἄκομφοι.

Ἐπίσης οἱ πίθηκοι εἶναι οἱ μόνον ζῶα ἃ δύνανται νὰ κάμωσιν ὀλίγα βήματα ἐπὶ τῶν ὀπισθίων χειρῶν των, ἀλλὰ τὸ βάδισμα των δὲν εἶναι εὐδυντενὲς ὡς τὸ τοῦ ἀνθρώπου. Πρὸς τούτοις δὲν δύνανται νὰ τρέξωσιν, ἐὰν δὲν μεταχειρισθῶσι καὶ τὰς τέσσαρας αὐτῶν χεῖρας. Μερικοὶ πίθηκοι κολυμβῶσιν ἄριστα, ἄλλοι βυθίζονται ὡς μόλυβδος, διὰ τοῦτο δὲ φοβοῦνται πολὺ τὸ ὕδωρ.

Οἱ πίθηκοι εἶναι ζῶα νοήμονα, εὐκόλως δύνανται νὰ μά-

θῶσι πλεῖστα παιγνίδια, νὰ ὑπηρετῶσιν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ νὰ φέρωσι πλεῖστα ἀντικείμενα. Διαφεύγουσι μετ' ἐπιτηδειότητος τὸν κίνδυνον καὶ εὐρίσκουσιν εὐκόλως τὰ μέσα νὰ προφυλαχθῶσιν.

Ἐν τούτοις μεθ' ὅλην τὴν νοημοσύνην των, συλλαμβάνονται εὐκόλως, διότι εἶναι ζῶα πολὺ λαίμαργα. Οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται οἱ πύθηκοι, γνωρίζουσι τὴν λαιμαργίαν αὐτῶν καὶ τοὺς συλλαμβάνουσιν ὡς ἐξῆς :

Κενοῦσι μίαν κολοκύνθην ἀνοίγοντες ὀπήν, εἰς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ εἰσέλθῃ ἡ χεὶρ τοῦ πύθηκου, ἀλλ' ἐκ τῆς ὁποίας δὲν δύναται ἡ αὐτὴ χεὶρ νὰ ἐξέλθῃ ὅταν κρατῇ τι. Πληροῦσι τὴν κολοκύνθην διὰ ζακχάρεως καὶ ὀπωρῶν. Ὁ πύθηκος εἰσάγει τὴν χεῖρα αὐτοῦ διὰ νὰ λάβῃ τὴν ζάκχαριν ἢ τὰς ὀπώρας, ἐπειδὴ ὅμως δὲν δύναται νὰ ἐξαγάγῃ αὐτήν, προτιμᾷ νὰ συλληφθῇ παρὰ νὰ ἀφίση τὰς ὀπώρας καὶ τὴν ζάκχαριν.

Ὁ πύθηκος εἶναι εὐγνώμων πρὸς τοὺς εὐεργετήσαντας αὐτὸν καὶ αἰσθάνεται μεγάλην ἀγάπην πρὸς τὸν κύριόν του.

Εἶναι φιλόστοργος ἡ θήλεια κρατεῖ διαρκῶς τὸ νεογνόν της καὶ τὸ λικνίζει ἐπὶ τῶν χειρῶν της. Ὅταν ὁ μικρὸς πύθηκος παίζει μετὰ τῶν ὀμηλίκων του, ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸν παρατηρεῖ μακρόθεν, τὸν παρακολουθεῖ διὰ τῶν βλεμμάτων καὶ τῶ ἐπιτρέπει νὰ κάμῃ μόνον ὅ,τι δὲν δύναται νὰ τὸν βλάψῃ. Εἰς τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον τρέχει πλησίον αὐτοῦ, εἰ δὲ τύχῃ νὰ ἀπειθήσῃ, πρᾶγμα πολὺ σπάνιον, τοιμπᾷ αὐτὸν καὶ ἐνίοτε τὸν ῥαπίζει. Πολλάκις, ὅταν ἀποθάνῃ τὸ τέκνον καὶ ἡ μήτηρ ἀποθνήσκῃ ἐκ λύπης. Ὅταν ἀποθάνῃ ἡ μήτηρ, ἄλλος πύθηκος υἱοθετεῖ τὸν μικρὸν ὀρφανὸν καὶ τὸν μεταχειρίζεται ὡς ἰδικόν του τέκνον. Κατὰ τὴν μικράν των ἡλικίαν οἱ πύθηκοι εἶναι ἡμεροί, ὅσον ὅμως προχωρεῖ ἡ ἡλικία αὐτῶν, γίνονται ἐμπαθεῖς. Οἱ μεγάλοι πύθηκοι εἶναι ἐπικίνδυνοι, διότι δάκνουσιν.

Ἐπικινδυνωδέστεροι καὶ ἰσχυρότεροι εἶναι οἱ γορίλλαι καὶ οἱ οὐραγγοιτάγγοι.

Οἱ πίθηκοι εἶναι μᾶλλον ἐπιβλαβεῖς ἢ ὠφέλιμοι. Ἐπιφέρουσι μεγάλας καταστροφὰς εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ εἰς τὰ δάση, διότι οἱ πίθηκοι ἔνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν λαιμαργίας καταστρέφουσι δεκαπλασίους καρποὺς τῶν ὄσων χρειάζονται διὰ τὰ φάγωσιν.

Οἱ κάιτοικοι τῶν μερῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ζῶσιν οἱ πίθηκοι, τρώγουσι τὸ κρέας τινῶν. Ἄλλοι πάλιν μεταχειρίζονται τὰ δέρματα αὐτῶν πρὸς κατασκευὴν μηλωτῶν.

61. — Ὁ καταδότης πίθηκος.

Εἷς τι χωρίον ἐνεφανίσθη ποτὲ πίθηκός τις, ὅστις ἐφαίνετο πολὺ τεταραγμένος. Ἐτρεχεν ἐπάνω κάτω, ἔφευγεν ἐπανάργετο, ἐξέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὸ γειτονικὸν δάσος καὶ τέλος ἔκαμνεν ὅ,τι ἠδύνατο, ἵνα ἐννοήσωσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσιν.

Οἱ χωρικοὶ ἐξεπλάγησαν καὶ ἐνόησαν, ὅτι κάτι συμβαίνει καὶ πολλοὶ ἠτοιμάσθησαν ν' ἀκολουθήσωσι τὸν πίθηκον. Οὗτος, βλέπων ὅτι ἐνοήθη, ἤρχισε νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ δάσος, στρέφων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διὰ νὰ ἴδῃ ἂν ἠκολουθεῖτο. Τέλος ἔφθασεν εἰς τὸ δάσος, διηρυθύνθη εἰς τι μέρος, ὅπου τὸ ἔδαφος ἐφαίνετο πρὸ ὀλίγου ἐσκαμμένον, καὶ ἤρχισε διὰ τῶν χειρῶν νὰ σκάπτῃ.

Οἱ χωρικοὶ μὴ θυνάμενοι νὰ ἐννοήσωσι τί ἐζήτηι ὁ πίθηκος, ἐμμνήθησαν αὐτὸν καὶ ἐντὸς ὀλίγου εὗρέθησαν πρὸ φρικτοῦ θεάματος ἀνεκάλυψαν δύο πτώματα ἀνδρῶν, τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο, ὅτι πρὸ ὀλίγου εἶχον ταφῆ.

Εὐθὺς εἰς τῶν χωρικῶν ἔσπευσεν εἰς τὸ χωρίον καὶ ἐπανήλθε μετὰ τοῦ ἀστυνόμου καὶ τοῦ ἱατροῦ, ὅστις ἐπεβεβαίωσεν, ὅτι πρὸ ὀλίγου εἶχον φονευθῆ οἱ ἄνθρωποι. Ἄλλ' ὁ πίθηκος δὲν

ἐφαίνετο εὐχαριστημένος. Ἦρχισε πάλιν νὰ τρέχῃ πρὸς τὸ χωρίον, προσκαλῶν τοὺς χωρικοὺς διὰ διαφόρων κινήσεων. Πάντες συγκεκινημένοι ἠκολούθησαν καὶ μετ' ὀλίγον ἔφθασαν εἰς τὸ χωρίον. Ὁ πίθηκος ἤρχισε νὰ τρέχῃ ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν καὶ νὰ ὀσφραίνηται. Τέλος ὤρμησε μετὰ πείσματος πρὸς τινα οἰκίσκον, τοῦ ὁποίου ἡ θύρα ἦτο κεκλεισμένη. Ἐκτύπησαν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐφαίνετο.

Ἐν τούτοις ὁ πίθηκος δὲν ἀπεμακρύνετο. Ἐτρεχε περίξ τοῦ οἰκίσκου ὡς τρελλός· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐξέφραζον μεγάλην ὀργήν. Παρετῆρει τοὺς χωρικοὺς, ὡς νὰ ἤθελε νὰ τοῖς δώσῃ νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ἔπρεπε νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν μικρὰν οἰκίαν.

Οἱ χωρικοὶ τέλος ἀπεφάσισαν νὰ θραύσωσι τὴν θύραν καὶ νὰ εἰσέλθωσιν. Ἡ οἰκία ἐφαίνετο κενή, ἀλλ' ὁ πίθηκος, ὀσφραίνόμενος πάντοτε, ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς τι ἀπομιμονωμένον δωμάτιον. Ἐκεῖ ἀνεκάλυψαν τρεῖς ἀνδρας, οἵτινες προσεπάθουν νὰ κρυβῶσιν. Εὐθὺς ὡς εἶδον τὸν πίθηκον, ὅστις ὤρμησεν, κατ' αὐτῶν, κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμου. Τότε πάντες ὑπώπτευσαν, ὅτι οἱ τρεῖς ἐκεῖνοι ἄνδρες ἦταν οἱ κακοῦργοι.

Ὁ ἀστυνόμος ἤρχισε ν' ἀνακρίνῃ αὐτοὺς. « Πόθεν ἔρχεσθε; » ἠρώτησε, « ποῦ ἦσθε πρὸ ὀλίγων ὥρων : Διατί κρύπτεσθε ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ ; Πῶς ὁ πίθηκος οὗτος σὰς γνωρίζει; » Οἱ τρεῖς ἄνδρες ἐταράχθησαν καὶ δὲν ἐγνώριζον τί ν' ἀπαντήσωσιν. Ὁ πίθηκος προσεπάθει νὰ φύγῃ ἐκ τῶν χειρῶν τῶν χωρικῶν, οἵτινες τὸν ἐκράτουν, καὶ νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τῶν τριῶν ἀγνώστων. Οὗτοι κάτωχοι καὶ τρέμοντες ἐσιώπων. Ὁ ἀστυνόμος ἐπανέλαβε τὰς ἐρωτήσεις του διατάσων συγχρόνως νὰ δέσωσι τοὺς τρεῖς ὑπόπτους καὶ νὰ ὀδηγήσωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Πάντες ἠκολούθησαν μέχρι τῆς ἀστυνομίας, ὅπου τέλος οἱ τρεῖς κακοῦργοι ἠναγκάσθησαν νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι αὐτοὶ εἶχον διαπράξει τὸ φρικτὸν κακούρημα.

Ὁ πίθηκος ἀνῆκεν εἰς ἓνα ἐκ τῶν φονευθέντων, οἵτινες συνε-

λήφθησαν ἐντὸς τοῦ δάσους ὑπὸ τῶν τριῶν ληστών, ἐληστεύθησαν καὶ ἐφονεύθησαν. Κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ φόνου ὁ πίθηκος ὤρμησε κατὰ τῶν κακούργων προσπαθῶν νὰ σώσῃ τὸν κύριόν του, ἀλλὰ βλέπων ὅτι οὐδὲν κατάρθωνεν, ἀνέβη ἐπὶ τινος δένδρου καὶ ἐξηφανίσθη ἐντὸς τῶν κλάδων. Οἱ τρεῖς λησταί, ἀφοῦ ἔθαψαν τὰ πτώματα τῶν δύο πτωχῶν ταξειδιωτῶν, οὐδόλως ὑποπτεύοντες ὅτι ὁ πίθηκος ἠδύνατο νὰ προδώσῃ αὐτούς, δὲν ἀνεζήτησαν αὐτόν, ἀλλὰ λαβόντες τὰ χρήματα καὶ τὰ κοσμήματα τῶν φονευθέντων, ἀμέριμνοι εἰσῆλθον εἰς τὸ χωρίον. Ὁ πίθηκος πηδῶν ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον ἠκολούθησεν αὐτοὺς μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ δάσους. Ἐκεῖ περιέμενεν ἐπὶ τινος δένδρου, μέχρις ὅτου οἱ τρεῖς λησταί ἀπομακρυνθῶσι, καὶ τότε εἰσῆλθεν εἰς τὸ χωρίον καὶ οὕτως ἐτιμωρήθησαν οἱ τρεῖς κακούργοι.

— Δὲν βλέπει ὁ τυφλός, ἀλλὰ βλέπει ὁ Θεός.

62. — Ὁ Ἀρίων.

Ὁ Ἀρίων ἦτο ἔξοχος μουσικὸς καταγόμενος ἐκ Λέσβου. Οὗτος ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἔμεινε πλησίον τοῦ Βασιλέως τῆς Κορίνθου Περιάνδρου, τιμώμενος καὶ θαυμαζόμενος διὰ τὴν μουσικὴν του ἰκανότητα ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ πάντων τῶν κατοίκων τῆς πόλεως. Ἐκ τῆς Κορίνθου μετέβη εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα λαβὼν πλούσια δῶρα παρὰ τῶν θαυμαστῶν του ἐπέστρεψε διὰ κορινθιακοῦ πλοίου εἰς Κόρινθον.

Ὅτε ἦσαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πελάγους μακρὰν πάσης ξηρᾶς οἱ ναῦται θέλοντες ν' ἀρπάσωσι τὰ χρήματά του καὶ τὰ ἄφθονα δῶρα, τὰ ὅποια ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, συγχρόνως δὲ νὰ κρύψωσι τὸ ἐγκλημὰ των ἀποφασίζουσι νὰ βίψωσιν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν.

Μάτην ὁ Ἀρίων προσπαθεῖ νὰ πείσῃ αὐτοὺς νὰ μεταβάλωσι γνώμην! Μάτην ὑπόσχεται εἰς αὐτοὺς νὰ τοῖς χαρίσῃ τὰ χρήματα καὶ τὰ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, τὰ ὅποια ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. Ἐκεῖνοι ἔμενον ἀμετάπειστοι.

Ὁ Ἄριων πισθεὶς ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ κάμῃ αὐτοὺς νὰ μεταβάλλωσι γνώμην, μίαν μόνην χάριν ἐζήτησε παρ' αὐτῶν νὰ τῷ ἐπιτρέψωσι νὰ ψάλλῃ καὶ παίξῃ τὴν κιθάραν του διὰ τελευταίαν φοράν, κατόπιν δὲ νὰ πέσῃ μόνος εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ ναῦται ἐπέτρεψαν εἰς αὐτὸν τοῦτο καὶ ὁ Ἄριων ἤρχισε νὰ ψάλλῃ διὰ γλυκυτάτης φωνῆς καὶ συγχρόνως νὰ κρούῃ τὰς χορδὰς τῆς κιθάρας του.

Τὸ πλοῖον ἐξηκολούθει τὸν πλοῦν αὐτοῦ. Τότε πολλοὶ δελφῖνες οἵτινες ἀρέσκονται ν' ἀκούωσι τὴν μουσικὴν, καταγοητευθέντες ἐκ τῶν θείων ἁσμάτων τοῦ Ἄριονος παρηκολούθουν τὸ πλοῖον. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἁσματος ὁ ἔξοχος μουσικὸς ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐσώθη κατὰ παράδοξον τρόπον. Εἰς δελφῖν λαδῶν αὐτὸν εἰς τὴν βράχην του τὸν ἔφερε ἀβλαβῆ εἰς τὸ Ταϊναρον. Ἐκεῖθεν ὁ Ἄριων διὰ ξηρᾶς μετέβη εἰς Κόρινθον, καὶ παρουσιασθεὶς εἰς τὸν βασιλέα διηγήθη εἰς αὐτὸν τί ἔπαθε καὶ πῶς κατώρθωσε νὰ σωθῆ. Ὁ βασιλεὺς ἐδίσταζε νὰ πιστεύσῃ τὰ παρὰ τοῦ Ἄριονος λεγόμενα. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐπανῆλθον εἰς Κόρινθον καὶ οἱ ναῦται, χαίροντες διὰ τὸν πλοῦτον τὸν ὁποῖον κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἀπέκτησαν.

Μόλις ἐπάτησαν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν αὐτοὺς καὶ τοὺς ἠρώτησε περὶ τοῦ Ἄριονος. Ἐκεῖνοι ἀπήντησαν ὅτι ἀφῆκαν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν ὕγιᾶ. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην αἰφύνης παρουσιάσθη ὁ Ἄριων· οἱ ναῦται εὐρεθέντες εἰς ἀμηχανίαν ἐμολόγησαν τὴν πρᾶξίν των· ὁ δὲ Περίανδρος σκληρότατα ἐτιμώρησεν αὐτούς.

— Ἐπι δίκης ὀφθαλμός, ὅς τὰ πάνθ' ὄρα.

63. — Ὁ εὐγνώμων Παῦλος.

Ὁ Παῦλος ἦτο ὀρφανός. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀποθάνει, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ, πτωχὸς ξυλουργός, δὲν ἐβράδυνε ἀκολουθήσῃ τὴν σύζυγόν του. Ἀποθανὼν ὁ πατὴρ τοῦ

Παύλου ἀφῆκεν αὐτὸν πτωχότατον καὶ παρέρημον εἰς τὸν κόσμον. Πλούσιός τις κύριος εὐσπλαγχνισθεὶς τὸ ὄρφανὸν παιδίον εἰσήγαγεν αὐτὸ εἰς τὸ ὄρφανοτροφεῖον τῆς πόλεως, ὅπου ἐδιδάχθη τὴν τέχνην τοῦ πατρὸς του· ἔγινε ξυλουργός.

Ὅτε ὁ Παῦλος ἐτελειοποιήθη, ὁ καλὸς κύριος προσεκάλεσεν αὐτόν. « Παῦλε », τῷ εἶπεν, « ἔδειξας μέχρι τοῦδε λαμπρὰν διαγωγὴν. Πάντες σὲ ἐπαινοῦσι διὰ τὴν ἐπιμέλειάν σου. Λάβε αὐτὰ τὰ χρήματα, σοὶ τὰ προσφέρω, ἵνα δυνηθῆς δι' αὐτῶν νὰ μεταβῆς εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τελειοποιηθῆς. Ἀναχώρησον, ἔσο τίμιος καὶ ἐργατικὸς καὶ θὰ ζήσης εὐτυχῆς ». Ταῦτα λέγων ὁ εὐσπλαγχνος κύριος ἔδωκεν εἰς τὸν Παῦλον βαλλάντιον πληθὺς χρημάτων. Οὗτος ἔκλαυσε πολὺ ἀποχωριζόμενος τοῦ εὐεργέτου του καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Εὐρώπην, ὅπου ἔμεινε πέντε ἔτη ἐπιμελῶς ἐργαζόμενος. Μετὰ ταῦτα ἀπεφάσισε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἐπιθυμῶν νὰ ἐπανίδῃ τὸν ἀγαθὸν εὐεργέτην του. Ἄλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ θλίψις του, ὅτε ἐπανῆλθεν! Ὁ εὐσπλαγχνος Ἀνδρέας εἶχε πρὸ ὀλίγου ἀποθάνει αἰφνιδίως. Ὁ Παῦλος τεθλιμμένος ἐζήτησεν ἐργασίαν καὶ ἐκέρδιζε τὸν ἄρτον του.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔμαθεν, ὅτι οἱ κληρονόμοι τοῦ Ἀνδρέου εἶχον ἔλθει καὶ ἐπώλουν τὰ ἐπιπλα αὐτοῦ. Ὁ Παῦλος ἐπιθυμῶν νὰ ἴδῃ τὸν τόπον, ὅπου ἄλλοτε κατῴκει ὁ εὐεργετήσας αὐτόν, μετέβη ἐκεῖ λίαν συγκεκινημένος. Ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπληρώθησαν δακρύων. Συγχρόνως κατελήφθη ὑπὸ ἀγανακτήσεως, διότι ἡ ἀνεψιὰ καὶ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ἀγαθοῦ Ἀνδρέου ἐπώλοον ἅπαντα τὰ ἐπιπλα τοῦ θείου του.

« Ἄ ! » ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ἐὰν « ἤμην πλούσιος, θὰ ἠγόραζον ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπιπλα διὰ νὰ ἐνθυμῶμαι τὸν εὐσπλαγχνὸν ἐκεῖνον κύριον ! »

Ταῦτα σκεπτόμενος, ἠτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ, ὅτε ἤκουσε τὸ κήρυκα νὰ φωνάζῃ « τρεῖς δραχμὰς ἢ εἰκὼν αὐτῆ ». Ὁ εὐγνωστὸς

νέος ἔστρεψε καὶ εἶδε τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀνδρέου. Ἄν καὶ εἶχε δὲ μόνον πέντε δραχμὰς διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἑβδομάδος, προσέφερε τὰς τρεῖς, καὶ ἔλαβε τὴν εἰκόνα καὶ συγκεκινημένος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ μικρὸν τοῦ δωμάτιου. Εὐθύς ἠθέλῃσε ν' ἀναρτήσῃ αὐτὴν εἰς τὸν τοῖχον, ἀλλὰ τὸ καρφίον δὲν ἐστηρίζετο καλῶς καὶ ἡ εἰκὼν ἔπεσεν. Ὁ Παῦλος μετὰ προσοχῆς ἐσήκωσεν αὐτὴν καὶ παρητήρησεν, ὅτι ὁ ὀπισθεν τῆς εἰκόνας χάριτης εἶχε σχισθῆ ὀλίγον. Διὰ τῆς ὀπῆς δὲ ἦτις εἶχε σχηματισθῆ, διέκρινε φάκελον, ὅστις ἐφαίνεται ἐξώγκωμένος. Ὁ Παῦλος ἔσχισε καθ' ὀλοκληρίαν τὸ ὀπισθεν κάλυμμα, ἔλαβε τὸν φάκελον καὶ ἤνοιξεν αὐτόν. Ἐντὸς αὐτοῦ εὗρισκοντο δέκα τραπεζογραμμᾶτια τῶν πεντακοσίων δραχμῶν, ἧτοι πέντε χιλιάδες δραχμαί.

«Θεέ μου!» ἀνέκραξεν ὁ Παῦλος περιχαρῆς, «ἔγχεῖνα πλούσιος». Ἐν τούτοις ὁμως μετ' ὀλίγον ἔγεινε σκεπτικός. «Τὰ χρήματα ταῦτα», εἶπε καθ' ἑαυτόν, «ἀνήκουσιν εἰς τοὺς κληρονόμους. Πρέπει νὰ τὰ ἀποδώσω εἰς αὐτούς».

Ταῦτα σκεπτόμενος ἔλαβε πάλιν τὰ τραπεζογραμμᾶτια, ἵνα κλείσῃ αὐτὰ ἐντὸς φακέλου. Ἀλλὰ παρητήρησεν ἐντὸς αὐτοῦ μικρὸν χάριτην, τὸν ὅποιον δὲν εἶχεν ἴδει. Ἐλαβεν αὐτόν καὶ ἀνέγνωσε· «Πολὺ φοβοῦμαι, ὅτι οἱ κληρονόμοι μου θὰ εἶναι ἀχάριστοι. Ἐὰν θελήσωσι καὶ τὴν εἰκόνα ταύτην νὰ πωλήσωσι, βεβαίως ἐκεῖνος, ὅστις θ' ἀγοράσῃ αὐτὴν, θὰ τὸ κάμη ἐξ ἐθῆγνωμοσύνης. Εἰς τὸν ἐθῆγνώμονα αὐτόν ἀνήκουσι τὰ χρήματα τὰ ὅποια ἐγκλείει ἡ εἰκὼν».

Ὁ Παῦλος ἔχαρη πολὺ, διότι ἠδύνατο πλέον νὰ κρατήσῃ τὰ χρήματα.

Μετ' ὀλίγον τοῦτο ἐγένετο γνωστὸν εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ Ἀνδρέου, οἵτινες ἐκίνησαν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Παύλου, ἀλλ' οὐδὲν κατώρθωσαν, ἕνεκα τῆς ἐπιστολῆς, τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος παρουσίασεν εἰς τὸ δικαστήριον. Ὑπεχρεώθησαν νὰ πληρώσωσι τὰ

ἔξοδα τῆς δίκης, πάντες δὲ κατηγοροῦσαν αὐτοὺς διὰ τὴν πλεονεξίαν καὶ ἀχαριστίαν των.

Τοῦναντίον πάντες ἐπήνεσαν τὸν τίμιον καὶ εὐγνώμονα Παῦλον καὶ ὑπεστήριξαν αὐτόν, ὅτε, διὰ τῶν χρημάτων τοῦ εὐσπλάγχθου κυρίου, ἤνοιξε ξυλουργεῖον. Τὴν δὲ εἰκόνα ἀνήρτησεν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ δωματίου του καὶ πάντοτε, ὁσάκις προσέβλεπεν αὐτήν, ἐδάκρυε καὶ ἠυλόγει τὸ ὄνομα τοῦ εὐεργέτου του.

64. — Μῦς καὶ λέων.

Κάτω σὲ δένδρου τὸν κορμὸ κοιμώτανε λιοντάρι,
Ὀλόμορφο, περήφανο, γεμᾶτ' ἀπὸ καμάρι.

Μ' ἀπὸ σιμά του ποντικὸς περνᾷ καὶ τὸ ξυπνάει
Κι αὐτὸ τὰ νύχια τ' ἄπλωσε τὸν ἄμοιρο νὰ φάη
Πέφτει ἔς τὰ πόδια καὶ ζητᾷ τὴ χάρι νὰ τοῦ δώσει
Κι' αὐτὸς τοῦ λέγ' ἕνας καιρὸς θάρθη νὰ τὸ πληρώσῃ...

Ἐγέλασε περήφανα τὸ εὐμορφο λιοντάρι,
Καὶ ἄφησε τὸ ποντικὸ τὴ συντροφιά του ναῦρη.
Πέρασαν ἡμέραις καὶ καιρὸς, καιρὸς δυστυχημένους,
Καὶ μιὰ φορὰ ὁ λέοντας σὲ δίχτυα μπερδεμένους,
Εἶχε πιασθῆ ἀπὸ κυνηγοὺς κι' ὁ ἔρημος δεμένος
Ἔστέναζεν, ἐμούγκριζε ἔς τὴ φυλακὴ κλεισμένους

Ἄκουσ' ὁ γέρο-ποντικὸς τὸ οὔρλιασμα καὶ τρέχει,
Νὰ ἴδῃ σὰν τί ὁ λέοντας ὁ φίλος του νὰ ἔχη.
Δὲν ἐλησμόνησε ποτὲ τὴ χάρι ν' ἀποδώσῃ
Κ' ἔτρεξε τώρα ἀπ' τὸ σκληρὸ κίνδυνον νὰ τὸν σώσῃ.
Καὶ μὲ τὰ δόντια τ' ἀρχινᾷ νὰ τρώγῃ τὸ σχοινὶ του,
Καὶ πειρὰ ἐλεύθερος πετᾷ ἀπὸ τὴ φυλακὴ του.

Νικόλαος Ἰγγλέσης

65. — Ὁφίς ἀχάριστος.

Τὸν χειμῶνα καθ' ὁδὸν
ὄφιν ἄνθρωπος ἰδὼν
ἐκ τοῦ ψύχους ναρκωμένον
ἐλυπήθη τὸν πτωχόν,
ὅστις πλέον ἐκψυχῶν
εἶχεν ὄμμα θολωμένον.

Ὅθεν σκύψας πρὸς τὴν γῆν
μὲ ἀγάπην καὶ στοργήν
τὸν ἡμιθανῆ λαμβάνει
καὶ μ' ἐκείνον παρευθὺς
εἰς τὸν οἶκον πορευθεὶς
ἔσπευσε νὰ τὸν θερμάνῃ.

Ὁ δὲ ὄφίς βαθμηδὸν
σῶον ἑαυτὸν ἰδὼν
ὑπὸ ζωοφόρον χεῖρα,
εἰς σημεῖον ἀμοιβῆς
ἔπληξεν ὁ ἀσεβῆς
τὸν προστάτην καὶ σωτήρα

Ὁ διδοὺς ἀντιμισθίαν
τὸ κακὸν ἀντὶ καλοῦ
ἔχει ὄφρα καρδίαν
λοβόλου καὶ δειλοῦ.

66. — Αἱ δύο ἐπιστολαί.

Ἐν τινι ἰδιοτικῷ ἐκπαιδευτηρίῳ ἐφοῖτα μικρὸν κοράσιον,
Ἀντιγόνη ὀνομαζόμενον. Ἡ Ἀντιγόνη ἦτο θυγάτηρ χήρας
τινός, τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος εἶχεν ἀποθάνει πρὸ ὀλίγων μηνῶν.
Ἦτο ἐπιμελεστάτη καὶ εὐφροεστάτη μαθήτρια καὶ πάντοτε ἤρ-
χεται πρώτη τῆς τάξεως. Ἡ διδασκάλισσα αὐτῆς ἦτο κατευχα-
ριστημένη, αἱ δὲ συμμαθήτριά της τὴν ἠγάπων καὶ τὴν πε-
ριεποιθῶντο, ὅσον ἠδύναντο περισσότερον.

Ἡμέραν τινὰ δύο συμμαθήτριά αὐτῆς, ἡ Πολυξένη καὶ ἡ
Ἄρτεμις, μετέβησαν ὀλίγον πρὸ τῆς ὀγδόης πρωΐνης ὥρας εἰς
τὴν οἰκίαν της, ὅπως παραλάβωσιν αὐτὴν καὶ ὑπάγωσιν ὁμοῦ
εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἄλλ' ἐνῶ εἰσῆρχοντο ἤκουσαν, χωρὶς νὰ θέλωσι, τὴν μη-
τέρα τῆς Ἀντιγόνης λέγουσαν : « Ἀντιγόνη μου, θὰ σοὶ δώσω
αὔριον τὰ διδάκτρα νὰ δώσης εἰς τὴν διευθύντριαν. Ἀλλὰ γνω-
ρίζεις μὲ πόσῃ στενοχωρίαν τὰ ἐξοικονομῶ. Ἀφ' οὗτου ἀπέθα-
νεν ὁ δυστυχῆς πατήρ σου, ζῶμεν μὲ πολλὰς στενοχωρίας. »
Λέγουσα τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἡ δυστυχῆς μήτηρ ἐκλαιεν.

Ἡ Ἀντιγόνη, βλέπουσα τὴν μητέρα αὐτῆς κλαίουσαν, ἔσπευσε νὰ τὴν παρηγορήσῃ. «Μὴ στενοχωρῆσαι, μήτηρ», εἶπεν, «ἀπὸ αὔριον θὰ διακόψω τὰ μαθήματά μου. Θὰ μείνω πλησίον σου νὰ ἐργάζωμαι καὶ νὰ σὲ βοηθῶ».

Ἡ Πολυξένη καὶ ἡ Ἄρτεμις μόλις ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ἀνεχώρησαν χωρὶς νὰ καλέσωσι τὴν Ἀντιγόνην.

Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸ σχολεῖον, περίλυποι διηγγήθησαν εἰς τὰς συμμαθητριάς των ὅσα εἶχον ἀκούσει. Πᾶσαι περιεκύκλωσαν τὴν Πολυξένην καὶ τὴν Ἄρτεμιν καὶ συνεσκέπτοντο τί νὰ πράξωσι διὰ νὰ μὴ στερηθῶσι τῆς ἀγαπητῆς των Ἀντιγόνης. Τέλος ἡ μία ἐξ αὐτῶν προέτεινε νὰ γράψωσιν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν διευθύντριαν τοῦ σχολείου καὶ νὰ ἐκθέσωσι εἰς αὐτὴν τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον ἡ Ἀντιγόνη νὰ φοιτᾷ εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον. Πρὸς τοῦτοις ἀπεφάσισαν νὰ τὴν παρακαλέσωσι διὰ τῆς ἐπιστολῆς των νὰ πείσῃ τοὺς γονεῖς αὐτῶν νὰ πληρώνωσιν ἐξ ἴσου τὰ διὰ τὴν Ἀντιγόνην δίδακτρα. Ὅτε τοῦτο ἀπεφασίσθη, μία ἐξ αὐτῶν ἀνέλαβε νὰ γράψῃ τὴν ἐπιστολὴν.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆρχετο ἡ Ἀντιγόνη. Αἱ λοιπαὶ μαθήτραι τὴν ἐχαιρέτισαν. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν περιποιήθησαν περισσότερο ἢ ἄλλοτε, χωρὶς νὰ εἴπωσι τι εἰς αὐτὴν ἐξ ὧν εἶχον μάθει, οὐδὲ ποίαν ἀπόφασιν εἶχον λάβει.

Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἐπὶ τοῦ γραφείου τῆς διευθυντρίας εὐρίσκετο κεκλεισμένη ἐντὸς ὠραίου φακέλου ἡ ἐξῆς ἐπιστολή:

Σεβαστὴ καὶ ἀξιότιμος Διευθύντρια,

Θὰ μᾶς συγχωρήσητε βεβαίως τὴν τόλμην, τὴν ὁποίαν λαμβάνομεν νὰ σᾶς γράψωμεν. ὦ! εἴμεθα βέβαιοι, οὐ θὰ μᾶς συγχωρήσητε, ὅταν μάθητε, ὅτι πρόκειται νὰ σᾶς ζητήσωμεν χάριν διὰ τὴν συμμαθητριάς μας Ἀντιγόνην, τὴν καλλίστην μαθήτριάς τῆς τάξεως. Ἡ Ἀντιγόνη ἀπὸ αὔριον δὲν θὰ ἔρχεται πλέον εἰς τὸ σχολεῖον, διότι ἡ πτωχὴ μήτηρ της δὲν

δύναται νὰ ἐξοικονομηῇ τὰ δίδακτρα. Τοῦτο χωρὶς νὰ θέλωσι τὸ ἤκουσαν σήμερον τὴν πρωΐαν ἡ Ἄρτεμις καὶ ἡ Πολυξένη, ὅτε εἰσῆρχοντο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἀντιγόνης, διὰ νὰ τὴν παραλάβωσι καὶ ἔλθωσιν ὁμοῦ εἰς τὸ σχολεῖον. Ἀπεφασίσαμεν λοιπὸν νὰ σᾶς γράψωμεν καὶ νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν, ὅπως πείσητε τοὺς γονεῖς μας νὰ πληρώσωσιν αὐτοὶ τὰ δίδακτρα τῆς Ἀντιγόνης ἐξ ἴσου. Τὸ ποσὸν θὰ εἶναι ἐλάχιστον.

Ἐλπίζομεν, ὅτι δὲν θ' ἀρνηθῆτε νὰ μᾶς κάμητε τὴν χάριν ταύτην.

Σᾶς ζητοῦμεν συγγνώμην.

Πηνελόπη, Ἀντιγόνη, Μαρία, Ἀθηνᾶ Ἄρτεμις,
Πολυξένη καὶ ὅλοι αἱ λοιπαὶ μαθήτριά.

Ἡ διευθύντρια, ὅτε ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, συγκινήθη καὶ ἐδάκρυσε διὰ τὴν ἀγαθότητα τῶν μαθητριῶν τῆς καὶ τὴν δυστυχίαν τῆς πτωχῆς Ἀντιγόνης. Τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἔστειλε πρὸς τὴν μητέρα τῆς Ἀντιγόνης τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν :

Ἀγαπητὴ κυρία,

Σήμερον ἡ Ἀντιγόνη δὲν ἦλθεν εἰς τὸ σχολεῖον. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι τὴν ἀπουσίαν τῆς ταύτην ἠσθάνθη ὅλον τὸ σχολεῖον. Αἱ συμμαθήτριά της εἶναι περίλυποι, διότι δὲν τὴν βλέπουνσι μεταξὺ αὐτῶν. Γνωρίζω τὰς περιπετείας τῆς οἰκογενείας σας καὶ πιστεύω, ὅτι θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε, ὡς εἰς ἀδελφήν, νὰ ἀναλάβω ἐγὼ τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς Ἀντιγόνης.

Σᾶς ἀσπάζομαι ὡς ἀδελφῇ

Μελομένην

Τὴν ἐπομένην ἡ Ἀντιγόνη εὐρίσκετο μεταξὺ τῶν συμμαθητριῶν τῆς, χωρὶς καμμία νὰ μάθῃ πῶς ἔγεινε τοῦτο. Ἠπόρουν μάλιστα ποῖος ἐπλήρωσε τὰ δίδακτρα, ἀφοῦ ἡ διευθύντρια οὐδὲν εἶχε γράψει εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῶν. Ἡ Ἀντιγόνη οὐδὲν εἶπε περὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς διευθυντρίας. Αὕτη δὲ προσεποιεῖτο, ὅτι δὲν ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἐφέρειτο μετὰ τῆς ἀδιαφορίας,

ὥστε οὐδεμία ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ αὐτήν. Δὲν ἤθελε νὰ φανερώσῃ τὸ καλόν, τὸ ὁποῖον ἔκαμε, διότι οὕτω μᾶς παραγγέλλει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἐν τούτοις ἡγάπα πολὺ τὰς ἀγαθὰς μαθητριάς, αἱ ὁποῖαι τῇ ἔδωκεν ἀφορμὴν διὰ μίαν τόσον ὠραίαν πράξιν.

Σήμερον ἡ Ἀντιγόνη εἶναι μεγάλη πλέον κόρη διακρινόμενη διὰ τὴν μόρφωσιν αὐτῆς καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς της.

67. — Οἱ ὑποδηματοκαθαρισταί.

Μίαν ἡμέραν φοιτητῆς τις τοῦ Πανεπιστημίου ἐκάλεσε μικρὸν ὑποδηματοκαθαριστὴν ἵνα τοῦ στιλβώσῃ τὰ ὑποδήματα. Ὁ μικρὸς ὑποδηματοκαθαριστῆς ἀργὰ ἀργὰ ἐπλησίασε τὸν φοιτητὴν καὶ ἤρχισε νὰ ἐξάγῃ ἐκ τοῦ μικροῦ κιβωτίου του τὰ χρειώδη διὰ νὰ καθαρίσῃ καὶ στιλβώσῃ τὰ ὑποδήματα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἄλλος ὑποδηματοκαθαριστῆς μεγαλειότερος τρέξας ἐπλησίασεν ἐκεῖ καὶ ἀπώθησε σιγὰ σιγὰ τὸν μικρὸν ὁμότεχόν του εἰπὼν: «Ἄφησε ἐμὲ Θρασύβουλε, νὰ στιλβώσω τὰ ὑποδήματα τοῦ κυρίου.» Ὁ Θρασύβουλος ἐλάμβανε τὰ πράγματα του καὶ ἀπεμακρύνετο. Ὁ φοιτητῆς ὀργισθεὶς μὲ τὸν τρόπον τοῦ μεγαλειότερου ὑποδηματοκαθαριστοῦ τὸν διέταξε ν' ἀπομακρυνθῇ τάχιστα.

«Μὴ ὀργίζου κύριε», ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, «διότι ἐγὼ ὅ,τι πράττω, τὸ πράττω διὰ τὸ καλὸν τοῦ φίλου μου αὐτοῦ, ὅστις ἐπὶ ἓνα μῆνα μείνας ἀσθενῆς εἰς τὸ νοσοκομεῖον μόλις σήμερον ἐξήλθε, καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἐξηγντλημένος, δὲν δύναται νὰ κοπιᾷζῃ πολὺ. Ἡμεῖς λοιπὸν οἱ ἄλλοι οἱ ὁμότεχοί του ἔχομεν καθήκον, ὅταν δυνάμεθα, νὰ τὸν βοηθῶμεν νὰ κερδίξῃ τὸν ἄρτον του.»

«Εἶναι ἀληθῆ ὅσα λέγει οὗτος;» ἠρώτησε μετὰ δυσπιστίας ὁ φοιτητῆς τὸν Θρασύβουλον.

«Μάλιστα, κύριε, ἀφήσατέ τον νὰ κάμῃ αὐτὸς τὴν ἐργασίαν.»

«Βεβαιότατα, ἀφοῦ οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα», εἶπεν ὁ φοιτητῆς.

Ἐπειτα στραφείς πρὸς τὸν στίλβωνοντα τὰ ὑποδήματά του ὑποδηματοκαθαριστὴν ἠρώτησε :

« Πρὸ ὀλίγου εἶπες, ὅτι σεῖς τὰ ὑγιᾶ παιδιά βοηθεῖτε τὰ ἀσθενῆ διὰ νὰ κερδίωσι τὸν ἄρτον των ».

« Μάλιστα, κύριε, ὅταν δὲν δύναται μὴ τῶν νὰ ἐργασθῶσι ».

« Καὶ ἐκ τῶν χρημάτων, τὰ ὅποια τοιοῦτοτρόπως κερδίζετε, πόσα κρατεῖτε σεῖς οἱ ἐργαζόμενοι καὶ πόσα δίδετε εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ; »

« Οὐτε λεπτόν. Θὰ ἦτο μεγάλη ἀσπλαγχνία. Ἡμεῖς πράττομεν τοῦτο, διότι νομίζομεν, ὅτι εἶναι χρέος μας, » ἀπήντησεν ὁ ὑποδηματοκαθαριστής.

« Εὖγε ! καλὸν παιδίον ! Πράττε οὕτω καὶ ὁ Θεὸς θὰ εἶναι πάντοτε μαζί σου ! »

Ὅτε δὲ ἐτελείωσε τὸ στίλβωμα τῶν ὑποδημάτων, ὁ φοιτητὴς ἐξαγαγὼν μίαν καὶ ἡμίσειαν δραχμὴν ἔδωκεν εἰς τὸν νέον εἰπόν· « Κράτησον τὴν ἡμίσειαν δραχμὴν καὶ δὸς εἰς τὸν Θρασύβουλον τὰ λοιπά, διότι εἶσαι καλὸν παιδίον.

« Ὅχι κύριε, τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ· σὺ εἶσαι πελάτης ἐκείνου καὶ οὐχὶ ἰδικὸς μου. »

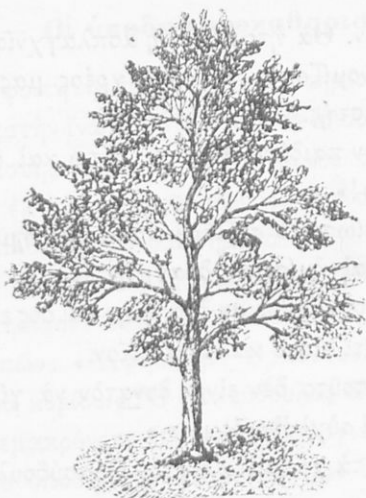
Ρίψας δὲ ὅλα τὰ χρήματα εἰς τὸν Θρασύβουλον ἀνεχώρησεν.

68. — Ἑλαία.

(Φυσιογνωσία)

Ἡ ἐλαία εἶναι κοινότατον ἐν Ἑλλάδι ἀειθαλὲς δένδρον. Ὁ κορμὸς αὐτῆς εἶναι ξυλώδης, ἀκανονίστου σχήματος εἰς τὰς γηραιὰς ἐλαίας, καὶ καλύπτεται ὑπὸ φλοιοῦ τεφροῦχρου. Τὰ φύλλα τῆς ἐλαίας εἶναι λοῦχοειδῆ ἀπολήγοντα εἰς ὀξύ, σκληρὰ καὶ παχέα, βραχύμοχα, καὶ τοποθετημένα ἐπὶ τῶν κλαδίσκων ἀνά δύο ζευγαρωτά. Ἡ πρὸς τὰ ἄνω ἐστραμμένη ἐπιφάνεια αὐτῶν εἶναι πρασίνη, ἡ δὲ πρὸς τὰ κάτω τεφροῦχρους. Τὰ φύλλα ταῦτα διατηροῦνται καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐλαία λέγεται δένδρον ἀειθαλὲς ἢ αἰφύλλον.

Κατὰ μῆνα Μάϊον ἡ ἐλαία πληροῦται μικρῶν λευκῶν καὶ ἀόσμων ἀνθέων, ἅτινα ἐκφύονται πολλὰ ὁμοῦ ἀπὸ τὰς μασχάλας τῶν φύλλων. Οἱ καρποὶ τῆς ἐλαίας εἶναι μικροὶ ἔχοντες σχῆμα φροειδῆ καὶ χροῶμα ἐν ἀρχῇ πράσινον, τὸ ὁποῖον βραδύτερον γίνεται κιτρινωπὸν καὶ τελευταῖον κνανόμελαν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο χροῶμα εἶναι σημεῖον ὠριμάνσεως αὐτῶν. Ἡ ἐλαία ζῆπολλά ἔτη, χίλια καὶ πλέον. Λέγουσι δέ, ὅτι ὁκτιῶ ἐλαῖαι εὐρισκόμεναι

Ἐλαία

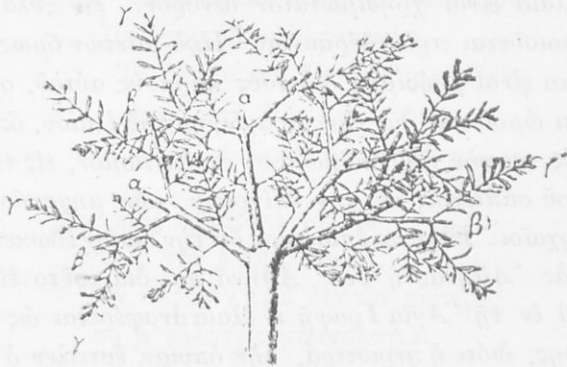
ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν τῆς Ἱερουσαλήμ εἶναι ἐκεῖναι, κάτωθεν τῶν ὁποίων προσηνχήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἡ ἐλαία εὐδοκιμεῖ εἰς πάντα τὰ ἐδάφη πλὴν τῶν ἀμμωδῶν καὶ τῶν πολὺν ὑγρῶν. Ἐχει ἀνάγκη κλίματος εὐκράτου καὶ μᾶλλον θερμοῦ. Διὰ τοῦτο αἱ ἐλαῖαι θάλλουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἰδίως εἰς τὰ παράλια. Αἱ ἐλαῖαι πρέπει νὰ φυτεύωνται εἰς ἀπόστασιν δέκα ἢ δώδεκα μέτρων ἀπ' ἀλλήλων, νὰ σκαλίζωνται καὶ νὰ ποτίζωνται, νὰ λιπαίνωνται καὶ νὰ κλαδεύωνται.

Ἡ κλάδευσις τῆς ἐλαίας εἶναι ἀναγκαιοτάτη· πρῶτον μὲν,

ἵνα δύνηται νὰ κυκλοφορῇ ἐλευθέρως ὁ ἀήρ μεταξὺ τῶν φύλλων αὐτῆς καὶ δεύτερον, ὅπως ἀνανεῶνται οἱ κλάδοι, οἵτινες γίνονται εὐρωστώτεροι καὶ ἀποφέρουσι περισσοτέρους καρπούς. Εἰς τοὺς ἀγρούς, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπάρχουσι ἐλαῖαι, δὲν πρέπει νὰ σπείρωνται δημητριακοὶ καρποί. Ὅταν ὁμως εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνηται τοῦτο, χάριν οἰκονομίας, πρέπει νὰ προτιμῶνται τὰ ὄσπριοειδῆ.

Ἡ συγκομιδὴ τῶν καρπῶν τῆς ἐλαίας, ἐν Ἑλλάδι γίνεται ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Νοεμβρίου μέχρι τέλους Ἰανουαρίου. Διαρκεῖ δὲ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, διότι δὲν ὠριμάζουσι οἱ καρποὶ πάντες συγχρόνως. Αἱ ἐλαῖαι πρέπει νὰ συλλέγονται εὐθὺς

Ἐλαία

ὥς αἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν μαυρίσωσι· ἡ συλλογὴ δὲ πρέπει νὰ γίνηται ἀπὸ τοῦ δένδρου διὰ τῆς χειρὸς καὶ οὐχὶ διὰ ῥαβδισμῶν, διότι τὸ τοιοῦτον καὶ τοὺς νεαροὺς κλάδους καταστρέφει καὶ τοὺς καρποὺς πληγώνει. Οἱ συλλεγόντες καρποὶ μεταφέρονται κατόπιν εἰς τὰ ἐλαιοπιεστήρια. Ἐκεῖ δὲ διὰ συμπίεσεως καὶ θερμοῦ ὕδατος ἐξάγεται τὸ ἔλαιον.

Ἡ ἐλαία φύεται καὶ ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει· λέγεται δὲ τότε ἀγριελαία ἢ κότινος. Ἡ ἀγριελαία μεταφύεται εἰς γῆν καλὴν ἐντὸς λάκκων καὶ μετὰ δύο ἢ τρία ἔτη, ὅταν ἀναπνυχθῇ καλῶς

ἐμβολιάζεται. Εἰς τὸ ἐμβολιασθὲν μέρος ἀναφαίνεται μετὰ τινα χρόνον μικρὸς τρυφερὸς βλαστὸς, ὅστις δὲν εἶναι ἄγριος, ἀλλ' ἡμερὸς βλαστὸς ἐλαίας.

Ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσι πολλοὶ ἐλαιῶνες. Τοιοῦτοι εἶναι ὁ τῆς Ἀτικῆς ὁ μέγιστος πάντων, τῆς Μεγαρίδος, τῆς Κορινθίας, τῆς Παρνασσίδος, ὅστις παράγει τὴν καλλιέραν ποιότητα ἐλαιῶν καὶ ἐλαίου, τῆς Ναυπακτίας, τῶν Πατρῶν, τοῦ Αἰγίου, τῆς Κυνουρίας, τῆς Λακεδαίμονος, τῆς Λακωνικῆς, τῶν Καλαμῶν κ.τ.λ. Οἱ ἐλαιῶνες οὗτοι παράγουσι περίπου 40 ἑκατομμύρια ὀκάδας ἐλαίου.

Ἡ ἐλαία εἶναι χρησιμώτατον δένδρον. Τὰ ξύλα αὐτῆς χρησιμοποιοῦνται πρὸς θέρμανσιν. Πρὸ πάντων ὅμως τὸ δένδρον τοῦτο εἶναι χρήσιμον διὰ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, οἱ ὁποῖοι τρώγονται ὡμοί, καὶ διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἐλαίου, ὅπερ χρησιμεύει εἰς τροφήν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς φωτισμόν, εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ σάπωνος, εἰς τὴν ἐπίχρισιν τῶν μηχανῶν κ.τ.λ.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐπίστευον, ὅτι τὴν ἐλαίαν ἔδωκεν ὡς δῶρον εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ καὶ διὰ τοῦτο ἐθεωρεῖτο ἱερά. Καὶ ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ ἡ ἐλαία ἀναφέρεται ὡς δένδρον τῆς εἰρήνης, διότι ἡ περιστερά, τὴν ὁποίαν ἔστειλεν ὁ Νῶε ἐκ τῆς Κιβωτοῦ, ἔφερε κλάδον ἐλαίας καὶ οὕτως ἀνήγγειλε τὸ τέλος τοῦ κατακλυσμοῦ.

69.— Ἡ ἐλήθᾶ.

Ὅπου κι' ἂν λάχω κατοικία

δὲν μ' ἀπολείπουν οἱ καρποί.

Ὡς τὰ βαθειά μου γηρατεία

δὲν βρίσκω ἔς τὴ δουλειὰ ἄντροπή.

Μ' ἔχει ὁ Θεὸς εὐλογημένην

κ' εἶμαι γεμάτη προκοπή.

Εἰμ' ἡ ἐλήθᾶ ἡ τιμημένη.

Φρίκη, ἐρημιά, νερά, σκοτάδι

τῆ γῆ ἔθαψαν μιὰ φορά...

Ἐμὲ ζωῆς φέρνει σημάδι

ἔς τὸ Νῶε ἢ περιστερὰ.

Ὅλης τῆς γῆς εἶχα γραμμένη

τὴν εὐμορφάδα καὶ χαρά.

Εἶμ' ἢ ἐληὰ ἢ τιμημένη.

Ἐδῶ ἔς τὸν ἴσκιό μου ἀποκάτω

ἦλθ' ὁ Χριστὸς ν' ἀναπαυθῆ

κι' ἀκούστηκε ἡ γλυκειὰ λαλιά του

λίγο προτοῦ νὰ σταυρωθῆ.

Τὸ δάκρυ του, δροσιὰ ἀγιασμένη

ἔχει ἔς τὴ βίζα μου χυθῆ.

Εἶμ' ἢ ἐληὰ ἢ τιμημένη.

Καὶ φῶς πραότατο χαρίζω

ἐγὼ ἔς τὴν ἄγρια νυκτιά.

Τὸν πλοῦτον πειὰ δὲν τὸν φωτίζω,

σὺ μ' εὐλογεῖς φτωχολογιά.

Κι' ἂν ἀπ' τὸν ἄνθρωπο διωγμένη.

μὴ φέγγω ἔμπρὸς ἔς τὴν Παναγιά.

Εἶμ' ἢ ἐληὰ ἢ τιμημένη.

Κ. Παλαμᾶς

70. — Ἡ τυφλὴ καλαθοποιός.

Ἐν τινι κωμοπόλει τῆς Ἑλλάδος ὁ ἀριθμὸς τῶν πτωχῶν εἶχε πολὺ ἀυξηθῆ. Πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων ἐστεροῦντο καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου καὶ ὑπέφερον πολὺ. Ὁ ἱερεὺς τῆς κωμοπόλεως, ὅστις εἶχεν ἀντιληφθῆ τοῦτο, ἀπεφάσισε νὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τὴν Κυριακὴν ἀπὸ τοῦ ἁμβωνος τῆς ἐκκλησίας καὶ παρακινήσῃ τοὺς ἀκροατὰς του νὰ συνεισφέρῃ ἕκαστος ὅ,τι ἰδύνατο πρὸς βοήθειαν τῶν δυστυχῶν. Μετὰ τὸν λόγον τοῦ ἱερέως πολλοὶ

προσέρχοντο καὶ προσέφερον ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, ὅτι ἠδύναντο. Μεταξὺ αὐτῶν πτωχὴ τις κόρη τυφλή, ὀδηγηθεῖσα πλησίον τοῦ ἱερέως, ἔρριψεν εἰς τὸν δίσκον χρηματικὸν ποσὸν ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ, τὸ ὅποιον εἶχον προσφέρει οἱ ἄλλοι. Τοῦτο ἰδὼν ὁ ἱερεὺς συγκεκινημένος εἶπε πρὸς αὐτήν· «Κόρη μου, σὺ εἶσαι πτωχὴ καὶ τυφλή, ἢ προσφορά σου εἶναι πολὺ μεγάλη· δὲν δύναμαι νὰ τὴν δεχθῶ ὄλην, ἀλλὰ μόνον τὸ ἕμισυ αὐτῆς».

«Εἶναι ἀληθές, πάτερ μου», ἀπήντησεν ἡ καλὴ κόρη «εἶμαι τυφλή, ἀλλὰ τώρα δὲν εἶμαι πτωχὴ πλέον. Ἐμαθα νὰ πλέκω καλάθια καὶ διὰ τῆς ἐργασίας μου ταύτης κερδίζω ἀρκετὰ χρήματα. Κατὰ τὴν νύκτα ἐργάζομαι εἰς τὸ σκότος. Τὰ χρήματα λοιπὸν ταῦτα εἶναι ἡ οἰκονομία μου ἐκ τοῦ λύχνου. Σὰς παρακαλῶ νὰ τὴν δεχθῆτε. Γνωρίζω τί θὰ εἴπη πτωχεῖα. Πρὶν μάθω νὰ πλέκω καλάθια, ἤμην ἠναγκασμένη νὰ πλανῶμαι εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ νὰ ζητῶ ἐλεημοσύνην. Ἐνθυμοῦμαι τὴν περιφρόνησιν καὶ τοὺς ψυχροὺς λόγους τῶν διαβατῶν, τὰς ψυχρὰς νύκτας, τὰς ὁποίας διήλθον τρέμουσα καὶ πεινώσα, καὶ διὰ τοῦτο ὑπερβολικὰ λυποῦμαι ὅταν ἀκούω νὰ γίνηται λόγος περὶ πτωχῶν, καὶ χαίρω ὅταν δύναμαι νὰ προσφέρω μικρὰν βοήθειαν δι' αὐτούς».

Πάντες ἐθαύμασαν τὴν πτωχὴν καλαθοποιὸν καὶ ἔσπευδον νὰ προσφέρωσι ὅσον ἠδύναντο περισσότερα διὰ τοὺς πτωχοὺς. Οἱ πτωχοὶ ἐπροστατεύθησαν, ἠυλόγουν τοὺς εὐεργέτας τῶν καὶ πρὸ πάντων τὴν τυφλὴν κόρην.

Αἱ ἐφημερίδες ἐπήνεσαν τὴν πράξιν τῆς καλαθοποιῶ καὶ πάντες ἔσπευδον νὰ τὴν γνωρίσωσι προσωπικῶς καὶ ν' ἀγοράσωσιν ἓν καλάθιον ἐκ τῶν χειρῶν τῆς. Τοιοῦτοτρόπως ἡ πτωχὴ καλαθοποιὸς ἀντημέφθη, διότι ἀγαπωμένη καὶ τιμωμένη ὑπὸ πάντων, ἐκέρδιζε περισσότερα χρήματα καὶ ἠδύνατο νὰ παρηγορηθῆ καὶ νὰ ἐλεῆ τοὺς πτωχοὺς, νὰ εὐχαριστῆ τὴν ψυχὴν αὐτῆς καὶ νὰ εὐαρεστῆ εἰς τὸν Πλάστην.

(Κατὰ τὸν Α. Μελέν)

71.—Ὁ ἰατρός καὶ ὁ υἱὸς τοῦ λαχανοπώλου.

Ἡμέραν τινὰ μικρὸν τι παιδίον συνήντησεν ἰατρὸν ἔτοιμον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἂν ἐχρειάζετο λαχανικά.

«Εἶσαι λαχανοπώλης;» ἠρώτησεν ὁ ἰατρός. «Ὅχι ἐγώ, ἀλλ' ὁ πατήρ μου», ἀπεκρίθη τὸ παιδίον. «Φέρε λοιπὸν ὀλίγα γεώμηλα», τῷ εἶπεν ἰατρός δώσας εἰς αὐτὸ μίαν δραχμὴν.

Τὸ παιδίον ἔφερε μετ' ὀλίγον τὰ γεώμηλα καὶ μετ' αὐτῶν τὸ ὑπόλοιπον τῆς δραχμῆς.

«Τὸ ὑπόλοιπον εἶναι διὰ σέ», εἶπεν ὁ ἰατρός, «κράτησέ το καὶ κάμε το ὅ,τι θέλεις».

«Εὐχαριστῶ, κύριε», εἶπεν ὁ μικρός, «ὁ πατήρ μου θὰ μὲ ἐπιπλήξῃ, ἂν τὸ δεχθῶ».

Ἡ ἀπάντησις αὕτη τοῦ παιδίου ἐξέπληξε τὸν ἰατρὸν, διότι δὲν ἐφαντάζετο, ὅτι παιδίον τόσον πτωχὸν καὶ τόσον πενιχρῶς ἐνδεδυμένον δὲν θὰ ἐδέχετο τὰ ὀλίγα χρήματα καὶ συνεπάθησε πρὸς αὐτό.

«Φαίνεσαι, ὅτι εἶσαι καλὸν παιδίον», εἶπε. «Θέλεις νὰ ἔλθῃς μαζί μου καὶ νὰ γίνῃς ἰατρός;»

«Ἐρχομαι», εἶπε τὸ παιδίον, «ἀλλὰ προηγουμένως πρέπει νὰ ζητήσω τὴν συγκατάθεσιν τῶν γονέων μου».

«Καλά!» εἶπεν ὁ ἰατρός, «πήγαινε νὰ ζητήσῃς τὴν ἄδειαν τῶν γονέων σου καί, ἂν σοὶ ἐπιτρέψωσιν, ἔλθέ».

Τὸ παιδίον ἀπεχαιρέτησε τὸν ἰατρὸν καὶ ἀπῆλθε. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπανῆλθε καὶ παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ ἰατροῦ.

«Ἦλθες μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῶν γονέων σου;» ἠρώτησεν ὁ ἰατρός. «Μάλιστα, κύριε, οἱ γονεῖς μου μοὶ εἶπον ὅτι εἶσαι πολὺ καλὸς ἄνθρωπος καὶ ὅτι ὁ εὐσπλαγχνὸς Θεὸς ἤνοιξε τὴν θέσιν ταύτην δι' ἐμέ».

Ὁ ἰατρός ἐφανέρωσε τὸν σκοπὸν αὐτοῦ εἰς τὴν σύζυγόν του, ἣτις ἐδέχθη προθύμως τὸ πτωχὸν παιδίον. Ἀπὸ τῆς στιγ-

μῆς ἐκείνης ἔμεινε πλησίον τοῦ ἱατροῦ, ὅστις ἐφρόντιζε περὶ αὐτοῦ, ὡς ἂν ἦτο ἰδικόν του τέκνον.

Μολονότι δὲ ὁ εὐσεβὴς ἱατρὸς καὶ ἡ σύζυγός του ἐπροστάτευσαν τὸ νέον ἀπὸ ἀπλήν εὐσπλαγγίαν, ἐν ἀγνοίᾳ των ἀνέθρεψαν καὶ ἐξεπαίδευσαν ἓνα ἄριστον ἱατρόν, ὅστις ὑπῆρξε προστάτης καὶ βοηθὸς τῶν θυγατέρων αὐτῶν καὶ τὸ στήριγμα αὐτῶν τῶν ἰδίων εἰς τὸ γῆράς των.

Οὕτως ὁ Θεὸς ἀνταμειβεῖ ἑκατονταπλασίως καὶ εἰς τὴν ζωὴν ταύτην τὴν ἀληθῆ φιλανθρωπίαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς καλωσύνην μας.

72. Ὁ ἀνθοπώλης.

Μικρό, πτωχὸ καὶ ἔρημο ἔς τοὺς δρόμους περπατοῦσε
καὶ τὸ μικρὸ του κάνιστρο ἔς τὰ χέρια του κρατοῦσε.

«— Πάρτε, νὰ ζητε, λούλουδα, διαβάτες, μυρωδάτα,
πάρτε, κορίτσια... μοιάζουμε τὰ τρυφερά σας νειάτα,
πάρτε... εἶναι στολισμὸς ἔς τὴν εὐθυμῆ καρδιά,
δὲν μοιάζουμε ἔς τὴ φτώχεια μου οὔτε ἔς τὴν ὄρφανιά.
Πάρτε... πεινώ... ἀπόκαμα, δὲν εἶμαι μοναχό,

σὰν τὰστεράκια τῆς αὐγῆς, ἔχω ἀδελφάκια δύο.
Ἡ μαύρη νύχτα ἔφθασε, ἄχ καὶ χωρὶς πεντάρα,
μὲ τί καρδουλα νὰ τὰ ἰδῶ... κι' αὐτὰ μὲ τί λαχτάρα !
Ἡ κεφαλὴ μου καίεται... πάρτετε ὅσα ὅσα·
δὲν ἠμπορεῖ τὰ πάθη μου νὰ πῆ καμμία γλῶσσα.»

Σὲ μιὰ πλατεῖα μιὰ βραδειά, παιδάκι ὄρφανὸ
μονάχο αὐτὰ ἔλεγε μὲ δάκρυ θλιβερό !!!
Κ' ἓνα κορίτσι ὡμορφο περνάει καὶ τ' ἀκούει
καὶ τῆς ψυχῆς του μιὰ χορδὴ αἵματωμένη κρούει·
κ' ἓνα λουλουδι ἀγόρασε ἐν' ἄσπρο γιασεμί,

τὸν ἀνθοπώλη ἴκονεσε, γιατίι ἴταν ὄρφανή!!!
Μαῦρο εἶχε τὸ φόρεμα, μαύρη καὶ τὴν καρδοῦλα.
πρὸ δυὸ μηνῶν τῇ δόλια της ἔχασε τὴ μαννοῦλα.

Κ' ἐπίστευσε τὸν δυστυχή, τὸν πίστευσε μὲ πόνον,
γιατί... πονοῦν τοὺς δυστυχεῖς, ὅσοι πονοῦνε μόνο.

Ἄγ. Μαζαράκη

73.— Πῶς πρέπει ν' ἀναπνέωμεν.

Ἡμέραν τινὰ ὁ δεκαετῆς Περικλῆς ἠρώτησε τὸν θεῖον αὐτοῦ ἱατρόν :

«Θεῖε, διατί δὲν δύναμαι νὰ τρέχω ἐπὶ πολλὴν ὥραν χωρὶς νὰ πιασθῆ ἢ ἀναπνοή μου καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ πόνον εἰς τὰ πλευρά μου; Διατί μοὶ συμβαίνει τοῦτο; Ἐγὼ ἔχω τὰ σκέλη ἐπίσης μακρὰ ὅπως καὶ τὰ ἄλλα παιδία, μετὰ τῶν ὁποίων παίζω, καὶ εἶμαι μάλιστα πολὺν εὐκίνητος· ἀλλ' ἐνῶ κατ' ἀρχὰς τρέχω περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς ἀφίνω πολὺν ὀπίσω, μετ' ὀλίγον μὲ καταφθάνουσι ὅλοι καὶ προτρέχουσι πολὺν ἔμοῦ. Πόθεν προέρχεται τοῦτο, θεῖε;»

«Τοῦτο προέρχεται, παιδιον μου», ἀπήντησεν ὁ θεῖος, «ἐκ τοῦ ὅτι ἀναπνέεις διὰ τοῦ στόματος. Καὶ πρέπει νὰ ἠξεύρης, ὅτι τὸ νὰ ἀναπνέωμεν διὰ τοῦ στόματος εἶναι πολὺν δυσάρεστον, ὅχι μόνον διότι στεροῦμεθα τῆς εὐχαριστήσεως νὰ εἴμεθα πρῶτοι εἰς τὰ παιγνίδια, ἀλλὰ πρὸ πάντων διότι βλάπτεται ἡ ὑγεία μας».

«Βλάπτεται ἡ ὑγεία μας;» ἀνέκραξεν ὁ Περικλῆς, «ἀλλὰ πῶς γίνεται τοῦτο;»

«Ἄκουσον. Ὅταν τρέχωμεν μὲ ἀνοικτὸν στόμα, ὁ ἀῆρ εἰσέρχεται εἰς τοὺς πνεύμονάς μας πολὺν ψυχρὸς καὶ μετὰ μεγάλης ὀρμῆς καὶ διὰ τοῦτο πιάνεται, ὡς λέγεις, ἡ ἀναπνοή μας. Ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας, ὅταν ἀναπνέωμεν διὰ τῆς ῥινός, ὁ ἀῆρ εἰσέρχεται εἰς τοὺς πνεύμονας καθαρὸς καὶ θερμὸς, διότι διέρχεται διὰ τῶν ῥωθίωνων καὶ τοιουτοτρόπως εἰσερχόμενος δὲν δύνα-

ται νὰ μᾶς βλάβῃ. Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀναπνεύουσι διὰ τοῦ στόματος, δύνανται νὰ πάθωσι πολλὰς ἀσθενείας. Πρῶτον δύνανται νὰ πάθωσι νοσήματα τοῦ λάρυγγος, βρογχίτιδα καὶ ἄλλας σπουδαίας ἀσθενείας τῶν πνευμόνων. Ὄταν δὲ διέρχωνται ἀπὸ μέρη ἐλώδη, ὅπου ὑπάρχουσιν ἀναθυμιάσεις, ἢ ἀπὸ μέρη ὅπου ὑπάρχουσιν ἐπιδημικαὶ ἀσθένειαι, εὐκολώτερον μεταδίδονται εἰς αὐτοὺς αἱ ἀσθένειαι παρὰ εἰς τοὺς ἀναπνεύοντας διὰ τῆς ῥιγῆς. Ἐπειτα ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀναπνεύουσι διὰ τοῦ στόματος, δὲν δύνανται νὰ τρέχωσιν ἐπὶ πολλὴν ὥραν, οὔτε ν' ἀναβαίνωσιν ἀνωφερείας ἢ κλίμακας μετὰ ταχύτητος· ἀναγκάζονται πολλάκις νὰ σταματῶσι διὰ ν' ἀναπαύωνται».

«Πράγματι, θεῖε», ἀπήντησεν ὁ Περικλῆς, αὐτὰ ὅλα μοὶ συμβαίνουσι πάντοτε».

«Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι σοὶ συμβαίνει καὶ ἄλλο τι. Εἰπέ μοι, ῥοχαλίζεις τὴν νύκτι;»

«Ναί, θεῖε, πολλάκις μάλιστα ὁ ἀδελφός μου μὲ ἐξυπνᾷ καὶ παρακαλεῖ νὰ μὴ ῥοχαλίζω, διότι δὲν τὸν ἀφίνω νὰ κοιμηθῆ».

«Ἐχει πολὺ δίκαιον ὁ ἀδελφός σου, διότι ἐκεῖνος ὅστις ῥοχαλίζει εἶναι πολὺ ὀχληρὸς σύντροφος».

«Ἀλλὰ δὲν πταίω ἐγώ, ὅταν ῥοχαλίζω. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ διορθώσω».

«Νὰ κοιμᾶσαι, τέκνον μου, μὲ κλειστὸν τὸ στόμα. Καὶ διὰ νὰ τὸ κατορθώσῃς πρέπει νὰ φροντίσῃς νὰ κρατῆς τὸ στόμα σου κλειστὸν κατὰ τὴν ἡμέραν διὰ νὰ συνηθίσῃς νὰ τὸ κρατῆς κλειστὸν καὶ ὅταν κοιμᾶσαι».

«Δὲν τὰ ἤξευρον, θεῖε, αὐτά, ἀλλὰ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ φροντίσω νὰ κρατῶ τὸ στόμα κλειστὸν καὶ ν' ἀναπνέω μὲ τὴν ῥίνα».

74. — Μία καλὴ συμβουλή.

«Κύριε», εἶπε χωρικός τις εἰσερχόμενος εἰς τὸ γραφεῖον διασήμεου δικηγόρου, «ἤκουσα νὰ γίνηται πολὺς λόγος περὶ ὑμῶν. Οἱ πελάται σας μένουσι πάντοτε εὐχαριστημένοι ἐκ τῶν καλῶν».

σας συμβουλῶν. Ὄθεν, κύριε, ἔλαβον καὶ ἐγὼ τὸ θάρρος νὰ ἔλθω, ὅπως σας παρακαλέσω νὰ μοὶ δώσητε συμβουλὴν τινα».

«Πολὺ εὐχαρίστως, φίλε μου», εἶπεν ὁ δικηγόρος, δίδων κάθισμα εἰς τὸν χωρικόν, «θὰ ἔχῃς ἀναλφιβόλως καμμίαν δίκην;»

«Δόξα τῷ Θεῷ κύριε,» ἀπήντησεν ὁ χωρικός, «δὲν μοὶ συμβαίνει τοιοῦτόν τι».

«Μήπως θέλεις νὰ κάμῃς τὴν διαθήκην σου;» ἤρώτησε πάλιν ὁ δικηγόρος.

«Ὅχι, κύριε,» ἀπήντησεν ὁ χωρικός, «τὴν μικράν μου περιουσίαν ἔχω διανείμει εἰς τοὺς τρεῖς υἱούς μου».

«Ἄλλ' εἰς τί δύναμαι λοιπὸν νὰ σὲ ὠφελήσω;» ἤρώτησεν ὁ δικηγόρος ἀπορῶν.

«Σὰς εἶπον κύριε, ἦλθον νὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μοὶ δώσητε συμβουλὴν τινα.»

«Διὰ τί ζήτημα καλέ μου ἄνθρωπε, ἀφοῦ οὔτε δίκην ἔχεις, οὔτε διαθήκην θέλεις νὰ κάμῃς, οὔτε ἄλλο τι σοὶ συμβαίνει; Ἐξήγησόν μοι, σὲ παρακαλῶ».

«Κύριε, εἶσθε διάσημος δικηγόρος, δίδετε καλὰς συμβουλάς καὶ ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ νὰ ἔχω μίαν τοιαύτην γραπτὴν.»

«Γραπτὴν;»

«Μάλιστα, κύριε γραπτὴν διὰ νὰ μοὶ χρησιμεύσῃ, ὅταν λάβω ἀνάγκην.»

«Καὶ θέλεις ἐκ τῶν προτέρων συμβουλὴν χωρὶς νὰ ἔχῃς ὑπόθεσιν τινα;»

«Μάλιστα, κύριε.»

«Εἶναι πολὺ δύσκολον αὐτό, τὸ ὅποιον μοὶ ζητεῖς, φίλε μου».

«ὦ! κύριε, μὴ μοῦ ἀρνεῖσθε, εἶσθε μέγας δικηγόρος καὶ δύνασθε νὰ μοὶ δώσητε μίαν μικράν συμβουλὴν.»

«Ἔ! καλὰ», προσέθηκεν ὁ δικηγόρος μειδιῶν, «θὰ προσπαθήσω νὰ σ' εὐχαριστήσω.»

Ταῦτα λέγων, ἐκάθισε πρὸ τοῦ γραφείου του, ἐσεκέφθη ἐπί:

τινα λεπτά, ἔγραψεν ὀλίγας λέξεις ἐπὶ τινος χάρτου καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐντὸς φακέλου εἰς τὸν χωρικόν.

Οὗτος ἐνθουσιασμένος ἔλαβε τὸν φάκελον, ἐπλήρωσε τὸν δικηγόρον, ἂν καὶ οὗτος ἤρνεϊτο νὰ δεχθῆ, καὶ ἀνεχώρησεν.

Ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον, ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀνέμενον ἵνα δειπνήσωσι.

«Σήμερον», εἶπεν ὁ χωρικός, λαμβάνων θέσιν παρὰ τὴν τράπεζαν, «ἔκαμα μίαν καλὴν ἐργασίαν. Ἐπειδὴ ἤμην εἰς τὴν πόλιν, μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν διασήμευ δικηγόρου καὶ ἐζήτησα συμβουλήν τινα. Ἐπλήρωσα τρεῖς δραχμάς, ἰδοὺ αὕτη».

Ταῦτα λέγων ὁ ἀπλοϊκὸς ἄνθρωπος, ἔσχισε τὸν φάκελον καὶ ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως· «Μὴ ἀνάβαλλε δι' αὔριον ὅ,τι δύνασαι νὰ κάμῃς σήμερον».

«Δι' αὐτὸ ἐπλήρωσας τρεῖς δραχμάς;» ἀνέκραξεν ἡ σύζυγος τοῦ χωρικοῦ μορφάζουσα.

«Μία καλὴ συμβουλὴ ἀξίζει πάντοτε δι' ἐκείνον, ὅστις ἤξευρει νὰ τὴν ἀκολουθῆ,» ἀπήντησε σοβαρῶς ὁ χωρικός. «Διὰ τοῦτο καὶ ἐγώ, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, θ' ἀκολουθήσω τὴν συμβουλήν ταύτην. Ἡ κριθὴ μας εἶναι ἤδη ξηρὰ, δεδεμένη εἰς δράγματα εἰς τὸν ἀγρόν. Ἐσκεπτόμην νὰ φέρω αὔριον αὐτὴν εἰς τὸ ὑπόστεγον πλησίον τοῦ ἀλωνίου, ἀλλ' ἡ ἐργασία αὕτη δύναται νὰ γείνη σήμερον».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ χωρικός, διέταξε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ νὰ ἐτοιμάσωσι τὰς ἀμάξας. Ἐντὸς ὀλίγου ὄλα εἶχον ἐτοιμασθῆ καὶ αἱ ἄμαξαι ἐξεκίνησαν διευθυνόμεναι εἰς τοὺς ἀγρούς. Οἱ χωρικοὶ ἐκπληκτοὶ ἐξήρχοντο διὰ νὰ ἴδωσι τὸν παράδοξον γείτονα των. Αἱ γυναῖκες ἤνοιγον τὰ παράθυρα καὶ δὲν ἤξευρον τί νὰ ὑποθέσωσι. Συγχρόνως πάντες παρετήρουν τὸν οὐρανόν, ὅστις ἦτο αἶθριος· ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μόνον ἔβλεπον, χαμηλὰ εἰς τὸν ὀρίζοντα, μικρά τινα νέφη.

«Τί ἔπαθε λοιπόν;» ἐρωτῶσι πάντες γελῶντες. Ἄλλ' ὁ χωρικός εἰς οὐδένα προσέχει. Μετ' ὀλίγον φθάνει μετὰ τῶν υἱῶν του

εἰς τοὺς ἀγρούς. Πάντες ἀρχίζουσι τὴν ἐργασίαν καὶ μετὰ τινὰς ὥρας πέντε ἅμαξαι ἐκκινουσι πλήρεις κριθῆς, ἣτις τοποθετεῖται ὑπὸ τὸ ὑπόστεγον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως τὰ μικρὰ νέφη εἶχον ἀυξηθῆ καὶ ἐκάλυπτον τὸν οὐρανόν.

Συγχρόνως λεπτὸς ἄνεμος ἔσειε τὰς ὑψηλὰς κορυφὰς τῶν λευκῶν. Μετ' ὀλίγον βραγδαία βροχὴ ἤρχισε νὰ καταπίπτῃ διαρκέσασα καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Τὴν ἐπομένην λίαν πρῶτὸ οἱ χωρικοὶ ἔσπευδον εἰς τοὺς ἀγρούς των. Ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ λύπη των! τὰ γεννήματα, ἅτινα μέχρι τῆς προτεραίας ἔκειντο κατὰ δράγματα εἰς τοὺς ἀγρούς, δὲν ὑπῆρχον πλέον! Εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν ἔλαμπον μικραὶ λίμναι πλήρεις ὑετίου ὕδατος. Οἱ ἀγροὶ εὐρισκόμενοι εἰς χαμηλὴν πεδιάδα κλίνουσαν πρὸς τὸν ποταμόν, εἶχον τελείως καταστραφῆ.

Ἐνῷ οἱ χωρικοὶ περιλυποὶ παρετήρουν τὴν ἐπελθοῦσαν καταστροφὴν, ὁ γνωστικὸς χωρικὸς ἐσκέπτετο τὸ ὑπόστεγον, ὅπου, εὐρίσκετο ἡ κριθή του ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ζημίας. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐξῆγε τοῦ θυλακίου του τὴν συμβουλὴν τοῦ δικηγόρου καὶ ἀνεγίνωσκεν αὐτήν. Εἰς δὲ τοὺς χωρικούς, οἵτινες ἠρώτων αὐτόν, πῶς κατὰ τὴν νύκτα ἐσκέφθη νὰ μεταφέρῃ τὴν κριθὴν του ἐκ τῶν ἀγρῶν, ἀπεκρίνετο. «Χάρις εἰς τὴν συμβουλὴν τοῦ δικηγόρου, τὴν ὅποیان θὰ ἀκολουθῶ πιστῶς εἰς τὸ μέλλον καὶ τὴν ὅποیان εὐχαρίστως σᾶς καθιστῶ γνωστήν. Ἀκούσατε· «Μὴ ἀναβάλλετε ποτὲ δι' αὔριον ὅτι δύνασθε νὰ κάμητε σήμερον».

Ἦ.— Μύρμηξ.

(Φυσιογνωσία)

Ἡ μύρμηξ εἶναι γνωστότατον ἔντομον. Τὸ σῶμα αὐτοῦ διαιρεῖται εἰς τρία μέρη τὴν κεφαλὴν, τὸν θώρακα καὶ τὴν κοιλίαν. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶναι μικρὰ τετραγωνικὴ καὶ φέρει εἰς τὸ ἔμπροσθεν αὐτῆς μέρος δύο νηματοειδῆ ὄργανα, τὰ

ὁποῖα ὀνομάζονται κεραῖαι καὶ χρησιμεύουσιν ὅπως συνεν-
νοῶνται μεταξὺ των οἱ μύρμηκες,

Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶναι μεγάλοι καὶ στρογγύλοι αἱ σια-
γόνες, τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν, εἶναι δύο ἔξωτερικαί, διὰ τῶν
ὁποίων δάκνουσι καὶ δύο ἔσωθεν αὐτῶν, μικρότεροι, διὰ τῶν
ὁποίων τρώγουσιν. Ὁ θώραξ, ὅστις ἐνοῦται μετὰ τῆς κεφαλῆς
διὰ λεπτοῦ τινος νήματος, ἀποτελεῖται ἀπὸ ζώνας καὶ φέρει
ἕξ πόδας.

Ἡ κοιλία, ἣτις εἶναι ὀγκώδης, συνίσταται ἐπίσης ἐκ ζωνῶν
καὶ συνδέεται πάλιν μετὰ τοῦ θώρακος διὰ λεπτοῦ νήματος.

Ὁλον τὸ σῶμα τοῦ μύρμηκος καλύπτεται ὑπὸ σκληροῦ δέριματος

Οἱ μύρμηκες ζῶσι κατὰ μεγάλας ἀγέλας ἐντὸς τῆς γῆς,
εἰς τὰς σχισμὰς τοίχων ἢ κορμούς γηραιῶν δένδρων. Αἱ φω-
λεαὶ αὗται τῶν μυρμηκῶν λέγονται μυρμηκίαι. Αἱ μυρμηκίαι
εἶναι μετὰ πολλῆς τέχνης κατασκευασμέναι, ἔχουσι πολλὰς
ὄροφάς καὶ πολλὰ διαμερίσματα. Κατὰ τὸν χειμῶνα, ὅτε αἱ
βροχαὶ εἶναι συχναὶ καὶ τὰ ὕδατα διαπερῶσι τὸ ἔφαφος, σπα-
νίως αἱ μικραὶ φωλεαὶ τῶν μυρμηκῶν βλάπτονται.

Εἰς ἐκάστην μυρμηκίαν ζῶσι τρία εἴδη μυρμηκῶν αἱ θή-
λειαι, αἵτινες ἔχουσι τέσσαρας πτέρυγας καὶ εἶναι μεγαλοσωμό-
τεροι, οἱ ἄρρενες, οἵτινες φέρουσιν ἐπίσης πτέρυγας ἀλλ' εἶναι μι-
κρότεροι, καὶ οἱ ἐργάται, οἵτινες εἶναι μικρότατοι ὄλων, ἄπτε-
ροι, πολυπληθέστεροι καὶ ἐκτελοῦσι πάσας τὰς ἐργασίας. Κα-
τασκευάζουσι τὴν φωλεάν, συλλέγουσι τὰς ἀναγκαίας τροφὰς
δι' ὄλους τοὺς κατοίκους τῆς μυρμηκίᾳς, συγκροτοῦσι μάχας
κατὰ τῶν ἐχθρῶν των κτλ. Οἱ ἄρρενες καὶ αἱ θήλειαι σπανίως
ἐξέρχονται ἐκ τῆς φωλεᾶς των. Καθ' ὠρισμένην ὁμως ἐπο-
χὴν τοῦ ἔτους ἐκλέγοντες ὠραίαν τινὰ ἡμέραν ἐξέρχονται ἐκ
τῆς φωλεᾶς καὶ μετὰ τινα χρόνον ἵπτανται ἅπαντες εἰς τὸν
ἀέρα ὡς μικρὸν νέφος. Τότε ἄλλοι ἐξ αὐτῶν ἀπομακρυνόμενοι
πολὺ τῆς φωλεᾶς των δὲν ἐπανέρχονται εἰς αὐτήν, ἀλλὰ μένον-

τες ἐκεῖ ἔξω κατατρώγονται ὑπὸ τῶν πτηνῶν ἢ ἀποθνήσκου-
σιν ἐκ πείνης, ἢ ἄλλαι ὁμως ἐκ τῶν θηλειῶν καταπίπτουσαι
πρὸ τῆς φωλεᾶς των, ὀδηγοῦνται ὑπὸ τῶν ἐργατῶν ἐντὸς αὐ-
τῆς καὶ ἀποκόπτουσαι μόναι διὰ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἢ βοη-
θούμεναι ὑπὸ τῶν ἐργατῶν τὰς περιτιὰς πτέρυγας των γεννῶ-
σιν εἰς ἰδιαίτερα διαμερίσματα τὰ φά των.

Τὰ φά ταῦτα εἶναι ἐν ἀρχῇ μικρὰ καὶ ἔχουσι σχῆμα ἐπί-
μηκες καὶ χροῶμα λευκὸν ἢ ὑποκίτρινον. Οἱ ἐργάται ἀλείφου-
σιν αὐτὰ διὰ τινος ὑγροῦ, ἐκ τοῦ στόματός των ἐξερχομένον
καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον μεγαλώνουσι. Μετὰ δέκα πέντε ἡμέρας
τὰ φά σχίζονται ὑπὸ τῶν ἐργατῶν καὶ ἐξέρχονται ἐξ αὐτῶν
μικραὶ κάμπαι ἄνευ ποδῶν καὶ ὀφθαλμῶν. Οἱ ἐργάται τότε

Ἄπελη

Θήλυς

Ἐργάτης

Μύρμηκες

τρέφουσι τὰς κάμπαις ταύτας δι' ὑγρᾶς οὐσίας ἐκ τοῦ στόμα-
τός των ἐξερχομένης, τὰς καθαρίζουσι καὶ τὰς μεταφέρουσι
εἰς καθαρὰ μέρη τῆς μυρμηκιάς, διότι μόναι των δὲν δύνανται
να κινῶνται. Ὅταν ἀνῆλθῶσιν ἀρκετὰ αἱ κάμπαι αὗται, τότε
περιενδύονται ὑπὸ τῶν ἐργατῶν διὰ μικροῦ βομβυκίου καὶ ἐν-
τὸς αὐτοῦ μεταβάλλονται εἰς νύμφας δηλ. εἰς φάρια ὁμοιά-
ζοντα πρὸς κόκκους ὀρύζης. Αἱ νύμφαι οὔτε τρώγουσιν, οὔτε
κινουῦνται, ἐντὸς δὲ τῶν βομβυκίων μεταβάλλονται εἰς τελείους
μύρμηκας. Τότε οἱ ἐργάται σχίζουσι τὰ βομβύκια καὶ ἐξά-
γουσιν ἐξ αὐτῶν τοὺς μικροὺς μύρμηκας, τὰ δὲ περικαλύμ-
ματα ῥίπτονται μακρὰν, διὰ τὰ διατηρῆται καθαρὰ ἡ μυρμηκία.

Οἱ μύρμηκες τρώγουσι σπόρους, σάρκας νεκρῶν ζώων, κυρίως δὲ ἀγαπῶσι τὸ μέλι, τὴν ζάχαριν τοῦς γλυκεῖς χυμοὺς τῶν καρπῶν καὶ τὰς φυτοφθεῖρας διὰ γλυκύτι ὑγρόν, τὸ ὁποῖον αὐταὶ παράγουσι. Διὰ τοῦτο συχνὰ δύναται τις νὰ ἴδῃ μύρμηκας ἀναβαίνοντας εἰς τὰ φύλλα κράμβης ἢ ἄλλον τινὸς φυτοῦ. Τοῦτο τὸ κάμνουσι, διότι ἀντελήφθησαν ὅτι ἐπὶ τοῦ φυτοῦ ὑπάρχουσι φυτοφθεῖραι καὶ μεταβαίνουσιν, ἵνα παραλάβωσι καὶ μεταφέρωσιν αὐτὰς εἰς τὴν μυρμηκίαν. Ἐκεῖ οἱ μύρμηκες τρέφουσι καὶ περιποιοῦνται αὐτὰς πολὺ διὰ τὸ γλυκὺ ὑγρόν, τὸ ὁποῖον παράγουσι. Καθ' ὅλον τὸ θέρος οἱ μύρμηκες συνάγουσι τὰς ἀναγκαίαις τροφὰς τῶν δι' ὅλον τὸ ἔτος καὶ σωρεύουσιν αὐτὰς εἰς ἰδιαίτερα διαμερίσματα τῶν μυρμηκιῶν. Κατορθώνουσι δέ, ἄγνωστον διὰ ποίου τρόπου, νὰ προφυλάξωσιν αὐτὰς ἀπὸ τῆς ὑγρασίας καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν βλάστησιν τῶν σπόρων. Οἱ μύρμηκες, ἀναλόγως τοῦ σώματός των, ἔχουσι μεγάλην δύναμιν. Κατορθώνουσι νὰ σύρωσιν ἐπὶ ἀνωμάλον ἐδάφους σώματα δεκάκις καὶ δωδεκάκις βαρύτερα τοῦ σώματός των.

Εἶναι φιλοπονώτατοι ἐργάζονται καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἂν δὲ εἶναι ἀνάγκη καὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Πολλάκις ὁμως εἰς τοὺς πολέμους, τοὺς ὁποίους οἱ κάτοικοι μιᾶς μυρμηκιᾶς συνάπτουσι πρὸς τοὺς κατοίκους ἄλλης συλλαμβάνουσιν αἰχμαλώτους. Εἰς τοὺς αἰχμαλώτους τούτους ἀναθέτουσι τότε ὀνικηταὶ πάσας τὰς ἐργασίας τὴν περιποίησιν τῶν μικρῶν των, τὴν συντήρησιν τῶν τροφῶν. Ὅταν δὲ γίνηται ἀλλαγὴ μυρμηκιᾶς, ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τῆς ῥάχεως τῶν αἰχμαλώτων, διὰ νὰ μεταφερθῶσιν. Ἡ ὀκνηρία των τότε φθάνει μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε καὶ ἐντὸς πολλῶν τροφῶν ἂν θέσῃ τις αὐτοὺς προτιμῶσι ν' ἀποθάνωσι παρὰ νὰ φάγωσι περιμένοναι τοὺς δούλους των νὰ τοῖς προσφέρωσι τὰς τροφὰς.

Οἱ μύρμηκες ἀγαπῶσι πολὺ τοὺς συντρόφους των περι-

πιοῦνται τοὺς ἀσθενοῦντας, μεταφέρουσιν εἰς τὴν μυρμηκιᾶν τοὺς πληγωθέντας κατὰ τὰς μάχας, βοηθοῦσι τοὺς τυχόν μὴ δυναμένους νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὴν φωλεὰν μόνοι των σπόρον ἢ ἄλλην τινὰ τροφήν. Μύρμηξ ὁμως ξένης φωλεᾶς οὐδέποτε γίνεται δεκτός, ἀλλ' ἐκδιώκεται.

Οἱ μύρμηκες εἶναι εὐφρέστατα ζῶα καὶ συνεννοοῦνται μεταξὺ των εὐχερέστατα διὰ τῆς κινήσεως τῶν κεραιῶν των.

Ἄν τις εὖρη τροφήν, γνωστοποιεῖ τοῦτο διὰ τῶν κινήσεων τῶν κεραιῶν του εἰς τοὺς ἄλλους, τότε δὲ δλόκληρον τὸ συμῆνος τρέχει εἰς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος καὶ μεταφέρει τὰς τροφὰς εἰς τὴν μυρμηκιᾶν.

Ὑπάρχουσι πολλὰ εἶδη μυρμηκῶν. Εἰδὸς τι ἐξ αὐτῶν, περιῦται καλούμενον, εἶναι λίαν ἐπιβλαβές. Καταστρέφουσιν οἱ μύρμηκες οὗτοι μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος πάντα τὰ ξύλινα σκεύη, ἔπιπλα, σανιδώματα, ὄροφας καὶ κατατρώγουσι τὰ φορέματα.

Οἱ μύρμηκες γεννῶσιν ῥᾶ θρεπτικώτατα, τὰ ὁποῖα ἀναζητοῦσι πολὺν αἰ ἀηδόνες.

76.— Ἡ μήτηρ.

Ὅταν ἡ πρώτη σου φωνὴ τὸ στόμά σου ἀνοίξῃ,
τὸν βριφικὸν τὸν θρήνον σου ποιὸς ἔρχεται νὰ πνίξῃ;
μὲ πρῶτο, πρῶτο φίλημα, μὲ πρώτη καλὴ ἡμέρα;

Ποιὸς ἄλλος; — Ἡ μητέρα.

Καὶ ὅταν ὕπνος μυστικὰ τὰ μάτια σου σφαλῆσῃ,
καὶ εἰς ἀθῆα ὄνειρα ὁ νοῦς σου φτερουγίσῃ,
ποιὸς ἀγρυπνεῖ δλόχαρος ἔς τὴν κούνια ἐκεῖ πέρα;

Ποιὸς ἄλλος; — Ἡ μητέρα.

Καὶ ὅταν ἄρρωστη χλωμὴ ἢ κεφαλὴ σου γέρνη,
ποιὸς βάλσαμον ἔς τὸν πόνον σου μὲ τὰ φιλιὰ του φέρνει;

ποιὸς σὲ κοιμίζει μὲ φωνὴν ἀγγέλου γλυκυτέραν ;
Ποιὸς ἄλλος ; — Ἡ μητέρα.

Κι' ὅταν ἀθήα, παιδικὴ χαρὰ σὲ χαιρετάῃ,
ποιὸς τὴ χαρὰ σου δέχεται καὶ ποιὸς χαμογελάει
σιμὰ, σιμὰ ἔς τὴν κούνια σου καὶ νύκτα καὶ ἡμέρα ;
Ποιὸς ἄλλος ; — Ἡ μητέρα.

Αὐτὴ ποῦ χύνει δάκρυα, ἔς τὸν πόνον τὸν δικόν σου,
ὅπου χαμόγελο γλυκὸ χαρίζει ἔς τὴν χαρὰ σου,
ἵπου ἀγρυπνεῖ ὄλονυκτις, ἔς τὴν κούνια ἔς τὸ πλευρόν σου.
Τί θέλει μόνον ἀπὸ σέ ;

Ἀγάπη ἀπ' τὴν καρδιά σου.

77. — Οἱ δύο ἀδελφοί.

Ἐν τινὶ πόλει ἔξων ποτὲ δύο ἀδελφοί, οἵτινες εἶχον ἀγρόν,
τὸν ὅποιον ἐκαλλιέργουν ὁμοῦ.

Ὅτε ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ, οἱ δύο ἀδελφοί, ἀφοῦ ἔδεσαν τὸν σίτον αὐτῶν εἰς δράγματα καὶ ἐμοίρασαν ταῦτα ἕξ ἴσου, ἐπεσώρευσαν ἕκαστος τὰ ἰδικά του εἰς θημωνιάς καὶ ἀφήκαν αὐτὰς εἰς τὸν ἀγρόν.

Κατὰ τὴν ἑσπέραν ὁ εἰς ἕξ αὐτῶν, ὅστις ἦτο ἐγγαμὸς καὶ πατὴρ τεσσάρων τέκνων, εἶπε πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ. « Ἀγαπητή μου, νομίζω, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον, νὰ λαμβάνωμεν ἐκ τοῦ ἀγροῦ μας τόσα δράγματα σίτου, ὅσα ὁ ἀδελφός μου. Ἡμεῖς ἔχομεν καὶ ἄλλα κτήματα, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ ἀπολαμβάνομεν. Ἐκεῖνος εἶναι νέος, ζῆ μόνος καὶ οὐδένα ἔχει ἵνα τὸν βοηθῇ καὶ παρηγορηθῇ εἰς τὰς θλίψεις του. Θὰ ὑπάγω εἰς τὸν ἀγρόν καὶ θὰ λάβω ἐκ τῆς ἰδικῆς μας θημωνιάς δράγματά τινα, τὰ ὅποια μετὰ προσοχῆς θὰ τοποθετήσω εἰς τὴν τοῦ ἀδελφοῦ μου. Αὔριον δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ τὸ ἐννοήσῃ διὰ νὰ μᾶς ἀρνηθῇ ».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ καλὸς ἀδελφὸς ἠγγέρθη καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν ἀγρὸν. Ἔλαβε δράγματα τινὰ ἐκ τῶν ἰδικῶν του καὶ τὰ ἔφερεν εἰς τὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. Οὗτος ὅμως κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα ἐσκέφθη καθ' ἑαυτὸν : « Ὁ ἀδελφός μου εἶναι νυμφευμένος, ἔχει σύζυγον καὶ τέκνα νὰ διαθρέψῃ, ἐγὼ εἶμαι μόνος καὶ δὲν ἔχω τόσας ἀνάγκας ὅσας αὐτός. Εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ μοιράζωμεν τὸν σῖτον τοῦ ἀγροῦ μας ἐξ ἴσου ; Ὅχι βεβαίως, αὐτὸς πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὸ μεγαλειότερον μέρος. »

Ταῦτα σκεφθεὶς μετέβη εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ μετέφερε δράγματα τινὰ εἰς τὴν θημωνιὰν τοῦ ἀδελφοῦ του ἐκ τῆς ἰδικῆς του.

Τὴν ἐπομένην οἱ δύο ἀδελφοὶ μεταβάντες εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ ἰδόντες τὰς θημωνιάς αὐτῶν ὅπως τὰς εἶχον ἀφήσει, ἐξεπλάγησαν. Τὴν ἐκπληξίν των ὅμως ταύτην ἕκαστος ἐφρόντιζε ν' ἀποκρύπτῃ ἀπὸ τοῦ ἄλλου.

Κατὰ τὴν νύκτα πάλιν οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔπραξαν τὸ αὐτὸ. Ἐπειδὴ ὅμως ἕκαστος ἐκ τῶν δύο ἔφερεν εἰς τὴν θημωνιὰν τοῦ ἀδελφοῦ του ἴσα δράγματα, αἱ θημωνιαὶ ἔμενον πάντοτε αἱ αὐταί. Τέλος οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀπεφάσισαν νὰ παραφυλάξωσι (κατὰ τὴν νύκτα) διὰ νὰ ἀνακαλύψωσι τί συνέβαινε.

Κατὰ τὴν νύκτα λοιπὸν συνητήθησαν φέροντες ἐπὶ τῶν ὄμων των τὸν σῖτον, τὸν ὁποῖον προώριζεν ἕκαστος διὰ τὸν ἕτερον. Ἐρριψαν τότε τὸν σῖτον κατὰ γῆς καὶ συγκεκινημένοι διὰ τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν ἀγάπην ἐνηγγαλίσθησαν.

Ἔ 8. — Ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἀξιωματικὸς.

Ἡμέραν τινὰ, ἐνῶ ὁ βασιλεὺς χώρας τινὸς διέβαινε ἀπὸ μίαν αἴθουσαν τῶν ἀνακτόρων του, εὗρε τὸν ἀξιωματικὸν τῆς ὑπηρεσίας κοιμώμενον βαθέως ἐφ' ἐνὸς καθίσματος. Ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης πλησίον τοῦ κοιμωμένου ἀξιωματικοῦ κειμένης, εὗρισκετο ἀνοικτὴ ἐπιστολή, τὴν ὁποῖαν ὁ βασιλεὺς περίεργος λαμβάνει σιγὰ σιγὰ καὶ ἀναγινώσκει αὐτήν.

Ἴδου τί περιεῖχεν ἡ ἐπιστολή.

Ἀγαπητέ μου υἱέ,

Σὲ εὐχαριστοῦμεν ἐγὼ καὶ μήτηρ σου διὰ τὰ χρήματα, τὰ ὅποια μᾶς ἀπέστειλες. Γνωρίζομεν, υἱέ μου, ὅτι δὲν εἶσαι πλούσιος καὶ ὅτι ὁ μισθός σου μόλις ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας σου, ἀλλ' εἴχομεν ἀπαραίτητον ἀνάγκην τῶν χρημάτων, τὰ ὅποια μᾶς ἀπέστειλες· εὐχόμεθα δὲ νὰ σὲ ἀνταμείψῃ ὁ Πατέρα σου Θεὸς διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην σου.

Ὁ πατήρ σου.

Ὁ βασιλεὺς ἐδίπλωσε τὴν ἐπιστολήν, τὴν ἔθηκε πάλιν εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ ἀθορύβως ἐπέστρεψεν εἰς τὰ δωμάτια του. Ἐκεῖθεν ἔλαβε βαλλάντιον πλήρες χρημάτων καὶ ἐπιστρέψας πάλιν πρὸς τὸν κοιμώμενον ἀξιωματικόν, ἔβαλεν ἡσύχως τὰ χρήματα εἰς τὸ θυλάκιον αὐτοῦ καὶ ἀπεμακρύνθη. Μετ' ὀλίγον ὁ βασιλεὺς ἐσίμανε σφοδρῶς τὸν κώδωνα. Ὁ ἀξιωματικὸς περίτρομος ἀφυπνίσθη καὶ ἔτρεξε πρὸς τὸν βασιλέα.

«Πολὸν βαθέως κοιμάσαι!» τῷ εἶπεν ὁ βασιλεὺς.

«Μὲ συγχωρεῖτε, Μεγαλειότατε, λέγει ὁ ἀξιωματικὸς, ἡμάρτησα».

«Διατί τὸ θυλάκιόν σου εἶναι ἐξογκωμένον;»

Ὁ ἀξιωματικὸς θέτει τὴν χεῖρά του εἰς τὸ θυλάκιόν του, αἰσθάνεται ἐντὸς αὐτοῦ χρήματα, ὡχρισθ, παρατηρεῖ μὲ τρόμον τὸν βασιλέα καὶ δακρύει.

«Τί ἔχεις;» τὸν ἐρωτᾷ ὁ βασιλεὺς.

«Μεγαλειότατε, ἐχθροί μου ἠθέλησαν νὰ μὲ καταστρέψωσι· δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς τὰ χρήματα ταῦτα εὑρέθησαν ἐντὸς τοῦ θυλακίου μου».

Καὶ γονυπετεῖ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ζητῶν συγγνώμην.

«Ἡσύχασον, φίλε μου, εἶπεν ὁ βασιλεὺς. Εἶσαι καλὸς υἱός. Μάθε ὅτι, ὅταν τις ἔχη τὰς εὐχὰς τῶν γονέων του, ἡ εὐτυχία ἔρχεται πρὸς αὐτόν, ἐνῶ κοιμᾶται. Στείλον τὰ χρήματα αὐτὰ

εις τοὺς γονεῖς σου καὶ γράψον πρὸς αὐτούς, ὅτι ἐγὼ θὰ φροντίσω εἰς τὸ μέλλον καὶ περὶ αὐτῶν καὶ περὶ σοῦ.»

Καὶ πράγματι ὁ γενναιόδωρος ἐκεῖνος βασιλεὺς ἐφρόντισεν, ὥστε καὶ ὁ φιλόστοργος ἀξιωματικὸς νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα καὶ οἱ γονεῖς αὐτοῦ νὰ ζήσωσι τὰ ὑπόλοιπα ἔτη τῆς ζωῆς των ἐν ἀνέσει, εὐλογοῦντες τὸ ὄνομα τοῦ καλοῦ βασιλέως.

Ἐ. — Εὐσέβεια Αἰνείου.

Ὁ Αἰνεῖας ἦτο εἰς ἐκ τῶν ἡρώων ἐκείνων, οἵτινες μετὰ τοῦ Ἑκτορος γενναίως ὑπερήσπισαν, κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, τὴν Τροίαν.

Ἀφοῦ οἱ Ἕλληνες μετὰ δεκαετῆ πόλεμον ἐκυρίευσαν ἐπὶ τοὺς τὴν πόλιν, εὐσπλαγχνισθέντες τοὺς κατοίκους αὐτῆς διὰ τὴν δυστυχίαν των, ἐκήρυξαν ὅτι ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἐν ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων του ἀντικειμένων καὶ ν' ἀναχωρήσῃ.

Ὁ Αἰνεῖας θεωρήσας, ὅτι πολυτιμότερον ἀγαθὸν εἶναι ὁ Θεὸς, παρέλαβε τὰ ἀγάλματα τῶν Θεῶν τῶν πατέρων του καὶ ἤτοιμάζετο ν' ἀναχωρήσῃ.

Οἱ Ἕλληνες ἰδόντες τὴν εὐσέβειαν αὐτοῦ, τῷ ἐπέτρεψαν νὰ λάβῃ καὶ δεύτερον ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων ἀντικειμένων του.

Τότε ὁ Αἰνεῖας, ὅστις μετὰ τοὺς Θεοὺς ἐθεώρει πολυτιμότερον ἀγαθὸν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, λαβὼν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ τὸν μὴ δυνάμενον νὰ κινήται γέροντα πατέρα του ἐξῆλθε περοφρονήσας πάντα ἄλλον θησαυρόν.

Οἱ Ἕλληνες ἰδόντες τοῦτο τόσον ἐθαύμασαν διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ φιλοστοργίαν τοῦ Αἰνείου, ὥστε ἀπέδωκαν εἰς αὐτὸν ἄλλην τὴν πολυτιμον περιουσίαν του, ἀποδείξαντες τοιοῦτοτρόπως, ὅτι τοὺς εὐσεβεῖς καὶ φιλοστόργους υἱοὺς καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ τιμῶσι καὶ σέβονται.

80. — Ἡ μήτηρ μου.

Πῶς νὰ πειράξω τὴν μητέρα,
νὰ κάμω ἐγὼ νὰ λυπηθῆ,
ποῦ ὄλη νύχτα κι' ὄλη μέρα
γιὰ τὸ καλόν μου προσπαθεῖ;

Πῶς ν' ἀρνηθῶ ἢ ν' ἀναβάλω
ὅ,τι δρίζει κι' ἀπαιτεῖ,
ἀφοῦ 'ς τὴν γῆν δὲν ἔχω ἄλλο
κανένα φίλον σὰν αὐτή;

Αὐτὴ 'στὰ στήθια τὰ γλυκά της
μὲ εἶχε βρέφος ἀπαλό,
μ' ἐκάθιζε 'ς τὰ γόνατά της
καὶ μ' ἔμαθε νὰ ὀμιλῶ.

Αὐτὴ μὲ τρέφει καὶ μ' ἐνδύει
ὄλον τὸν χρόνον ποῦ γυρνᾷ,
καὶ δίπλα 'ς τὴ μικρὴ μου κλίνη
σὰν ἀρρωστήσω ξαγρυπνᾷ.

Αὐτὴ σὰν πέσω καὶ κτυπήσω
φιλεῖ νὰ γιάνη τὴν πληγῆ,
αὐτὴ τί πρέπει νὰ ἀφήσω
καὶ τί νὰ κάμω μ' ὀδηγεῖ.

"ὦ! πῶς λοιπὸν τέτοια μητέρα
νὰ κάμω ἐγὼ νὰ λυπηθῆ,
ποῦ ὄλη νύχτα κι' ὄλη μέρα
γιὰ τὸ καλόν μου προσπαθεῖ;

Γ. Μ. Βιζυηνός

81. — Τὸ σέβας πρὸς τοὺς γέροντας.

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους οἱ παῖδες τῆς Σπάρτης κατὰ πάντα τρόπον ἐδείκνυον τὸν πρὸς τοὺς γέροντας σεβασμόν. Ὅσάκις ἔβλεπον γέροντα πρὸ αὐτῶν, πάραυτα ἠγείροντο. Ὅσάκις ὠμίλει γέρων, ἐσιώπων καὶ μετὰ προσοχῆς ἠκροῶντο τοὺς λόγους αὐτοῦ. Ὅσάκις συνήντων αὐτὸν καθ' ὁδόν, παρεμέριζον ἵνα διέλθῃ.

Ὅτε δὲ ποτε ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐτελοῦντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες καὶ τὸ στάδιον ἦτο πλήρες, γέρων τις εἰσῆλθε κατὰ τὴν σιγῆν μὴν ἐκαίνην ζητῶν θέσιν ἵνα καθίσῃ. Πρὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων παρήλασεν, οὐδεὶς ἠγέρθη ἵνα προσφέρῃ εἰς αὐτὸν τὴν θέσιν του. Ὅτε ὅμως καὶ πρὸ τῶν Σπαρτιατῶν παρήλασε, πάντες ἠγέρθησαν καὶ ἕκαστος ἐπροθυμοποιήθη νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὸν τὴν θέσιν του.

Τότε πάντες οἱ ἐντὸς τοῦ σταδίου θεαταὶ ἐπήνουν καὶ ἔχεν

ροκρότουν τούς Σπαρτιάτας διὰ τὴν ἀρετὴν των. Ἡ δὲ γέρων κινήσας τὴν κεφαλὴν του εἶπε.

«Πάντες μὲν οἱ Ἕλληγες γνωρίζουσι τὸ καλόν, οἱ δὲ Σπαρτιάται ὄχι μόνον τὸ γνωρίζουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ πράττουσιν».

82. — Μέλισσα.

(Φύσιογνωσία)

Αἱ μέλισσαι εἶναι ἔντομα. Τὸ σῶμα αὐτῶν διαιρεῖται εἰς τρία μέρη, εἰς κεφαλὴν, θώρακα καὶ κοιλίαν. Ἡ κεφαλὴ τῆς μελίσης φέρει ἐπ' αὐτῆς δύο κεραίας, δύο ἐξέχοντας ὀφθαλμοὺς πλαγίως τῆς κεφαλῆς καὶ τρεῖς ἄλλους μικροτέρους ἐπὶ τοῦ μετώπου. Εἶναι δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς οὕτως τεθειμένοι, ὥστε δύναται νὰ βλέπῃ χωρὶς νὰ κινή τὴν κεφαλὴν. Αἱ σιαγόνες αὐτῆς ἐξέχουσι καὶ εἶναι καμπύλαι, ἔσωθεν δὲ ἔχουσι μαύρην προβοσκίδα. Μετὰ τὴν κεφαλὴν εἶναι ὁ θώραξ, ὅστις ἀποτελεῖται ἐκ ζωνῶν καὶ συνδέεται μετὰ τῆς κεφαλῆς διὰ λεπτοῦ νήματος. Ἀπὸ τοῦ θώρακος ἐκφύονται τέσσαρες πτέρυγες δι-

Βασίλισσα

Ἔργατις

Κηφήν

αφανεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ δύο ἀνώτεροι εἶναι μεγαλείτεροι, καὶ τρία ζεύγη ποδῶν διηρημένων εἰς τέσσαρα μέρη.

Μετὰ τὸν θώρακα εἶναι ἡ κοιλία, ἣτις ἀποτελεῖται ἐκ δακτυλίων καὶ εἰς τὸ ἄκρον αὐτῆς φέρει κέντρον. Ἡ μέλισσα μεταχειρίζεται τὸ κέντρον τοῦτο ὡς ὄπλον κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς. Ἡ κοιλία καὶ ὁ θώραξ φέρουσι μικρὰς τρίχας.

Αἱ μέλισσαι ζῶσι κατὰ μεγάλας ομάδας, αἵτινες ὀνομάζονται σμήνη· αἱ μὲν ἄγριαι ἐντὸς κοιλωμάτων δένδρων ἢ βράχων, αἱ δὲ ἡμεροὶ ἐντὸς καλαθίων ὑπὸ τῶν μελισσοτρόφων κατεσκευασμένων, αἵτινα ὀνομάζονται κυψέλαι. Ἐκαστον σμήνος περιέχει δεκαπέντε ἕως τριάκοντα χιλιάδας μελισσῶν, ἐκ τῶν ὁποίων μία εἶναι θήλεια, ἡ μήτηρ, καλουμένη βασίλισσα, ὀκτακόσιοι ἕως ἑννεακόσιοι ἄρρενες ὀνομαζόμενοι κηφήνες καὶ αἱ λοιπαὶ εἶναι ἐργάτιδες. Τὴν βασίλισσαν αἱ ἄλλαι μέλισσαι περιποιῶνται μετὰ πολλῆς προθυμίας.

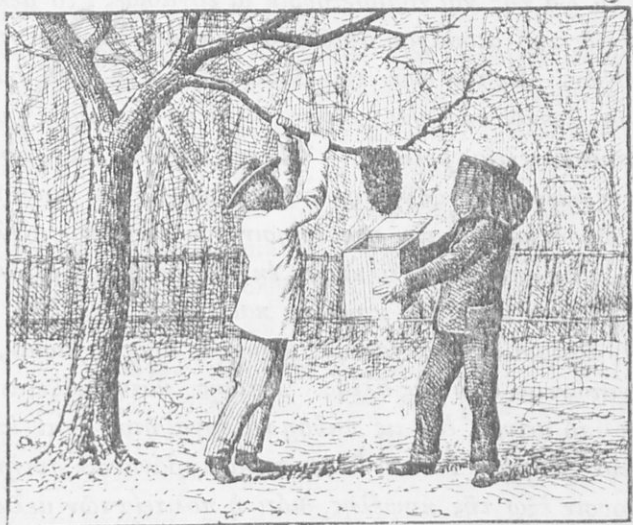
Τὸ σῶμα τῆς βασίλισσης εἶναι μακρότερον καὶ στενότερον τῶν ἄλλων, ὅξυ εἰς τὸ ὀπισθεν ἄκρον, καὶ φέρει κέντρον, αἱ δὲ πτέρυγες εἶναι μικρότεραι τῶν ἄλλων. Ἡ βασίλισσα κατὰ τὸ θέρος γεννᾷ τριάκοντα ἕως τεσσαράκοντα χιλιάδας ὤων. Σπανίως ἐξέρχεται ἐκ τῆς κυψέλης· ἐὰν δὲ ποτε ἐξέλθῃ, τότε παρακολουθοῦσιν αὐτὴν αἱ λοιποὶ μέλισσαι βομβοῦσαι πέριξ αὐτῆς. Ἐὰν ἡ βασίλισσα ἐπανέλθῃ εἰς τὴν κυψέλην, ἐπανέρχονται καὶ ἐκεῖναι. Ἐὰν ὁμως δὲν ἐπανέλθῃ καὶ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ κλάδου δένδρου τινός, σωρεύονται καὶ αἱ λοιπαὶ μέλισσαι πέριξ αὐτῆς. Τὸ τελευταῖον τοῦτο συμβαίνει, ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν μελισσῶν κυψέλης τινός ἀυξηθῇ πολὺ, ἢ τύχῃ γὰ γεννηθῇ καὶ νέα βασίλισσα, ὅποτε ἡ παλαιὰ παραχωρεῖ τὸ βασίλειόν της εἰς τὴν νέαν καὶ αὐτὴ τρέχει εἰς ἀναζήτησιν νέας κυψέλης.

Οἱ μελισσοκόμοι ὅταν παρατηρήσωσι τοῦτο, λαμβάνουσι μίαν κυψέλην χρίουσιν αὐτὴν ἔσωθεν διὰ μέλιτος καὶ τρίβουσι δι' εὐωδῶν βοτάνων. Μετὰ ταῦτα καλύπτουσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, δι' ἑνὸς περικαλύμματος ἐξ ἰσχυροῦ λινοῦ, ὅπερ πρὸ τοῦ προσώπου φέρει πλέγμα ἐκ σύρματος, προφυλάττουσι τὰς χεῖράς των διὰ χονδρῶν μαλλίνων χειροκτίων καὶ κατόπιν καλύπτουσι τὸν σωρὸν τῶν μελισσῶν διὰ τῆς κυψέλης. Τότε πολλαὶ μέλισσαι ἐκφεύγουσι καὶ βομβοῦσι πέριξ τοῦ μελισσο-

κόμου, θέλουσαι νὰ κεντρίωσιν αὐτόν, ἀλλ' οὐδὲν κατορθώ-
νουσι διότι τὸ σῶμά του εἶναι προφυλαγμένον. Κατόπιν ὁ με-
λισσοκόμος τοποθετεῖ ἐπὶ τοῦ στομίου τῆς κυψέλης σανίδα καὶ
ἐναποθέτει αὐτὴν μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἐπὶ καθίσματος,
ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον εἰσέρχονται εἰς τὴν κυψέλην καὶ αἱ
μέλισσαι, αἷτινες εἶχον μείνει ἐκτός.

Οἱ κηφήνες εἶναι ἴσοι κατὰ τὸ μέγεθος μὲ τὴν βασίλισσαν
καὶ δὲν ἔχουσι κέντρον.

Αἱ ἐργάτιδες εἶναι μικρότεραι τῶν κηφήνων, κομψότεραι

Μελίσσιον κρεμασμένον ἀπὸ δένδρον

καὶ ἔχουσι κέντρον. Πρὸς τούτοις αἱ ἐργάτιδες εἰς τὸ ἄκρον
τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἔχουσι κοιλότητα τριχωτὴν, τὴν ὁποίαν
βυθίζουσιν ἐντὸς τῶν ἀνθέων καὶ πληροῦσι γύρεως, τὴν ὁποίαν
φέρουσιν εἰς τὴν κατοικίαν των. Αὐταὶ ἀπὸ πρωῆας μέχρι
ἑσπέρας τρέχουσιν ἀπὸ ἄνθους εἰς ἄνθος καὶ διὰ τῆς προβο-
σκίδος των ἀπορροφῶσι τοὺς γλυκεῖς χυμοὺς τῶν ἀνθέων,

οἷτινες ἐντὸς τῆς κοιλίας των μεταβάλλονται εἰς μέλι. Ἐκ δὲ τῆς γύρεως τῶν ἀνθέων ἣτις προσκολλᾶται ὑπὸ τὸν θώρακα καὶ τὴν κοιλίαν αὐτῶν καὶ ἔκ τινος ὑγροῦ, τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται ἐκ τοῦ σώματος τῶν μελισσῶν σχηματίζεται ὁ κηρός. Τὸν κηρὸν τοῦτον φέρουσιν εἰς τὴν κυψέλην, πλάττουσιν αὐτὸν διὰ τῶν ποδῶν των, καὶ κατασκευάζουσι μετὰ πολλῆς τέχνης κανονικὰ ἐξάγωνα κοιλώματα, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται κύτταρα, κοινῶς κελία. Τὰ κύτταρα εἶναι ἠνωμένα μεταξὺ των καὶ ἀποτελοῦσι τὰς κηρήθρας. Ἐντὸς τῶν κυττάρων γεννᾷ ἡ βασιλοῖσα τὰ ὄψα της καὶ τοποθετοῦσιν αἱ ἐργάτιδες τὸ μέλι, τὸ ὁποῖον ἐντὸς τοῦ στομάχου αὐτῶν ἐσχηματίσθη ἐκ τῶν χυμῶν τῶν ἀνθέων. Ἐκ τῶν ὄψων τῆς βασιλείσεως μετὰ 5-6 ἡμέρας ἐξέρχονται λευκοὶ σκώληκες, οἷτινες μετὰ τινὰς ἡμέρας μεταβάλλονται εἰς τελείας μελίσσας. Ἡ νέα ἐργάτις τὰς πρώτας δεκαπέντε ἡμέρας τῆς ζωῆς της περιορίζεται εἰς τὸ καθάρισμα τῶν κυττάρων καὶ εἰς τὴν περιποίησιν τῶν ἀνηλίκων ἀδελφῶν της. Κατόπιν κατασκευάζει κηρὸν ἐκ τοῦ μέλιτος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκει ἕτοιμον ἐντὸς τῆς κυψέλης καὶ τρώγει.

Ἐὰν καμμία ἐργάτις γεννηθῇ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, ἀμέσως θανατώνεται ἀπὸ τὰς ἄλλας. Ἐπίσης καταδικάζεται εἰς θάνατον ἀπὸ πείναν, εἰάν τις παύσῃ νὰ ἐργάζεται, διότι ἔπαυσε σωματικὴν βλάβην. Τότε αἱ ἄλλαι παραλαμβάνουσιν αὐτὴν καὶ τὴν σύρουσιν ἔξω τῆς κυψέλης, διότι ἡ πολιτεία τῶν μελισσῶν δὲν ἐννοεῖ νὰ τρέφῃ πολίτας ἀέργους καὶ ἀχρήστους. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκδιώκουσιν ἢ φονεύουσι διὰ τοῦ κέντρον των καὶ τοὺς κηφήνας, διότι εἶναι ὀκνηροὶ καὶ ἄχρηστοι. Κυρίως πράττουσι τοῦτο, ὅταν ἀρχίσῃ ὁ χειμὼν καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐξέρχονται αἱ ἐργάτιδες πρὸς ἀναζήτησιν τροφῆς.

Ἐὰν δὲ κατὰ τύχην συλληφθῇ ποτε μέλισσα ὑπὸ τινος ἐντόμου, σπεύδουσιν ὅλοι αἱ ἄλλαι μέλισσαι χωρὶς νὰ συλλο-

γισθῶσι μήπως πάθωσί τι, ὅπως βοηθήσωσι καὶ σώσωσι τὴν κινδυνεύουσαν.

Τὸ κέντρον τῶν ἐργατίδων εἶναι πολὺ ἰσχυρότερον τοῦ κέντρον τῆς βασιλείσης καὶ πολὺ φαρμακερόν· μεταχειρίζονται δὲ αὐτὸ μόνον ὅταν τὰς ἐνοχλήσῃ τις, ἢ ὅταν πρόκειται νὰ προφυλάξωσι τὴν κυψέλην αὐτῶν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς των.

Ἄλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε πλησιάσει τὴν κυψέλην καὶ ἐνοχλήσει αὐτάς! Πάραυτα ὀρμῶσι κατ' αὐτοῦ καὶ κεντρίζουσιν αὐτόν.

Αἱ ἐργάτιδες ζῶσι τέσσαρα ἕως ἐπτὰ ἔτη. Ἔνεκα ὁμως τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν πολλῶν ἐχθρῶν των μόλις πέντε ἕως ἕξι μῆνας δύνανται νὰ ζήσωσιν. Ἐχθροὶ τῆς μελίσης εἶναι δύο εἰδῶν· οἱ κατατρώγοντες αὐτάς τὰς μελίσας καὶ τοιοῦτοι εἶναι τὰ πτηνά, καὶ οἱ κατατρώγοντες τὰ προϊόντα αὐτῶν καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ ποικίλοι, οἱ σφήκες, οἱ μύρμηκες αἱ κάμποι κ.τ.λ.

Οἱ δεῦτεροι ἐχθροὶ εἶναι πολὺ ἐπιφοβώτεροι τῶν πρώτων, διότι εὐκολώτερον εἰσδύουσιν εἰς τὴν κυψέλην αὐτῶν.

Αἱ μέλισσαι εἶναι λίαν ὠφέλιμοι, διότι παρέχουσιν εἰς ἡμᾶς τὸ μέλι των καὶ τὸν κηρόν των.

§ 3. — Οἱ δύο ξυλουργοί.

Εἰς τινα μικρὰν πόλιν ἔζων ποτὲ δύο ξυλουργοὶ σχετικοὶ πρὸς ἀλλήλους. Ἐκ τούτων ὁ μὲν εἰς Παῦλος ὀνομαζόμενος ἦτο ἀπότομος, βάνουσος καὶ πολὺ μεμφίμοιρος, διὰ τοῦτο δὲ δυσκόλως εὕρισκεν ἐργασίαν καὶ πολλάκις ἐστερεῖτο καὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Ὁ δὲ ἄλλος, Ἀντώνιος καλούμενος, ἦτο ἥπιος, συμβιβαστικός, ἐπιμελής καὶ ἐργατικός καὶ διὰ τοῦτο εὕρισκε πάντοτε ἐργασίαν. Εὐχαριστῶν δὲ τοὺς δίδοντας εἰς αὐτὸν ἐργασίαν ἐλάμβανε πολλάκις παρ' αὐτῶν περισσώτερον τοῦ συμπεφονημένου μισθώματος καὶ οὕτως εἶχε τὰ ἀναγκαῖα πρὸς συντήρησιν τῆς οἰκογενείας του ἐν ἀφθονίᾳ.

Ὁ Παῦλος ἀντὶ νὰ προσπαθήσῃ καὶ αὐτὸς νὰ γίνῃ ὁμοιος

μὲ τὸν Ἀντώνιον καὶ νὰ ἔχη καὶ αὐτὸς πάντοτε ἐργασίαν, ἐπειδὴ ἦτο δύστροπος καὶ κακός, ἐκυριεύθη ὑπὸ τοσοῦτου φθόνου, ὥστε πάντοτε προσεπάθει νὰ βλάβῃ τὸν ὁμότεχόν του. Ἄλλοτε κατηγορεῖ αὐτὸν ὡς ὀκνηρὸν εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἄλλοτε ὡς ἀμαθῆ, ἄλλοτε ὡς συκοφάντην, ἄλλοτε ὡς μέθυσον.

Ὁ Ἀντώνιος πάντα ταῦτα ἐμάνθανε καὶ ἐλυπεῖτο διὰ τὴν κακίαν τοῦ ὁμοτέχου του. Ἄλλ' ἔχων πεποίθησιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν εὐσυνειδήτην ἐργασίαν του ἔλεγεν, ὅτι οὐδέποτε ὁ Θεὸς θὰ τὸν ἀφίση νὰ στερηθῆ τοῦ ἄρτου του.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Παῦλος ἔνεκα ἀπροσεξίας ἐπυρπόλησε τὴν μικρὰν οἰκίαν του μεθ' ὄλων ὅσα ἦσαν ἐντὸς αὐτῆς. Μόνον τὴν οἰκογένειάν του κατάρθρωσε νὰ διασώσῃ. Οἱ συμπολιταὶ τοῦ λυπηθέντες αὐτὸν διὰ τὸ δυστύχημα τῷ προσέφεραν ἕκαστος ὅ,τι ἠδύνατο. Εἰς τῷ προσέφερε μικρὰν καλύβην, ἄλλος ἐνδύματα, ἄλλος κλίνας καὶ τὰ χρειώδη διὰ τὸν ὕπνον, ἄλλος χρήματα καὶ τροφάς.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀγαθὸς Ἀντώνιος λησμονήσας τὰ κακὰ, τὰ ὅποια εἶχε προξενήσει εἰς αὐτὸν ὁ Παῦλος, εὐσπλαγχνισθεὶς αὐτόν, ἐπορεύθη ἑσπέραν τινὰ καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ ὁμοτέχου του. Ὁ Παῦλος ἀνοίξας τὴν θύραν καὶ ἰδὼν τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὅποιον τοσάκις ἕως τότε εἶχε βλάβῃ διὰ τῆς κακῆς του γλώσσης ἠτοιμάζετο βιαίως καὶ ἀποτόμως νὰ ἐκδιώξῃ αὐτόν, ἐπειδὴ ἐνόμισεν, ὅτι μετέβη ὅπως τὸν ὄνειδίσῃ διὰ τὴν δυστυχίαν του.

Ὁ καλὸς ὁμῶς ξυλουργὸς προλαβὼν εἶπε πρὸς τὸν Παῦλον· « Ἀδελφέ, ἔχων περισσότερα τοῦ ἑνὸς ἕκ τινων τῶν ξυλουργικῶν ἐργαλείων μου σοὶ ἔφερα ὅσα μοὶ περισσεύουσιν, ἵνα μεταχειρισθῆς αὐτὰ μέχρις ὅτου εὐπορήσῃς καὶ δυνηθῆς νὰ ἀγοράσῃς ἰδικά σου. Μεταχειρίσθητι αὐτὰ εἰς τὴν ἐργασίαν σου χωρὶς νὰ νομίζῃς ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ὑποχρεώσω. Σὲ εἶδοποιῶ δὲ προσέτι ὅτι ὁ γείτων ἔμπορος ἔχει ἐργασίαν καὶ ζητεῖ ἐργάτην. Ἔπαγε

λοιπόν νά ἀναλάβῃς αὐτήν πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀναγκαίων πρὸς διατροφήν τῆς οἰκογενείας σου».

Ὁ Παῦλος ἀκούσας ταῦτα, ἄν καὶ ἦτο τραχύς, συνεκινήθη ἐν τοῦ τρόπου τοῦ μεγαλόφρονος καὶ ἀμνησικάκου Ἀντωνίου καὶ τείνας πρὸς τὸν εὐεργέτην του τὴν χεῖρα τὸν ἠὺχαρίστησε καὶ ἔκτοτε ἤρχισε νά ἀγαπᾷ καὶ νά σέβηται αὐτόν.

84. — Ὁ ἀμνησικάκος Ἀριστείδης.

Ὁ Ἀριστείδης ὁ Ἀθηναῖος κατώρθωσε διὰ τῆς φιλοπατρίας του, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀφιλοχρηματίας του, νά ἀγαπάται ὑπὸ πάντων τῶν συμπολιτῶν του καὶ νά τιμᾶται πολὺ.

Διὰ τοῦτο οἱ ἐχθροὶ του κατηγόρησαν αὐτὸν ψευδῶς καὶ κατώρθωσαν νά τὸν ἐξωρίσωσιν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἐπὶ δέκα ἔτη. Ὅτε οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἐξορίαν του ἔγραφον ἐπὶ ὀστράκων τὸ ὄνομά του διὰ νά δώσωσι τὴν ψῆφόν των καὶ ἐξορισθῆ, χωρικός τις ἀγράμματος, ὅστις δὲν ἐγνώριζε προσωπικῶς τὸν Ἀριστείδην, ἦλθε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν παρεκάλει νά γράψῃ ἐπὶ τοῦ ὀστράκου τὸ ὄνομα «Ἀριστείδης».

«Καὶ τί κακὸν σοῦ ἔκαμεν ὁ Ἀριστείδης;» ἠρώτησεν οὗτος.

«Οὐδέν,» ἀπεκρίθη ὁ χωρικός, «ἀλλὰ βαρύνομαι νά τὸν ἀκούω πάντοτε δίκαιον.»

Ὁ Ἀριστείδης τότε δὲν ἠγανάκτησε, δὲν ὠργίσθη κατὰ τοῦ χωρικοῦ, οὐδὲ προσεπάθησε νά τὸν κάμῃ ν' ἀλλάξῃ γνώμην, ἀλλὰ γράψας ἐπὶ τοῦ ὀστράκου τὸ ὄνομά του τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν χωρικὸν καὶ τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον νά πράξῃ ὅ,τι ἤθελεν.

Ὅτε δὲ ἐξόριστος ἀπῆρχετο τῶν Ἀθηνῶν ὑψωσε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ὄχι διὰ νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Θεοῦ τὴν τιμωρίαν τῶν συμπολιτῶν του διὰ τὴν ἀχαριστίαν των, ἀλλὰ διὰ νά εὐχρηθῆ, ὅπως οἱ συμπολιταὶ του εὐτυχωσιν.

«Εἶθε,» εἶπεν, «οἱ συμπολιταὶ μου εὐτυχοῦντες πάντοτε, νά μὴ ἀναγκασθῶσι νά ἐνθυμηθῶσι τὸν Ἀριστείδην.»

Βραδύτερον δέ, ὅτε εὐρίσκειτο ἐξόριστος ἀκόμη εἰς τὴν Αἴγι-
ναν, εἶδεν ἐκεῖθεν, ὅτι ὁ Περσικὸς στόλος περιεκύκλωσε τὸν Ἑλ-
ληνικόν. Φοβηθεὶς λοιπὸν, μήπως οἱ συμπολίται του περικυκλού-
μενοι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν καταστραφῶσι, λησιμονεῖ τὸ κακὸν τὸ
ὅποιον τῷ εἶχον κάμει, καὶ ἀποφασίζει νὰ κινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν
του, ὅπως σώσῃ τοὺς συμπολίτας του. Εἰσέρχεται λοιπὸν εἰς τι
πλοιάριον, ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ διὰ μέσου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου
ἔρχεται εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ἐχθροῦ τοῦ Θεμιστοκλέους λέγων
τοὺς ἐξῆς ὠραίους λόγους.

« Ἄς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος, ὦ Θεμιστόκλεις, τὰς ματαιὰς
καὶ νεανικὰς ἀντιζηλίας· ἄς σωφρονισθῶμεν, ἄς θυσιάσωμεν προ-
θύμως τὰ πάθη μας ἐνώπιον τῆς πατρίδος μας καὶ ἄς προσπα-
θῆσωμεν νὰ συντελέσωμεν καὶ οἱ δύο εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτῆς·
σύ μὲν στρατηγῶν, ἐγὼ δὲ ὑπακούων καὶ συμβουλευῶν. »

Ὁ Θεμιστοκλῆς τότε ἐξήγγησεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἡ προσέγγι-
σις τοῦ στόλου τῶν Περσῶν ἦτο σχέδιον ἰδικόν του, ὁ δὲ Ἄρι-
στείδης ἐπήνεσε τὸ σχέδιον τοῦ ἀντιπάλου του.

83.— Ὁ πιστὸς βοσκός.

Ὁ Θρασύβουλος ἔβασκεν ἡμέραν τινὰ τὰ πρόβατα τοῦ κυρίου
του εἰς ὠραίον λειμῶνα εὐρισκόμενον πλησίον πυκνοτάτου δά-
σους. Αἴφνης κυνηγὸς τις ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δάσους καὶ ἠρώτησεν
αὐτόν.

« Πόσον μακρὰν ἀπ' ἐδῶ εἶναι τὸ πλησιέστερον χωρίον; »

« Ἐξ στάδια, κύριε, » ἀπεκρίθη ὁ βοσκὸς σκεφθεὶς ὀλίγον.
« Ἄλλ' ἡ ἀτραπὸς μέχρι τινὸς σημείου χωρεῖ ὁμαλῶς· κατόπι
διὰ νὰ φθάσῃ τις εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον πρέπει νὰ διασχί-
σῃ πυκνὸν δάσος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ εἰσερχόμενος δύναται
ἀποπλανηθῆναι καὶ νὰ μὴ φθάσῃ εἰς τὸ χωρίον. »

Ὁ κυνηγὸς ἐθεώρησε τὴν ἀτραπὸν καὶ ἔπειτα στραφείς
πρὸς τὸ παιδίον εἶπεν.

«Εἶμαι κατάκοπος ἐκ τῆς ὁδοιπορίας καὶ πολὺ πεινασμένος καὶ διψασμένος· ἔχασα τοὺς συντρόφους μου καὶ τὴν ὁδὸν· γενναίως λοιπὸν θὰ σὲ ἀμείψω, ἂν ἀφήσῃς τὰ πρόβατά σου καὶ μὲ ὁδηγήσῃς εἰς τὸ χωρίον».

«Δὲν δύναμαι κύριε», ἀπεκρίθη ὁ βοσκός, «διότι, ἂν τὰ πρόβατα μείνωσι μόνα, θὰ σκορπισθῶσι καὶ θὰ ἀφανισθῶσιν ὑπὸ τῶν λύκων ἢ θ' ἀρπαγῶσιν ὑπὸ τῶν κλεπτῶν».

«Καὶ τί μὲ τοῦτο;» εἶπεν ὁ κυνηγός, «ἐὰν ἀπολεσθῶσιν δύο ἢ τρία ἐκ τῶν προβάτων, τοῦτο δὲν θὰ εἶναι σπουδαία ζημία διὰ τὸν κύριόν σου. Ἐγὼ δὲ θὰ σοὶ δώσω διὰ τὸν κόπον σου περισσότερα ἀπὸ ὅσα λαμβάνεις κατ' ἔτος ὡς μισθόν.»

«Δὲν δύναμαι», ἀπεκρίθη μετὰ σταθερότητος ὁ Θρασύβουλος. «Ὁ κύριός μου μὲ πληρώνει διὰ τὸν καιρόν μου καὶ μοὶ ἐνεπιστεύθη τὰ πρόβατά του. Ἐὰν λοιπὸν ἐγὼ τώρα ἐγκατέλειπον αὐτὰ εἰς τὴν τύχην των καὶ ἐχάνοντό τινα ἐξ αὐτῶν, θὰ ἐδεικνύομην ἄπιστος πρὸς τὸν κύριόν μου καὶ κλέπτης, διότι θὰ διέθετον τὸν καιρόν μου εἰς ἄλλην ἐργασίαν καὶ οὐχὶ δι' ἐκείνην, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ κύριός μου μὲ πληρώνει.»

«Καλά», εἶπεν ὁ κυνηγός. «Δὲν μοὶ ἐμπιστεύεσαι τοῦλάχιστον τὰ πρόβατά σου νὰ τὰ φυλάξω ἐγὼ καὶ σὺ νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ χωρίον νὰ μοὶ φέρῃς ἄρτον καὶ ὕδωρ καὶ ἓνα ὁδηγόν;»

«Τὰ πρόβατά μου,» εἶπε τὸ παιδίον σείον τὴν κεφαλὴν του, δὲν γνωρίζουσι τὴν φωνὴν σου.»

«Δὲν μὲ ἐμπιστεύεσαι λοιπὸν; σοῦ φαίνομαι ἄτιμος ἄνθρωπος;» εἶπε μετ' ὀργῆς ὁ κυνηγός.

«Κύριε,» εἶπε τὸ παιδίον «ἐν ἀρχῇ προσεπάθησες νὰ μὲ πείσης νὰ γείνω ἄπιστος καὶ ψεύστης πρὸς τὸν κύριόν μου· πῶς λοιπὸν θέλεις νὰ σοὶ ἐμπιστευθῶ τὰ πρόβατα;»

Ἐκ τῶν λόγων τούτων ἐνόησεν ὁ κυνηγός ὅτι ὁ Θρασύβουλος ἦτο πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν κύριόν του καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν.

«Παιδίον μου, βλέπω ὅτι εἶσαι πιστὸν καὶ τίμιον· οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν πίστιν σου. Δειξόν μοι μόνον τὴν ἀτραπὸν καὶ δός μοι σὲ παρακαλῶ ὄσας δαγγίλας δύνασαι, ἵνα μὴ ἀποπλανηθῶ, εἰάν μόνος μου διευθυνθῶ πρὸς τὸ χωρίον. Ἐπίσης σὲ παρακαλῶ, εἰάν τυχὸν ἔχεις μαζύ σου ἄρτον, δός μοι ὀλίγον διὰ νὰ καταπαύσω τὴν πεινάν μου».

Ὁ Θρασύβουλος εὐχαρίστως προσέφερεν εἰς αὐτὸν τεμάχιον ξηροῦ ἄρτου, τὸ ὁποῖον μετὰ πολλῆς ὀρέξεως ἔφαγεν ὁ κυνηγὸς καὶ ἠτοιμάζετο νὰ τῷ δώσῃ τὰς ζητηθείσας πληροφορίες.

Τὴν στιγμὴν ὅμως ἐκείνην αἰφνης ἐξέρχονται ἐκ τοῦ δάσους καὶ ἄλλοι κυνηγοί, παρὰ τῶν ὁποίων ἔμαθεν ὁ Θρασύβουλος μετέκπληξίν του, ὅτι ὁ κυνηγὸς μετὰ τοῦ ὁποίου συνωμίλει πρὸ ὀλίγου ἦτο ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκον τὰ πρόβατα, τὰ ὅποια ἐποίμαινε, καὶ ὁ λειμὼν καὶ τὸ δάσος.

Ὁ βασιλεὺς ἠὲ χαριστήθη διὰ τὴν τιμιότητα καὶ πίστιν τοῦ παιδίου καὶ ἤμειψεν αὐτὸ πλουσιοπαρόχως.

86. — Ὁ ἀφωδιωμένος κύων.

Ἀτμόπλοيون τι μετέφερον ἐπιβάτας εἰς τινὰ μεγάλην πόλιν. Ἐπλησίαζεν ἤδη τὸν λιμένα αὐτῆς, ὅτε αἰφνης ἠγέρθη σφοδρὰ τρικυμία. Συχνοὶ κεραυνοὶ ἔσχιζον τὰ σύννεφα καὶ σφοδρὸς ἄνεμος ἐμυκάτο. Τὰ κύματα, μεγάλα ὡς ὄρη, ἐκυλίοντο ἀφρίζοντα καὶ μετὰ μεγάλου πατάγου ἐκτύπων ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου. Τὸ ἀτμόπλοιον ἐφέρετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὡς μικρὰ λέμβος, ἄλλοτε ὑφούμενον ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ ἄλλοτε βυθιζόμενον.

«Ἐχάθημεν!» εἶπεν ὁ πλοίαρχος εἰς τινὰ ἐπιβάτην. «Οὐδὲ μία ἐλπίς σωτηρίας ὑπάρχει.» Τῷ ὄντι ἡ τρικυμία ὄλονεν ἠὲ ξανεν. Ἡ παραλία ἐφαίνετο ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον νὰ πλησιάσωσιν· ὁ σφοδρὸς ἄνεμος καὶ τὰ φοβερὰ κύματα ὠθουν τὸ ἀτμόπλοιον εἰς τοὺς βράχους τῆς ἀκτῆς, ἔνθα θὰ συνετρίβετο καὶ θὰ κατεποντίζετο. Αἰφνης φοβερὸς κρότος ἠκούσθη καὶ σπαρα-

ακτική κραυγή ἐξέφυγεν ἀπὸ τοῦ στήθους τῶν ἐπιβατῶν· τὸ ἀτμοπλοῖον εἶχε θραυσθῆ ἔπι τῶν βράχων τῆς ἀκτῆς καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ κατεποντίζετο.

Ὅλον τὸ πλήρωμα εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ ἀτμοπλοίου. Πάντες ὠχροὶ καὶ ἄφωνοι ἀνέμενον τὸν θάνατον.

Εἰς τὴν παραλίαν πολλοὶ εἶχον συναθροισθῆ καὶ παρετήρουν μετ' ἀγωνίας τὸ βυθιζόμενον ἀτμοπλοῖον, χωρὶς νὰ δύνανται νὰ σώσωσι τοὺς ναυαγούς. Ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ συγκοινωνήσωσι μετὰ τοῦ βυθιζομένου ἀτμοπλοίου διὰ σχοινίου, πάντες θὰ ἐσώζοντο. Ἀλλὰ τὸ πλοῖον ἀπέιχε πολὺ καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ρίψωσι τὸ σχοινίον, τὰ δὲ κύματα ἐγίνοντο ὀλονὲν μεγαλειότερα καὶ ὁ ἄνεμος σφοδρότερος. Οὐδεὶς εἶχε τὸ θάρρος νὰ ριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν.

Καὶ ἐκ τοῦ πλοίου τὴν αὐτὴν σκέψιν ἔκαμνον, ἀλλ' οὐδεὶς ναύτης ἐτόλμα νὰ κολυμβήσῃ μέχρι τῆς ξηρᾶς καὶ νὰ φέρῃ τὸ σχοινίον ἕως ἐκεῖ.

«Ποῖος ἔχει τὸ θάρρος ;» ἐρωτᾷ ὁ πλοίαρχος τοὺς ναύτας, «νὰ παλαίσῃ μὲ τὰ κύματα καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν παραλίαν ;» «Εἶναι ἀδύνατον, πλοίαρχε,» ἀπαντῶσιν οἱ ναῦται καὶ αὐτοὶ οἱ γενναϊότατοι.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ ἀγωνία ἦτο μεγάλη. Τὸ πλοῖον ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐβυθίζετο. Πάντες γονυπετεῖς ὕψωνον τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ προσηύχοντο. Αἴφνης ἐπιβάτης τις, ὅστις ἐταξείδευε μετὰ τῆς μικρᾶς του θυγατρὸς καὶ ὠραίου μεγάλου κυνός, ἐπλησίασε τὸν πλοίαρχον. «Δώσατέ μοι τὸ σχοινίον,» εἶπε πρὸς αὐτόν, «θὰ προσπαθήσω νὰ σωθῶμεν.»

Ταῦτα εἰπὼν ἐκάλεσε τὸν γενναῖον αὐτοῦ κύνα, ἔδωσε τὴν μίαν ἄκραν τοῦ σχοινίου εἰς τὸν λαιμὸν αὐτοῦ καὶ τὸν διέταξε νὰ ριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ πιστὸν ζῦγον ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν καὶ παρετήρει ἐναλλάξ τὴν θάλασσαν καὶ τὸν κύριόν του, ὡς νὰ ἤθελε νὰ τῇ δείξῃ τὸν κίνδυνον.

Ἄλλ' οὗτος ἐπέμεινε. Τότε ὁ γενναῖος κύων ὤρμησε καὶ ἐχάθη ἐντὸς τῶν ἀγρίων κυμάτων. Μετά τινα λεπτὰ ἀνεφάνη ἀρκετὰ μακρὰν τοῦ πλοίου κολυμβῶν πρὸς τὴν παραλίαν. Τὸ πλήρωμα παρετήρει μετ' ἀγωνίας τὸ γενναῖον ζῷον, τὸ ὁποῖον ἐπάλαιε πρὸς τὰ κύματα.

Μετά τινα ὥραν δὲν ἀπέιχε πλέον πολὺ τῆς παραλίας. Ἄλλ' αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ ἐγκατέλειπον. Ἐν τούτοις τὸ γενναῖον ζῷον ὀλονὲν ἐπροχώρει προσπαθοῦν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν παραλίαν. Ἄλλ' ἦτο ἀδύνατον! Ἐστάθη καὶ ἔστρεψε πρὸς τὸ πλοῖον, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ζητήσῃ βοήθειαν. Ἐκ τοῦ πλοίου καὶ ἐκ τῆς παραλίας παρηκολούθουν διὰ τῶν βλεμμάτων ἀγωνιῶντες τὸν ἀφωσιωμένον κύνα. Ὅτε εἶδον αὐτὸν νὰ σταματήσῃ, ἀπηλπίσθησαν. Τέλος δύο γενναῖοι ναῦται ἐκ τῆς παραλίας ἐμέτρησαν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ κυνὸς διάστημα. ἦτο ἐλάχιστον καὶ μεθ' ὅλην τὴν μανίαν τῶν κυμάτων θὰ ἔφθανον.

Εὐθὺς ἐξεδύθησαν καὶ κολυμβῶντες μετὰ κόπου διηυθύνθησαν πρὸς τὸν κύνα. Οὗτος βλέπων ὅτι ἤρχοντο πρὸς βοήθειάν του κατέβαλε πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις, ἵνα μὴ θυθίσθῃ. Μετ' ὀλίγον οἱ δύο ναῦται ἔφθασαν πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἐβοήθησαν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν παραλίαν.

Πάντες οἱ ἐν τῷ πλοίῳ λαμβάνοντες τότε τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ σχοινίου, ρίπτονται εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ εὕρισκόμενοι εἰς τὴν παραλίαν σύρουσι τὸ σχοινίον καὶ πάντες σφίζονται. Μετά τινα λεπτὰ τὸ πλοῖον ἐθυθίσθη. Πάντες ἐθαύμασαν τὸν ἀφωσιωμένον κύνα, ἄνευ τοῦ ὁποίου θὰ εὕρισκον φρικτὸν θάνατον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης.

87. — Ὁ ἄνθραξ.

(Φυσιογνωσία)

(*Ξυλάνθραξ*. — *Γαϊάνθραξ*. — *Λιδάνθραξ*. — *Φωτ. ἔριον*).

Οἱ ἄνθρωποι μεταχειρίζονται ὡς καύσιμον ἕλην τὸν ἄνθρακα· ὅστις εἶναι δύο εἰδῶν, ὁ ξυλάνθραξ καὶ ὁ ὀρυκτὸς ἄνθραξ.

Ξυλάνθραξ. Ὁ ξυλάνθραξ ἔχει βάρος μικρόν, σκληρότητα μετρίαν καὶ παράγει ἥχον μεταλλικόν. Δὲν διαλύεται ἐντὸς τοῦ ὕδατος, καίόμενος δὲ δὲν παράγει καπνόν, ἀφίνει τέφραν καὶ παράγει ἀέριον τι ἐπιβλαβέστατον εἰς τὴν ὑγείαν τῶν ζώων.

Ὁ ξυλάνθραξ κατασκευάζεται ἐκ ξύλων ὑπὸ τῶν ἀνθρακίων ἐντὸς τοῦ ἰδίου δάσους, εἰς τὸ ὁποῖον ὑλοτομοῦσι. Πρὸς τοῦτο οἱ ἀνθρακεῖς ἐπὶ στερεοῦ καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον ὑγροῦ ἐδάφους σχηματίζουσι σωρὸν ἐκ ξύλων σκληρῶν. Εἰς τὸ μέσον τοῦ σωροῦ τοποθετοῦσι τὰ μικρότερα ξύλα ὄρθια, ἀφίνοντες ὀπὴν κυκλικὴν ὀφρῖαζουσαν πρὸς καπνοδόχην. Πέριξ αὐτῆς τοποθετοῦσιν ἄλλα ξύλα ὀριζοντίως ἀφίνοντες κατὰ διαστήματα ὀπάς, διὰ νὰ συγκοινωνῇ ὁ ἐξωτερικὸς ἀήρ μετὰ τοῦ μεταξὺ τῶν ξύλων εὐρισκομένου. Κατόπιν τὸν σωρὸν τοῦτον καλύπτουσι διὰ φύλλων ξηρῶν ἢ χόρτου καὶ ἄνωθεν ὀπίπτουσι χῶμα. Ἀφοῦ προετοιμασθῇ καλῶς ὁ σωρὸς, ὀπίπτουσι διὰ τῆς κεντρικῆς ὀπῆς ἐντὸς αὐτοῦ ἀνθρακας ἀνημμένους ἢ τεμάχια ξηροῦ ξύλου ἐπίσης ἀνημμένα, τὸ πῦρ βαθμηδὸν μεταδίδεται εἰς ὄλον τὸν σωρὸν. Τὰ ξύλα τοῦ σωροῦ πρέπει νὰ καίωνται ὄλα συγχρόνως. Διὰ τοῦτο, ὅταν παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ καῦσις εἰς τι μέρος προχωρεῖ πολὺ ταχέως, τότε φράττουσι τὴν πλησίον τοῦ μέρους ἐκείνου ὀπὴν, τοῦναντίον δὲ εὐρύνουσι τὴν ὀπὴν, ἢ καῦσις προχωρεῖ βραδέως. Ὁ καπνὸς ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τῶν καιομένων ξύλων ἐν ἀρχῇ εἶναι μέλας καὶ πυκνός, ὅσον ὁμως προχωρεῖ ἡ καῦσις γίνεται διαφανὴς καὶ ἔχει χρῶμα ἀνοιχτὸν κυανοῦν. Ὅταν τὸ δεύτερον τοῦτο συμβῇ, ἐννοοῦσιν οἱ ἀνθρακεῖς ὅτι τὰ ξύλα μετεβλήθησαν εἰς ἀνθρακας. Τότε κλείουσι ὄλας τὰς ὀπάς, ὁ ἀήρ δὲν εἰσέρχεται πλέον καὶ ἡ καῦσις παύει. Ἀφοῦ παρέλθωσιν ὀλίγαι ἡμέραι καὶ ψυχθῇ ὁ σωρὸς, ἀποκαλύπτεται, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ξύλα εὐρίσκονται διατηροῦντα τὸ ἀρχικὸν σχῆμα, ἄλλ' εἶναι μαῦρα, ἐλαφρότερα, καὶ ἡχηρά. Ἐκ τούτων ἀπορρίπτονται τὰ ἔχοντα χρῶμα πυρρὸν, κοινῶς ξυλοκάρβουνα, διότι καιόμενα παράγουσι δυσάρεστον καπνόν. Οὕτω κατασκευάζονται οἱ ξυλάνθρακες, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζομεθα πρὸς θέρμανσιν.

Ὄρυκτος ἀνθραξ. Ὁ ὄρυκτος ἀνθραξ εἶνε πολλῶν εἰδῶν. Συνήθως ὁμως μεταχειρίζομεθα εἰς τὰς ἐργασίας μας τὸν λιθάνθρακα καὶ τὸν γαιάνθρακα.

Ὁ λιθάνθραξ ἔχει σχῆμα ἄμορφον, λάμπιν ὑαλοειδῆ, βάρος μέγα χροῶμα μέλαν. Διὰ τὴν κατὰ ἀπαιτεῖ ἰσχυρὸν ρεῖμα ἀέρος. Καιόμενος δὲ παράγει πολλὴν θερμότητα, καπνὸν μέλανα, ἀέριον ἔχον ὁσμὴν δυσάρεστον καὶ ἀφίνει μικρὰν ποσότητα τέφρας.

Ὁ γαιάνθραξ εἶναι καὶ αὐτὸς ἄμορφος ἔχει χροῶμα κασιανόν, δὲν λάμπει, εἶναι εὐθραυστος καὶ καιόμενος ἀφίνει μεγαλειτέραν ποσότητα τέφρας. Ὁ λιθάνθραξ καθὼς καὶ ὁ γαιάνθραξ εὐρίσκεται ἐν τὸς τῆς γῆς. Τὰ μέρη ταῦτα ὀνομάζονται ἀνθρακωρυχεῖα. Τοιοῦτοι τόποι ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ Κύμη τῆς Εὐβοίας, ἡ Χαλκίς, τὰ Μέγαρα, ὁ Ὄρωπος, ἡ Κόρινθος, εἰς τοὺς ὁποίους μόνον γαιάνθρακες ὑπάρχουσι. Λιθάνθρακες δὲ εὐρίσκονται ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὸ Βέλγιον, τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

Τὰ ἀνθρακωρυχεῖα εὐρίσκονται βαθέως ἐντὸς τῆς γῆς καὶ ἀποτελοῦσι μεγάλας ἐκτάσεις. Πρὸς ἐξαγωγὴν λοιπὸν τοῦ ἀνθρακος σκάπτουσι βαθέα καὶ πλατεῖα φρέατα, διὰ τῶν ὁποίων κατέρχονται οἱ ἐργάται. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐν γένει καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τοῦ φρέατος σχηματίζον ὁδοὺς κόπτοντες τοὺς ὀρυκτοὺς ἀνθρακας. Κατὰ διαστήματα ἀφίνοσι χονδρὸς στύλους ἐξ ἀνθρακος διὰ τὴν ὑποβαστάζονται τὰ ἀνώτερα στρώματα. Πολλοὶ ἐργάται ἰστάμενοι πρὸ τοῦ στομίου τοῦ φρέατος ἀνασύρουσι τοὺς ἀπολοπομένους ἀνθρακας. Ἄλλοι δὲ πάλιν διὰ μηχανῶν φυσῶσιν ἐντὸς τοῦ ἀνθρακωρυχείου καθαρὸν ἀέρα.

Οἱ ἐντὸς τῶν ἀνθρακωρυχείων ἐργάται διατρέχουσι πολλοὺς κινδύνους, διότι πολλάκις καταχώνονται ὑπὸ τῶν κρημνιζομένων χωμάτων, ἄλλοι δὲ ἔνεκα ἐλλείψεως ἀέρος ἀποθνήσκουσι. Τὸ χειρίστον ὅμως ἐξ ὅλων εἶναι, ὅτι πολλάκις ἀερίον τι τὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται ἐντὸς τῶν ἀνθρακωρυχείων, ἀνάπτει ἐξ ἀπροσεξίας τῶν ἐργατῶν καὶ οἱ δυστυχεῖς κατακαίονται. Ἄλλοτε πάλιν ἐξορμᾷ αἰφνιδίως, ἐνῶ σκάπτουσι ὕδωρ καὶ οἱ ἐργάται πνίγονται. Οἱ ὀρυκτοὶ οὗτοι ἀνθρακες παρήχθησαν ἐντὸς τῆς γῆς ὡς ἐξῆς. Πρὸ χιλιάδων ἐτῶν ἡ γῆ ἐκαλύπτετο ὑπὸ πυκνοτάτων δασῶν. Πολλὰ τῶν δασῶν τούτων, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατεχώσθησαν ἔνεκα σεισμῶν καὶ καταβυθίσεων τοῦ ἐδάφους. Τὰ δένδρα τῶν δασῶν αὐτῶν λοιπὸν ὑπέστησαν πίεσιν

μεγάλην, ἐθερμάνθησαν, ἐστερήθησαν τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὕδατος καὶ μετεβλήθησαν εἰς ἀνθρακας.

Ἐὰν κατέλθῃ τις εἰς τι ἀνθρακωρυχεῖον, παρατηρεῖ μετ' ἐκπλήξεως ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν στοῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐντυπώσεις εἰς σχήματα φύλλων, κορμῶν ἢ κλάδων δένδρων κτλ. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι οἱ ἀνθρακες οὗτοι παρήχθησαν ἐκ δένδρων. Ἐκ τοῦ πλήθους δὲ τῶν ἀνθρακωρυχειῶν συμπεραίνομεν, ὅτι ἐπὶ τῆς γῆς πρὸ χιλιάδων ἐτῶν ὑπῆρχον δάση ἀφθονώτερα καὶ πυκνότερα ἢ σήμερον.

Οἱ λιθάνθρακες εἶναι χρησιμώτατοι εἰς τὴν βιομηχανίαν, διότι ἀναπτύσσουσι μεγάλην θερμότητα καιόμενοι καὶ διότι εἶναι εὐθυνότεροί μεταχειρίζονται αὐτοὺς εἰς τὰς ἀτμομηχανὰς τῶν σιδηροδρόμων, τῶν ἀτμοπλοίων, τῶν ἐργοστασίων, προσέτι δὲ καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ φωταερίου.

Φωταέριον. Τὸ φωταέριον εἶναι ἀέριον ἄχρον, ἐλαφρότερον τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἔχει ὁσμὴν δυσάρεστον ὅταν δὲν καίηται καὶ ἀνάπτει ἐὰν πλησιάσωμεν πυρεῖον ἀνημμένον, καιόμενον διὰ λαμπρᾶς φλογός.

Ὅπως βεβαιωθῶμεν ὅτι ἐκ τοῦ καιομένου λιθάνθρακος παράγεται φωταέριον, ἀρκεῖ νὰ ἐνεργήσωμεν ὡς ἑξῆς: Λαμβάνομεν ἕν ἄγγειον ἐκ πηλοῦ ἢ μετάλλου καὶ ῥίπτομεν ἐντὸς αὐτοῦ κόνιν λιθάνθρακος. Κλείομεν τὸ στόμιον τοῦ δοχείου διὰ πώματος καὶ φράσσωμεν ὅλας τὰς ὀπὰς διὰ πηλοῦ πλὴν μιᾶς μόνον μικρᾶς ὀπῆς εὐρισκομένης εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ἄγγειου. Ἀφοῦ ξηρανθῆ ὁ πηλὸς θερμαίνωμεν τὸ ἄγγειον ἑξωθεν. Μετ' ὀλίγον βλέπομεν νὰ ἐξέρχεται ἐκ τῆς μικρᾶς ὀπῆς ἀέριον πυκνὸν καὶ κίτρινον. Ἐὰν πλησιάσωμεν εἰς τὸ ἀέριον τοῦτο πυρεῖον ἀνημμένον, παρατηροῦμεν ὅτι ἀνάπτει καὶ καίεται διὰ λαμπρᾶς φλογός. Τὸ ἀέριον αὐτὸ καλεῖται φωταέριον.

Τὸ φωταέριον, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζομεθα πρὸς φωτισμὸν τῶν πόλεων παρασκευάζεται σχεδὸν καθ' ὅμοιον τρόπον. Ἀντὶ τοῦ πηλίνου ἄγγειου μεταχειρίζονται κλιβάνους μικροὺς κατασκευασμένους ἐκ πλίνθων ἢ σιδηρῶν πλακῶν. Οἱ κλίβανοι οὗτοι λέγονται ἀποστακτιφρες. Τὸ ἀέριον, τὸ ὁποῖον παράγεται ἐντὸς τῶν κλιβάνων τούτων, διοχετεύεται εἰς ἄλλας συσκευάς, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀποβάλλει τὸ κίτρινον χροῶμα καὶ γίνεται ἄχρον. Αἱ συσκευαὶ αὗται ἀποτελοῦνται ἐκ σωλῆνων μικρῶν, μεγάλων κιβωτίων, πεπληρωμένων ἀνθράκων

πριονιδίων, ξυλαρίων και άλλων. Μετά τὸν καθαρισμὸν διοχετεύεται εἰς τὸ ἀεροφυλάκιον, ἐκ τοῦ ὁποίου διὰ σωλῆνων μεταφέρεται εἰς τὰ διάφορα μέρη τῶν πόλεων.

Μετὰ τὴν καῦσιν τῶν λιθανθράκων ἐντὸς τοῦ κλιβάνου μένουσιν ἄνθρακες, οἵτινες ὀνομάζονται ὀπτάνθρακες, κοινῶς κῶκ, τοὺς ὁποίους μεχειρίζομεθα πρὸς θέρμανσιν.

§§.— Ὁ ἀνδρεῖος πυροσβέστης.

Κατὰ τινὰ νύκτα τοῦ χειμῶνος ἐξερράγη εἰς τινὰ πόλιν πυρκαϊά. Οἱ πυροσβέσται εἰδοποιηθέντες ἔσπευσαν εἰς τὸν τόπαν τοῦ δυστυχήματος καὶ κατέβαλλον ὑπερανθρώπους προσπάθειας διὰ νὰ κατασβέσωσι τὸ καταστρεπτικὸν πῦρ. Ἄλλ' ἦτο ἀδύνατον, ὃ ἀγὼρ ἔπνεεν ἰσχυρῶς καὶ τὸ πῦρ ἠϋξανε ταχέως. Οἱ γενναῖοι πυροσβέσται κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως σώσωσιν ὅτι ἠδύναντο ἐκ τῆς οἰκίας, τὴν ὁποίαν εἶχον περικυκλώσει αἱ φλόγες, ἀλλὰ ἡ πυρκαϊά ἐλάμβανεν ὄλον ἐν μεγαλειτέρας διαστάσεις.

Πολλοὶ εἶχον συναθροισθῆ πρὸ τῆς καιομένης οἰκίας καὶ παρηκολούθουν τὰς ἐργασίας τῶν πυροσβεστῶν. Αἴφνης ἀνθρωπὸς τις κάτωχρος καὶ τρέμων διέσχισε τὸ πλῆθος καὶ ἔφθασε πρὸ τῆς καιομένης οἰκίας. Ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης αὐτῆς, ὅστις πρὸ ὀλίγου καιροῦ εἶχεν ἀπολέσει τὴν σύζυγόν του καὶ ἔζη μετὰ τοῦ μικροῦ του υἱοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπομένην ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρχεν εἰς τὴν οἰκίαν πλὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ του.

«Ποῦ εἶναι τὸ τέκνον μου ;» ἠρώτησεν ὁ δυστυχὴς ἀσθμαίνων· «ὅτε ἐξῆλθον πρὸ ὀλίγης ὥρας, ἐκοιμάτο ἤσυχον εἰς τὴν μικρὰν του κλίνην. Μήπως δὲν κατωρθώσατε νὰ τὸ σώσητε ;»

Πάντες συγκεκνημένοι καὶ δακρῦντες δὲν ἐτόλμων ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὸν δυστυχῆ πατέρα, ὅστις ἀκίνητος ὡς νεκρὸς εἶχε προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τῆς οἰκίας του. Αἴφνης ὅμως ἐκβάλλει κραυγὴν χαρᾶς· τὸ παράθυρον τοῦ δωματίου, ἐντὸς

τοῦ ὁποίου ἐκοιμάτο τὸ προσφιλὲς αὐτοῦ τέκνον, ἦτο ἐλεύθερον· αἱ φλόγες δὲν εἶχον φθάσει ἕως ἐκεῖ.

«Θὰ τὸ σώσω», λέγει ὁ δυστυχὴς πατήρ καὶ ὄρμᾳ εἰς τὴν οἰκίαν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην χεὶρ στιβαρὰ ἐκράτησεν αὐτὸν ἐκ τοῦ ὤμου· ἦτο γενναῖός τις πυροσβέστης. «Ἄκουσον κύριε», λέγει πρὸς τὸν πατέρα, «δὲν εἶσαι συνηθισμένος νὰ τρέχῃς ἐπὶ τῶν ἀναφλεγομένων δοκῶν ἢ ἐπὶ κρημνιζομένων τοίχων. Θὰ ἀπολεσθῆς μετὰ τοῦ τέκνου σου. Ἄφες νὰ ὑπάγω· ἐγὼ ἀντὶ σοῦ καὶ ὀρκίζομαι ἢ νὰ σώσω τὸν μικρὸν σου υἱὸν ἢ ν' ἀποθάνω».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ γενναῖος πυροσβέστης, χωρὶς νὰ περιμεῖνῃ τὴν ἀπάντησιν τοῦ πατρός, ἀρπάζει σχοινίον βρεγμένον, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν ἄγκιστρον, καὶ ρίπτει αὐτὸ εἰς τὸ παράθυρον τῆς πρώτης ὀροφῆς, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξήρχοντο πυκνὸς καπνὸς καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐρυθραὶ φλόγες. Ἀναρριχᾶται ἐπὶ τοῦ σχοινίου, ὄρμᾳ διὰ μέσου τῶν φλογῶν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐξαφανίζεται.

Τὸ πλῆθος συγκεκινημένον ἀναμένει μετ' ἀγωνίας. Ὁ πατήρ τοῦ παιδίου γονυπετῆς ὑψώνει τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπικαλεῖται τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

«Δὲν ἀναφαίνεται», λέγει ὁ εἰς· «θὰ ἐκάη», λέγει ἄλλος· «Θεέ μου, βοήθησον αὐτόν», ἀνακράζει ὁ πατήρ.

Ἄλλ' αἴφνης πάντες ἐκβάλλουσι κραυγὴν χαρᾶς· ὁ πυροσβέστης ἀναφαίνεται εἰς τὸ παράθυρον τῆς δευτέρας ὀροφῆς κρατῶν τὸ παιδίον ὑπεράνω τῶν φλογῶν. Ἀλλὰ ἐξαφανίζεται πάλιν. Μετ' ὀλίγον ἀναφαίνεται ἐκ νέου εἰς ἄλλο παράθυρον. Τέλος μετὰ τινα λεπτὰ φθάνει εἰς τὸ παράθυρον τῆς πρώτης ὀροφῆς, ὅπου εἶχε ρίψει τὸ σχοινίον. «Θέσατε στρῶμά τι», φωνάζει πρὸς πλῆθος, «θὰ ρίψω τὸ παιδίον».

Πάντες σπεύδουσι νὰ ἐκτελέσωσι τὴν διαταγὴν τοῦ ἀνδρείου πυροσβέστου, ὅστις ρίπτει τὸ παιδίον σφῶν καὶ ἀβλαβὲς ἐπὶ τοῦ

στρώματος. Ὁ πατήρ κλαίων ἐκ συγκινήσεως λαμβάνει αὐτὸ καὶ τὸ καταφιλεῖ.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅμως φοβερὸς κρότος ἀκούεται· ἡ πρώτη ὀροφή κρημνίζεται καὶ ὁ ἀνδρεῖος πυροσβέστης ἐξαφανίζεται ἐντὸς τῶν φλογῶν. Τὸ πλῆθος ἐκβάλλει κραυγὴν ἀπελπισίας, ὁ πατήρ ἀφίνει τὸν υἱὸν του καὶ θέλει νὰ ῥιφθῆ εἰς τὰς φλόγας ἵνα σώσῃ τὸν εὐεργέτην του. Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνθρωπὸς τις συρόμενος ἐξέρχεται τῆς καιομένης οἰκίας.

Εἶναι ὁ γενναῖος πυροσβέστης, ὅστις ἐξέθεσε τὴν ἰδικήν του ζωὴν χάριν τοῦ μικροῦ παιδίου. Ἀλλ' εἶναι ἀγνώριστος! Τὸ πρόσωπον τοῦ δυστυχοῦς ἀνθρώπου εἶναι φρικωδῶς παραμεμορφωμένον· τὸ πῦρ εἶχε κατακαύσῃ τὰς σάρκας αὐτοῦ καὶ τὰς τρίχας.

Ὁ πατήρ τοῦ σωθέντος παιδίου κλαίων λαμβάνει μετ' ἄλλων τὸν πυροσβέστην, τοποθετοῦσιν αὐτὸν ἐντὸς ἀμάξης καὶ τὸν μεταφέρουσιν εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἔμεινε κλινηρῆς, παλαιῶν μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου. Παρὰ τὸ προσκεφάλαιον αὐτοῦ ἔμεινε διαρκῶς ὁ πατήρ, τοῦ ὁποῖου εἶχε σώσει τὸν υἱόν.

Ὅτε ἰάθη τελείως, ὁ εὐγνώμων πατήρ, ὅστις εἶχεν ἀρκετὴν περιουσίαν, ἔλαβεν αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ καὶ οὐδέποτε ἀπεχωρίσθησαν.

89.— Ὁ γενναῖος ναυτόπαις.

Διὰ τινος ἀτμοπλοίου, τὸ ὁποῖον μετέφερον ἐπιβάτας ἀπὸ ἐνὸς τόπου εἰς ἄλλον, ἐταξείδευε πλουσία τις χήρα μετὰ τῆς μικρᾶς τῆς θυγατρὸς, Αἰκατερίνης ὀνομαζομένης. Περὶ τὴν μεσημβρίαν μετὰ τὸ γεῦμα, ἡ Αἰκατερίνη μετὰ τῆς μητρὸς τῆς ἀπεσύρθησαν εἰς τὸ δωμάτιον αὐτῶν διὰ ν' ἀναπαυθῶσιν. Ἡ μήτηρ μετ' ὀλίγον ἀπεκοιμήθη, ἀλλ' ἡ μικρὰ κόρη, μὴ δυναμένη νὰ κοιμηθῆ, ἠγέρθη καὶ σιγὰ σιγὰ χωρὶς ν' ἀκουσθῆ, ἤνοιξε τὴν θύραν, ἐξῆλθε καὶ σπεύδουσα ἀνῆλθε κλίμακά τινα,

ἤτις ἔφερον ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἐκεῖ χαίρουσα, διότι εὐρίσκετο τέλος μόνῃ, δυναμένη νὰ διασκεδάσῃ, ὅπως αὐτὴ ἤθελεν, ἐκάθισεν ἐπὶ τινος καθίσματος καὶ παρετήρει τὰ κύματα ἅτινα ἀφρίζοντα ἐθραύοντο μετὰ πατάγου ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ πλοίου. Ἡ Αἰκατερίνη θελγομένη ἐκ τοῦ ὠραίου αὐτοῦ θεάματος ἔλαβε τὸ κάθισμα αὐτῆς καὶ ἐπλησίασεν αὐτὸ εἰς τὸ ἄκρον τῆς γεφύρας.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν κλονισμός τις τοῦ ἀτμοπλοίου τὴν ἔκαμε νὰ χάσῃ τὴν ἰσορροπίαν καὶ νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ἐκβάλλουσα κραυγὴν ἀπελπισίας. Κατ' εὐτυχίαν ναύτης τις ἐκεῖ εὐρισκόμενος εἶδεν αὐτὴν πίπτουσαν.

Εὐθὺς ρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ βυθίζεται ἐντὸς αὐτῆς. Ὅταν ἀνεφάνῃ ἐπὶ τοῦ ὕδατος δὲν ἦτο μόνος· ἐκράτει διὰ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ χειρὸς τὴν ἀπερίσκεπτον Αἰκατερίνην καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς ἐκολύμβῃα. Τὸ ἀτμόπλοιον ἐν τῇ μεταξὺ εἶχεν ἀρκετὰ ἀπομακρυνθῆ ἄλλ' ὁ γενναῖος ναύτης εἶχεν ἰσχυροὺς βραχίονας καὶ ἐπλησίαζεν αὐτὸ μετὰ ταχύτητος. Πάντες, ναῦται καὶ ἐπιβάται εὐρίσκοντο ἐπὶ τῆς πρύμνης προσπαθοῦντες νὰ δώσωσι θάρρος εἰς τὸν καλὸν ναύτην. Ἡ μήτηρ τῆς Αἰκατερίνης τὴν ὁποῖαν ἐν τῇ μεταξὺ εἶχον καλέσει, γονυπετῆς ὕψωνε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐζήτηε τὴν βοήθειαν Αὐτοῦ.

Μετ' ὀλίγον διακρίνουσιν ὀλίγον μακρὰν τοῦ κολυμβητοῦ μέγαν τινὰ μέλανα ὄγκον, ὁ ὁποῖος μετὰ ταχύτητος ἐπλησίαζεν αὐτόν. Ὁ δυστυχῆς ναύτης ρίπτει τὸ βλέμμα πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ ἐκβάλλει κραυγὴν ἀπελπισίας. «Εἶναι καρχαρίας! βοήθεια, βοήθεια!»

Πάντες οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου βλέπουσι πράγματι πλησιάζοντα φοβερὸν καρχαρίαν καὶ διευθυνόμενον κατ' εὐθείαν ἐναντίον τοῦ γενναίου ναύτου, ὅστις καταβάλλει ὅλας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις διὰ νὰ φθάσῃ τὸ ἀτμόπλοιον.

Ἡ μήτηρ τῆς Αἰκατερίνης βλέπουσα τὸν κίνδυνον πίπτει

λιπόθυμος. Ὁ πλοίαρχος καὶ οἱ ναῦται λαμβάνουσι ὄπλα καὶ πυροβολοῦσι ἐναντίον τοῦ καρχαρίου. Ἀλλὰ ματαίως! αἱ σφαῖραι δὲν φθάνουσι αὐτὸν καὶ τὸ φοβερὸν τέρας μετὰ ταχύτητος πλησιάζει ὄλονέν τὸν δυστυχή ναύτην. Ἦδη εὐρίσκεται πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶναι ἔτοιμον νὰ τὸν ἀρπάσῃ. Ἀλλὰ τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἀνοίγει τὸ φοβερὸν αὐτοῦ στόμα ὁ καρχαρίας στέκεται· αἰφνης στρέφεται καὶ πάντες ἐκ τοῦ πλοίου βλέπουσιν τὸ πέριξ ὕδωρ χρωματιζόμενον ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ.

«Εἶναι ὁ Ἀνδρέας!» ἀναφωνοῦσι συγχρόνως ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου. Τῷ ὄντι ἦτο ὁ Ἀνδρέας, μικρὸς ναυτόπαις, ὅστις βλέπων τὸν κίνδυνον τοῦ δυστυχοῦς ναύτου καὶ τῆς Αἰκατερίνης ἤρπασε τεραστίαν μάχαιραν καὶ ὀλισθήσας ὑπὸ τὸ ὕδωρ, ἐνέπηξεν αὐτὴν εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ φοβεροῦ καρχαρίου.

Οὗτος πληγωθεὶς καὶ θέλων νὰ ἐκδικηθῇ ἐκείνον, ὅστις τὸν ἐκτύπησεν, ἀφίνει τὸν ναύτην καὶ στρέφει μετὰ πείσματος ἐναντίον τοῦ Ἀνδρέου. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐπεθύμει καὶ ὁ γενναῖος ναυτόπαις. Ἦρχισε νὰ κολυμβᾷ κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν τοῦ πλοίου, θέλων νὰ ἐλκύσῃ τὸν καρχαρίαν πρὸς ἑαυτὸν καὶ οὕτω νὰ διαφύγῃ τὸν κίνδυνον οἱ δύο ἄλλοι.

Ὁ καρχαρίας εἶχεν ἐξασθενήσει ἐκ τοῦ αἵματος, τὸ ὁποῖον ἔρρεεν ἐκ τῆς πληγῆς του, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀνδρέας ἠσθάνετο τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἐκλειπούσας. Στρέφει τὴν κεφαλὴν καὶ βλέπει τέλος τὸν ναύτην πλησιάζοντα τὸ ἀτμόπλοιο, τὸ ὁποῖον εἶχε στάθῃ, καὶ ἀνερχόμενον μετὰ τῆς Αἰκατερίνης.

Ὁ γενναῖος ναυτόπαις δύναται πλέον νὰ σκεφθῇ καὶ περὶ ἑαυτοῦ. Στρέφεται καὶ διευθύνεται πρὸς τὸ πλοιοκολυμβῶν μετὰ ταχύτητος. Ἦδη πλησιάζει καὶ οἱ ναῦται ρίπτουσιν εἰς αὐτὸν τὰ σχοινία. Ὁ γενναῖος Ἀνδρέας ἀπλώνει τὴν χεῖρα καὶ ἀρπάζει ἓν ἐξ αὐτῶν. Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν ὁ καρχαρίας βλέπων τὴν λίαν αὐτοῦ διαφεύγουσαν, συγκεντρώνει τὰς δυνάμεις αὐτοῦ καὶ ὀρμᾷ. Τὸ τεράστιον αὐτοῦ στόμα ἐγγίζει σχεδὸν

τοὺς πόδας τοῦ Ἀνδρέου. Ἄλλ' οἱ ναῦται διὰ τῶν στιβαρῶν αὐτῶν χειρῶν, σύρουσι ταχέως τὸ σχοινίον καὶ τὸ μεγαλόφυχον παιδίον σφίζεται.

Πάντες συγκεκινημένοι σπεύδουσι πρὸς αὐτόν, ἡ δὲ μήτηρ τῆς Αἰκατερίνης κλαίουσα λαμβάνει αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ τὸν καταφιλεῖ. «Τέκνον μου, τῷ λέγει, δὲν θὰ λησμονήσω ποτέ, ὅτι εἰς σὲ ὀφείλω καὶ εἰς τὸν καλὸν μου ναύτην τὴν ζωὴν τῆς Αἰκατερίνης μου. Εἶμαι πλουσία, ἔμαθον παρὰ τοῦ πλοιαρχοῦ ὅτι ἡ οἰκογένειά σου εἶναι πτωχή, ἀναλαμβάνω λοιπὸν τὴν ἐκπαίδευσίν σου. Θὰ εἰσέλθῃς δι' ἐξόδων μου εἰς τὴν ναυτικὴν σχολήν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν θὰ ἐξέλθῃς πεπαιδευμένος ἀξιωματικός. Θ' ἀνταμείψω πρὸς τούτοις καὶ τὸν καλὸν ναύτην· θὰ τῷ δώσω ἀρκετὰ χρήματα, ὅπως ζήσῃ ἀνέτως ἅπασα ἡ οἰγένεια αὐτοῦ».

Πάντες ἠὺχαρίστησαν τὴν πλουσίαν κυρίαν. Τὸ ἀτμόπλοιο ἐξεκίνησεν ὁ δὲ καρχαρίας ἐξηνητημένος ἐκ τῆς πληγῆς του, περιστράφη ἐπὶ τινα λεπτὰ ἀκόμη καὶ ἐξέπνευσε.

90.—Τὸ ναυτόπουλον.

Μὲ καράβια ἔς τὰ ταξειδία
τὸ ναυτόπουλον γυρνᾷ,
μὲ τῆς θάλασσας τὰ φεῖδια
τὰ νεῖατά του περνᾷ.

Ὁ βοριάς δὲν τὸ τρομάζει,
οὔτ' ἡ ἄπιστη νοτιά,
οὔτε χιόνι, οὔτε χαλάζι,
οὔτε κύματα πλατειά.

Ἐστὴ δουλειὰ πουρνὸ καὶ βράδου
μὲ τὸ στρόμπο ἔς τὸ πλευρὸ
ξερὸ τρώγει παξιμάδι,
πίν' ἀκάθαρτο νερό.

Πεταχτὸ ὅταν τὸ ξεφτέρι
ἀναβαίνει ἔς τὰ πανιά
καὶ μὲ ῥόζους εἰς τὸ χέρι
λύνει, δένει τὰ σχοινιά.

Ἐστοῦ κινδύνου τὴν τρομάρα
τὸ φυλάει μοναχῆ
τῆς μαννούλας του ἡ λαχτάρα,
τῆς μαννούλας του ἡ εὐχή.

Ποῦ ἐλπίζει παλληκάρι
νὰ τὸ ἰδῆ καμμιά φορά,
νὰ τὸ ποῦν μικρὸ Κανάρη
μὲς τὰ θάνατα Ψαρά.

Ἡλ. Τανταλιδης

91.— Ὁ γενναῖος χωρικός.

Ἐπὶ τῆς γεφύρας μεγάλου τινὸς ποταμοῦ ἦτο ὠκοδομημένη μικρὰ καλύβη ἐντὸς τῆς ὁποίας κατῴκει μετὰ τῆς μικρᾶς του οἰκογενείας ὁ εἰσπράκτωρ τῶν φόρων, τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ πληρώνουν οἱ κάτοικοι τῶν περιχώρων, οἱ μεταφέροντες διάφορα πράγματα εἰς τὴν πόλιν πρὸς πώλησιν.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ φθινοπώρου, ἀπὸ τῆς πρωίας νέφη πυκνὰ εἶχον καλύψει τὸν οὐρανὸν καὶ ὄλονεν ἐξωγοῦντο καὶ ἐμαύριζον. Μετ' ὀλίγον ῥαγδαιοτάτη βροχὴ ἤρχισε νὰ πίπτῃ. Ὁ εἰσπράκτωρ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν τέκνων του, εἰσῆλθον ἐντὸς τῆς μικρᾶς τῶν καλύβης περίφοβοι. Ἐπὶ τέσσαρας ἀδιακόπως ὥρας ἔβρεχεν. Ἀστραπαὶ διέσχιζον τὰ σύννεφα καὶ βρονταὶ ἰσχυραὶ ἠκούοντο. Τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ κοκκινωπὰ ἐκ τῶν παρασυρομένων χωμάτων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐξογοῦντο καὶ μετὰ μεγίστης ὀρμῆς καὶ ἰσχυρῶς παφλάζοντα ἐκυλίοντο πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ. Ὁ εἰσπράκτωρ ἤρχισε ν' ἀνησυχῆ καὶ νὰ φοβῆται, μήπως τὸ ὀρμητικὸν ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ παρασύρῃ τὴν γέφυραν, διότι τὰ ὕδατα εἶχον φθάσει εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη αὐτῆς.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐσκέφθη νὰ ἐξέλθῃ τῆς καλύβης· Ἄλλὰ ποῦ νὰ ὑπάγῃ; Οὐδαμοῦ ἐκεῖ πλησίον ὑπῆρχε στέγη τις καὶ ἡ βροχὴ ἔπιπτε ῥαγδαιοτάτη. Τὸ ρεῦμα ἐγίνετο ὄλονεν ὀρμητικώτερον καὶ ὁ ποταμὸς ἐκύλιε κύματα ὀγκώδη τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο.

Αἴφνης τρομερὸς κρότος ἠκούσθη. Τὰ δύο ἄκρα τῆς γεφύρας εἶχον παρασυρθῆ ὑπὸ τοῦ ρεύματος. Τὸ μεσαῖον μόνον τόξον τῆς γεφύρας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκειτο ἡ μικρὰ καλύβη δὲν εἶχε καταπέσει οἱ δύο πόδες αὐτοῦ ἀντεῖχον ἀκόμῃ, ἀλλὰ διαρκῶς ἐσαλεύοντο ὑπὸ τῆς ὀρμῆς τῶν ὑδάτων. Ἡ στιγμὴ ἦτο ἀπελπιστικὴ διὰ τὸν δυστυχῆ οἰκογενειάρχην. Νὰ φύγῃσι τώρα δὲν ἠδύναντο πλέον, διότι οὐδεμίαν συγγενειαν εἶχον μετὰ τῶν ὀχθῶν

τοῦ ποταμοῦ. Ἐπὶ σιγμῆς εἰς σιγμὴν περιέμενον οἱ δυστυχεῖς μετ' ἀγωνίας τὴν κατακρήμνισιν τῆς γεφύρας καὶ τὸν βέβαιον θάνατον. Ἐν τῇ ἀλελπισίᾳ των ταύτη δι' ἰσχυρῶν κραυγῶν καὶ ὄδυρμῶν ἐκάλουν εἰς βοήθειαν. Πολλοὶ ἀκούσαντες τὸν πάταγον τὸν ὁποῖον παρήγαγεν ἡ κρημνισθεῖσα γέφυρα καὶ τὰς ἀλελπιστικὰς κραυγὰς τῆς κινδυνευούσης οἰκογενείας εἶχον σπεύσῃ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ ἔβλεπον περιλύτοι τὴν δεινὴν θέσιν τῆς δυστυχοῦς οἰκογενείας. Οὐδεὶς ὁμως ἐτόλμα νὰ εἰσέλθῃ εἰς λέμβον καὶ νὰ τρέξῃ εἰς βοήθειαν τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων. Ἡ ὁρμὴ τοῦ ρεύματος καὶ τὰ μεγάλα κύματα ἦσαν φοβερά, ἡ δὲ λέμβος, ἣτις ἤθελε πλησιάσει τὸ κλονιζόμενον τόξον, μεγάλως θὰ ἐκινδύνευε.

Ματαίως πλούσιός τις κύριος, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχε σπεύσει ἐκεῖ, προσέφερε χιλίας δραχμὰς εἰς ἐκεῖνον, ὅστις θὰ ἔσωζε τὴν κινδυνεύουσαν οἰκογένειαν τοῦ εἰσπράκτορος. Οὔτε αἱ χιλιαὶ δραχμαὶ τοῦ πλουσίου, οὔτε ὁ ὅλον ἐκινδύνων κίνδυνος καὶ αἱ σπαρακτικαὶ φωναὶ τῆς πτωχῆς οἰκογενείας παρεκίνησαν τινὰ ἐκ τῶν παρενρισκομένων νὰ τρέξῃ πρὸς βοήθειαν αὐτῆς. Κατὰ τὴν σιγμὴν ἐκείνην ἔτυχε διαβαίνων ἐκεῖθεν χωρικός τις, ὅστις ἰδὼν τὸ συνηθροισμένον πλῆθος ἐπλησίασεν ἐκεῖ. Ἦκουσε τὰς σπαρακτικὰς κραυγὰς καὶ τὰς συγκινητικὰς παρακλήσεις τῶν κινδυνευόντων καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπληρώθησαν δακρύων. Ἐλαβε μίαν γενναίαν ἀπόφασιν νὰ σπεύσῃ πρὸς βοήθειαν τῶν κινδυνευόντων. Κατὰ τὴν σιγμὴν ἐκείνην ὁ πλούσιος κύριος μεγαλοφώνως ἐπανελάμβανε: «Δίδω χιλίας δραχμὰς εἰς ἐκεῖνον ὅστις θὰ προσπαθήσῃ νὰ σώσῃ τὴν οἰκογένειαν τοῦ εἰσπράκτορος». Ὁ χωρικός πηδᾷ ἀμέσως εἰς μίαν λέμβον καὶ διὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ βραχιόνων κωπηλατεῖ, προσπαθῶν νὰ πλησιάσῃ τὸ τόξον τῆς γεφύρας, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εὕρισκετο ἡ καλύβη.

Ἔτσι εἶχον συναθροισθῆ ἐκεῖ ἐθαύμαζον αὐτόν, διότι διὰ τὴν ἀμοιβὴν τῶν χιλίων δραχμῶν, ὡς ἐνόμιζον, ἀπεφάσισε νὰ ἐκθέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ὁ γενναῖος χωρικός κατέ-

βαλε πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις, ὅπως φθάσῃ εἰς τὴν καλύβην. Ἡ μικρὰ λέμβος ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ ρεύματος ὀπίσω. Ἀπὸ σιγμῆς εἰς σιγμὴν ἐνόμιζέ τις, ὅτι θὰ παρεσύρετο. Πάντες ἐκ τῆς ὄχθης ἀνέμενον μετ' ἀγωνίας. Ὁ χωρικός ὄλονεν ἐπλησίαζε πρὸς τὴν καλύβην. Τέλος ἔφθασε κάτωθεν αὐτῆς καὶ ἡ δυστυχῆς οἰκογένεια πηδᾷ ἐντὸς τῆς λέμβου. Ὁ γενναῖος χωρικός ἀρχίζει πάλιν νὰ κωπηλατῆ καὶ ἀφοῦ ἐκινδύνευσε πολὺ ἔφθασε τέλος εἰς τὴν ὄχθην καὶ κατώρθωσε ν' ἀποβιβασθῆ μετὰ τῆς οἰκογενείας. Τὴν σιγμὴν ἐκείνην φοβερός κρότος ἠκούσθη καὶ τὸ κλονιζόμενον τόξον τῆς γεφύρας ἐξηφανίσθη.

Πάντες σπεύδουσι θαυμάζοντες καὶ περικυκλοῦσι τὸν γενναῖον χωρικόν. Ὁ πλούσιος κύριος σπεύδει πρὸς αὐτόν, τὸν συγχαίρει καὶ τῷ προσφέρει τὰς χιλίας δραχμὰς. «Κύριε», λέγει ὁ γενναῖος χωρικός, «δὲν πωλῶ τὴν ζωὴν μου διὰ χρήματα. Εἶμαι χριστιανός, καὶ ὡς τοιοῦτος ἔπραξα ὅ,τι μᾶς παραγγέλλει ὁ καλὸς μας Ἰησοῦς Χριστός. Εἶμαι πτωχός, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐργασίας μου κατορθώνω νὰ ἐξοικονομῶ τὰς ἀνάγκας μου. Δώσατε καλλίτερα τὰς χιλίας δραχμὰς εἰς τὴν δυστυχῆ αὐτὴν οἰκογένειαν, ἣτις ἔχει μεγάλην ἀνάγκην. Εἰς ἐμὲ ἀρκεῖ ἡ εὐχαρίστησις, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι διὰ τὴν προᾶξίν μου».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ γενναῖος χωρικός ἀπεμακρύνθη καὶ πρὸ τοῦ λάβῃ καιρὸν ὁ πλούσιος νὰ ἀπαντήσῃ, ἐξηφανίσθη. Ἡ καταστραφεῖσα οἰκογένεια ἔλαβε τὰς χιλίας δραχμὰς, διὰ τῶν ὁποίων ἠγόρασεν ὅ,τι ἐχρειάζετο. Καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐτῶν ὑπλόγουν τὸν γενναῖον ἐκεῖνον ἄνθρωπον καὶ οὐδέποτε ἐλησμόνησαν αὐτόν.

— Μισθὸς ἀρετῆς ἔπαινος.

92. — Ἡ διώρυξ τῆς Κορίνθου.

Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου ἦτο στενὴ ξηρά, ἣτις ἦγωνε τὴν Στερεάν μετὰ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐχώριζε δύο μεγάλους κόλπους, τὸν Κορινθιακὸν ἀπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ. Εἰς τὸν ἰσθμὸν τοῦτον κατε-

σκευάσθη διῶρυξ, τεχνητὸς δηλαδή παμμέγιστος χάνδαξ, ὅστις ἦνωσε τοὺς δύο κόλπους καὶ διεχώρισε τὰς δύο ξηρὰς διὰ τὴν εὐχερεστέραν συγκοινωνίαν. Ἡ διῶρυξ αὕτη ὠνομάσθη διῶρυξ τῆς Κορίνθου. Τὰ πλοῖα τὰ θέλοντα νὰ πλεύσωσιν ἐκ τοῦ Αἰγαίου πελάγους εἰς τὸ Ἴόνιον καὶ τὰνάπαλιν, ἦσαν ὑποχρεωμένα ἄλλοτε νὰ περιπλέωσιν ὀλόκληρον τὴν Πελοπόννησον, νὰ χάνωσι χρόνον καὶ νὰ διατρέχωσι πολλοὺς κινδύνους, μάλιστα ὅταν ἡ θάλασσα ἦτο τρικυμιώδης. Τώρα ὁμως ὅτε κατεσκευάσθη ἡ διῶρυξ, ἡ συγκοινωνία εἶναι ταχύτερα, εὐκολωτέρα καὶ εὐθηροτέρα.

Ἡ διῶρυξ τῆς Κορίνθου εἶναι ἐν ἐκ τῶν μεγίστων τεχνητῶν ἔργων τοῦ κόσμου. Εἶναι κατεσκευασμένη εἰς τὸ στενότερον μέρος τοῦ ἰσθμοῦ εἶναι εὐθεῖα ἔχουσα μῆκος ἐξ ἑξακοντάων μέτρων καὶ πλάτος κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης εἴκοσι δύο μέτρων. Τὸ βάθος τῶν ὑδάτων εἶναι ὀκτώ μέτρων, ὥστε διὰ ταύτης δύνανται νὰ διαπλέωσιν καὶ τὰ μεγαλειότερα ἀτμόπλοια.

Κατὰ τὴν δίοδον πάντα τὰ ἀτμόπλοια πλέουσι μετὰ μικρᾶς ταχύτητος καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἢ ἔλκονται ὑπὸ ρυμουλκῶν ἀτμοπλοίων, ἅτινα σταθμεύουσιν ἐκεῖ, διότι δυνατὸν νὰ προσκρούσωσιν εἰς τὰς ὄχθας τῆς διῶρυχος. Τὸ ὕψος τῆς διῶρυχος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἑδάφους εἶναι διάφορον. Εἰς τινὰ μέρη ἔχει ὕψος ὀγδοήκοντα μέτρων, εἰς ἄλλα εἶναι πολὺ χαμηλόν.

Τὰ τοιχώματα τῆς διῶρυχος δὲν εἶναι κάθετα ἀλλὰ πλάγια. Ἀπὸ τοῦ πυθμένου δὲ τῆς θαλάσσης μέχρι ὕψους τινὸς ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἔχουσι κτίσει τοῖχον στερεώτατον. Καὶ εἰς ἄλλα δὲ μέρη τῶν τοιχωμάτων, ὅπου τὸ ἑδαφος δὲν ἦτο πολὺ στερεόν, ἔκτισαν τοῖχον διὰ λίθων, ὅπως μὴ ἀποσπώμενα μετὰ παρέλευσιν χρόνον χώματα καὶ πίπτοντα ἐντὸς τῆς διῶρυχος καταχώνωσιν αὐτήν.

Ὅλη ἡ διῶρυξ κατὰ τὴν νύκτα φωτίζεται δι' ἠλεκτρικοῦ φωτός καὶ παρουσιάζει ὠραιότατον θέαμα. Ἀνωθεν τῆς διῶρυχος ἔχει κατεσκευασθῆ μεγάλη σιδηρᾶ γέφυρα, ἔχουσα μῆκος ἐννεπήκοντα δύο μέτρων, στερεωτάτη, διὰ τῆς ὁποίας διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος Πειραιῶς-Πελοποννήσου. Διὰ τῆς γέφυρας ταύτης δὲν δύνανται νὰ διέρχονται ἄμαξαι καὶ κτήνη. Ταῦτα διέρχονται διὰ σχεδιῶν, ἐκ ξύλων χονδροῶν κατεσκευασμένων καὶ τοποθετημένων εἰς τὰ ἄκρα τῆς διῶρυχος, ὅπου τὸ ἑδαφος ἔχει τὸ αὐτὸ σχεδὸν ὕψος μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Ἐκεῖ δὲ κατὰ τὰ ἄκρα τῆς διῶρυχος κατεσκευάσθησαν λιμένες πέριξ τῶν ὁποίων ἐσχηματίσθησαν μικραὶ πόλεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ

μὲν πρὸς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον ὀνομάζεται Ἰσθμία, ἢ δὲ πρὸς τὸν Κορινθιακὸν Ποσειδωνία.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ κολοσσαίου τούτου ἔργου ἦτις διήρκεσε δέκα περίπου ἔτη, συντελέσθη κατὰ τὸ ἔτος 1893 καὶ ἐξωδευθήσαν δι' αὐτὴν ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα ἑκατομμύρια δραχμῶν. Τὴν ἀνάγκην τῆς τομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ εἶχον κατανοήσει καὶ οἱ πρόγονοι ἡμῶν καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπεχείρησαν νὰ διορύξωσιν αὐτόν. Ἀλλὰ δι' ἔλλειψιν ἐργαλείων ἐκκαφῆς ἠνραγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσιν αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ ἤθελον ν' ἀποφεύγωσι τὸν περίπλου τῆς Πελοποννήσου μετέφερον τὰ πλοῖα των ἀπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου εἰς τὸν Σαρωνικὸν καὶ ἔκ τοῦ Σαρωνικοῦ εἰς τὸν Κορινθιακὸν διὰ διόλου.

93.— Ὁ θάνατος τοῦ Κόδρου.

Ὅτε ἐβασίλευεν εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Κόδρος, οἱ Δωριεῖς κυριεύσαντες τὴν Πελοπόννησον ἠθέλησαν νὰ εἰσβάλωσι καὶ εἰς τὰς πέραν τοῦ ἰσθμοῦ εὐρισκομένης χώρας. Πρὸς τοῦτο ὤρμησαν ἐκ Πελοποννήσου καὶ ἀφ' οὗ ἐκυρίευσαν τὰ Μέγαρα, εἰσέβαλλον εἰς τὴν Ἀττικὴν, σκοπὸν ἔχοντες νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν Ἀθηναίων.

Ὁ Κόδρος τότε ἔσπευσε νὰ ἐρωτήσῃ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν περὶ τῆς νίκης. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μαντεῖον ἐχρησιμοδότησεν, ὅτι ἐκαίνοι θὰ νικήσωσι, τῶν ὁποίων ὁ βασιλεὺς θὰ ἐφονεύετο, οἱ Δωριεῖς προσεῖχον πολὺ νὰ μὴ φονεύσωσι τὸν Κόδρον. Ἀλλ' ὁ Κόδρος ἀπὸ τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸν χρησμόν, ἐσκέπτετο διαρκῶς νὰ εὔρη τρόπον νὰ φονευθῇ ὑπὸ τῶν Δωριέων καὶ τοιουτοτρόπως νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα του. Ὅπως λοιπὸν κατορθώσῃ τοῦτο, ἐνεδύθη ἡμέραν τινα φορέματα χωρικοῦ καὶ ἀφ' οὗ ἔλαθεν ἐπ' ὤμου φορτίον ξύλων καὶ πέλεκυν εἰς τὰς χεῖρας εἰσῆλθεν ὡς ἄγνωστος εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Δωριέων. Ἐκεῖ δὲ ἐπίτηδες ἐφιλονίκησε πρὸς τινα Δωριεῖα καὶ ἐτραυμάτισεν αὐτόν. Οἱ ἄλλοι Δωριεῖς ὠργίσθησαν καὶ ὀρμήσαντες κατ' αὐτοῦ τὸν ἐφόνευσαν.

Μετὰ τινα ὥραν διεδόθη, ὅτι ὁ φονευθεὶς ἦτο ὁ Κόδρος. Οἱ Δωριεῖς ἀπελπισθέντες περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐκστρατείας ἐπανήλθον εἰς τὴν Πελοπόννησον. Τοιουτοτρόπως δὲ ἡ φιλοπατρία τοῦ Κόδρου ἔσωσε τὰς Ἀθήνας.

94. — Ἡ φιλόπατρις γυνή.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν μικρά τις πόλις ἐπολιορκεῖτο στενωῶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Ὁ διοικητὴς αὐτῆς εἶχε συλληφθῆ ἀιχμάλωτος, οἱ δὲ κάτοικοι ἐμάχοντο γενναίως κατὰ τῶν ἐχθρῶν προσπαθοῦντες νὰ σώσωσι τὴν πόλιν. Ἡ σύζυγος τοῦ διοικητοῦ, γυνὴ γενναιοτάτη, προσεπάθει νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς στρατιώτας, οἵτινες εἶχον ἀπογοητευθῆ.

Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐξηκολούθει ἡ πολιορκία καὶ οἱ ἥρωϊκοὶ κάτοικοι τῆς μικρᾶς πόλεως ἀντειχον γενναίως. Οὐδὲ λέξις ἤθελον ν' ἀκούσωσι περὶ παραδόσεως, ἂν καὶ ὑπέφερον τὰ πάνδεινα, διότι ἐστεροῦντο τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων. Τέλος οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ παρουσιάσθησαν ἡμέραν τινὰ πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ διοικητοῦ. «Οἱ στρατιῶται μας θὰ ὑποκύψωσιν», εἶπον πρὸς αὐτήν.

Ἡ γενναία γυνὴ τότε λαβοῦσα τὰ ὅπλα τοῦ συζύγου τῆς ἤλθε πλησίον τῶν στρατιωτῶν καὶ ἤρχισε νὰ μάχεται μετὰ θαυμαστῆς γενναιότητος. Οἱ στρατιῶται ἐνθουσιασθέντες ἔλαβον θάρρος καὶ ἀπέκρουσαν τὴν ἐφοδὸν τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ὠργίσθησαν σφόδρα καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ διοικητοῦ τὰς ἐξῆς λέξεις: «Ἐὰν δὲν παραδώσητε τὴν πόλιν, ὁ σύζυγός σας θὰ θανατωθῆ». Ἡ πτωχὴ γυνὴ ἀναγνώσασα τὰς λέξεις ταύτας ὠχρίασεν. Ἀλλὰ λαβοῦσα θάρρος ἐμήνυσε διὰ τοῦ ἀπεσταλμένου πρὸς τοὺς ἐχθροὺς, ὅτι προσφέρει ὅλην αὐτῆς τὴν περιουσίαν, ὅπως ἐλευθερωθῆ ὁ σύζυγός της.

Ὁ ἀπεσταλμένος ἐπέστρεψεν ἀπρακτος· οἱ ἐχθροὶ ἀπήτουν τὴν πόλιν ἄνευ ὄρων, ἄλλως ὁ διοικητὴς θὰ ἐφονεύετο.

Ἡ φιλόπατρις γυνὴ δὲν ἐγνώριζε τί νὰ πράξῃ. Ἐὰν παρέδιδε τὴν πόλιν ἄνευ ὄρων, οἱ αἰμοχαρεῖς ἐχθροὶ θὰ εἰσῆρχοντο καὶ θὰ ἐφόνευον ἄνδρας, γυναῖκας, παιδιά, ἐὰν ὅμως δὲν παρέδιδεν αὐτήν, ὁ προσφιλὴς σύζυγός της θὰ ἐφονεύετο. Ἐπὶ πολὺ ἐσκέφθη. Τέλος ἀπήντησε μεθ' ὑπερηφανείας πρὸς τοὺς ἐχθροὺς:

«Οὐδέποτε θὰ παραδώσω τὴν πόλιν. Ὁ σύζυγός μου εἶναι ἀρκετὰ γενναῖος καὶ ὑπερήφανος· θὰ προτιμήσῃ τὸν θάνατον, ἀλλ' ὄχι νὰ γείνη προδότης τῆς πατρίδος».

Οἱ ἐχθροὶ λαβόντες τὴν ἀπάντησιν ταύτην ἐξαλλοὶ ἐφώρμησαν κατὰ τῶν τειχῶν τῆς μικρᾶς πόλεως, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος. Τότε οἱ ἐχθροὶ ἐφόνευσαν τὸν δυστυχῆ διοικητὴν καὶ

τὸ πτώμα αὐτοῦ ἔρριψαν εἰς τὸν ποταμόν. Οἱ πολιορκούμενοι μαθόντες τὸν θάνατον τοῦ διοικητοῦ ἀπέκρουσαν μετὰ γενναϊότητος τὰς νέας λυσοῦδεις ἐφόδους τῶν ἐχθρῶν, ἔχοντες ἀπόφασιν ν' ἀποθάνωσιν ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτῶν.

Τέλος ἐστάλη βοήθεια εἰς τὴν μικρὰν πόλιν καὶ οἱ ἐχθροὶ ἠναγκάσθησαν πρὸ τῶν μεγαλειτέρων δυνάμεων νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν.

Ἡ μικρὰ πόλις ἐσώθη, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς ἐδόξαζον τὸ ἔθνος τῆς ἡρωϊκῆς γυναικός, ἣτις πρὸ τῆς πατρίδος ἐθυσίασε τὴν ζωὴν τοῦ προσφιλοῦς της συζύγου.

98. — Ἡ Κρατησίκλεια εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὅτε ἡ Σπάρτη ἐπολέμει μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Ἀντιγόνου, ὁ Κλεομένης, ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν τοῦ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Πτολεμαῖος ἀπήντησεν, ὅτι εὐχαρίστως θὰ τῷ ἔστελλε βοήθειαν, ἐὰν τῷ ἔδιδεν ὡς ὀμήρους τὰ τέκνα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα του Κρατησίκλειαν. Ὁ Κλεομένης ἐπὶ μακρὸν χρόνον δὲν ἐτόλμα νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὴν γράϊαν μητέρα του τὴν ἀπάντησιν τοῦ Πτολεμαίου. Πολλάκις εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της μὲ τὴν ἀπόφασιν ν' ἀνακοινώσῃ εἰς αὐτήν, ὁποῖαν θυσίαν ἀπαιτεῖ παρ' αὐτῆς τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος, ἀλλ' ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν μητέρα του τὸν ἠμπόδιζε. Πῶς νὰ τολμήσῃ αὐτὸς νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ ν' ἀφήσῃ τὴν πατρίδα της καὶ νὰ μεταβῇ εἰς ξένην χώραν;

Ἐπὶ τέλους ὅμως ἡμέραν τινα ἔλαβε θάρρος καὶ ἐκοινοποίησεν εἰς τὴν Κρατησίκλειαν τὴν ἀπάντησιν τοῦ Πτολεμαίου· τοῦτο ἦτο τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος.

Ἡ φιλόπατρις γυνή, ἀκούσασα τοὺς λόγους τοῦ υἱοῦ τῆς ἀπήντησεν: «Ἐάν, υἱέ μου, τὸ σῶμά μου ἀποστελλόμενον εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἢ εἰς ἄλλο μέρος, θὰ ὠφελήσῃ τὴν Σπάρτην, στείλε το τὸ ταχύτερον πρὶν διαλυθῆ ὑπὸ τοῦ γήρατος». Μετὰ πολλῆς λύπης ὁ Κλεομένης ἀπεχωρίσθη τῆς φιλάτης μητρὸς του καὶ τῶν τέκνων του. Ἐστάλη δὲ τότε ἡ ἀναμενομένη βοήθεια ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου. Μετὰ παρέλευσιν ἀρκετοῦ χρόνου, ἔμελλεν ὁ Κλεομένης νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τῶν

ἐχθρῶν του, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ πράξῃ τοῦτο ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ Πτολεμαίου φοβούμενος περὶ τῆς μητρὸς του καὶ τῶν πέκνων του. Ἡ μήτηρ μαθοῦσα τοῦτο ἔγραψεν εὐθὺς πρὸς τὸν Κλεομένην τοὺς ἐξῆς ἀξιόους θαυμασμοῦ λόγους :

« Πρᾶξον ὅ,τι πρέπει καὶ συμφέρει εἰς τὴν Σπάρτην. Μὴ καταδεχθῆς ποτε νὰ ζημιωθῇ ἡ Σπάρτη χάριν μιᾶς γραίας καὶ τινῶν μικρῶν παιδίων».

Τόσον μεγάλη ἦτο ἡ φιλοπατρία τῆς γραίας Κρατησικλείας.
"Αγγ. Βλάχος

96.—Οἱ κήρυκες τοῦ Δαρείου.

Ὁ Δαρεῖος, ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας, θέλων νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Ἑλληνας καὶ ἰδίως τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Ἑρετριεῖς, διότι ἐβούληθησαν τοὺς Ἴωνας, ἀπέστειλε τὸν Μαρδόνιον μετὰ στρατοῦ καὶ στόλου, ἵνα καθυποτάξῃ τὴν Ἑλλάδα.

Ἄλλ' ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἀπέτυχε, διότι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ στόλου κατεστράφη ὑπὸ τρικυμίας, πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ περσικοῦ στρατοῦ ἐφρονεύθησαν ἐν τινι μάχῃ ὑπὸ τῶν Θρακῶν. Κατὰ τὴν μάχην ταύτην ἐπληγώθη καὶ ὁ Μαρδόνιος καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη μετὰ τοῦ ἀπομείναντος στρατοῦ καὶ στόλου νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ὁ Δαρεῖος ὅμως καὶ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην ἐπέμενε εἰς τὴν ἀπόφασίν του. Θέλων λοιπὸν νὰ δοκιμάσῃ ἂν οἱ Ἕλληνες θὰ ἐπολέμουν ἢ θὰ παρεδίδοντο εἰς αὐτόν, ἀπέστειλεν εἰς ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις κήρυκας, ὅπως ζητήσωσι γῆν καὶ ὕδωρ, τὰ σημεῖα τῆς ὑποταγῆς. Πᾶσα πόλις δίδουσα γῆν καὶ ὕδωρ ἐδήλου εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ὅλη ἡ γῆ καὶ ὅλα τὰ ὕδατα τῆς χώρας ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν.

Πολλὰ Ἑλληνικὰ πόλεις ἔδωκαν τὰ σημεῖα τῆς ὑποταγῆς εἰς τοὺς κήρυκας, διότι δὲν εἶχον δυνάμεις ν' ἀντιστῶσι κατὰ τῶν Περσῶν. Οἱ Ἀθηναῖοι ὅμως καὶ οἱ Σπαρτιάται ἐκακοποίησαν τοὺς κήρυκας. Οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς βάραθρον, οἱ δὲ Σπαρτιάται εἰς βαθὺ φρέαρ, εἰπόντες πρὸς αὐτοὺς εἰρωνικῶς, ὅτι ἐκεῖ θὰ εὔρισκον ἄφθονα ὄσα ἐζήτουν.

Διὰ τὴν ἀσέβειαν ὅμως ταύτην ἐτιμωρήθησαν ὑπὸ τῶν Θεῶν· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἔπαθον πολλὰς καὶ μεγάλας συμφοράς, αἱ δὲ

θυσίαι τῶν Σπαρτιατῶν δὲν ἐγένοντο δεκταὶ ὑπὸ τῶν Θεῶν. Οἱ Σπαρτιαῖται διὰ τοῦτο πολὺ ἐλυποῦντο καὶ πολλὰς συνελεύσεις ἔκαμνον, ἀλλὰ δὲν εὔρισκον τρόπον ν' ἀπαλλαγῶσι τοῦ κακοῦ. Τέλος ἀπεφάσισαν νὰ προκηρύξωσιν ἐὰν θὰ ἐδέχετό τις ἐκ τῶν Σπαρτιατῶν ν' ἀποθάνῃ ἑκουσίως ὑπὲρ τῆς Σπάρτης.

Τότε δύο Σπαρτιαῖται ὁ Σπερθίας καὶ ὁ Βούλις, νέοι καλλίστων οἰκογενειῶν καὶ πλουσιώτατοι, προσεφέρθησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Περσίαν, ὅπως θανατωθῶσιν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἀντὶ τῶν δύο κηρύκων, οἵτινες ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν τῶν ἀσεβῶς ἐθανατώθησαν.

Ἐξεκίνησαν λοιπὸν διὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς Περσίας, τὰ Σοῦσα. Καθ' ὁδὸν συνήντησαν τὸν Ὑδάρνην, στρατηγὸν τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας, ὅστις ἐφιλοξένησεν αὐτοὺς καὶ ἠρώτησε διατὶ δὲν παραδίδουσι τὴν χώραν αὐτῶν εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἐκτιμᾷ αὐτοὺς καὶ θὰ τοῖς ἐδίδῃ πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθὰ. Οἱ δύο νέοι τότε ἀπήντησαν ὑπερηφάνως, ὅτι ἡ ἐλευθερία εἶναι μέγιστον ἀγαθόν, τὸ ὅποιον, ὅπως διατηρήσῃ τις, πρέπει νὰ μάχεται ὄχι μὲ δόρατα μόνον ἀλλὰ καὶ μὲ πελέκεις.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σπερθίας καὶ ὁ Βούλις ἐξηκολούθησαν τὴν ὁδοιπορίαν τῶν, καὶ φθάσαντες εἰς τὰ Σοῦσα παρουσιάσθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Ἐκεῖ οἱ σωματοφύλακες αὐτοῦ διέτασσον τοὺς δύο νέους νὰ προσκυνήσωσι τὸν βασιλέα, ἀλλ' οὗτοι ἠρνήθησαν.

«Δὲν ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι», εἶπον, «συνήθεια νὰ προσκυνῶμεν ἀνθρώπους».

Κατόπιν ἀποτεινόμενοι πρὸς τὸν βασιλέα, εἶπον: «Ὁ βασιλεῦ τῶν Περσῶν, ἤλθομεν ἐδῶ, ἵνα θανατωθῶμεν ὑπὸ σοῦ ἀντὶ τῶν δύο κηρύκων, τοὺς ὁποίους οἱ συμπολιταὶ ἡμῶν ἐθανάτωσαν ἐν Σπάρτῃ».

Ὁ βασιλεὺς ἀκούσας ταῦτα ἀπήντησεν: «Οἱ Σπαρτιαῖται φονεύσαντες τοὺς κήρυκας ἡμάρτησαν. Οὐδέποτε ἐγὼ θὰ κάμω ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα κατηγορῶ τοὺς ἄλλους».

Ταῦτα εἰπὼν ἀφῆκεν αὐτοὺς ἐλευθέρους νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα τῶν.

97. — Εὐρυτος καὶ Ἀριστόδημος.

Ὁ Δαρεῖος, ὅτε ἔμαθε τὴν ἐν Μαραθῶνι ἦτταν τοῦ στρατοῦ του,

ὄργισθεις πολὺ ἀπεφάσισε νὰ ἐκστρατεύσῃ αὐτοπροσώπως κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλ' ἐνῶ προητοιμάζετο ἀπέθανεν ἀφήσας τὴν βασιλείαν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ξέρξην. Οὗτος ἀπεφάσισε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ σχέδια τοῦ πατρὸς του καὶ ἀφοῦ ἠγοίμασε πολυάριθμον στρατὸν καὶ στόλον ἐξεστράτευσεν κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ Ἕλληνες συσκεφθέντες ἀπεφάσισαν νὰ φυλάξωσι τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν διόδον εἰς τὸν Ξέρξην. Ἀπέστειλαν λοιπὸν ἐκεῖ τὸν ἀνδρῆϊον βασιλέα τῆς Σπάρτης Λεωνίδα, μετὰ τριακοσίων Σπαρτιατῶν καὶ ἄλλων Ἑλλήνων. Μόλις ὁ Λεωνίδας ἔφθασεν εἰς τὰς Θερμοπύλας, δύο Σπαρτιάται, ὁ Εὐρυτος καὶ Ἄριστόδημος, ἔπαθον ἕκ τινος ἀσθενείας τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου εἰς τι χωρίον ἐκεῖ πλησίον εὐρισκόμενον, Ἀλπηνοὺς καλούμενον. Ἐν τῇ μεταξὺ ἔφθασαν πρὸ τῶν Θερμοπυλῶν οἱ Πέρσαι, οἵτινες ὀδηγηθέντες ὑπὸ τινος προδότου, Ἐφιάλτου ὀνομαζομένου, διὰ τινος ὀρεινῆς στενῆς ὁδοῦ περιεκύκλωσαν τοὺς Ἕλληνας.

Οὗτοι περικυκλωθέντες ἔλαβον τὴν γενναίαν ἀπόφασιν ν' ἀπαθάνωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ δείξωσιν εἰς τοὺς Πέρσας καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον πόση ἦτο ἡ φιλοπατρία των. Ὁ Εὐρυτος καὶ ὁ Ἄριστόδημος, μαθόντες τοῦτο, δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Σπάρτην, ἀλλὰ ὁ μὲν Εὐρυτος ἐξήγησε παρὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ τὰ ὄπλα του καὶ διέταξεν αὐτὸν νὰ τὸν ὀδηγήσῃ πλησίον τῶν μαχομένων συμπατριωτῶν του.

Ἀφοῦ ὀδηγήθη ἐκεῖ, ἠγωνίσθη μετὰ τῶν μαχομένων συστρατιωτῶν του καὶ ἐφρονεύθη. Ὁ Ἄριστόδημος ὅμως, κατεχόμενος ὑπὸ ἀλγηδόνων, ἔμεινεν ἐν Ἀλπηνοῖς καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Περσῶν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σπάρτην.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἕκ τῶν τριακοσίων Σπαρτιατῶν, οἵτινες μετὰ τοῦ Λεωνίδου εἶχον ἀναχωρήσῃ εἰς Θερμοπύλας, οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς τοῦ Ἀριστοδήμου ἐπέστρεψεν, οἱ Σπαρτιάται πάντες περιεφρόνουν αὐτόν. Οὐδεὶς ἐδίδεν εἰς αὐτὸν πῦρ ν' ἀνάψῃ, οὐδεὶς ὠμίλει μετ' αὐτοῦ καὶ πάντες ἔλεγον. « Ἴδου ὁ δειλὸς Ἀριστόδημος ».

Ὁ Ἀριστόδημος ὅμως δὲν ἦτο δειλός. Τὸ ἐπόμενον ἔτος μετέβη εἰς Πλαταιάς, ἐπολέμησε γενναίως καὶ ἀπέθανεν κατατρυπηθεὶς ὑπὸ τῶν βελῶν τῶν ἐχθρῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

98. — Τὰ Μετέωρα.

(Περιγραφή)

Τὰ Μετέωρα εἶναι βράχοι ἀπότομοι, ὑπερήψηλοι, ἔχοντες ὕψος 300 περίπου μέτρων. Κεῖνται εὐθὺς ὑπὲρ τὴν πο-

λίγην Καλαμπάκαν, παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ.

Οἱ βράχοι οὗτοι εἶναι ἐν τῶν σπανιωτάτων καὶ μεγαλοπρεπεσιμάτων φαινομένων τῆς φύσεως. Ἀποτελοῦνται ἀπὸ τρία συμπλέγματα κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων διὰ στενῶν χασμάτων ἢ παραδόξων στοῶν. Μακροῦθεν βλεπόμενοι ὁμοιάζουσι μὲ πυραμίδας ἢ μὲ ὑψηλοτάτους πύργους, ἢ μὲ γιγάντεια ἀγάλματα.

Ἐπὶ τῶν ἀπροσίτων κορυφῶν τῶν βράχων τούτων, ἢ ἐν τὸς τῶν σπηλαιῶν τῶν εὐρισκομένων εἰς τὰς πλευρὰς αὐτῶν διακρίνει τις τὰς πλινθοσκεπεῖς στέγας καὶ τοὺς πύργους μοναστηρίων. Ἡ ἀνέγερσις τῶν μοναστηρίων τούτων ἤρχισε κατὰ τὸν 14ον αἰῶνα μετὰ Χριστόν. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πολλοὶ τῶν κατοίκων τῶν μερῶν ἐκείνων θέλοντες νὰ ἀποφύγῃσι τὴν μάχαιραν τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες εἶχον εἰσβάλει εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐλεηλάτουσιν αὐτήν, κατέφυγον ἐκεῖ καὶ ἴδρυσαν τὰ μοναστήρια ταῦτα. Ἐνταῦθα κατέφυγον ὅσοι ἤθελον νὰ ζῶσιν ἄνευ φόβου καὶ ὅσοι ἤθελον νὰ μὴ περισπᾶται ὁ νοῦς αὐτῶν ὑπὸ ἄλλων φροντίδων παρὰ μόνον ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν λατρείας καὶ προσευχῆς νὰ κατέχονται.

Ἄλλοτε τὰ μοναστήρια ταῦτα ἦσαν 24. Ἐκ τούτων σήμερον σώζονται μόνον ἐπτὰ: τρία μεγάλα, τὸ Μετέωρον, τὸ τοῦ Βαρλαάμ καὶ ὁ Ἅγιος Στέφανος καὶ τέσσαρα μικρότερα: ὁ Ἅγιος Νικόλαος, ἡ Ἁγία Μονή, ἡ Ροδάνη καὶ ἡ Ἁγία Τριάς. Τὸ ὑψηλότατον καὶ ἀποκεντρώτατον πάντων εἶναι τὸ Μετέωρον, ἀφιερωμένον εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος.

Ἡ ἀνάβασις εἰς αὐτὸ καθὼς καὶ εἰς τὰ ἄλλα μοναστήρια εἶναι δυσκολωτάτη. Ἀνέρχεται τις εἰς αὐτὰ ἢ διὰ δικτυωτοῦ καλάθιου ἀνασυρομένου διὰ σχοινίου ὑπὸ τῶν μοναχῶν, ἢ διὰ κλίμακος τοποθετημένης εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ βράχου. Καὶ διὰ μὲν τῆς κλίμακος ἀναρριχῶνται οἱ μοναχοί, οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς μονὰς ἢ ἄλλοι ἀποκτήσαντες εὐχέριαν περὶ τὴν ἀνάβασιν, ἐκ τῆς συχνῆς ἀναβάσεως. Οἱ περιηγηταὶ ὁμῶς καὶ ἐν γένει πάντες οἱ ἐπισκέπται οἱ μὴ ἔχοντες ἐπιτηδεύματα εἰς τὴν τοιαύτην ἀνάβασιν, καθὼς καὶ τὰ χρειώδη διὰ τοὺς κατοικοῦντας τὰ μοναστήρια μοναχοῦς, ἀναβιβάζονται διὰ

τοῦ δικτυωτοῦ καλαθίου. Εἰς ἓν ἐκ τῶν μοναστηρίων, εἰς τὸ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου, δύναται τις ν' ἀναβῆ καὶ διὰ τινος κυκλωτεροῦς ἀτραποῦ λίαν ἀνωμάλου.

Αἱ ἐκκλησίαι τῶν μοναστηρίων ἔχουσι τοιχογραφίας, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ πλεῖσται θαυμασίως διατηροῦνται. Ἐπίσης εἰς πολλὰ ἐκ τούτων ὑπάρχουσι βιβλιοθήκαι, εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκονται ἀρχαῖα χειρόγραφα. Τὰ μοναστήρια ταῦτα ἄλλοτε κατοικοῦντο ὑπὸ πολλῶν μοναχῶν. Νῦν ὁμως πεντήκοντα μόνον περίπου κατοικοῦσιν εἰς αὐτά.

Ἡ θεὰ ἐκ τοῦ Μετεώρου καὶ τοῦ Βαρλαάμ εἶναι μεγαλοπρεπεσιάτη. Καὶ κατέμπροσθεν μὲν ἀνυψοῦνται οἱ κατάμαυροι βράχοι, ὁ εἰς τελείως διάφορος τοῦ ἄλλου κατὰ τὸ σχῆμα, πέριξ δὲ καταφαίνεται ἡ εὐρυτάτη πεδιάς τῆς Θεσσαλίας, τὴν ὁποίαν διασχίζει ὁ Πηνειὸς ποταμὸς, καὶ πρὸς τὴν δύσιν διαφαίνεται ἡ ἄλυσις τῆς Πίνδου.

99.— Εἶθε νὰ ἔβρεχε χρυσόν.

«ὦ! πόσον ἐπεθύμουν ὁ Θεὸς νὰ ἔβρεχε χρυσόν ἀντὶ ὕδατος!» ἔλεγε βροχεράν τινα ἡμέραν ὁ μικρὸς Ἰωσήφ πρὸς τὴν θείαν του. «Τί λέγεις, θεία, δὲν θὰ ἦτο λαμπρὸν πρᾶγμα; Τότε θὰ εἶχομεν χρήματα ν' ἀγοράζωμεν ὅ,τι καὶ ἂν ἐπεθυμοῦμεν. Ἐγὼ θὰ ἠγόραζον μικρὰν ἄμαξαν καὶ ἐξεύγνουον τὸν σκύλλον μας Κάρολον. Ἡ Ἄννα μας θὰ ἠγόραζε μικρὸν κιώτιον με χρώματα καὶ κονδύλια διὰ νὰ ζωγραφίξῃ καὶ ἡ καλή μας μήτηρ δὲν θὰ ἦτο ἠναγκασμένη νὰ ἐργάζεταιται. ὦ! πόσον ὠραῖον θὰ ἦτο!»

«Ἀλλὰ τί θὰ κάμῃς χωρὶς τροφήν;» εἶπεν ἡ θεία, «διότι καθὼς γνωρίζεις τίποτε δὲν αὐξάνει ἄνευ ὕδατος».

«Θὰ ἀγοράζωμεν τὴν τροφήν μας», εἶπεν ὁ Ἰωσήφ.

«Καλῶς ἄλλ' ἐὰν ἔβρεχε χρυσόν καθ' ὅλον τὸν κόσμον, ὅλοι οἱ ἄγροὶ θὰ ἐξηραίνοντο. Δὲν θὰ ὑπῆρχεν χόρτον, οὐδὲ κανὲν ἀπὸ τὰ ὠραῖα δένδρα, ἐκ τῶν ὁποίων τώρα προμηθευόμεθα τόσον ὠραίους καὶ γλυκεῖς καρπούς. Ὁ σίτος καὶ οἱ ἄλλοι δημητριακοὶ καρποί, ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζομεν ἄρτον, δὲν θὰ ἐβλάστανον πλέον με βροχὴν χρυσοῦ. Καὶ τότε εἰς τί θὰ μᾶς ἐχρησίμευεν ὁ χρυσός; Ἐκτὸς τούτου, ἐὰν ἔβρεχεν ὁ Θεὸς χρυσόν θὰ ἦτο οὗτος τόσον ἀφθονος ἐπὶ τῆς γῆς, ὅσον εἶναι τὰ τεμάχια τῶν λίθων, καὶ τότε θὰ εἶχεν τόσην ἀξίαν, ὅσην ἔχουσι σήμερον τὰ τεμάχια τῶν λίθων. Ἡ ἐξ ὕδατος ὁμως βροχὴ εἶναι ὠφελιμωτάτη εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διότι οἱ ἄγροὶ, οἱ λειμῶνες, τὰ

θάση, καλῶς ποτιζόμενα ὑπ' αὐτῆς θάλλουσι καὶ καρποφοροῦσιν. Οἱ καρποὶ δὲ οὗτοι μᾶς τρέφουσι, μᾶς ἐνδύουσι καὶ πωλούμενοι ἄφθονα χρήματα μᾶς παρέχουσιν».

«Ἐχεις δίκαιον θεία μου», ἀπήντησεν ὁ Ἰωσήφ. «Τώρα βλέπω, ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὰ πάντα πολὺ σοφώτερον παρ' ὅ,τι ἐγὼ ἐννοῶ ταῦτα».

«Δι' αὐτό, τέκνον μου,» ἐπανελάθεν ἡ θεία, «πρέπει νὰ εὐγνωμονῶμεν πᾶσαν ἡμέραν».

— Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε! πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας.

100.— Μυῖαι καὶ ἀράχλαι.

«Διὰ ποῖον σκοπὸν ἐπλασεν ὁ Θεὸς τὰς μυῖας καὶ τὰς ἀράχνας;» ἔλεγε πολλάκις νέος τις βασιλόπαις. «Τοιαῦτα ἔντομα οὐδὲν ὀφελὸς χρησιμεύουσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Πόσον εἶναι ἀκάθαρτα καὶ ἐνοχλητικά! Ἐὰν εἶχον τὴν δύναμιν, θὰ ἐξηφάνιζον αὐτὰ ἐκ τῆς γῆς.»

Ὁ βασιλόπαις οὗτος κατὰ τινὰ πόλεμον ἠττηθεὶς, ἐτράπη εἰς φυγὴν. Κατὰ τὴν ἐσπέραν ἔφθασεν εἰς τὴν δάσος κατάκοπος, κατακλιθεὶς δὲ κάτωθεν δένδρου τινὸς ἀπεκοιμήθη. Περὶ τὴν πρωΐαν ὅμως ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τινος ἐχθροῦ στρατιώτου, ὅστις ἀνεξήτει αὐτὸν ἀπὸ τῆς προηγουμένης ἡμέρας. Ἦδη ὁ στρατιώτης εὐρίσκετο πλησίον τοῦ καιμωμένου βασιλόπαιδος. Ἀνύψωσε τὴν σπάθην του καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅμως μυῖα τις ἦλθε καὶ ἐκίνησεν ἐπὶ τῆς παρεΐας τοῦ βασιλόπαιδος καὶ ἐκέντησεν αὐτὸν τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε οὗτος ἀφυπνίσθη. Ἠγέρθη ἔσυρε τὸ ξίφος του καὶ ἔτρεψε τὸν στρατιώτην εἰς φυγὴν.

Μετὰ ταῦτα ὁ βασιλόπαις ἔσπευσε ν' ἀπομακρυνθῆ ἐκεῖθεν καὶ νὰ ζητήσῃ καταφύγιον ἀσφαλὲς ἐντὸς δάσους. Μετ' ὀλίγον εὐρέθη πρὸ μικροῦ σπηλαίου καὶ μετὰ πολλῆς δυσκολίας κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς αὐτοῦ διὰ τινος μικρᾶς ὀπῆς. Ἐκεῖ διήλθεν ὅλην τὴν ἡμέραν. Ἀπεφάσισε δὲ νὰ διέλθῃ καὶ τὴν νύκτα ἐκεῖ, διότι δὲν ἐγνώριζε τὸ δάσος καὶ ἐφοβήθη μὴ συλληφθῆ. Κατὰ τὴν νύκτα ἀράχνη τις ἤπλωσε τὸν ἰστόν της καὶ ἔκλεισε δι' αὐτοῦ τὴν ὀπὴν τοῦ σπηλαίου, διὰ τῆς ὁποίας εἶχεν εἰσελθεῖ ὁ βασιλόπαις. Τὴν πρωΐαν, ὅτε ἠγέρθη οὗτος ἐσκέπετο τίνι τρόπῳ θὰ κατώρθωνε νὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἐχθρῶν. Ἐνῶ ἐσκέπετο ταῦτα, ἤκουσε βήματα πλησιαζόντων ἀνθρώπων. Ἐτεине τὸ οὖς καὶ ἐνόησεν, ὅτι αἱ ἐρχόμενοι ἦσαν στρατιῶται. Ἡ καρδία τοῦ δυστυχοῦς βασιλόπαιδος ἤρχισε νὰ πάλληται ἰσχυρῶς. Ἀπεσύρθη εἰς τὸ βαθύτερον μέρος τοῦ

σπηλαιού και ἐκράτει τὴν ἀναπνοὴν του. Τί ἠδύνατο νὰ κάμῃ μόνος ἐναντίον, τίς ἤξευρε, πόσων ἐχθρῶν; Ἦδη οἱ στρατιῶται ἐπλησίαζον ἠδύνατό τις ν' ἀκούσῃ εὐκρινῶς τὴν συνομιλίαν των. «Παρατήρησον», ἔλεγεν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν δεικνύων τὸ μικρὸν σπήλαιον, «βεβαίως ὁ ἐχθρός μας θὰ εὐρίσκηται ἐδῶ ἄς σπεύσωμεν νὰ τὸν συλλάβωμεν». «Ἄ! πόσον εἶσαι ἀνόητος!» ἀνέκραξεν ἄλλος τις, «δὲν βλέπεις ὅτι ἀκριβῶς πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαιού εὐρίσκεται ἰστός ἀράχνης; Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ εἰσέλθῃ; Ἐὰν εἰσῆρχετο, θὰ ἔσχιζε τὸν ἰστόν.» «Ἐχεις δίκαιον», ἐπανέλαβε τρίτος, «ἄς σπεύσωμεν νὰ ζητήσωμεν αὐτὸν ἀλαχοῦ.» Ταῦτα λέγοντες οἱ στρατιῶται ἀπεμακρύνθησαν. Ὅταν τὰ βήματα αὐτῶν δὲν ἠκούοντο πλέον, ὁ βασιλόπαις συγκεκινημένος ἤπλωσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνέκραξεν.

«Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου διότι χθὲς μοὶ ἔσωσας τὴν ζωὴν διὰ μιᾶς μυῖας καὶ σήμερον διὰ μιᾶς ἀράχνης. Πόσον εἶχον ἄδικον νὰ λέγω, ὅτι τὰ ἔντομα ταῦτα οὐδένα σκοπὸν ἔχουσι! Συγχώρησόν με, Θεέ μου εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ πλάσματά σου ὄλα ἔχουσι τὸν σκοπὸν των.»

Α Ο Ι. — Ἡ προδευχὴ τῆς χήρας καὶ τοῦ υἱοῦ της.

Πρὸ τινῶν ἐτῶν πτωχὴ τις χήρα ἐκάθητο μίαν ἐσπέραν τοῦ θέρους πλησίον τοῦ παραθύρου τῆς καλύβης της, μετὰ τοῦ μικροῦ τέκνου της. Ἡ πτωχὴ γυνὴ ἠγάπα τὴν καλύβην ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν πολλὰ ἔτη εἶχε ζήσει καὶ τὴν ὁποίαν μόνην κληρονομίαν εἶχεν ἀφήσει εἰς αὐτὴν ὁ σύζυγός της, ὅστις πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἶχεν ἀποθάνει. Πέριξ τῆς καλύβης ὑπῆρχεν εὐρὺς χῶρος, ἐντὸς τοῦ οὗοιου ὁ σύζυγός της χήρας εἶχε φυτεύσει πολλὰ ὀπωροφόρα δένδρα, τὰ ὅποια ἦσαν ζωηρώτατα καὶ θὰ παρήγον κατὰ τὸ ἔτος ἐκείνο ἀφθόνους καρπούς.

Ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν καρπῶν ἡ χήρα θὰ ἐλάμβανεν ὀλίγα χρήματα, τὰ ὅποια θὰ ἐχρησιμοποίει διὰ τὴν συντήρησιν ἑαυτῆς καὶ τοῦ τέκνου της.

Ἡ πτωχὴ χήρα ἦτο πολὺ τεθλιμμένη κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, διότι ὁ οἰκοδεσπότης, παρὰ τοῦ οὗοιου εἶχον ἀγοράσει τὴν καλύβην, εἶχεν ἀποθάνει, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ἀνεῦρεν εἰς τὰ βιβλία τοῦ πατρός του, ὅτι ὁ σύζυγός της χήρας τῷ ἐχρεώσται δύο χιλιάδας δραχμῶν, ἀντὶ τῶν ὀπίων κατέσχε τὴν καλύβην καὶ ἐξεδίωξε τὴν χήραν ἐκεῖθεν.

Μάτην ἡ χήρα διεμαρτύρετο λέγουσα ὅτι ὁ σύζυγός της εἶχε πληρώσει εἰς τὸν πατέρα του τὸ χρέος καὶ ὅτι μόνον διακοσίας δραχμὰς ὤφειλεν ἀκόμη.

Ὁ κληρονόμος τότε ἐζήτησε παρ' αὐτῆς τὰς ἀποδείξεις τῆς πληρωμῆς, ἀλλ' ἡ πτωχὴ χήρα δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνεύρη τὸ βιβλίον, ἐντὸς τοῦ οὗοιου ἐφυλάσσοντο, ἀν καὶ εἰς πᾶσαν γωνίαν τῆς καλύβης ἀνε-

ζήτησεν αὐτό. Διὰ τοῦτο δὲ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἔπρεπε ν' ἀπέλ-
θωσι τῆς καλύβης μήτηρ καὶ υἱός.

Ὁ υἱὸς βλέπων τὴν μητέρα του τόσον τεθλιμμένην καὶ γνωρίζων
ὅτι ὁ Θεὸς βοηθεῖ τοὺς ἐκ βάθους καρδίας προσευχομένους, εἶπε πρὸς
τὴν μητέρα του. «Δὲν νομίζεις, μήτηρ, ὅτι, ἂν προσευχηθῶμεν εἰς
τὸν Θεὸν ἐν τῇ θλίψει μας αὐτὸς θὰ μᾶς βοηθήσῃ;» «Μάλιστα,
τέκνον μου», ἀπήντησεν ἡ μήτηρ καὶ ἀμέσως ἐγονυπέτησαν ἀμφο-
τεροὶ καὶ παρεκάλεσαν τὸν Θεὸν νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς νὰ μὴ ἐκδιω-
χθῶσιν ἐκ τῆς καλύβης.

Ὅτε ἐσηκώθησαν ἐκ τῆς προσευχῆς τὸ παιδίον παρετήρησε μίαν
μεγάλην ἀκρίδα, ἣτις εἰσῆλθε διὰ τοῦ παραθύρου. Τὸ παιδίον προσε-
πάθησε νὰ τὴν συλλάβῃ, ἀλλ' ἐκείνη πηδῶσα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διέφυγε
καὶ ἐπὶ τέλους ἐκρύβη κάτωθι ἐνὸς μεγάλου κιωτίου τὸ ὁποῖον ἦτο
ἐντὸς τῆς καλύβης. Τότε τὸ παιδίον παρεκάλεσε τὴν μητέρα του νὰ
τὸ βοηθήσῃ νὰ μετακινήσωσιν τὸ κιώτιον διὰ νὰ συλλάβῃ τὴν ἀκρίδα.

Ἡ μήτηρ συγκατένευσε εἰς τοῦτο, καὶ ἐν ᾧ μετεκίνουν τὸ κιώτιον
ἤκουσαν πιπτόν τι ἐπὶ τοῦ πατώματος· ἡ μήτηρ ἤπλωσε τὴν χεῖρα
αὐτῆς καὶ ἔλαβε τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔπεσε. Τί δὲ ἦτο τὸ πρᾶγμα
ἐκεῖνο; Ἦτο τὸ βιβλίον τοῦ συζύγου τῆς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχον
καὶ ἀποδείξεις ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεδεικνύετο, ὅτι τὸ χρέος εἶχεν ἐξο-
φληθῆ πλὴν διακοσίων δραχμῶν.

Ἀπερίγραπτος ἦτο ἡ χαρὰ μητρὸς καὶ τέκνου. Ἡ μήτηρ ἐνηγ-
καλιζέτο τὸ τέκνον τῆς καὶ κατεφίλει αὐτὸ λέγουσα. «Σὺ εἶσαι υἱέ
μου, ἡ αἰτία τῆς σωτηρίας μας· σὺ, ὅστις μὲ παρεκίνησας νὰ παρα-
καλέσωμεν τὸν πολυεύσπλαγχτον Θεὸν νὰ μᾶς βοηθήσῃ! Ἄς δοξά-
σωμεν αὐτόν!»

Περιχαρεῖς δὲ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἔσπου-
σαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δανειστοῦ, ἐπέδειξαν εἰς αὐτὸν τὰς ἀποδείξεις
καὶ συγχρόνως τῇ διηγῆθησαν τὸν τρόπον τῆς ἀνευρέσεως αὐτῶν. Ὁ
δανειστῆς ἐθαύμασε τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς ἔσωσε τὴν εὐ-
σεβῆ οἰκογένειαν.

Διὰ τὴν εὐσέθειάν των δὲ ταύτην τοῖς ἐχάρισε καὶ τὰς διακο-
σίας δραχμὰς.

102. — Ὁ Χριστὸς καὶ τὸ παιδάκι.

Μάννα μὲ πέντε ὄβρανα ἔς τὸ μεγαλιέτερό τῆς
παιδάκι εἶπε μίαν αὐγὴν
κ' ἐστάλαξε ἔς τὴ μαύρη γῆ
σιγὰ τὸ δάκρυό τῆς.

«Εἰς τὸ σχολεῖό σου πήγαινε, παιδί μου πικραμμένο,
μὲ καλαθάκι ἀδειανό...»

Θὰ πᾶς, πτωχό μου ὄρφανό,
καὶ πάλι πεινασμένο.

Καὶ τᾶλλα τὰδέλφια σου ψωμάκι δὲν θὰ ἴδουνε.
Ἄλλοίμονον! ἔχει τιμὴ
πολὺ μεγάλη τὸ ψωμί
γιὰ ἑκείνους ποῦ πεινοῦνε.»

Μὲ καλαθάκι ἀδειανὸ κ' ὡς τὴν καρδιά θλιμμένο,
ἐκείνο τὸ ἔρημο πτωχό,
εἰς τὸ σχολεῖο του μοναχὸ
ἔτραβοῦσε τὸ καῦμένο.

Περνοῦσε ἀπὸ κάτασπρο μικρὸ ἔρημοκκλησι.
Τοῦ φάνηκε ὡσάν φωλιά,
ὅπου ζεσταίνει τὰ πουλιά,
χιονιάς ὅταν φυσήσῃ.

Σὰν μάννας εἶχεν ἀγκαλιὰ τὴ θύρα ἀνοιγμένη
καὶ μ' ἔλοπρόθυμη σπυδιὴ
ἐμπήκε μέσα τὸ παιδί
μ' ἐλπίδα φοβισμένη.

Εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ καλοῦ Σωτήρός μας, ἐστάθη,
κι' ὡς νᾶχε ἔμπρός του τὸ Χριστό,
τοῦ ἔλεγε γονατιστό
ἀπ' τῆς ψυχῆς τὰ βάθη.

Β'.

«Χριστέ, δὲν ἔχομε ψωμί ἔτὸ σπίτι μας καὶ κλαίγω.
Ἴδὲ τὸ καλαθάκι μου ἂν ψεύματα σοῦ λέγω.
Ἐγὼ εἶμαι καλὸ παιδί μου εἶπεν ἡ μητέρα,
καὶ δὲν πειράζει νησιτικὸ νὰ μείνω καὶ μιὰ μέρα.
Μὰ τὰ μικρὰ τὰδέλφια μου, κ' ἡ πειὸ μικρὴ μας Φρόσω
δὲν εἶνε κρῖμα νὰ πεινοῦν νύχτα καὶ μέρα τόσο ;
Καλὰ! ἐμᾶς ἂν ἄφησες καὶ δὲν μᾶς συλλογᾶσαι,
ὅμως τὴ Φρόσω δὲν ἔμπορεῖς νὰ πῆς πῶς δὲν λυπᾶσαι.
Νά, σοῦ τὰ εἶπα ἔλα μας τὰ βάσανα, ταῖς λύπαις,
γιὰ νὰ μὴ λέγγῃς ὕστερα, γιατί δὲν μοῦ τὰ εἶπες...»

Γ'.

Ἦσαν σχόλασε! ὦ! τί χαρά! Ὡσάν πουλιὰ πετοῦσαν
τὰδέλφια του μέσ' ἔστην αὐλή,
μαζὶ κ' ἡ Φρόσω ἡ καλή,
καὶ σὰν τρελλὰ γελοῦσαν.

Καινούργια ρούχα και ζεστά φορούσε τὸ καθένα·
κι' ὅταν τὸ εἶδαν νὰ φανῆ,
χαρᾶς ἀφήσανε φωνὴ
μεγάλῃ τὰ καύμενα.

«Ψωμάκι τώρα ἔχομε, μικρὸ μου πονεμένο»,
τοῦ εἶπ' ἡ μάνα τους «κι' αὐτὸ
ὅπου 'ς τὰ χέρια μου κρατῶ
χρυσάφι γεμισμένο.

Ἄπ' ὅλα τώρα ἔχομε· τί θέλεις νὰ σοῦ φέρω;
Ξέρεις, γλωμό μου ὄρφανό,
πῶς πλέον δὲν θὰ λὲς πεινώ;»
Κ' εἶπ' ὁ μικρός. «Τὸ ξέρω.»

«Τὸ ξέρεις! Πῶς;» — «Νὰ ὁ Χριστὸς μᾶς πλούτησε μητέρα
Σχολεῖό μου σὰν ἐπήγαινα, 'ς τὸ ῥημοκλήσι πέρα
τοῦ εἶπα τοῦ καλοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσῃ.
Δὲν σ' τῆπε;» — «Ναὶ ὁ Κύριος μᾶς ἔχει ἐλεήσει.
Μ' ἔνα του ὅμως ἄγγελο, γιὰ χάρι ἰδική σου.
Γι' αὐτὸ λαμπάδα νὰ τοῦ πᾶς 'ς τὴν ἐκκλησιά θυμήσου.»
Τὸ θαῦμ' αὐτὸ πῶς ἐγείνειν; — «Ὅταν 'ς τὴν ἐκκλησιά
ἴ παρακαλοῦσεν ὁ μικρός, μυριόπλουτος κυρία
τὸν ἄκουσε σὲ μιὰ γωνιὰ κρυμμένη καὶ βοήθεια,
εἰς τὴν μητέρα ἔστειλε μὲ πονεμένα στήθια.

Ἄχιλ Παράσχος

103. — Ἑωθινὴ προσευχή.

Δός μου χεῖλη νὰ σὲ ψάλλω,
δός μου ἄσμα νὰ σ' ὑμνήσω,
δός πνοὴν νὰ σ' εὐλογήσω,
τοῦ παντὸς Δημιουργέ!

Σέ, εἰς οὐ ἓν μόνον νεῦμα
διελύθη ἡ σκοτία
κ' ἦλθε πάλιν ἡ πρωΐα
κ' ἔλαμψαν χρυσαῖ ἀγαί!

Εἰς ζωὴν τὸν κόσμον πάλιν
ἀφυπνίζει ἡ πνοή σου
καὶ ἐγείρονται ἐξ Ἰσου
ἀνθη, γλόη καὶ πτηνά.

Κ' εἶν' ἡ ἐγερσίς των
εἰς τὸν θεῖόν των πατέρα,
κ' εἶν' ἡ νέα των ἡμέρα
νέον πλάστα, ὡσαννά.

Ἄς φανῆ, Θεέ, τὸ φῶς
κ' εἰς ἡμᾶς, μικρὰ παιδία
ἄς ἐγείρῃ ἡ πρωΐα
τὸν κοιμώμενόν μας νοῦν.

Καὶ ἡ ἐγερσίς μας ἄσμα
διαρκὲς πρὸς σὲ θὰ στείλῃ
καὶ τὰ νεαρά μας χεῖλη
διαρκῶς θὰ σὲ ὑμνοῦν.

Ἄγγ. Βλάχος

0020561260
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

